

fuit puer custos pecorum. qui omnino nullā cantilenā sciebat nec addiscere uolebat. nec cantare. vñ cū alii custodes aīalium & familia haberent bonū cōuiuium. & leti essent. cunq; dicerēt q; quilibet cātaret cū cythara & hoc facerz dictus puer dimisso cōuiuiō aliis cantātibz fugit in stabulū intrās lectū. Cū autē ille nocte dozmirēt. astitit ei quidā uocans eū nomine suo & dicens. canta mibi. Cū autē ille rñderz nescio cātare. ppter hoc em̄ incenat⁹ dozmiuī Rñdit. mibi habes cātare. q; ait. qd cantabo tibi. Rñdit. Cāta mibi pncipiū creaturaz. qui statim incepit cantare optio carmiē. & suauissimō modulamiē i laudem creatoris qd nūq; audierat i anglico optime cōpositos. qui in latino idē sonant q; laudare debem⁹ actozē regni celestis. potentiā creatoris & regnū ipius & consiliū pns glorie. qui cū sit etern⁹ deus. omniū actoz extitit. qui filiis hoīm celū p tecti culmiē. de hinc terram custos hūani gnīs creauit. Hec autē uerba dozmiēs cōcinebat i anglico optimo dictamiē cōposita. quoz sensum dixim⁹. nec tñ decoz aut merrū in trāslatione latina seruari potuit. Qui excitat⁹ eadē cantabat. & ductus ad abbatissam corā ea & ml̄is pitis dicta uerba cōcinebat. & donū sibi datū indicauit. & ūba sacre hystozie sibi iposita reddebat optimo carmiē cōposita i modulatione Hic totā hystoziam ueteris & noui testamēti factus frater religiosissim⁹ optio carmiē compositā reddidit. nec aliqua ociosa uel iprinentia ad deū cantare sciebat uel poterat. & cum multi piti attēptarent silia cantare uel cōponere ad exemplū eius. nullus qzrumcūq; peritus i hoc ei potuit cōparari. Cū autē dictus frater diutius religiosissime & scīssimē deo seruiisset. tactus modica infirmitate. de q; null⁹ crederet q; aliq; deberet mori. rogauit ut pareretur sibi lectus i loco ubi frēs moriētes solebāt ponni. Quo facto. hylariē ibi diutius loquēs cum frībus ibi cōuocatis. rogauit eos ut Si aliquē aliquo mō offēderat. uel aliqd extra eū haberēt ei remitterēt. Cū autē omēs mirarēt. & nihil cōtra eū se hēre dicerēt. ipse eukaristiā petens & accipiens. eos dño cōmendauit. dicens se migtrū ad dñm illa hora q; frēs surgerēt ad laudandū deū. Ipe autē illam horā cū deuotōne & oratione expectauit. & cū frēs incepissent laudare deū. ipse disposuit se quasi ad dozmiendū. & q; si dozmiēs suauiter in pace quieuit.

DE PENITENTIA PARS DECIMA. DISTINCTIO PRIMA.

Dostq; adiuuante deo cōsideratōnem fecimus de peccatis. cōsequenē summo dirigēte magistro cōsideranduz est de pñia. q; est antidotuz medicinale & salubze remediū diuini rus institutū ad maculas abluendas. & sanāda mortifera uulnera peccatoz. ut quicqd per peccatū amisimus. recupemus p pñiam. & in

nouū hoīem refozmēmur. **C**irca pñiam autē duo cōsideranda sunt. Primo de pñia in gñali. Secūdo de pñia eius. **C**irca pñiam cōsideranda sunt nouē. Primo uidendū est qd sit pñia. Secūdo de eius ozigine. Tertio de e⁹ cōtinuatione & iterabilitate. Quarto de pñia mortaliū. Quinto de pñia uenialiū. Sexto de effectu pñie. Septio de pñia sollēni. Octauo de hiis que mouere debēt ad pñiam faciendā. Nono qualis eē debeat. **C**irca pñiam cōsideranda sunt quatuoz. Primo qd sit pñia fm̄ diffinitōnem. Secūdo qd sit fm̄ rem scz utrū sit sacramentū uel uirtus. Tertio utrū sit uirtus theologica ul cardialis seu moralis. Quarto utrū cōtineat sub iustitia. **A**d pñiam dicendū q; fm̄ ambrosiū pñia ē pterita mala plāgē. & plāgēda itez nō cōmittere. Scdm̄ magistrū sniaz. Penitētia est grā uel uirtus qua cōmissa mala cū emēdatōnis pposito plāngimus. & odimus. & plāgēda iterū cōmittere nolumus. fm̄ Greg. Penitētia est añacta peccata flere. & deflenda iterū nō cōmittere. **A**d uerte q; omnes diffinitōes nō sunt pprie diffinitōes date p essentialia. sic est ista. hō est aīal rōnale mortale. s; p cām. sic dicit q; dies ē sol lucens. uel latio solis sup terrā. uel nō sunt diffinitōes pprie loquēdo. s; quedā descriptiōnes. Describē autē pñia p duplicē actū. vnū qui ē respectu peccati pteriti scz pterita flere uel plāngere. Alterum respectu futuri scz plāgēda nō cōmittere. **P**rim⁹ actus ē in re. Secūdus oportet q; sit in re uel in pposito. **F**letus autē & plāctus hic accipiunt large. siue p mteriozi siue p exteriori. **P**ōt em̄ aliquis uere esse penitēs sine fletu uel plāctu exteriori. Itē est luctus uel flet⁹ p peccatis ppriis. & hic est pñie. **E**t ē luctus p miseris alienis. & hīc ē mīe. **E**t est luctus p bonis eternis. & hic ē luct⁹ beatitudis. **M**atth. v. **B**eati qui lugēt. & **L**uc. vi. **B**eati qui nūc fletis. **A**d fm̄ scz utrū penitētia fm̄ rem sit sacramentū uel uirtus. dicendum q; pñia quatuoz mōis potest cōsiderari. **V**no mō p remedio cōtra peccatuz actuale p mīstros ecclie mīstrando. & sic est sacramentū. **A**lio mō p habitu hilitante hoīem ad penitendum sub debitis circūstantiis. & sic est uirtus. **A**lio mō accipiē p actu peitendi. & sic nō est uirtus. s; actus uirtutis. **Q**uarto mō accipiē p doloze sensibili de peccato cōmissō. & si doloze iste pcedat actum peitendi pmouet ipm. & intensiozem reddit. **S**i uero sequat⁹ actū penitēdi tanq; cātus ex illo. sic intensioē eius & pfectionez oñdit. & sic pñia est passio. **E**t nota q; pñia interior est de iure naturali quantum ad debitū. id ē q; homo q; deū offendit p peccatum de iure naturali peitere tenet. tñ qzrum ad actū est ex infusione diuina. sic infra patebit. **P**enitētia uero exterior nō est ex iure naturali. s; ex institutōne diuina sub aliqua re sensibili & fozma debita uerboz. **S**z cū sacramēta sint quedā medicine spūales sic i corpali⁹ medicinis quedam cōsistunt in sola passio. e

seu receptione curandi. sic est adustio ul' sectō
uulneris & hmōi. quedā uero in actōne eius-
dem. sic est exercitatio corpis. ita in sacramētis
quedā cōsistunt in sola passione eius qui san-
ctificat. nec requirit actū eius nisi p accidens
in q̄tum remouet. phibens sc̄z indispositōem
ad suscipienduz. sic baptismus. cōfirmatio. &
hmōi. quedā uero cōsistunt in actū illius qui
suscipit sacramentū. ita q̄ actū illū requirunt
essentialit̄ ut p̄nā & m̄rimonium. In primis
igit̄ sacramētis q̄ sine actu n̄ro opanē. est ma-
teria exterior que signat & causat. & talia sūt
sacramenta in noua lege instituta. In aliis ue-
ro ip̄e actus n̄r est p materia sensibili. & talia
sunt duo sacramēta in noua lege approbata.
In p̄nā igit̄ materia sensibilis accipit large p
omni re sensibili cū sit exterior substantia siue
actio hūana. Ibi etiā sunt uerba sc̄z in cōfessio-
ne & absolutōne. s̄z non requirit̄ ibi tanta de-
terminatō uerboꝝ. maxie ex pte penitentis. sed
in absolutōne q̄ a sacerdote p̄ferē b̄n requirit̄
forma uerboꝝ. licet nō ita precise sic in aliis.
q̄ nō ē ibi aliqua materia sanctificāda. Con-
ferē etiā hoc sacramentū a m̄stris ecclie. q̄z pe-
nitētia p se suscepta pp̄rie nō dicit̄ ecclie sa-
cramentū. cū talis etiā ān baptismū fieri possit.
sed a m̄stris ecclie suscepta uel in iūcta. di-
cit̄ esse sacramentū. Sic igit̄ p̄z q̄ in q̄tum hō
se habet ut recipiēs id ē in q̄tum mediaute ex-
teriori p̄nā recipiat ueiām p m̄stros ecclie.
sic p̄nā est sacramentū. Inquantū autē hō se
habz aliquo mō sicut agens id ē in q̄tum me-
diante interiori p̄nā intēdit emēdare p̄ctm̄ q̄
fecit. sic tripliciter accipi potest cōtra tria q̄ sunt
in peccato. nam ad eius emēdā concurrat ha-
bitus mouēs cōtra maculā uel habitū uitii. &
actus eius cōtra actū peccati. & materia de q̄
fit emēda seu recōpensatio sc̄z doloꝝ annex⁹
cōtra delectationē que fuit in peccato. **P**ri-
mo modo uirtus ē. Secūdo mō act⁹ uirtutis.
Tercō mō passio. Et sic declaratū ē q̄ p̄nā &
est sacramentū. & est uirtus. **A**d terciū sc̄z
utrū p̄nā sit uirtus theologica uel moꝝalis di-
cendū q̄ est uirtus moꝝalis. Debemus ei sup-
ponere. q̄ p̄nā sit uirtus infusa diuinit⁹. q̄z
sicut dicit Aug⁹ in libro de fide ad petruz. Hoc
deus disposuit ut si quis bonitatē mentis per-
deret. nunq̄z eā sine diuino munere reparet.
Virtutes autē infuse tripliciter se habent ad deū
quedam em̄ habēt deū p̄o obiecto & fine. ut
eres theologice p fine pximo. nō tñ p̄o obie-
cto. ut alique moꝝales q̄ respiciunt deū. sic la-
tria & p̄nā. Quedā p fine ultimo. s̄z nō p fi-
ne pximo nec p obiecto. ut ille moꝝales q̄ re-
spiciūt uel se uel pximū. ut temperantia. cuius
obiectū sunt passionēs delectationū. finis pxim-
us puritas cordis. finis ultim⁹ uidere deū.
Dico ergo q̄ uirtutes theologice dicūt pp̄rie
que habēt deū p fine & obiecto. p̄nā uero hz
deū p fine pximo. q̄z hō deo intēdit se recōci-
liare. nō autē p obiecto. s̄z offensa dei. iō nō ē
uirtus theologica. s̄z ad uirtutē cardinalē redu-

cibilis. **A**d quartum sc̄z dato q̄ penitētia
sit uirtus moꝝalis utrū cōtineat sub iustitia.
dicendū q̄ iustitia simpliciter respicit equalita-
tem. sicut patz tam de iustitia cōmutatiua q̄ ē
in cōtractibus q̄z de iustitia uindicatiua q̄ con-
sistit in emēdandis delictis. **V**erq̄z em̄ inten-
dit facere. ut q̄tum q̄s habuit de alieno. tan-
tum restituat de suo. & sic fiat ad equa tō. ubi
uero pōt esse simplicit̄ equalitas ut i debito fi-
lii q̄d est ad pentem. hui ad dñm. ibi nō ē iu-
sticia simplicit̄. s̄z quedā. q̄z est ibi quidā mod⁹
iusticie. **V**n̄ inter dñm & seruū s̄m p̄m nō
est iustū simplicit̄. s̄z dñatiuum iustū. p̄tes er-
go ille iusticie in quibus seruāt equalitas sim-
plicit̄ sunt p̄tes iusticie s̄biue. ille uero p̄tes
iusticie in quibus nō seruāt equalitas simpli-
citer. sunt quasi p̄tes potētiales. **C**ū ergo debi-
toꝝ fiat hō deo simplicit̄ sicut homini sc̄z rōne
accepti ut in cōtractib⁹. uel rōne cōmissi ut in
delictis. hōis uero ad hōiem possit esse equal
recōpensatio. hōis uero ad deum nō. iō in uir-
tutibus que faciūt recōpensatōnem ad hōiem
est iusticia simplicit̄. in hīs uero que ad deum
iusticia quedā. **S**ic ergo religio ad iusticiam re-
ducit̄. ut ps potentialis magis q̄z s̄biua. q̄z fa-
cit recōpensatōnem deo in debito b̄ficii. accep-
ti. ita p̄nā quia facit recōpensatōnem deo i de-
bito peccati cōmissi.

Arcu s̄m p̄cipale sc̄z de origine p̄nē cōsi-
deranda sunt duo. **P**rimo de eius origine.
Secūdo de ordine eius ad alias uirtutes. **C**ir-
ca p̄mū sciendū q̄ origo p̄nē duplex est. uiz
delicet efficiēs in deo & disponēs in subiecto
q̄z deus licet infundat habitū p̄nē. nō tñ in-
fundit in adulto sine p̄paratione. sic ait Aug⁹.
Qui creauit te sine te. non iustificabit te sine
te. **Q**uia uero dispositio ex pte n̄ra uolūtaria
est. ideo nō pōt accipi unus modus disponēdi
determinatus ut semp. s̄z ut in plurib⁹. **N**ā om-
nes h̄mōnes moꝝales s̄m p̄m i libris et̄. ut i
plurib⁹ sunt intelligēdi nō semp. **P**nā uero
est reuersio hōinis i peccato exitis ad deum
Vn̄ oportz p̄cedere aliqd illumians ad cogni-
tionē peccati & dei. & hoc est fides in fozmis.
Aliquid uero retrahēs ab amore peccati. & hoc
est timor pene q̄ sequit̄ peccatū. **A**liqd uero i-
choans in amore dei. & hoc est spes in fozmis.
Quia ergo p timorē inchoat̄ motus recedēdi
a peccato ad deum. ideo ei attribuit̄ p̄nē con-
ceptio. nō gnatio. & p̄mū inicitū. s̄z imp̄fectū
occultū sc̄z nō manifestum. passiuū magis q̄z
actiuū. **P**retēa magister s̄n̄az. li. iiii. di. xiiii.
conceptōem penitētie attribuit timorē. **E**t. ysa-
xxvi. **A** timore tuo dñe cōcepimus & parueri-
uimus sp̄m salutis. **E**t eccl̄. i. **T**imor dñi expel-
lit peccatū. **C**ōstat autē q̄ nō expellit. nisi pe-
nitētia mediante. **C**oncipit̄ ergo p̄nā timore
s̄z non mundano nec hūano. q̄z uterq̄z p̄nā
refugit. nō filiali uel casto. q̄z isti p̄nā nō p̄-
cedunt. s̄z seruili tanq̄z inicitio extrinseco nō in-
trinseco. nec tñ sunt simul. q̄z causa eius est in-
fieri. non in esse. **S**icut autē cōcipiens simul est

cum cōcepto non sūm eius esse cōpletū. sed in choatū & materiale. sic timor seruilis simul ē cū penitētia quo ad cōtritionem. **C**irca secū dum scz de ordine penitētie ad alias uirtutes. sciendū q̄ omnes uirtutes. formate simul in fundunt. vñ in eis nō est p̄ioritas sūm temp⁹ s; tñ sūm ordinē nature in cōpatione ad actū est in eis p̄ioritas. Penitētia em̄ est reuersio ad deū. in motu uero reuersionis p̄cedit cogitatio. sequit̄ spes de possibilitate pueniēdi. consequit̄ motus in recessu a termino a quo. consequit̄ appropinquatio ad terminū. ad q̄. Hic est q̄ in iustificatōne p̄ior est motus fidei. de hinc motus spei. de hinc mot⁹ timoris. de hinc motus p̄nie ad deū redeūtis. & uirtutes alias quasi introducētis. s; qz fides & spes non hñt rōnem p̄fectam uirtutis nisi sūm q̄ sunt iformate caritate. iō penitētia p̄cedit natura omnes uirtutes sūm esse cōpletum uirtutis. Qd̄ est intelligendū in uia reformatōnis ymaginis. qz p̄ penitētiā fit remotio. phibentis. In uia uero p̄ime formatōnis fides p̄ior est.

Circa tertiū p̄incipale scz de cōtinuatione p̄nie cōsideranda sunt duo. **P**rimo utrū p̄niā oporteat esse p̄petuam de quolibet peccato. **S**ecūdo dato q̄ discōtinuata sit penitētia p̄ peccatū. sequens. utrū possit homo resurgere p̄ penitētiā plusqz̄ semel. **A**d p̄imū dicendū q̄ sicut dictū est sup̄ duplex est penitētia scz interior & exterior. **E**xteriorē penitētiā non oportet esse p̄petuam. vñ sūm canones p̄ certis peccatis determinatur certa penitētia. q̄ expleta nō tenet̄ hō amplius iterare uel continue agere. Penitētia uero interior duplex est scz in actu. & sic nō oportet ip̄am esse p̄petuā. uel in habitu. & sic debet esse p̄petua. dicit em̄ **Aug.** Penitētia est quedā dolētis vindicta sp̄ puniens in se qd̄ dolet cōmississe. **I**dem de peccatore loquēs. semp̄ doleat. & de dolore gaudeat. ubi em̄ finit̄ p̄niā. nihil relinquit̄ de uenia. **P**eccator ergo q̄ncunqz̄ & quotienscūqz̄ actu cogitat de peccato cōmissō. tenet̄ dolere. & de hoc q̄ deū offēdit. **N**ō ei fidelit̄ seruat reparatū fedus amicitie. cui actu non displicet. q̄n̄ actu recogitat illud q̄ inter deū & ip̄m cā fuit inimicitie. nec pōt̄ homo dimittere habitū p̄nie. nisi ruēdo in peccatū mortale. **A**d sūm scilicet utrū possit hō resurgere p̄ p̄niā plusqz̄ semel. dicendū q̄ sic sicut oñd̄ de p̄niā. di. iii. multis auctoritatibus & exēplis. **Q**d̄ etiā patz̄ ratōne. qz̄ penitētia est in subiecto uertibili. s; in uolūtate ut cōtinuatio in futuz̄ est de eius essentia. qz̄ cū esse uirtutis sit simplex. & totū sit simul ī instanti. de essentia nihil pōt̄ eē qd̄ nō possit totū esse in p̄nti. **V**ñ de esse uere penitētie non est cōtinuatō futuri t̄pis. s; in p̄o positū p̄sens continuādū in futuz̄. & sic patz̄ q̄ a uera p̄niā potest quis excidere. **I**tē a uera p̄niā excidens pōt̄ ueram p̄niā recuperare. & qz̄diū homo ē in uia potest facē qd̄ in se est ut detur sibi a deo uera p̄niā. s; omni facienti qd̄ in se est deus dat p̄niā uerā. & alias nō pul-

saret hōiem mutando ut faciat qd̄ i se ē apoc. iii. **E**go sto ad ostiū & pulso &c. uera etiā penitētia nūqz̄ caret remissione peccati. sic patz̄ p̄ hoc qd̄ dicit̄ de pe. di. iii. **Q**uo peit̄. **C**ōstat em̄ mlt̄a p̄ctā displicē q̄ sp̄ ē p̄sto ea destruere.

DE PENITENTIA MORTALIUM PECCATORUM. DIS. II.

Circa quartū p̄incipale scz de p̄niā mortaliū peccatorū cōsideranda sunt duo. **P**rimo utz̄ necessaria sit penitētia de peccatis mortaliū an̄ baptismū. **S**ecūdo utz̄ sit necessaria de omnib⁹ mortaliū post baptismū. **A**d p̄imū dicendū q̄ penitētia potest accipi duplici. uel inq̄stum est sacramentū. & sic non ē necessaria. vñ ro. xi. **S**icut peccata sunt dona &c. ibi dicit̄ glo. q̄ gr̄a dei in baptismō nō requirit̄ gemitū nec planctū nisi solā fidem & cordis cōtritionem. extēdendo scz cōtritionem ad p̄niā iformem uel formatam. **V**el p̄ accipi p̄niā inq̄stum est uirtus. & hoc duplici. uel inq̄stum ē formatā. & sic nō est necessaria de p̄cedentibus baptismū. qz̄ cū talis p̄niā nō possit simul eē cum peccato. nūqz̄ p̄ actualē susceptōnem baptismi remitteretur p̄ctū mortale actuale. qz̄ p̄ p̄niā est an̄ remissum. aut suscipiēs baptismū eēt in dispositus ad remissionis p̄ctōz̄ mortaliū susceptōnem. **V**el inq̄stum ē iniformis id ē quedā peccati detestatio cum p̄posito emendandi. q̄z̄uis nō omnino sufficiēs ad expulsionē peccati. & hec ad minus est necessaria de omnibus peccatis actualibus mortaliū p̄cedentibus baptismū tanqz̄ causa remouēs. phibens susceptōnem diuie gr̄e. que in baptismō dat̄ illis in q̄bus remota sunt ip̄edimenta phibētia susceptōnem gr̄e dei. **A**d sūm scz utrū p̄niā sit necessaria de oib⁹ peccatis mortaliū post baptismū sequētib⁹. dicendū q̄ peccata mortalia. aut sunt hñti nota. aut ignota. de notis necessaria ē p̄niā ad hoc ut remittant̄ de lege cōmuni. non tñ in cōmuni s; etiā in sp̄ali. si ad cogitandū de quolibz̄ in sp̄ali assit oportunitas p̄portioata infirmitati hūane. **Q**d̄ ideo dico. qz̄ possit cōringere q̄ peccator esset in tali p̄iculo q̄ q̄z̄uis possit recogitare de quolibz̄ in sp̄ali. non tñ adhuc haberet oportunitatem hūane fragilitati p̄portioatam. **I**gnota autē aut sunt ignota q̄z̄tum ad ius non q̄z̄tum ad factū. ut cum peccator scit se fecisse aliquid qd̄ nō credit esse mortale peccatum. & tñ est. aut sūt ignota q̄z̄tum ad utrūqz̄. **E**t quocūqz̄ istorū modoz̄ accipiat̄ ignorātia. subdistinguedū est. qz̄ aut ē inuicibilis. & de peccatis sic ignoratis nō ē p̄niā necessaria in sp̄ali. s; sufficit q̄ de illis peit̄at in cōmuni inq̄stum de oib⁹ mortaliū. **S**i autē ignota sunt sibi ignorātia affectata que est q̄n̄ hō uult ignorare. uel crassa. q̄ est q̄n̄ ignorās uell; scire. non tñ uult ita efficacit̄ q̄ put humanā patiē uel permitit fragilitas uelit̄ facere qd̄ i se est ad hoc ut sciat. **D**e mortaliū istis duobus modis ignoratis necessaria ē p̄niā in sp̄ali. nec tamen

fic ignorans pplexus est. qz potest facere qd i se e ad hoc ut sciat. qd si fecerit. aut deus ea si bi manifestabit. aut indulgebit.

Quarta quinquaginta principalis scz de pnia ueniali. **U**m pntoz consideranda sunt tria. **P**rimo utru de peccatis ueialibus necessaria sit penitencia. **S**ecundo utz ueiale pntm remitti possit sine mortali. **T**ertio utru vnu ueiale possit remitti sine alio. **A**d primu dicendu q de peccatis ueialibus pnam ee necessariam dupliciter pt intelligi scz. aut q sit necessaria ad eoz remissionem. aut q sit necia ad salutem. **P**rimo modo dico q de lege comuni pnia necessaria est de peccatis ueialibus implicite uel explicite in spali uel in comuni. qz diu em uoluntas inordinati actualit inheret. oportet ea inordinata esse. vn ad remissionem ueialis peccati necessariu est q uoluntas desinat inordinati inherere. nec tm hoc sufficit de lege comuni. sed etia requirit q inordinati pteritam actualit detestet explicite uel implicite. ut illa detestatio sit totius emede solutio uel radix seu fundamentu solutonis totius. **A**liqua ei emeda p quacuz uoluntaria inordinati deo debet. **S**ecundo modo no est necessaria de ueialibus peccatis pnia p se in hac uita. qz simul stare possunt cu gra in cuius uirtute cum ea uoluntas detestet. post morte in purgatorio remittunt. **P**er accidens tm est necessaria pnia de illis in hac uita scz aut roe dubii pbabilis. qn uehement dubitat ho vtru sit ueiale uel mortale. tuc em si de illo no penitet. exponit se discrimini tanqz cotemproz sue salutis. **A**ut ratione piculi. cu scz ppendit ho aliqz affectonem deordinatam. ueialem tm ita in ipso mcedi. q pbabiliter cotemproz. qd n ipaz p pnam abiciat. trahet ipm in pntm mortale. aut ratione statuti qn. i. ho non hz nisi ueiale peccatum cum teneatur semel in anno cofiteri p statutum ecclesie. s h ultimū non concludit q sit necessaria pnia interior. **S**i eni homo non habens nisi pnta ueialia esto q de illis interius non peniteat. tm si ea cofiteat suo sacerdoti no est ecclasticū statuti transgressor. **D**e quolibet tm ueiali implicite uel explicite est necessaria penitencia in hac uita. uel in alia ad hoc q homo cosequatur uitā eternā. qz nullū pntm qz tuncunqz leue simul pot esse cu gla. **A**d hm scilicet utz ueiale remitti possit sin remissione mortalis. dicendu q gra hm se opponit mortali peccato. ueiali aut non opponit nisi mediate aliquo actu suo opposito ueiali peccato. & qz habitus potest esse sine actu. & vnus actus sine alio. iō mortale remitti pot sine ueiali. & vnu ueiale sine alio. **A**ctus aut gre peccato ueiali opposit p quā ueiale remittit no pt esse sine habitu gre que peccato mortali hm se opponitur. ut dictū est. & iō sine mortali peccato no pt ueiale remitti. **N**ec pt dici q ueiale possit remitti p pnam sine gra. qz talis pnia e in formis no accepta deo. illa acceptone q requirit ad remissionem peccati. **A**d tertiu scilicet uerū

vnu ueiale possit remitti sine alio. dicendum q sic. qz ueiale potest se copari cu caritate p quā acceptat pnia. & ideo qn homo peitet de vno ueiali non dolendo uel no recordado de alio. pnia eius uirtute caritatis acceptat a deo absqz hoc q aliud remittat. **N**on sic e de mortalibus. qz nullū peccatū mortale pt simul esse cu caritate. p quā ho fit amicus dei. & nullum peccatū remitti potest nisi p caritate. & ideo si unū possit remitti sine alio. posset ho simul esse amicus dei. & inimicus. qd est impossibile.

DE EFFECTU PENITENTIE. DISTINCTIO TERTIA.

Quarta sexaginta scz de effectu penitencie consideranda sunt duo. **P**rimo de eius effectu qzrum ad amotōnem mali. **S**ecundo qzrum ad collatōnem boni. **Q**uantū ad amotōnem mali sciendū q pnia potest accipi p pnia formata p gram. uel pro penitencia in formi. & utroqz mō pt accipi pro habitu uel actu interiori uel exteriori. **D**ico ergo q p pnam formatā gra deleri potest omne peccatū exis in anima uel spū carni unito. **E**st ei dña spūs uniti carni & sepati a carne. qz spiritus carni cōiunctus susceptibilis est penitencie. no aut sepatus. sicut dicit dñs. **H**inc e q de omni peccato ppetrato a spū i carne existente. potest agi pnia. s post sepatōem a carne no potest. **Q**uedā tamē sunt peccata de quibz difficultius potest ho penitere. q scz no cōmittuntur ex fragilitate carnis. uel ignoratiā ratōis obnubilare p carnem. sicut peccata spūs sepati uel etiā spūs cōiuncti p maliciam deprauati. sic est peccatū in spū sanctū. **D**e his difficultius agit penitencia qz de aliis. vn illud. **M**atth. xii. **Q**ui blasphemauerit in spū sanctū no remittet ei & c. intelligendū e id e uix remittet. s i illū uerbū aug. dñtis. **T**anta e labes huius peccati. ut depeandi humilitate subire no possit id e uix possit. **S**i aut arguat de finali impnitencia. dicendū q finalis impnia dupliciter potest intelligi. **V**no mō ppositū nunqz penitenti. & sic e pntm in spū sanctū. & sic de illo potest ho peitere. licet hoc sit difficile. **A**lio mō pt dici finalis impnia finalis pziuatio penitencie. & sic dicit conditōnem cuiuslibz peccati finalis. & sic de eo no pot esse pnia. qz nihil aliud est qz pziuatio pnie. **P**er pnam uero iformē siue accipiat pro habitu. siue p actu interiori ul exteriori. siue p omnibz simul. no pot remitti pntm nisi dispositiue. in qzru p ipsam disponit ho ad suscipiendū gram dei per quā formalit remittit pntm. spalius tm disponit & directius ad peccati remissionem qz quecuqz alia uirtus in formis. qz omnia peccata i hoc cōueniunt q vnūquodqz est quedā iniustitia cōtra iusticiā legis diuine. & pnia specialiter & directe disponit hoem ad hoc ut possit & uelit p illa iniuria debitā emendā facere cum adiutorio dei. **Q**uomō autē se habeat ad remissionem culpe pnia formata. inferius declarabit. **S**ic ego patz quo per pnam remitti

possit omne peccatū. & quō non. **S**ecūdo etiā sciendū q̄ p̄ p̄niam ratōne sui actus interioris & exterioris simul possit remitti tota pena peccato debita. uel ut melius dicā exolui. tanta etiā potest eē intensio actus interioris. q̄ per eius p̄fectōnem & doloze sensibile cārum ex p̄fectōne actus. merez penitēs remissionē toti⁹ pene peccato debite. uel p̄ equiualentiā soluit totā penam peccato debitam. ita q̄ si post cōpletum illius cōtritiōnis motū decederet. nullā penā in purgatorio sustineret. hoc autē nō conuenit cuiuslibet cōtritiōni. q̄ nō semp̄ cū remittit̄ offensa. remittit̄ satisfactoria emenda. **T**ū sciendū q̄ post q̄z tamcūq̄ cōtritiōnem necessaria est cōfessio. & alicuius opis exterioris impletio. si facultas affuerit. hoc ē p̄pter obligatiōnem p̄cepti. q̄ recōciliari debet peccatoz nō tantū s̄m iudiciū dei. s̄ etiā s̄m iudiciū militē ecclē. **V**n̄ actus penitēdi nec peccatū nec penam remittit. nisi sit cū p̄posito cōfiteudi. & iudiciū ecclē subeundi. si facultas affuerit. q̄ aliē actus ille nō esset sufficiens. nec esset cōtritiō. q̄ cōtritiō est actus penitēdi formatus ḡtia. **D**e effectu uero p̄nīe q̄z tam ad collatiōnē boni sciendū. q̄ & omnes uirtutes p̄ peccatū p̄dite repant̄ seu restituunt̄. & opa mortificata uiuificant̄. **P**rimū sic declarari p̄t. p̄ penitentiā remittit̄ omnia peccata. ut dictū est. q̄ remissio esse nō p̄t sine caritate. ergo p̄ p̄nīaz restituit̄ caritas. **C**aritas autē nō p̄t esse in anima cū carencia alicuius uirtutis necessarie ad rectitudinem uite spūalis. ex quo sequit̄ q̄ p̄ penitentiā restituunt̄ omnes uirtutes necessarie ad rectitudinem uite spūalis. **V**n̄ sup̄ illō. ysa. lii. solue uincla colli tui captiua filia syon. glosa. ut graui onere liberata. et recipiēs ornāmēta pristina cesses eē captiua. **O**rnāmēta autē pristina sunt uirtutes q̄ p̄ peccatū amisse erant. **I**tē sup̄ illō. ysa. lii. **N**ō adiciet ultra. &c. dicit glo. **A**ia si p̄ p̄niam pristinā robur recepit. uocabit̄ habitaculū spūsancti. & fiet templū dei. **S**ed pristinū robur nō recipet aia. nisi p̄ penitentiā omnes uirtutes amisse restituerent̄. q̄ robur anime in uirtute cōsistit. **I**tē p̄ penitentiā iustificat̄ homo penitens. s̄ ḡnialis iustitia p̄ quā dicit̄ aliquis iustus in cōspectu dei. cōsp̄ndit̄ omnē uirtutē. **E**t sic declaratū est p̄imum sc̄z q̄ p̄ p̄niam omnes uirtutes p̄us p̄dite repant̄. **S**ecūdum autē. q̄ sc̄z p̄ p̄niam opa p̄ius p̄ peccatū mortificata reuiuiscūt declarā sic. **O**pa uiua dicunt̄ q̄ fiūt ex radice spūalis uite que ē caritas. p̄pter que opans remunerā dus est in uita eterna. **H**ec tñ p̄ sequens mortale p̄ctm̄ mortificat̄. nō p̄ se nec absolute. s̄ p̄ accidens & in relatōne ad peccatoz. q̄ durante peccati mortalis obstaculo. hō p̄tingere nō p̄t ad efficacitā illoz operū. q̄ cū peccato mortali remunerari nō potest in uita eterna. **B**ona opa dicunt̄ mortua que non fiunt ex radice spūalis uite que ē caritas. & talia sūt bona opa in mortali p̄ctō facta. **D**ico ergo q̄ bona opa mortificata p̄ sequentē p̄niam uiuif-

ficant̄. in q̄tum p̄ eam tollit̄ peccati obstaculū quo erat homo indign⁹ cōsequi efficacitā illorum operū in uita eterna. **S**z opa mortua nūq̄ uiuificant̄. q̄ p̄ se & absolute mortua sunt quia non p̄cesserunt ex radice spūalis uite. **C**irca septimū sc̄z de penitētia sollemnī consideranda sunt duo. **P**rimo utrū p̄nīa sollemnis sit iterabilis. & quibus p̄sonis debeat imponi. **S**ecūdo que sunt illa q̄ ad ritum illi⁹ penitētie requirunt̄. **A**d p̄imū dicendū q̄ est penitētia secreta. publica. & sollemnis. & ē omnis sollemnī. publica. s̄ non cōuertit̄. **S**ollemnī autē non iterat̄ ne ex sui iteratiōne uilescat. & q̄ rememoratiō est expulsionis p̄imoz parentū de p̄adyso terrestri. q̄ semel tñ facta est sic dicit magister in sententiis. li. iiii. dis. xii. i. ultra medium. **H**oc p̄ grauiorib⁹ horredisq̄ ac manifestis delictis tñ imponit̄. **D**e hac dicit̄ decretoz. dis. i. **S**i quis post remissionē. **C. P̄** Est quedā penitētia q̄ sollemnis appellat̄. que semel tñ in ecclē cōcedit̄. hec clericis imponenda nō est. **V**n̄ eadez dis. **I**n capite. **C. H**ac autem. dicit̄ q̄ hanc p̄niam nulli nūq̄ clericoz agere cōcedit̄. atq̄ iō huiuscemōi penitentes ad clerū admitti p̄hibent̄. **Q**o etiā p̄batur p̄ illō q̄o habet̄ eadē dis. **C**onfirmatū. & duobus capitulis sequentib⁹. **N**isi sint clerici depositi. tūc em̄ eis p̄t sollemnī penitētia imponi. **E**t q̄ hoc statutū est p̄pter clericatus dignitatē. uidetur posse cōcludi q̄ nec laicis. p̄sonis insignibus. nec religiosis debeat imponi. p̄pter dignitatē statū. **I**uuenib⁹ etiā non est facile imponenda p̄pter etatis fragilitatē. ut habet̄ eadē dis. **P**enitētes. **P**ersonis autē aliis a p̄dictis tam uiris q̄ mulierib⁹ potest imponi. **A**d s̄m dicendū q̄ sicut habet̄ i sententiis. dis. xiiii. **I**n capite. **I**n capite quadragesime omnes penitentes qui publicā suscipiūt uel susceperunt p̄niam añ fores ecclē se rep̄ntent ep̄o ciuitatis. sacco induti nudis pedibus. uultib⁹ in terra demissis. reos se esse ip̄o habitu & uultu p̄stātes. **I**bi adesse debent decani id ē archidiaconi. & archip̄sbiteri prochiāz. & p̄sbiteri penitentiū qui eoz cōuersationē diligēt inspiciere debēt. **P**ost hoc eos in eccliam introducāt. & cū omni clero septem p̄nīe psalmos in terra p̄otifex p̄stratus cū lachrymis p̄ eoz absolutōne decantet. **T**ūc surgens ab orōne. s̄m q̄ canones iubent man⁹ eis imponat. aquā b̄ndictam super eos sp̄rgat. cinerē p̄ius mittat. deinde c̄licō capita eoz coopiat. & cū gemitu & crebris & suspiriis denūtiat eis. q̄ sicut adam piect⁹ est de p̄adyso. ita etiā ip̄i p̄ peccatis ab ecclē abiciunt̄. postea iubeat m̄stris ut eos ex̄t ianuam ecclē expellāt. clerici uero p̄sequāt̄ eos cum r̄suzio. **I**n sudore uultus tui uelceris pane tuo &c. ut uidentes sanctā eccliam p̄o faci nobis suis tremefactā atq̄ cōmotam non p̄uipendant p̄niam. **I**n sacra autē dñi cena rursus ab eoz decanis. & eoz p̄sbis ecclē liminibus rep̄sentent̄. **E**t sic dicit glo. ibidem. ita fit quolibet anno. ut tali mō mittant̄ in eccliam

Et licet stent in ecclia. nō tamē cōmunicabūt cum aliis in eukaristia uel i osculo. & sic erūt usq; ad octauā pasche. & tūc itez exhibunt de ecclesia. & erūt extra ecclesiā usq; ad talem diem sequētis anni. & hoc fiet usq; ad finē peitētie. & si bñ peitent secūdo āno ul' tertio. pōt eis reddi ingressus ecclesie.

DE MOTIUIS AD PENITENTIAM. DISTINCTIO QVARTA.

Quarta octauū. s. de hiis q̄ mouere debēt ad pñiam faciendā sciendū q̄ ad hoc puocare nos debēt. auctozitas impanis. Hoc em̄ deus districte p̄cipit p̄ p̄phas suos in locis innūis. sp̄aliē. eze. xviii. Premissis mltis p̄suasionib; sic infert. Cōuertimini. & agite pñiam. Iob. ii. Cōuertimini ad me i toto corde uestro. &c. apoc. ii. Memoz esto vnō excideris. & age pñiam. &c. & ifra. penitentia age. si quo minus ueiam tibi &c. **S**ecundo mouere debet benignitas inuitātis. q̄rtum em̄ pñiam n̄ram desideret & q̄dulciē & effica citer nos inuitet. apparet ex hoc q̄ eternus & summus ueit ad n̄ras miserias. de diuitiis ad penurias. de summis honozib; ad cōtumelias ut homo fact; silis nobis hoibus magis attra heret. & nō p̄ nūcios suos quoscūq; s; p̄ seipm̄ p̄sonaliter. nec p̄ l̄ras & scripturas. s; uiua uoce nec tam uerbis q̄z exemplis rōibus & pabolis & miraculis ad pñiam puocaret. Vñ **L**uc. xv. Nō ueni uocare iustos s; peccatozes ad pñiam **P**ropter q̄ duritiā iudeoz q̄ p̄sonam eius & opa miraculosa uiderant. p̄dicatōnes audierāt nec tñ cōuerti uolebāt. increpat. **M**ath. xi. dicens. **V**e tibi cozozaym. **V**e tibi bethsayda. qz si i tyro & sydone facte fuissent uirtutes que facte sunt in uobis. olim in cilicio & cinere penitentia egissent. et. **M**ath. xii. **V**iri niniuite surgēt in iudicō cum gnatione ista. & cōdem nabunt eā. qz pñiam egerūt ad p̄dicationem **I**one. & ecce plusq; ionas hic. **P**er hoc seipuz designās. **S**icut autē tūc cōquerebāt de p̄fidia iudeoz. ita nunc cōqueri pōt de duritia xp̄ianoz. qui sunt solo noīe xp̄iani. **A**it em̄ **G**reg. i. p̄te euāgelicaz. omel. xiiii. **Q**uāta nos ei; miracula uidim; quot flagellis atterimur. quātis aspiratibus deterremur. & cū sequi uocantem cōtemnimus in celo iam sedet qui de con uersione nos admonet. **R**o. ii. **A**n diuitias bonitatis & paciētie & longanimitatis eius contempnis. an ignoras quoniam benignitas dei ad pñiam te adducit. s; duritiā autē tuam. & coz impētens thesaurifas tibi irā in die reuelatōnis iusti iudicii dei. **I**tem **I**ere. viii. non est qui agat pñiam sup peccato suo. dicens qd feci. **F**r. iiii. **P**ro uerbis penitētie uerbis supbie blasphemasti. **T**ertio mouere debz longanimitas expectātis. mag; dei misericōrdia quoniam nō statim se uindicat. nō continuo contra peccatozes fulmiat nec precipitat in gehennam. sed ex mira bonitate expectat q̄ ad penitentia cōuertamur. **S**ic dicit ysa. xxx. p̄p̄terea expectat de; ut misereat ur̄i. sap. xi. **N**i

hil odisti eoz que fecisti dissilans peccata hominū p̄pter pñiam. & ii. petri. iiii. **N**ō tardat deus p̄missis sic quidam existimāt. s; paciētiē agit p̄pter uos. nolēs aliquos p̄ire. s; omēs ad pñiaz reuerti. **G**reg. ii. parte. enu. g. omel. xiiii. **P**resumus sup nos diuitias cōditozis n̄ri. peccare nos uidet. & prulit q̄ nos añ culpas peccare p̄hibuit. & iam post culpaz expectare ad ueniam nō desistit ecce ip̄e quē despexim; uocat. **A**uersi ab illo fumus. & tñ non auertitur **V**ñ bene p̄ ysa. dicit. erūt oculi tui uidētes p̄ceptozē tuū. & aures tue audient uocem post tergū monētis. **Q**uasi i faciē ē homo monitus qñ ad iustitiā cōditus p̄cepta rectitudis accepit. s; cū hic eadem p̄cepta cōtempnit. quasi cōditozi suo tergum mētis in faciē dedit. **S**ed ecce adhuc p̄ tergū sequit & monet qz iam ē a nobis cōtemptus. & tñ nos adhuc uocare nō cessat. quasi dorsum ei in faciē dedimus. cui; dedim; cuius uerba despiciamus. cuius p̄cepta calcamus. s; stans post tergū nos auersos reuocat. qui & uidet q̄ despiciē. & tñ p̄cepta clamat & p̄ paciētiā expectat. **P**ensate ergo fr̄es karissimi si cui libet ur̄m loquēti famulus suus supbiret subito terga in faciē mitteret. nūquid cōtemptus dñs eius supbiam nō feriret uulnera districte aīadūstionis infligerz. ecce nos peccādo actozī n̄ro terga in faciē dedimus. & tñ sustinemur supbe. auersos reuocat & q̄ ferire nos auersos potuit. ut reuertamur munera p̄mittit. **T**anta grā cōditozis nostri duritiā nostri reatus emolliat. & hō qui malū q̄ fecit expiri p̄cussus poterat. saltē expectat; erubescat. **Q**uarto mouere debet fidelitas adiuuātis. qz non solū dulciē uocat. admonet & inuitat. uerū etiā efficacē adiuuat penitēre uolētes. sicut dicit eccl. xvii. **P**enitētibus dedit uiam iustitiē id ē iuste & cōdigne pñie facien de. & cōfirmat deficientes sustinere. quia s; m̄ aug. hortatur pigros. cōsolat; afflictos. docet studiosos. adiuuat dimicātes. neminē desinit laborantē exclamantē ad se. donat vñ sibi sacrificiē. ip̄e tribuit vñ placeē. **Q**uinto mouere nos debz liberalitas. p̄mittētis. **S**aluatoz noster non solū nos auersos reuocat & ad penitentia nos expectat. uerū etiam ueniam. misericōrdiam. s; q̄ m̄cōpabiliē maius ē regnū celoꝝ p̄mittit. dicens. **M**ath. iiii. **P**ñiam agite appropinquabit em̄ regnū celoꝝ. **Q**uis ad tāte p̄missionis auditū non festinet surgere. q̄s tam in sceleribus obduratus. quis tam in criminibus irretitus qui iniquitatis uicula & p̄ ue cōsuetudinis cathenas etiam ferreas non corūpat. **E**cce p̄ re minima ad quā etiā ex debito iuris naturalis astringimur. remuneratōne immensam & p̄sus inestimabilē pollicet; **S**exto mouere nos debet seueritas cōminatōis. **P**ost tantas sue pietatis gr̄as nobis oblatas. & post tāte remuneratōnis p̄missiones uidens se cōtemni. nō imerito cōminat; penas damnatōnis eterne. p̄s. **N**isi cōuersi fueritis gladiū suū uibzabit. &c. **L**uc. xiiii. **N**isi pñiam

habueritis omnes similit̄ p̄bitis. eccl̄. ii. Si pe-
nitentiā non egerimus. incidemus in manus
dei & nō in manus hoīm. In manus inq̄ dei
uin dicatis & ineffabili punientis. he. x. Ho-
rendum est incidere in manus dei uiuētis.
Septimō mouere debet ad p̄niam faciendā
utilitas penitētis id est multiplex utilitas p̄ue-
niens ex p̄nā. q̄ multiplex ē effectus penitē-
tie. quos si diligēt cōsideraret hō. multū mo-
ueri deberet ad p̄niam faciendā. P̄mo quideꝫ
p̄nā peccatoꝝ uiuificat. Sic em̄ peccatū moꝝ-
tificat aīam. eze. xviii. Aīa que peccauerit moꝝ-
riet̄. ita p̄nā moꝝtuā uiuificat. Vnde ac. xxiii.
Gentibꝫ dedit deus p̄niam ad uitā id ē deꝫ ex
misericordiā sua dedit hoībꝫ p̄niam gentilit̄ vi-
uentibus in peccato gr̄am penitēdi. per quam
sp̄ualiter uiuāt. p̄ quā etiam uitā p̄teritā m̄
cōrigant & uitā cōsequant̄ eternā. eze. xviii.
Si egerit impius p̄niam ab omnibus peccatis
suis. uita uiuet. scz gr̄e & glorie. osee. vi. Viui-
ficabit nos post duos dies. & tertia die susci-
tabit nos. Cum quidā magnus hō in peccatū
mōrtale & graue lapsus fuisset. at̄ēdens moꝝ-
tē aīe sue romam iuit. ut summo p̄ticipi il-
lud cōfiteret̄. Cū autē non posset pape libere lo-
qui. clamauit cozā omnibꝫ dicens. pater mise-
ret̄ mei. Cū autem quereret papa quid habe-
ret. & cur ita fletet. dicebat se esse moꝝtuū. cui
papa p̄ surreptōnem r̄ndit. Si tu es moꝝtuꝫ
uade cū moꝝtuīs. Tūc ille hoc p̄ p̄niam accipiēs
intrauit ortum rome. in cuius p̄te erat cripta
subterranea. in qua positi erāt moꝝtui cōditi
aromatibus cū quibꝫ de die habitabat. & ozō-
ni & fletu uacabat. & de nocte exhibat. & ad
modū bestie de collectis oleribus se reficiebat
Cum autē dñs orti olera collecta m̄uisset. in-
uigilans ut furē dephenderet. uidit dictū ho-
minē de dicta cripta egr̄ edientē. & olera colli-
gentē. Quē cū cepisset. & ueritatē fateri cōpul-
sus esset. iudicauit eū papa m̄ter uiuos poeius
deputandū. Penitētia em̄ est fons uite i quo
peccatrix aīa renouat̄ ut aquila. Vñ penitens
debet accipere nouam uitā. sicut docet apl̄s. Sic
xp̄s resurrexit a moꝝtuīs. ita & nos p̄ p̄niam
resurgētēs a moꝝte culpe in nouitate uite am-
bulemus. ut iam nō sit penitēs ille qui fuit. si-
cut dicit apoꝫ. de sc̄ip̄o Gal. ii. Viuo ego iam
nō ego. vñ cū quidā clericus amoꝝe turpi ama-
ret q̄sdam. ad scolas iuit. vbi assumpta penitē-
tia cū redisset dicta meretrix sollicitabat eum
dicens. Ego sum illa amasia tua. Et ille respō-
dit. & si tu es illa. ego iam non sum ille. & sic
eam repellēbat. Per hanc Saul ad uocē psaltes-
rii & p̄phat̄ mutatus est in uirum alceꝫ. i.
Reg. x. **N**ota si esset aliquis fons materia-
lis in quo possent hoīes cozpaliter renouari. a
multis & a remotis p̄tibꝫ cū multis laboribꝫ
& expensis. requireret̄ & uisitare. Quātoma-
gis requirendus ē fons in quo p̄nt aīe reno-
uari ad uitam gr̄e. ideo. ps̄. Quēadmodū desi-
derat ceruus ad fōtes aquarū ita desiderat aīa
mea ad te deus. Sitiuit aīa mea ad deū fontē

uiū. sicut dicit ibi glo. ceruus qñ uult renoua-
ri & coznuā sua ponderosa deponere. querit i
nido fornicarū serpentē quē deglutitens. & ue-
neno estuans currit ad fontē. de quo postq̄
multū biberit. uenenū expellit. coznuā depo-
nunt. sic peccatoꝝ p̄dere peccati p̄ssus & ue-
neno plenus. festinare debet ad fontē. vbi ab
omni ueneno peccati penitus expurgē. & de-
positis coznibus supbie ceruicofitatis & iobe-
dientie renouē. **S**ecūdo p̄nā peccatoꝝ deo
pacificat. q̄ q̄tumcūq̄ deus fuerit p̄pter pec-
catū offensus & odiat peccatoꝝ h̄m illud. ps̄.
Iniquos odio habui. p̄ p̄niam tū omnis offē-
sa remittit̄. & peitens recipit̄ in gr̄am & amo-
rem sicut exp̄sse dicit̄. eccl̄. xii. Altissimꝫ odio
habet peccatoꝝ & misertus ē peitētibꝫ. Ex-
emplū ponit̄. Iere. iii. Si dimiserit hō uxorem
suā & recedens ab eo duxerit uirū alceꝫ. nū-
quid nō polluta & cōtaminata erit mulier il-
la. tu autē fornicata es cū amatoꝝibꝫ multis. ta-
mē reuertere ad me dicit dñs. Hac de cā xp̄s
requirebat peccatoꝝ. māducabat & bibebat
cum illis. uocabat. attrahebat. uenientes ad se
recipiebat. sic dicit̄. Luc. xv. Hic peccatoꝝ re-
cipit & māducat cum illis. P̄dicatōnem suā
a p̄nā legit̄ inchoasse. Mat̄. iii. Ad hoc asse-
rit se uenisse. Luc. v. Hoc ip̄m p̄ exempla mon-
strabat. Exemplū de Magdalena. Luc. vii. de
Mat̄. euiscle. ix. de Zacheo. Luc. xix. de Petro
Luc. xxii. Item hoc idē oñdebat p̄ similitudines
quas ponebat de oue q̄ p̄it i deserto. de drag-
ma quā mulier p̄didit in domo. de filio prodig-
go quē pater reputabat moꝝtuū. & postea sus-
citātū. Luc. xvi. In signū reconciliatōis & pa-
cis pater filiū recepit ad osculū. sicut dicit̄ ibi-
dem. Itē i signū pacis pater restituit ei om̄ia
etiā anulū posuit in manu eius. q̄ p̄nā recu-
perat deperdita p̄ peccatū. nam opa bona fa-
cta in caritate. & p̄ peccatū sequens moꝝtifica-
ta. p̄ p̄niam reuiuiscūt. recuperant̄ & repantur
Vñ. eccl̄. xx. Est qui m̄lta redimat modico p̄-
cio. Per p̄niam recuperant̄ amissa. habemus ex-
emplū de manasse qui post m̄lta flagitia. que
cōmiserat ductus fuit in babilonē uinctus ca-
theis. sic d̄. ii. pal. xxxiii. Qui postq̄ coangu-
stus est ozauit dñm deū suum. & egit peni-
tentiā cozam deo. Sequit̄. exaudiuit ozōnem
eius & reduxit in ierlm̄ in regnū suū. Item ex-
emplū elegans. Dañ. iiii. In regno meo resti-
tutus sum dicit Nabug. & magnificētia am-
plioꝝ reddita est mihi. De cuius imutatōne le-
git̄ i scolastica hystozia i tertia uisione daniel.
& dicit magister h̄m epyphaniū q̄ illa mutā-
tō nō fuit cozpalis qua dicit̄ q̄ p̄pter peccatū
suū subito mutatus est in bestia. s̄ fuit mētis
alienatō talis ut sibi uideret̄ q̄ esset bos in an-
terioꝝi p̄te. & leo i posteriori p̄te. & uiueret ad
modū bestie. s̄ dicit̄ q̄ p̄cebꝫ daniel septem
anni mutati sunt sibi in septē menses. in quibꝫ
bus quadrgita dies patiebat̄ mētis insaniam.
& p̄ alios. xl. sensu sibi reddito flebat peccata
sua. penitētiā agens h̄m cōsiliū daniel. nō

comedens carnes nec bibens uinum. s. legumina & herbas. & pacta pnia plene est suo sensui & regno & dignitati amisse restituit. Sic peccator p peccatu mutat. dum ad modu thauri cognatus. & ceruicosus contra deum p supbiaz & mobedientiam. & laboziosus ad peccatu com mandu. & fortis & firmus ad peccatu tollerandu. & indomabilis ad conuertendu. donec deus reddat sibi sensum & cognitioem sui status. p quod peiteat & amissa p peccatu suum recuperet bona. & recipiat p opantem dilectione & meritum caritatis maiora qz prius habuerat. **Ad** hoc etiã ualeat qd legie in uita beati Iohis euangeliste de gemis repatis sicut dictu est sup li. ii. de iudicio. **Et** dicit in dicta uita q cum ad pdicationem beati Iohis duo diuites fuissent couersi. uenditis omnibus suis & erogatis p deo paupibz. aplm sunt secuti. Cu aut postea uiderent se paupes. & seruos suos factos diuites & ornatos. peitebant de bono qd fecerant. **Quod** agnoscens beatus Iohes uirgas ab eis delatas pibus mutauit in aux. & maris sabulu in gemas precosissimas. tradens eis ut emerent sibi pdia & alia. dicens q se puauerant dei & gra & gloria & aliis bonis spiritalibus. & pte miracula faciendi qua habebant. & facti erant serui dyaboli p pnam q prius erant ipius dñi. **Cum** aut ad instantiam multoz iuuenū qui efferebat mortuus beatus Iohanes in eoz oculis suscitasset. dictus iuuenis duriter eos arguit. ondens eis qsta gra & gloria se puauerat. & quo de eoz ruina sancti angeli dolebāt ut uiderat cum esset mortuus et demones exultabant. quibus inuixit ut per triginta dies ozonem cotinuarent. & pnam faceret usquequo aux & gēme in priorem spem mutarent. **Quod** et fecerūt. et iussu apli eis in priore spem mutatis et deportatis ad locu ubi eas acceperant omnē gram qua prius amiserat recuperauerunt. **Itē** recōciliati deo p pnam. restituerunt ad ecclesie sacramēta. et uniuersa suffragia et fiūt picipes omniū bonoz q fiūt in ecclesia. **Itē** scribunt in libro uite in nūo elcoz **Math. v.** Gaudete et exultate. qz noia uestra scripta sunt in celis. ysa. iiii. **Sanctus** uocabit omnis qui scriptus ē in uita in ierlm. si abluerit doz sordes filiaz syon in spū iudicii et spiritui ardozis. **Per** hanc alieni a deo. fiūt de cōfrnia dñi. **Et** p solutōnem istoꝝ triū denarium. cōfessionis. cōfessionis. & satisfactōnis. quos qui nō pponit soluere. ad cōfrniam dñi nō recipiē. que facit bona cōmunia. **Itē** in uita. pa. legie q cum sanctus Diamon celebras. uidit angelū dñi aliquos i libro suo scribentem p pnam. aliquos nō. **Vocans** aut inscriptos. inuēit eos assumpsisse pnam. alios nō. s. esse in peccato mortali. **Cū** aut pnam suscepisset. dum offerrz uidit eos ab eodem scribi. **Tertio** penitētia letificat. **Magnū** ē gaudiū homicide. uel furi. uel reo lese maiestatis qn pē eiuf recōciliatio pcurari. & omia damna & amissa restitui. qz tum ergo debet eē gaudiū pei-

tentī ex quo per pnam bona pdicta proueniunt. **Gaudet** eger de sua sanatoe. captiuus de sua liberatoe. obligatus debitis de sua acquisitione. famelicus de sua refectione. exul de sua reuocatione. exheredatus de sua hereditatis recuperatoe & sic de aliis. de penitētia nostra gaudet deus. qz ipa est sacrificiu deo gratū. ps. **Sacrificiu** deo. spūs cōtribulat. **Itē** Acceptabis sacrificiu iustitie. **Iō** dicit idē. **Sacrificate** sacrificiu iustitie &c. **Itē** ipa est sibi grata refectione. apo. iiii. **Si** quis apperuerit mihi ianuā intrabo ad eum. & cenabo cū eo. & ipse mecū **Istud** gaudiū ipse cōmunicat uolēs qz tota militans ecclesia colletē. **Luc. xv.** **Eplari** & gaudere optebat. qz frater tuus hic mortuus fuerat &c. **Vult** etiã qz tota triumphans ecclia gaudeat. **Ibidem.** cōgratulamini mihi qz inuēi &c. **Ibidem.** **Gaudiū** est in celo id ē in tota celestia sup uno peccatoꝝ pnam agēte. **Qz** etiã angeli gaudeāt dicit ibidē **Gaudiū** erit coꝝ angelis dei sup uno peccatoꝝ pnam agente. **Sicut** militibz est gaudiū qn recuperant castrū qd amiserat. qd hostes eoz sibi fraudulenti sibi ripuerant. qd sub eoz custodia dñs suus rex cōmiserat. **Quod** pbat dñs. **Luc. xv.** **Triplici** exemplo. **Ex**emplo ouis & dragme pdite & inuente. & filii pditi redeuntis. **Vñ** subiūgit. **Op** tet te gaudere fili. qz frater tuus pierat & inuē tus est. **Vel** gaudent comēsales dei de exēnio sibi facto vini mire suauitatis & fragrantie quo potant. **Hec** uinum sunt lacrimae pctōꝝ penitentiū quo deus inebiat. ysa. xvi. **In**ebiabo te lacrima mea. **Vñ** b. super canē. **h. mone xxx.** dicit. **Gaudēt** angeli de cōuersione peccatoꝝ. salutē hoim sitiētēs. lacrimae em penitentium uiuū ē eoz. eo qz in illis sit odor uite. sapoz gre. indulgētie gustus. recōciliationis iocūditas. sanitas innocentie redeuntis. & serenitate suaueatis conscientie. **Ad** hoc qz angeli gaudent de cōuersione peccatoꝝ. facit exemplū qd habet sup. de effectibus peccati. de nebulone ouerso cui cōgaudebant angeli. qd uidit & dixit paulus simplex. **Quarto** penitentia aiam pulchrificat & reformat. qz p peccatu fuerat maculata. **Vñ** act. ii. **Pnam** agite & baptizee unusquisqz uim. **Pnam** em ē baptismus quidaz uel latoziū i quo omnes sordes aie diluunt. & peccatoꝝ macule delent. unde sequit. ut deleant uestra peccata. ps. **Labozau** in gemitu meo. lauabo p singulas noctes lacrimae. &c. **In** uita. pa. legie qz quidā sanctus uidebat sup baptizatos uirtutē dei descēdere supra omne lumē oznantē eos. tandē gram uidebat descēdere sup illos qui habitū pnie suscipiebāt in religionis mgressu. **Quinto** pnia a malo liberat. uidelicet a reatu id ē pena debita p peccato. **Qñ** em diuina offēsa remittit. & macula culpe delet. pnia eterna cōmutat in eptalem soluendā in purgatoꝝ. **Postmodū** a uirtute cōfessionis & absolutōis sacerdotalis soluit uel in toto ul' in parte. ergo pnia liberat a debito. **Itē** liberat ab iferni supplicō. & a pena

debita in purgatorio. uel in toto uel in parte. Liberat etiam ab horrore diuini iudicii. Vnde beatus Iohannes baptista dicebat iudeis. Geniua viparu quis docebit uos fugere a uetura ira. Greg. Vencura ira est aduersio ultionis extreme. qm peccatoz fugere tuc non ualet. q nuc ad lameta pnie n recurrit. Sequit. Facite ergo dignos fructus pnie. Greg. Aliud est fructus pnie facere. aliud dignos pnie fructus facere. neq em par fructus boni opis esse debet eius qui min. & eius qui amplius deliquit. aut eius qui i nullis. & eius qui in quibusdam facinoribz cecidit. Per hoc qd dicit. facite dignos fructus pnie uniuscuiusqz conscientia conuenit. ut tato maioza bonoza opeza querat luera p pnam. qzto grauioza sibi iculit damna p culpam. Liberat etia pnia a tpali morte uel flagello. sicut patet de manasse. ii. pal. xxxiii. Qui pnam agens de sceleribus inuis liberatus e de carcere regis babilonis. Et de ezechia q flendo & orando auertit debellatorem ciuitatis & ppli. iiii. Reg. xx. Et. ii. pal. xxxix. & ysa. xxxvii. Etia sniam dei reuocat. sic puz de ninu uitis. Iosue. iiii. Ionas em sniam dei ptulerat & publice pmulgauerat dicēs. adhuc. xl. dies & ninue subuertet. & cu pnam egerit deus suam sniam reuocauit. Amb. Nouit deus mutare sniam si tu noueris emedare delictu. Ie. xviii. Si pniaz egerit gens illa a malo suo qd locutus sum aduersus ea. agam & ego pnam sup malo qd cogitauit ut faceret ei. & eze. xxxiii. Si dixerio impio morte mozieris. & egerit penitentia de peccato suo &c. uita uiuet & no mozierit. Sexto pnie fructus exuberat & magnu thesauru gnat. Propter qd pluralie dicit Mat. iii. Facite dignos fructus pnie. Qui sunt digni fructus pnie scz misericordie in reuelatōe miserie. inferni iudicii. purgatozi. & peccati. & huiusmodi dyaboli &c. de q Iac. iii. Sapientia primu quide pudica &c. & p plena misericordia & fructibz bonis. Hii fructus sunt digni peccatoz uenia & recōciliatōe diuina Iere. xi. Oliuam uberem & fructiferā &c. Fructificat etia pnia in homine fructus meliores et digniores scz grē. de quibz puer. viii. Melior est fructus meus auro et omni lapide pioso. Ro. vi. Habetis fructu in sanctificationem &c. eph. v. Fructus lucis est in omni bonitate gal. v. de duodeci fructibus grē. vbi dz. Frctus aut spēs sunt. gaudiu. caritas. pax. patientia. benignitas. bonitas. longanimitas. mansuetudo. fides. modestia. continentia. castitas. Vel duodeci fructus sunt duodeci pnie effectus p gram. De quibz Criso. in originali sup illud Math. iii. Pnam agite. ait. Pnia cor mudat. sensus illuminat. aias sanctificat ad susceptōez xpi hūana pcor dia prepat. Et quid addit. Naturalia repat. gratuita recupat. deo reconciliat angelos letificat. merita amplificat. demones fugat. carnē domat. spm roborat. bona spiritu alia seruat. regnū celoꝝ impetrat. Ite fert fructus optios glorie. Sap. vi. Bonoz laboz glo-

rius est fructus. pu. iiii. Primi & purissimi fructus eius. heb. xii. Omnis disciplina &c. Hec est arbor uite ferēs duodeci fructus. apoc. xxii. scz glorie qui possunt elici ex uerbis Iob. xxii. Acquiesce deo & habeto pacem cu eo. & p hoc hebis fructus optimos. Et post. Si conuersus fueris ad omnipotentē edificaberis in celi susceptōe & dei ppetua uite mansionē. longe facies inqt iniqui. a tab. t. in plena peccati & tēptatōnis liberatōne. dabit tibi p terra silicem in fragilitatis tue cōsolidatione. & pro silice torrentes aureos in corpis & aie illuminatione & glouificatione &c. Item nota q pnia e uitis fructifera qua uidit picerna pharaonis. gen. xl. Videbam coram me uitē. cuius tres pagines sunt tres pnie pres scz contritō. confessio & satisfactio. que ferūt dictum fructu scz mie bonu & dignu. grē melius & dignu. glorie dignissimu & optimu qd & nobis deus cōcedat. Septimo p pnam uirtutes alie conferuane quas oportet custodiri cu armis. Penitentia est armatura dei. io cinis & cilicium arma sunt penitentium. eph. vi. Induite uos armaturā dei. ut possitis stare aduersus insidias dyaboli. Ro. xiii. Abiciam opa tenebrarū. & induamur arma lucis. ii. coz. vi. Per arma iusticie a dextris & a sinistris ut nō deponam arma ne simus inermes a dextris prospitatis uel a sinistris aduersitatis. Et nota q dyabolus multu timet arripe maxie in morte quos i ueit inuolutos aspitate pnie. sicut lupi timent canes qui hnt coliria circa colla ubi sunt ferrameta ul clauu acuti. Ite lutiis pisces dictos ptecas timet mordere aut arripe ppter aspitate scamaz & aculeos penulaz. Similiter canes hericios ppter aculeos quibus circūuoluunt. Silr cozi ostreas marinas qn eas inueniunt extra testā duram rapiūt & deuozant. qn aut eas inueiunt intra conchā uel testā duram tāgere nō audēt. Silr castaneā quā inueiunt in uolutam in pelle pūgenti aculeata & hirsuta. Silr demones in morte aias quas sine aspitate pnie inueiunt. rapiūt & deuozant. & quos inueiunt aspitate pnie inuolutos. glutire aut mordere nō audent. Ideo beatus Martinu cu deberet egredi a carne quasi cōtra dyabolum pugnatur. & rogarēt eum discipuli q saltim in tāta infirmitate corpis sui ciliciu & cinerē in quibus iacebat deponeret. dicebat. nō decet filii xpianu nisi in cinere & cilicio mozi. qz cu hii armis mortuus fuit. dyabolus i exitu suo eū detinere uel impedire non potuit. licet hoc multu uellet. ut reuelatū fuit beato Seuerino colōn. archiepo. Sepes spinosa custodit agru uel uinea ne subintrēt bestie. Eccl. xxxvi. Vbi nō est sepes diripiet possessio. Propter hoc iudith ad custodiā castitatis in supioribz domus sue cubiculū secretū sibi fecerat. in quo cu puellis clausa morabat. & hns sup lūbos suos ciliciu. Ieiunabat omibz diebus &c. iudith. viii. Silr Anna pphetissa filia phanuel. Luc. ii. beatus Iohannes baptista sanctificatus exutero

inductus erat pilis cameloꝝ. Esca autē eius erat locuste & mel siluestre. vinū & siceram nō bibit &c. & hec omnia p̄ sua sanctitate seruanda. **B**eatus autē **F**ranciscus cui reuelata fuerat suoz remissio peccatoꝝ. austeritatē nimiam seruabat in cibo. potu. uestitu & lecto. corpusq; suum durissime macerabat. dicebat ei malignos spūs duris & aspīs in fugam cōuertī. delicatis uero mollibꝫ ad temprandū fortī animari. **O**ctauo p̄ penitentiā p̄ximī puocant. si cut patz iōne. iiii. de rege ninīue. ad cuius penitentiā alii sunt ad silē puocati. **D**e beato **F**rancisco dicit q̄ corpus suo penas renouabat & onera. licet iam plene mortificatū esset p̄ penitentiā. s; qz sciebat se datū aliis in exemplū. custodiebat p̄pter alios uias duras. missus em̄ erat ad penitentiā p̄dicandam. ut penitentiā p̄dicando n̄ tam uerbo q̄ exemplo xp̄o lucraret aīas quas dyabolus conabat auferre. **A**d idē officium missus fuit. **I**o. bap. **V**n̄ **L**uc. iiii. **V**enit **I**ohānes p̄dicans baptisimū penitentię in remissionem peccatoꝝ. **V**n̄ sup̄ illud **M**atth. iiii. **I**oh. inductus erat pilis cameloꝝ. dicit glo. **Q**ui penitentiā p̄dicat. necesse est ut penitentię habitū p̄tendat. **A**d idē officium xp̄s asserit se uenisse. **A**d hoc idē misit ap̄los suos & discipulos. **V**n̄ **M**arc. vi. **P**redicabant ut penitentiā agerēt. & **L**uc. xxiiii. **O**portebat xp̄m pati &c. & p̄dicari in noīe eius penitentiā. s; anteq̄ eos ad p̄dicandū mitteret. scripsit formā uiuēdi. & p̄tatem dedit eis miracula faciendi. **N**ono penitens semetip̄m deo sacrificat. aīam quidē p̄mēdium dilectionis cū amaritudine cordis & tristitia p̄ peccatis. sic ait ap̄o. de quibusdā. ii. coz. vii. **Q**ue s̄m deū est tristitia penitentiā in salutē stabilem opat. corpus uero p̄ afflictionem mortificationis. s̄m illud **R**o. xii. **E**xhibeatis cozpa uestra hostiam uiuentē. sanctā. deo placentē. **I**ob. xlii. **I**pe me resp̄bendo. & ago penitentiā in fauilla & cinere nihil aliud est quā fauillam & cinerē se esse cognoscere. in fauilla fragilitas designatur. et dicit a fos q̄ est ignis. qz ex igne nascit. et ignē fouet. **V**n̄ fauilla a foueo. qz. fouet ignē. sic cōsideratio n̄re fragilitatis fouet in nobis ignē caritatis quā fouet huilitas. **I**n cinere uero cōsideratio mortis et resolutionis extreme et amaritudo penitentię et mortis. p̄s. **C**inerē tanq̄ panē manducabam et poc. m. cū fletu miscebam. **E**xemplū de penitentiā beati **M**artini et beati **G**ermani. **D**ecimo penitentiā glozificat. **H**ec ē arcta uia et angusta porta que ducit ad uitam. **M**atth. vii. **I**ntrate per angustam portam. qz lata est porta. & spaciōsa uia que ducit ad p̄ditionem. & multi sunt qui intrāt p̄ eam. **Q**uā angusta porta & arcta uia que ducit ad uitam. & pauci sunt qui inueniunt eā. **H**ec ē scala quā uidit **I**acob. gen. xxiiii. **Q**ue stabat in terra & sūmitas eius tāgens celum. & uidit angelos ascēdentes & descēdentes p̄ eam. & dñm in iuxā scale. **I**n terra quidē stabat scala. qz penitens stat in terra cozpaliter. s; sūmitas eius celos tangit. qz in celū ascēdit

dic mentaliter. & qz ip̄a scala introducitur in celum finaliter. p̄ hanc angeli ascēdunt offerentes deo & p̄ces & uota penitentiū. descēdunt uero ad cōsolandum. aiandum. dirigendū. tādē in morte ad deducendū in regnū. **B**ene ergo dicit dñs **M**atth. iiii. **P**enitentiā agite appropinquabit em̄ regnū celoꝝ.

DE QUALITATE PENITENTIE. DISTIN. QVINTA.

Quoniam nonū scz qualis debeat eē penitentiā. sciendū qz ad hoc qz sit salutaris requirit. **P**rimo qz sit fidelis id est facta in fidei cognitōne. ut nō sit penitentiā p̄fidorū. scz hereticoꝝ. aut alioꝝ infidelīū. qz sicut ait ap̄o. **h**e. xi. **S**ine fide impossibile est placere deo. **M**atth. i. **P**enitemini & credite euāgelio. & act. xx. **V**os scitis quō nihil subtraxerit uobis utilium. quo minꝫ docerē uos testificās iudeis atq; gentibꝫ penitentiā & fidem. **L**egit qz cum quidā heretici ī terra albigenis iactaret se cozā suis credentibꝫ de exteriori afflictōne afflūt quidā ioculatoꝝ qui dixit qz p̄barz roncinū suum melioꝝ ip̄is. qz si ip̄i nō comederēt carnes. nec ip̄e nec uinū biberet nec etiā panes comederet. si male iacerēt & ip̄e peius. **S**ed hec omnia plus deberēt p̄ficere equo. & omnia alia dura & aspa q̄ eis. qz ip̄i non credebant. s; fidei articulos discredebāt. **C**um autē sine fide nihil posset deo placere. nihil quod ip̄i facerēt deo placere poterat. s; facta rōcini sui deo plꝫ placere poterāt. qz & si nō crederet. tñ in nullo discrederet. & ita & in factis & in fide melioꝝ conditōnis erat eis. **I**tem in dyoc. cathalaneū. versus montē hysmeꝝ fuit quedā uerula alborea noīe manichea re. qz p̄pter erroꝝ suum nō comedebat carnes. nō oua. nō caseum & a multis s̄m secte sue doctrinā abstinebat non p̄pter deū. tñ tante fame erat qz omēs in cole ex hoc eā sanctissimā iudicabāt. q̄ etiā ad cōtegendū erroꝝ suum singlis diebus dñicis cōmunicabat. nec tñ in corpus dñicum fidem aut deuotōnem hēbat. **I**tem fidelis id ē fidelit facta sine fictōne ut non sit penitentiā ypocritarū qui exterminant facies suas ut appeant hominibꝫ ieiunātes. **A**mē dico uobis receperunt mercedē suā. **I**cē fidelis esse d̄z id ē itēgra s̄m diminutōne. ut homo fidelit de omnibus peiteat. cōtra illos qui nō de omnibus. s; sic de uno penitent qz in aliis pseuerāt. sic qui plures infirmitates h̄ns in cozpe. de vna querit remediū nō de aliis. aut extra aliq; plures inimicitie causas h̄ns. **D**e una uult recōciliari nō de omnibꝫ. sic qui de uno peitet non de omnibꝫ. de uno uult recōciliari deo. s; p̄ aliis remanet inimicus. **V**n̄ **G**reg. p̄ma p̄te euāgelii. omel. xx. **Q**ui sic alia peccata deplozat. ut cum alia cōmittat. adhuc penitentiā agē aut ignozat aut dissilat. **Q**uid em̄ p̄dest si peccata quis luxurie defleat. adhuc tñ auaritie estibꝫ hanelat. &c. **A**liqui uolunt esse sicut illa gēs que simul dñm & ydola colebat. iiii. **R**eg. xvii. **S**amaritani cū dñm colebant. nihilominus tamen diis immolabant.

Item in passione beati **S**ebastiani legit. qd cu romanus maximus & ditissim⁹ egrotaret g^o uissime .pmisit beato **S**ebastiano qd couerteret ad fidem si doceret eu medicamentu quo curaret. & ipe dixit qd si cofringeret oia ydola & baptizaret. curaret. qd & ipe fecit. uno receto scz solis & lune & stellaz. qd erat aureu & speciosissimu baptizat & no curat. Postqz autē penitens & cofessus est & destruxit symulacru qd retinuerat. apparuit ei angelus domini pfecte curans eu. **S**ilr non curat in aia penitens. nisi de omnib⁹ peccatis peniteat. **V**n dicit eze. xviii. **C**ouertimini & agite penitentiam ab omnib⁹ iniquitatib⁹ uris. & no erit uobis iniquitas in ruina. **I**te dz esse integra ut intus in corde peiteat. & extra opa pnie faciat **I**oel. ii. **C**ouertimini ad me in toto corde uro in ieiunio & fletu &c. ne sit ut hystrio qui signa solu exterius representat. **I**tem integra ut ea q sibi iniunguntē integre copleat. uel coplementu in firmo pposito habeat. **N**e sit ut maledicti iudei qui legē dñi gratanē susceperunt. & cito de uia qua pmiserat recesserunt uituluz aureu adozantes. exo. xxxii. **I**tem debet ee festina ut no sit pnia pigroz. qui tm procrastinant qd penitere no possunt. tu. qz semp peccado magis ac magis irretiunt in criminib⁹. in tantu qd cosuetudinis cathenam ferream non pnt irrupe. tu etiā quia deus iusto iudicio eis nec temp⁹ nec gram penitēdi cōcedit. apoc. ii. **P**nia age. si quo min⁹ ueniam tibi cito &c. **Q**ui sic dicerēt. tarde & inutilitē penitent i inferno. **S**ap. v. **I**ntra se pnia agentes. & p angustia spūs gemētēs. &c. **N**ota exemplum de **C**hrisaurio. **I**n uis. pa. dicit qd cu diceret cuidā sua cogitatio. cras penite. **R**ndebat ei. no cras qz crastina dies non ē nostra. s; hodierna pns ad hoc nobis ē data. cras dei uolūtas fiet. pu. xxvi. **D**icit piger. leo est in uia. &c. **V**ult dyabolus impedire & retardare hoīem sicut uenator tigridē cum insequit raptos catulos. habz em specula ut dicit que añ eam pncit. in quibus cu uidet similitudinem suā. retardat p illa credēs intra esse fetus suos. **V**no speculo fracto uidens se deceptum currēdo post uenatorē inueit aliud speculū. & i eo silr rēardat. & ita p diuersa specula successiue inuēta sic impedit ut non possit cōsequi qd insequit. **S**ic dyabolus uenator aiaz satagit impedire uolentes p pnia amissa recuperare. obicit em tot & tā diuersa obstacula. & impedimēta uaria que hoī nē impediunt. ne p pnia recupet qd p peccatum amiserat. **I**o dicit apo. i. coz. ix. **S**ic currite ut cōprehendatis &c. **I**deo cōtra pigros & desistentes dicit **I**ere. xlvi. **Q**uo uidi eos pauidos terga uertētes quibus facit dyabolus. ut sit puero illō qd gallice dicit barbo. ut retrocedant ad modū pueri. **C**ū cogitant qd intrabūt ordiē. opponit dyabolus eis illius ordis aspītatē uel difficultatē. cū cogitant trāsfretare obicit ei picula uie. cū cogitant aliā pnia facere. obicit eis ea que sunt i eis difficilia mo-

nendo ut ab ea retrocedant. **I**o fit eis sicut dictum fuit cuidam furi iudicato ad mortē qui rogauit iudicē ut suspēderet eu in quercu qua peligeret. & cū concessisset ei duct⁹ in siluā de omni quercu qui ondebāt ei dicebat. nec hāc eligo ut suspendar in ea. **I**o reductus ad iudiciū iudicis iudicatur qd puniret omni gne tormentoz. **S**ic erit de homine qui in pnti non uult facere aliqz pnia. in futuro omni genere tormentoz puniet. **I**o beatus. **B**erñ. **C**ōtra pigros dicit. **D**ebes pperare o pētōz ad angeloz societate. debes suspirare ad amissam hereditate. debes aspirare ad pmissam felicitatē debes excutere remissam uolūtatē. debes flere cōmissam iniquitatē. **T**ertō debet ee humilis. qz debet se reputare maximū peccatozē qz qzto coram deo se plus huiliauerit. tāto maiorē apud deū gram obtinebit. exemplū. **L**uc. xviii. **D**e phariseo & publicano qui se iustificabat. & de bonis suis opibus iactabat. dicens deus grās ago tibi. qz no sum sic ceteri hoīm ieiuno bis in sabbato &c. **Q**uarto pnia debet esse uolūtaria & spontanea no coacta uel inuita. ut est pnia mcarceratoz uel uiolenter suspensoz. i. pet. iii. **N**emo urm patiat ut fur aut homicida. ut patiebāt latro sinister. **L**uc. xxiii. **E**t symō cyreneus de quo ibidē habet q non uoluntarie. s; coactus portauit crucē dñi **E**cōtra canē. vi. **S**urrexi ut apirem dilco meo. man⁹ mee distillauerūt mirrā primā. **P**rima mirra est que no egredit p aliquā uiolentiam incisionis alicuius. uel p aliam uim. hec ē penitentia spōtanea. **N**on ē talis penitētia pyrrhataz qui p uiolentiam & timozē tempestatis penitent & cofitentē seueritate reddita deteriorēz fiūt qz ante talis fuit pnia anthyochi. ii. **M**ach. ix. **V**bi uerba pnie uidentē pntendere s; in fine dicit. hic ozabat scelest⁹ ad dominuz a quo non eēt misericordiam consecuturus. **Q**uinto pnia debet ee amara i corde & dura seu aspa in cozpe. **A**mara quidā & gemens debet esse. ut doleat hō de peccato cōmissō. & de bono amisso. & de deo offēso. ysa. lix. **R**ugiemus qsi vrsi. & quasi colūbe meditatēs gemem⁹. **T**alis erat penitētia **E**zechie regis. ysa. xxxiiii. **R**ecogitabo tibi omēs annos meos in amaritudine aīe mee. **E**t dauid dñtis. **L**abora ui ingemitu meo. iō afflictus sum & huiliat⁹ sum nimis. rugiebam &c. **N**o debet esse pnia freneticoz qui rident qn debent flere de uinculis & infirmitatib⁹ suis. eccl. ii. **R**isum reputauī errozē &c. **D**e exēplis huius amaritudinis nota infra de cōtritione. **D**ura uero & aspa debet ee cozpi. licet sit intus suauis mēti amanti. **M**at. xi. **I**ugū meum suaue est. qz ut ait aug. de uerbis dñi. omnia seua & immania. facilia & ppe nulla facit amoz. **P**nia est ut nidus auis qui est byspidus & spinosus exteri⁹ in carnis penalitate. intra mollis & suauis in mentis suauitate. **E**cōtra mali sunt albe spine filles. qz hnt extra carnis suauitatez & mundā flozem. intra spinas conscientie remordentis.

Baruch .iii. Sunt albe spine siles &c. Contra anima sancta ut dicitur canē .ii. est sicut lilium inter spinas. Huius est contraria penitentia uoluptuosa. Sunt enim aliqui siles muri qui elegit nificare ut dicitur in lardo. s. scindentis cultellu & dentes caroz non euasit. Sic sunt aliqui qui loca eligunt ad penitentiam agendum ubi delicias non amittant. s. potius inueniant. s. isti non euadent gladiu sine dīne. nec dentes infernaliu cattoz. Itē sunt siles morbo regio. qui ut dicit Hiero. sequuntur cibos regios. qui autē sunt de genere xpi ut Iohānes baptista assueti duris & aspīs effugient uentura iram. De hiis omnibus predictis dicitur. Job .xlii. Ipe me reprehendo. ipe inq. non alius. ecce q. ē uoluntaria & ago penitentia. ecce q. est festina. q. signat ago q. est pūnis tempis. in fauilla. ecce q. ē huilis. & cinere. ecce q. ē amara cordi & dura corpi. Sexto debet fieri rōne dīne offense. non ppter dānum tempale. sic Esau qui ppter amissionem iuris plāgebat. de quo dicitur. he .xii. Esau ppter unam escā uendit primogenita sua. Scitote enim qm̄ postea cupiens hereditare bndictionem reprobatu est. non enim inuenit locū penitentie qz cū lacrimis inquisisset eam. non ppter afflictionem corpi ut anthyochus. non ppter timorem gehēne uel ppter timorē cōfusionis & ignominie. sic latro qui ppter timorē suspensionis uel deprehensionis dimittit furari. talis enim fm̄ ueritatem est homicida uel fur & damnabilis apud deū. eccl̄ .v. Sup̄ furem ē confusio & penitentia. Peccator enim pncipaliter penitere debet de hoc q. offēdit deum. Secundario dolere potest & debet q. meruit inferni suppliciu. & de omnibus damnis aliis que incurrit. Septimo debet hō penitere in spe uenie ut non sic sicut penitentia iude. de quo dicitur. Math̄ .xxvi. Videns iudas q. damnatus ē penitentia ductus retulit triginta argenteos. & abiens laqueo se suspendit. Octauo penitentia debet esse de peccatis secretis secreta ad occultandū. p̄ manifestis uero manifesta ad scādalum uel in famiā extinguendū. Secreta quidē. sic fuit penitentia beate Cecilie que sub uestib⁹ aureis ciliciū hēbat. Vt beati Nicolai qui dādo auz̄ querebat tenebras ut beati Thome cantuari. qui sub p̄ciosis uestibus ciliciatus totus erat. & qui in secreto clauū pedes paupum lauabat. Itē ut iudith .viii. Que inclusa in cubiculo secreto dom⁹ sue cilicium ad lūbos suos habebat & ieiunabat &c. Itē hester .xv. Que sub colore roseo & habitu regio celabat tristē aīm nimio timore. & dolore cōtractum. De hac penitentia in uis. pat. ponuntur duo exempla. Primum est. qz sancti p̄res in uenerūt in heremo mulierē post mortē eius q. in habitu uiri & monachi artissimā uitā & secretam longo tpe egerat. Itē cum duo fratres rogarēt dñm in heremo ut oñderet eis ad quā mensurā puenerant. R̄sum ē eis q. nunduz puenerāt ad mensurā Eucharīi pastozis ouiu & uxoris eius. Requiere sup̄. Pr̄mo manifestis autē & enozimibus debet esse manifesta ad scan-

dalum. uel infamiā extinguendū. Illi nāq. q. non erubuerūt uulnus incurere. & alios exemplo suo scādalizare. non debent erubescere uulneris medicinam. Uulnus corruptū & corruptū pens ē peccatū euidens. medicina uulneris manifesta penitentia. Hāc fecit rex ninīue cū suis Ioh̄ .iii. Talis fuit penitentia achab .iii. Regum .xxi. Qui post uerba Helye indutus est sacco. ieiunauit & ambulauit demisso capite. Talis fuit penitentia Theodosii impatoris in triptita hystoria libro .ix. Qui ppter quoddā delictū thessalonicensiu fecit occidi nocētes cum multis innocentibus. qui cū uenisset apud mediolanū a beato Ambrosio ab eccl̄ia eiectus est. & publicā humiliter egit penitentiam. Non penitentia debet esse pseuerans. & firma. ut p̄ nulla aduersitate uel p̄speritate dimittat. heb̄ .xii. In disciplina pseuerate filii. Math̄ .x. Qui pseuerauerit usq. in finē saluus erit. Talis fuit penitentia beati Martini qui nec in infirmitate grauissima nec in morte uoluit ciliciū deponere. nec de cōsuetā penitentia aliqd̄ relaxare. Hoc exemplū ostēdit nob̄ dñs. qui nec ppter dolores corpi nec ppter derisiones astantiu. nec ppter pmissionē dicentiu. Si rex israhel est descendat nunc de cruce & credimus ei. nec ppter lacrimas amicorū uoluit de cruce descēdere. ut exemplo suo edocti inchoatam penitentiam nullaten⁹ deseram⁹. Bezn̄. Nos quicūq. sequimur caput n̄m. non celsamus agere penitentiam. non celsamus tollere crucē n̄m pseuerantes in ea. sicut xps pseuerauit donec dicat sp̄s. ut requiescamus a laboribus n̄ris. Neminē audiamus fratres. non carnē & sanguinē. non sp̄m qzlibz descensum de cruce suadentē. p̄sistamus in cruce. moriamur in cruce deponamur alioz manib⁹ non n̄ra leuitate. caput n̄m deposuerūt uiri iusti. nos uero dignatione angeli sancti deponant.

DE CONTRITIONE. DIS. VI.

Dicitur dictū est de penitentia in gñali cōsequētē considerandū est de p̄tib⁹ eius. circa q. cōsideranda sunt duo. Primum utrū cōtritiō cordis. cōfessio oris. satisfactio opis sint p̄tes penitentie. Secundo de singulis eaz̄. Circa primum sciendū. q. penitentia q̄drupliciter p̄ accipi. uel p̄ penitentia q. est uirtus. uel p̄ actu talis uirtutis. uel p̄ passione qzq. concomitante actum uel p̄cedente uel sequēte tanqz effectus cām. uel p̄ penitentia que est sacramentuz. Primum modo tria p̄dicta non sunt p̄tes eius. qz sic ē forma simplex. Secundo modo sunt p̄tes penitentie quasi subiectiue. qz de qualibz eaz̄ p̄ dici. q. est actus penitentie. non tamē ad plenuz partes sunt subiectiue. qz esse actū penitentie non cōuenit equalit̄ cuilibet illaz̄. qz pncipaliter cōuenit cōpunctioni cordis. cōfessionī autē & satisfactio in exteriori cōuenit inq̄rtum p̄cedunt ex cōpunctione interiori. Tertio modo non sunt p̄tes penitentie. sed quarto modo sunt partes penitentie integrales. Sacramētū enim penitentie sine tribus p̄dictis non integrat̄. Cū enim in sacramēto penitentie fiat emēda uolūtaria p̄ uiam iudiciū

uoluntarie suscepti. requiritur ibi quedam citatio ad uoluntarie subeundum illud iudicium. & hec est cordis compunctio. & coram iudice ueritatis confessio. & secundum arbitrium iudicis satisfactio. uel in re uel saltem in proposito. si in ope exteriori impleri non potest. Nec oportet quod omnes presencie sacramenti mistrentur ab alio. quia non est necesse quodlibet sacramentum secundum totum quod est ab alio ministrari. sed secundum aliquid eius. A sacerdote autem ministratur absolutio. In sacramentis autem in quibus actus hominis non est materia sacramenti sicut est in baptismo & confirmatione. omnes partes sacramenti ministrantur a ministris ecclesie.

Deinde considerandum est de singulis partibus presencie in speciali. & primo de contritione. Secundo de confessione. Tertio de satisfactione. Circa primum scilicet de contritione consideranda sunt octo. Primo quod sit contritio. Secundo utrum attritio possit fieri contritio. Tertio de quibus dicitur esse. Quarto quantum debet esse dolor contritionis. Quinto quantum debet durare. Sexto de hiis que mouere debent ad contritionem. Septimo qualis debet esse contritio. Octauo de utilitate & effectu contritionis. Circa primum sciendum quod diffinitio contritionis sic. Contritio est dolor uoluntarie assumptus pro peccatis cum proposito confitendi & satisfaciendi. Ad cuius euidenciam nota quod sicut in materialibus durum dicitur quod non cedit tactui. & secundum philosophum in iii. methaphisicorum. Frangi dicitur quod diuiditur in partes magnas. & comminui quod redigitur in paruas partes. ita per quendam similitudinem in spiritualibus dicitur cor hominis durum quod digne in inspiratione se tangenti non cedit. sed obuiat persistendo in affectu peccati. Frangi uero dicitur quando a peccato recedere incipit. Quis nondum plene ad deum conuersum sit. contritio uero dicitur quando in eo totaliter destruitur affectus peccati quod est resilire plene a peccato. hec autem resiliencia quidam dolor est. non passio appetitus sensibilis. sed secundum quod dolor accipitur pro displicentia uoluntatis. Et quia hec displicentia secundum quod est genus contritionis est meritoria. & nullum bonum est meritorium nisi sit uoluntarium. ideo additur hic. quod est uoluntarie assumptus tanquam dicitur determinans displicentiam ad genus moris. & quia uoluntaria displicentia esset mala si esset de bono. ideo dicitur de peccatis. & per hoc illa displicentia determinatur ad bonum moris. Et quia predicta diffinitio datur de contritione non ut est actus uirtutis tantum. sed ut est pars sacramenti. ideo subiungitur cum proposito confitendi & satisfaciendi. Aliam diffinitionem ponit ysaia. in libro de summo bono dicens quod compunctio cordis est humilitas mentis cum lachrymis proueniens ex recordatione peccati & timore iudicii. Hec autem diffinitio differt a prima. quia prima datur de contritione quantum ad esse in quo describitur per comparationem ad terminum a quo. cum dicitur compunctio scilicet contra delectationem que fuit in conuersione. & per comparationem ad terminum ad quem. cum dicitur humilitas mentis contra inobedientiam que fuit in auersione. & quo ad effectum

dicitur. cum lachrymis. & quo ad duplex motum quorum unum est offense consideratio que intelligitur in peccati recordatione. alterum est timor presencie qui intelligitur in timore iudicii. Circa secundum scilicet utrum attritio possit fieri contritio. dicendum quod contritio dupliciter potest accipi. uno modo per actum presencie elicito a uirtute penitentie formata caritate. Alio modo per actum formatum penitentie elicito non mediante aliquo habitu penitentie. uel a presencie informi. que postea caritate formatum illo actu adhuc durante. Primo modo loquendo de contritione attritio non potest fieri contritio. quia idem actus in nouo elicit non potest a penitencia informi. & post hoc elicit a presencie formata. quia uoluntas mouens ut formata uice tenet duorum motorum. a quibus non potest esse idem motus in nouo. Preterea actus elicito a penitencia formata est eadem ordine nature posterior. Actus autem elicito a presencie informi est ordine temporis uel nature priusquam presencie illa sit formata. Secundo modo loquendo de contritione attritio fieri potest contritio. quia quicquid motus uoluntatis sit simplex & in instanti quantum ad suum esse. potest tamen tamdiu manere unum idem in numero quousque presencie a qua elicito est caritate formatur. per cuius formationem actus ille efficitur contritio. quauis elicito fuerit a presencie informi. Circa tertium scilicet de quibus dicitur esse contritio consideranda sunt tria. Primo utrum de omnibus peccatis debeat esse. Secundo utrum de omnibus simul. Tertio utrum requiratur de singulis contritio specialis. Ad primum dicendum quod in omni peccato mortali est actualis auersio a deo. & conuersio ad peccatum. ideo cum contraria curentur contrariis oportet quod in omni remissione peccati mortalis sit actualis auersio a peccato & conuersio ad deum. hec autem auersio appellatur contritio. duritia enim uoluntatis manentis in peccato non tollit nisi per uoluntatis omnimodam fractionem que appellatur contritio. Sed quomodo potest haberi dolor contritionis de obliuiscitis. Dicitur quod quando homo totaliter est obliuiscens. sufficit contritio generalis. quando uero recordatur in preterito. debet conari ad recordandum & dolendum in speciali. Quid si non sufficit contritio generalis. Similiter dicitur de hiis que per ignorantiam fiunt. Duplex est ignorantia. quedam que tollit omnino uoluntarium sicut in furioso & dormiente. talis excusat a toto. ideo de talibus non requiritur contritio specialis. Alia est ignorantia que non omnino tollit uoluntarium. & talis non excusat a toto quousque excuset a tanto. Eodem modo dicas de hiis que per coactionem fiunt cum displicentia uoluntatis. Est enim coactio quedam uolenta omnino. ita quod nullo modo est ibi aliquis uoluntatis assensus. sicut si quis uolentem compellat ydolis immolare. Alia est coactio inducens. & talia licet sint in uoluntaria simplicitate. sunt tamen uoluntaria secundum quod uoluntate copatiua non absoluta. Ad secundum scilicet utrum requiratur contritio de omnibus simul. dicendum quod duplex est contritio. quedam specialis. quedam generalis de omnibus. Prima est dispositio remota ad gratiam. quia quodlibet homo de uno peccato contritio

sine aliis nō dum mereat iustificatōez. Secūda uero est dispositio imediata ad iustificatōem & hec requiritur simul de omnib⁹ in eodem instanti. **Alia nō.** **Ad** tertiū scilicet utrum de singulis peccatis requiratur cōtritiō spēalis. dicendum q̄ deus nō requirit ab hōīne impossibile. s; solū quod hominī ē possibile. Vñ si potest haberi cōtritiō spēalis siue añ siue p̄. tunc requiritur. si autē non potest haberi tūc sufficit generalis. nam in momēto potest homo cōteri. s; ī momēto nō potest cōteri de singulis sigillatim s; postea si habet tempus debet cōteri de eis.

Arca quartū sc; q̄tus debet esse dolor cōtritiōnis tria uideāda sunt. **Primo** ut requiratur dolor sensibilis. **Secūdo** utrū d; esse maximus. **Tertio** utrū debet esse maior de maiorī peccato. **Ad** primum dicendū q̄ sicut dicit **Criso.** vnūquodq; p̄ quas cās nascit̄. p̄ eadē dissoluit̄. Ergo cum peccatū sufficiētē p̄ solū actum uolūtatis possit nasci. sufficiētē p̄ solū actū uolūtatis a pre nostra cū dei grā potest dissolui. Cum ergo habere dolozē uoluntariū id est peccati displicētiā semp sit in hōīs postestate. habere uero dolozē sensibilem nō semper. iō deus nō requirit dolozem sensibilē de cōtritiōnis necessitate s; de eius p̄fectione.

Ad s̄m dicendū. q̄ in cōtritiōne duplex est dolor. vnus in uolūtate qui nō ē aliud q̄ peccati displicētia. & in hoc cōsistit essentia cōtritiōnis. Alius in sensualitate qui catur ex p̄mo dolozē. uel s̄m necessitatē nature ex motu superiorū uirium q̄ sequunt̄ inferiorēs. uel s̄m electōnem p̄t uoluntas excitat dolozē illum

Primo ergo dolor debet eē maximus in ḡne sc; sp̄atione alioz doloz. qz q̄to aliquid magis debet placere. tanto eius oppositū magis debet displicere. nō tñ oportet q̄ sit maxim⁹ in specie huius dolozis sicut q̄libet amor caritatis est maximus in ḡne. s; nō in sua specie. **Secūdo** uero dolor nō oportet q̄ sit maxim⁹. Tū quia uires inferiorēs magis mouent̄ ex apprehensione obiectoz. p̄p̄ioz. q̄z ex redundātia superiorū uirū. tū etiam. qz nō requirit̄ ad cōtritiōnem de necessitate s; de p̄fectione. **Ad** tertiū dicendum q̄ duplex est dolor cōtritiōnis quidam ḡnalis qui ē imediata dispositio ad iustificatōnem. qui ē de omnibus peccatis in q̄z tum sunt offēsa dei. hoc dolozē doler quis magis de maiorī peccato habitualit̄. nō actualit̄

Ali⁹ est dolor spēalis. & hic ē duplex. quidam spūalis. hic debet esse maior de maiorī peccato eo q̄ habet maiorē rōem dolendi. alter sensibilis. hic etiā cōueniēs ē ut sit maior. qz maiorī effense maior pena etiā sensibilis debet. s; tamen nō est necesse q̄ sit maior. qz sine ea potest esse uera cōtritiō. **Circa** quintū sc; quantū debet durare dolor cōtritiōnis cōsideranda sūt duo. **Primo** utrū post remissionē peccati debeat in hōīe esse cōtritiō. **Secūdo** utz post hāc uitam sit cōtritiō in hīs qui sunt in purgatorio

Ad primū dicendū. q̄ sicut dicit **Hug.** de sancto **Victore.** deus q̄n absoluit hōīem a uis

eulo peccati. ligat eum uinulo p̄petue detestatiōnis eius. s; detestatio p̄petua duplex ē. quedam in habitu. **Ad** hanc tenet̄ semp hō. etiam post peccati p̄fectam remissionem. Quedam ī actu. ad hanc nō. **Ad** s̄m dicendū q̄ in cōtritiōne tria sunt sc; actus dolozis. forma grē actū eliciētis. & effect⁹ meriti satisfaciētis. In beatīs non est dolor. in damnatis non ē grā in hīs qui sunt in purgatorio non est meritum. **Ideo** in hīs trib⁹ ḡnibus p̄p̄ie nō ē cōtritiō. s; in solis uiuentibus.

DE MOTIUIS AD CONTRITIONEM. DISTINCTIO. VII.

Arca sextū sc; de hīs q̄ mouere debent ad cōtritiōnem. sciendū q̄ deus hōī dolozē cōtritiōnis imitētis facit eum ī sui status cōsideratōne in peccatoz suoz inquisitione. in totius uite sue discussione. diligentissime circūspectū. Vñ facit eum silem sanctis aīalibus de quibus dicit̄. eze. i. q̄ corpus eozū plenū erat oculis in circuitu. & p̄ totū. **Et** apoc. iiii. dicit̄ q̄ plena erāt oculis intus & in circuitu p̄ totum. Itē facit eum silem paulo q̄z ī sua uersionis exordio circūfulsit lux de celo. act. ix. **Item** debet peitens esse silis agno habentē septē oculos. apoc. v. **Item** lapidi. de quo. zach. iii. dicit̄ q̄ erāt septē oculi in lapide uno. qz deus p̄ grām suam penitentem illuminans dat ei septē cōsiderationes. ut sc; sup̄ se. intra se. infra se. añ se. post se. ad dexterā suam respiciat & sinistrā. Nam ad ista septē se cōuertens. vñd; qz uidet & inueit̄ materiā dolendi. & de peccatis suis p̄teritis peitendi.

Primo quidē si sup̄ respiciat uidet se eterna hereditate p̄uatum. a sanctorū oīm cōsortio exclusum. a dei glorioza uisione. & incōprehensibili suauitate fruitōnis a biectum. a gemiā corpis & anime gloriōficatione frustratū. & multa talia. q̄ si diligētē & p̄funde respiciat. meditet̄ & rumiet̄ in ueit̄ occasionē & materiā amarissime peitendi. **Secūdo** si intra semetip̄m inspiciat. uidet se donis diuine grē spoliatū. uirtutib⁹ nudatum. peccatoz spurcitiis fedatū. & fetidū horrendis maculis deturpatū. & abhōiabilem esse factū. **Cōmunicatōe** spūsancti & omnibus ecclesie sancte suffragiis p̄uatum. in hōīs naturalibus vulneratū. **Videt** in se rōnalem p̄ ignorantia obfuscatā. cōcupiscibilem sic equū sine freno vñd; ad illicita relaxatā. irascibile p̄ malitiā dep̄uata. **Videt** in templo cordis sui abhōiabilia & horrēda ydola sc; ymagēs abhōiabilium peccatoz. **Vid; se** bonis omnib⁹ destitutū. & in uitioz p̄funda uozagine iacetem. & exire siue resurgere peitus impotentē nisi deus misericors manū ei porrigat adiutricem. & summus medicus aīaz a suis lāguozibus & despatis uulnerib⁹ ip̄m sanet. **Ad** hoc multū ualēt illa que sup̄ius dicta sunt de peccato in ḡnali ubi oñsum est q̄ta mala faciat ī aīa. que diligētē inspecta mouere debēt ad omne peccatū detestanduz. **Tertio** si p̄ctōz infra se respiciat uidet sibi patū eternū iferni

Supplicium nisi digne peniteat. Require de hoc multa sup̄ de inferno. Et si penitet videt nibi lominus sibi patam purgatozii penā nisi penitentiā cōdignam hoc cōpleat. de hoc Require sup̄ de purgatozio videt etiā sub se corpus suum quod nimis diligēdo fouēdo. ipinguan- do miseram ei aīam subiugauit. & eius occasi one ad penas ppetuas obligauit. **Quarto** si retro se respiciat. uidet uite sue pterite p̄auitatem. t̄p̄is amissi p̄ciositatem & irrecupabilitatē moꝝ acquisitoꝝ assuetam p̄uersitatē. & mlt̄a talia. **Quinto** si ante se respiciat uidet mortis exitū. p̄p̄inquantē. & multa talia. De hoc req̄ re sup̄ de morte. Debet etiā aī oculos suos po nere dñm ihm xpm p̄ peccatis suis morte dā natum. imensis iniuriis. cōtumeliis. & suppli cūis afflictū. cōsputum. colaphis cesum. irrifuz crucifixū & mortuū. Debet inspicere diuinuz & horrendū iudiciū &c. De hoc require supra de iudicō timendo. **Sexto** si respiciat ad si nistrā. vidz hostes iuisensibiles insidiātes. icel santes temptare. deicere. mactare. iugulare & ad infernū trahere cupiētes. a sinistris ē sunt hoies p̄uersi iusticie opp̄ssoꝝes. Alios suis p̄a uis exemplis & morib⁹ corūpentes. Sūt etiā in hoc mundo opp̄siones innocentū. geitus & afflictōnes paupum. p̄speritas malignan tiū. sune etiā ibi infirmitates cozpales & sp̄ua les &c. De hoc require sup̄ de mudi piculis.

Septio si respiciat ad dexterā uidet bona tā cozpalia q̄z sp̄ualia quibus abusus est. & eoz largitoꝝe de suis bñficiis ipugnauit. dei misericordiam otempit. sanctos omes oīra se pro

Ualent etiam ad contritōnem. **U**ocauit. p̄ peccatis acquirendā duodecim que se quunt. **P**rimū est cogitare frequentē q̄ & q̄ta sunt q̄ per peccatū amisit seꝝ regnū eternū. de um. seipm. ecclie p̄cipiū. sc̄toꝝe ōfortiū. quod aī fecit bonū meritoziū. tempus suū. opus & laborē suū. &c. multa. **S**ecūdo mouet ad hanc cogitare q̄ & qualia quā enozmia & turpia et vilia & magna sunt q̄ cōmisit. **T**ertio cogita re q̄ omisit que facere debuit. uel q̄ ea q̄ fecit nō fecit ut debuit. **Q**uarto cogitare in quot et q̄ta mala p̄ peccatū deueit. & quot damna & incōmoda peccādo incurrit. **Q**uod patz supra de effectibus peccati q̄ p̄ctm̄ homini sup̄ omnia nocet. **Q**uinto mouet ad hanc cogitare quos offendit. uidelicz deū & angelos. & omes san ctos quos peccādo magis uidet lesisse q̄z regē francie si ei regnū suum abstulisset. cū de eius glia plus gauderent in celo q̄z aliqs rex possit gaudere de aliquo regno terreno. **S**exto cogi tare que mala p̄pter peccata sua p̄meruit scili cet exberetationem. spoliationem. fustigatio nem. eternam damnatōnem. dei iudiciū eter num supplicium. **S**eptimo cogitare q̄tum & q̄ liter. & p̄ quo p̄mio. & in quo seruitio. & qui bus seꝝ uitiis & demonib⁹ seruiuit. **O**ctauo q̄ & q̄ta & qualia p̄ peccatis suis xps sustinuit **N**ono mouet ad hanc spes recupandī p̄ peni tentiā q̄o homo pdidit p̄ culpam seꝝ grām &

ueīam & gliam. **D**ecimo monet ad hoc. fletus mūdanoꝝ p̄aze utilis. uel omīno inutilis. imo aliquādo noxius. q̄z peccatoꝝ cōcipit qñ uidet mūdanos tm̄ flentes p̄ rerū inutiliū amissio ne. & p̄o puoꝝ incōmodoꝝ in cursione. **V**n decimo mouere debet ad hoc. lesio & corrup tio ī se dīne ymaginis. **D**uodecimo cōsideratio diuine bñficiētie & sue ingratiūdis.

Ora septimū seꝝ qualis debeat esse ōritio. **O**sciendū q̄ homo uere ōritus dolere debz & lugere ad modū istaz̄ quatuordecī p̄sona rū. **P**rimo ad modū exberedati ut filii isrl̄. sup flumīa babilonis sue patrie. q̄ exberedati erāt recordantes. ut Esau p̄iuatus p̄na bñdictio ne. gen. xxvii. **V**t Dauid expulsa regno. fu gatus ab Absalon. ii. Reg. xv. **S**ecūdo debet dolere ad modum spoliati. **M**ichee. i. Plangā & ululabo. vadam spoliatus & nudus. **A** qui bus spoliatur bonis. p̄z sup̄ de effectib⁹ pec cati. quō peccatū spoliat. **T**ertio debet dolere ad modū uiduati a sponso xpo. ii. Reg. xxiii. **L**ugē te simla & iduere ueste lugubzi. & esto quasi mulier lugēs uirū suū &c. **I**oel. i. plange quasi uirgo amicta sacco sup̄ uiz̄ pubertatis tue. **Q**uarto ad modum ozati a p̄re & p̄ole & peccatoꝝ debet dolere. qz amisit p̄rem domi nū. & m̄rem eccliam. ut nō sit eoz̄ fili⁹. **M**erito. **L**uc. xv. **I**am nō sum dignus uocari filius tuus. **D**eut. xxi. **P**uella gentilis ī matrimoni um assumēda debebat uno mēse p̄reꝝ & m̄reꝝ flere quos amiserat ī captiuitate anteq̄z despō sare. **I**tem ozbat̄ ple bonoꝝ opum. qui tanq̄z filii ei moziunt̄ qñ peccat. **S**ic Noemi lugebat filios suos. **R**uth. i. dicens. Nolite uocare me Noemi. i. pulchza. s; uocate me mara id ē ama ram. qz amaritudine repleuit me om̄ipotentis. egressa sum plena. & uacuā me reduxit. **M**at. iii. **R**achel plozās filios suos noluit consolari. qz nō sunt. **I**ere. vi. **L**uc. vnige. fac ē. &c. **Q**uī to debet flere & dolere ad modum uulnerati **D**e hoc sup̄ quō peccatū uulnerat. **H**ec at̄ uul nera sanat amara potio ōritōnis. **D**icit ysi⁹. qz ceruus infixus sagittis mltis recurrit ad pa bulum herbe q̄ dicit̄ dytanus. cuius uirtus re pellit sagittas. & curat uulnera eius. **S**ic cōri tio tēptatōes dyaboli amaritudine sua repellit. & curat uulnera peccati. **S**exto debet flere pec catoꝝ ad modū captiuati. ut **T**hobias thob. iii. **T**ūc **T**hobias ingemuit. & cū lachrymis dix it. qz nō obediuimus p̄ceptis tuis dñe traditi sumus ī deiectionem & direptionem & capti uitatē &c. **S**eptimo ad modū cōfusi & uicupe rati ut **S**ara. **T**hob. iii. **Q**ue tribus diebus & noctibus ozabat cū lachrymis ut deus eam a uitupio liberaret. **O**ctauo ad modum obsidio ne vallati. **N**au. iii. **H**aurit tibi aquā p̄pt̄ obsi dionē. **O**ctauo. ca. **I**udith. cōsuluit p̄pio obsel so dicens. **I**ndulgentiam dñi fufis lachrymis postulemus. &c. **S**ic ceruus obsessus a canib⁹ cū non uidet quo effugiat. ut dicit̄. lachryma tur. **N**ono ad modūz incarcerationi. **S**ic dolebat monastes. ii. pal. xxxiii. **P**ostq̄z coangustatus

est manasses orauit dñm. & egit penitentias valde. &c. Decimo ad modum obligati debet dolere ut mulier clamās ad Helyseū. uenit creditoz &c. iiii. Reg. iiii. Vel. i. Reg. xxii. Cōueniūt ad Dauid oppreſſi ere alieno & amaro animo &c. Vndecio debet dolere ad modum grauissimo iugo & onere oppreſſi. Baruch. ii. Anima q̄ tristiſt est ſup magnitudie mali & incedit curua. De hoc ſupra. de pondere peccati. Duodecimo ad modū pturiētiſ. Non ē miſe ſi doleat que ſimul h̄z parere tot fetus dyabolicos quot peccata cōmiſit. Mich. iiii. Dolē ſatage filia ſyon quaſi pturiētiſ &c. Itē iobāniſ. xvi. Mulier cū parit tristiſtiā habet. Tredecio ad modum iudicati mortē expectātis. Dixit q̄dam q̄ fures iudicati docent hoīes peitēre & ozare qui cū lachrymiſ p̄mittunt emendam. Dañ. xiii. Flens ſuſanna ſuſpexit ad celū. Ee poſt. Exclamaui magna uoce &c. Quarodecimo ad modum piclitantiſ. Ion. i. Timuerūt nautē & clamauerūt ad dñm. eod. ii. Cum anguſtiareſ anima mea ī me dñi recordatus ſū. Nec dixit Ionas in uentre ceti.

DE EFFECTV CONTRITIONIS. C. DISTINCTIONE. VIII.

Quoniam octauū ſc̄z de effectū & utilitate cōtritionis. ſciendū q̄ diligenda ē & optāda p̄nialis cōtricio p̄pter effectū Renouatōis. Expiatōis. Placatōis. Sanaatōis. Cōſolatōis. Expugnatōis. Illustratiōis. & retributōis. **C**Primo quidē p̄pter effectū renouatōis. quia cōtricio renouat & uiuificat aīam que mortua fuerat p̄ p̄ctm̄. ſicut expreſſe dicit. Luc. xv. de filio p̄digo penitente. Mortu⁹ fuerat ſc̄z p̄ culpam & reuixit p̄ p̄niam. **Q** autē anima mortua reuificat. nō pōt fieri niſi p̄ uirtutē oīpotentiſ dei. qz ſicut dicit aug. Maius eſt iuſtificare impiū. qz creare celū & terrā. deus autē omnipotēs ī cor cōtritum deſcēdit ad aīam uiuificandū & renouandū. ſicut dicit yſa. lvii. Dñs habitat ī cōtrito & humili ſpiritu ut uiuificet ſp̄m humilium. & uiuificet cor coneritoy. **N**oc bñ fuit figuratum ī ezechia. yſa. xxxviii. Cui cū dominus mādaſſet p̄ yſa. q̄ morereſ. fleuit & dominus lachrymas eius uidit. & curās eum ab inſirmitate ſua uitā eius p̄ annos quidecim prolongauit. **I**tem ad fletū uidue xp̄s eius unigenitum ſuſcitauit. Luc. vii. **I**tē ad fletū Marie & Marthe dñs fr̄em eaz̄ lazarum ſuſcitauit. Io. xi. **S**i igit̄ tāte uirtutis ſunt lachryme ap̄ deum ut uitā poſſint alii impetrare. q̄zomag homo uere cōtritus vitam ſibi ip̄i poterit impetrare. **C**ur em̄ apud deū nō magis ualeat fides p̄p̄ia. ſi tm̄ apud eū fuit ualēs aliena. **H**uius renouatōis & uiuificatiōis exemplū habemus euidentē ī fenice. de qua dicit p̄bus q̄ eſt auis ſine pari. uiuēs trecētis uel quingentis annis. quib⁹ cōpletis cū ſentit ſe deficere. facit ſibi nidū de lignis aromaticis ualde ſiccis q̄ m̄ ſtate ex feruore ſolis flante fauonio accendūtur. quibus accēſis ſponte nidum ingredit̄. &

ibidem inter ligna ardētia incinerat̄. **E**x quo cinere infra tridū naſcitur quidā uermicul⁹ qui paulatim plumas recipiens ī uolucrē reformatur. **I**dem dicit Ambro. ī hexameron. **Q**ue forma ē peitentiſ uere cōtriti q̄ defectus ſuos cōſiderans debet ſibi nidū cōponere de lignis aromaticis. id eſt de bñficiſ dei ſimul collectis. m̄ter que nō debet omitti lignū uiuifice crucis. **E**xemplo illius uidue Sarreptane dicit̄. iiii. Reg. xvii. **E**n colligo duo ligna ut ingrediar. & faciāz mihi & filio meo panē ut comedamus & moriamur. quibus collectis ex feruore ſolis iuſtitie accendit̄ ignis cōpunctiōis urens cōſcientiam. & aīam totā incinerās id eſt huiliāns uſquequo cognoſcat ſe nihil eſſe niſi cinerem. ſeqz dignam eſſe igne ifernali cruciandā & ī nihilum redigendā uſqz ad cinerem. **I**tem debet accedere uerus penitentiſ & laborare ad hoc q̄ uehementius accēdatur. **H**ūc ignem accenſum ingrediēs incinerat̄ id eſt huiliat̄ omnino. **E**x quo cinere infra tridū p̄niale naſcitur quidam uermiculus id ē aīa renouata recognoſcens ſe puulam nudā omni bono ſp̄ali. & uilem & debilem. ut poſſit dicere illud p̄s. **E**go autē ſum uermis & nō hō &c. **I**n huilitatis ſue cinerib⁹ nutriri debz iſte uermicul⁹ donec creſcat īmeritis & operib⁹ bonis. donec ſumptis uiribus actionis & penitentiſ oratōis & deuotiōis fiat auis p̄fecta uolans p̄ cōtemplatōnem ī deū. **S**ecūda utilitas cōtritionis eſt effectus expiatōis. purgat em̄ aīam & expiat a peccatis. **C**ū enim ī cōtritiōne ſit ardoz quidāz ſp̄alis. uirtute eius aīa incinerat̄ & renouat̄ ut dictū eſt. **H**ic ardoz aquā ḡnat lachrymaz. qz ſicut ignis ex interioribus lignoz uiridium facit aquā erūpe ita q̄ ligna quaſi lachrymari uidēt̄. **I**ta ardoz ignite cōtritionis ex p̄fundo cordis aquā facit erūpere uſqz ad oculos. **I**n cōtritiōne ergo ſimul eſt & ardoz ignite cōpunctiōis. & aq̄ lachrymoſe diffuſiōis. **V**trūqz at̄ horū. tam ignis qz aqua uirtutē obtinet emūdandī. **D**e igne quidē dicit̄ mal. iiii. **I**p̄e em̄ ſc̄z dominus quaſi ignis cōflans & emundans argentū. & purgabit filios leui. **D**e aq̄ uero d̄z. eze. xxxvi. **E**ffundā ſuper uos aquā mūdā. & munda b̄imini ab om̄ibus inq̄namētis ur̄is. **I**ta duo ſimul ſunt ī aīa peitente. & cōmotiōne magnam faciūt ī ea. **Q**uod bene figuratum eſt exo. ix. **V**bi inter ceteras plagas egypti dicit̄ dñs tonitrua. grandinē. & diſcurrētia fulgura ſup terrā. & grādo & ignis mixta pariter ferebant̄. **H**ec tria ſignāt cōminationes mortis. iudicii & inferni. ex quib⁹ ī aīa peitente magna terroris cōmotiō ḡnat̄. **D**e hoc et̄ dicit̄. Sap. xvi. **Q**ō enī mirabile erat̄ ī aq̄ que omnia extinguit plus ignis ualebat. **A**qua eī lachrymaz nō extinguit ignē cōpunctiōis. ſz magis nutrit & auget. **N**ec ille ignis ſp̄alis cōſumit aquā lachrymaz. ſz p̄uocat & exire cōpellit. **V**ere aqua cōtriti cordis eſt aq̄ ualde mirabilis. qz extinguit ignē inferni & peccati.

et succendit ignē celi & ardozē caritatis & spiritalis sancti. Silis est cuidam fonti mirabili q̄ dicit̄ esse in egypto. Vnus etiā talis dicit̄ esse p̄pe gratinopolim. de quo loquit̄ aug. xxi. de ci. dei. in quo faces ardentes extingunt̄. & extincte succendunt̄. Sic ī contritione corda succensa igne peccati extingunt̄. Ignis at̄ spūs sancti extingit̄ succendit̄ hac aqua & cor inflamat̄ ut fluat sicut cera q̄ fluit a facie ignis p̄s. Factū ē cor meum. si. ce. li. i. me. uen. m. Et Iere. xxiii. Contritū est cor meū ī medio mei. Hec aqua facit hominem similem calci. viue. & frigide que cōspersa aqua accendit̄ & resoluit̄. & a sua duritia lapidea emolliet̄. Silr cor hūanum p̄fūsum lachrymis contritionis. Vñ q̄ iudeis p̄nuntiavit dñs in ultionem. p̄mittit̄ penitentibus in salutē. Leui. xxvi. Cōteram sup̄biam duritię v̄re. Item fum⁹ calcis aqua cōspersa. signum est ignis intus inclusi. Silr fumus oculoz. signū ē ignis spūs sancti intus inclusi. Bern. fumant peccata v̄ndis lachrymaz̄ extincta. Idem. Fumus oculoz est signū magni hospitii ut fumus in camino signū est ignis. Item lapis cristalli in aqua mersus uel irrigatus. & solis radio appositus flāmam solis attrahit uirtute aque sine q̄ hoc non faceret. ita q̄ rei apte succēssione flāmam a sole receptam imutat. & eam succēdit. sic deus aqua cōtritionis mediante corda cōgelata ad modum cristalli igne celesti succēdit. ut p̄z in Magdalena & Paulo & Augustio. Item mediantib⁹ lachrymis cor contritū deo offert̄ & succenditur in holocaustū pinguisimum & deo acceptissimum. p̄s. Sacrifici. de. f. cō. Istis duobus simul agentibus aīa purgat̄ a sordibus peccatorū. Item sicut maioris mūdi due sunt purgationes. vna scz p̄ aquā diluuii p̄terita. alia futura est p̄ ignem. sic m̄oz mundus id est hō ad instar p̄mi iudicii purgat̄ p̄ aquā lachrymaz̄. Ad instar uero futuri iudicii purgat̄ p̄ ignem. Ad similitudinem igit̄ p̄mi iudicii debet penitens aquas diluuii id est lachrymarū abundantiam p̄curare. vñ. gen. vii. Rupti sunt omnes fontes abyssi magne. & catharacte celi aperte sunt. & facta est pluuia sup̄ terrā. Et ita factū est diluuium sup̄ terrā. & multiplicatae sunt aq̄. Abysus magna ē infernus. in quo sunt diuersa genera tormentoz. Qñ ergo peccator cōsiderat q̄ oīa uel plura eoz meruit. ex cōsideratione & horroze cuiuslibet vnus fons ozis. & cū impetu facit erūpere lachrymas. Ideo dum dicit̄ rupti sunt omnes fontes abyssi magne. Sequitur. Et catharacte celi aperte sunt. Huius catharacte sunt cōsiderationes gaudioz p̄adyfi q̄ peccator cognoscit se oīa p̄didisse. vñ sibi dolozis & luctus materia gnatur. Ex cōsideratione istoꝝ gnatur diluuiū sup̄ terrā cordis. et multiplicat̄ aque lachrymaz̄. et sic delent̄ oīa de superficie terre. Id ē delent̄ peccata de corde & eleuat̄ archa. id est aīa in sublimia terra. p̄ desideriiū eternoꝝ & cōtemptum p̄m terre. Item ex cōsideratione futuri iudicii pur-

gatur aīa qñ considerat ignes purgatorii & inferni quos meruit. & ignē caritatis q̄ extinxit in se. & incendiū cōsummate dilectionis ī celo quo se p̄uauit. Quibus sil̄ cōcurrentib⁹ imeditatione tali exardescet ignis. & fit quasi cōflagratio ignium & purgatio aīe ac omniū cōbustio peccatoꝝ. Huius ignis uirtute cōbusta & purgata fuerūt peccata beate Magdalene. Luc. vii. dicente dño. remittunt̄ ei peccata multa qm̄ dilexit multū. In miracula sancti Iacobi legit̄. q̄ cū quidā cōfiteret̄ p̄ctm̄ enoz me suo epo. cū crederet epus eum nō esse vere cōpunctum misit eum ad sanctū iacobū cum cedula in qua erāt peccata scripta clausa & sigillata inuigens ei q̄ illud faceret qd̄ archieps illius loci ei inuigeret. Cum aut̄ illuc uenisset nec cū dicto archiepo loqui posset. in festo sc̄i iacobi posuit lras clausas sup̄ altare sancti iacobi flens amare p̄ctm̄. Cū autē uenisset dictus archieps ad celebrandū missam. & inueiret illas lras sup̄ altare & quereret quis eas ibi posuisset. & dictus hō flens ueritatē fateret̄. inuenit eas aptas. & quasi lachrymis intus recentē deletas. Item in uita iobis elemosinariū legit̄. q̄ quedā mulier quoddā peccatū valde enoz me cōmiserat. qd̄ p̄ turpitudine nulli confiteri audebat. Cum aut̄ ad eum uenisset. & p̄ ueritatem cōfiteri illud nō posset. dixit ei q̄ illud scriberet. & sigillaret. & ei clausum deponeret. p̄misitq̄ ei q̄ illud nūq̄ reuelaret̄. qd̄ illa fecit. Cum aut̄ ille occupatus bullatū peccatum in bursa sua posuisset. assignās ei diem in qua ad eum ueniens acciperet p̄niam inuictam. interim sanct⁹ mortuus ē. & sepultus. Mulier at̄ p̄dicta quasi amens facta timēs ne peccatū suum fuisset inuentū & publicatū. uenit ad sepulchrū sancti. Ad quod cū fleret p̄ triduum. tertia die uisum fuit ei q̄ sanct⁹ iohānes & duo ep̄i qui iuxta eū iacebant exiret de sepulchris suis. induiti p̄otificalibus. qui tradebat ei lras quas ei tradiderat integras & bullatas. dicēs q̄ peccatū suū erat ei dimissum & deletū. & q̄ non poterant sustinere tantā lachrymaz̄ irrigatōnem quin ad eas surgeret. quib⁹ per triduum irrigauerat stolas suas. Quibus dictis intrauerūt sepulchra ea uidente. ip̄a autē lras clausas apiens inuenit eas intus deletas. Huic aut̄ simile est qd̄ legit̄ de beato Basilio & q̄dam uidua. Quedā uidua nobilis & diues viro suo mortuo dedit se omni castrimargie & libidini. que cognoscēs & cōmemorās culpā incepit grauiē flere cōmissam iniquitatē & cōsumptam male iuuentutē. & scripsit omnia peccata sua. & in fine vnū ceteris enozm̄ius & sigillauit & detulit basilio ubi p̄stratus orabat. & ip̄a ibi p̄strauit se flens amare. & petens a sancto ut oraret p̄o peccato suo delendo & sibi remittendo. Cū aut̄ sanctus uisa carta orasset ip̄a nocte. & in mane sibi clausam misisset mulier eam apiens inuenit omnia deleta. excepto illo enozm̄i qd̄ erat ī fine de aliis gaudēs. De illo amarissime dolens rediit ad sanctū. q̄

cōpassus eius lachrymis ait. Vade mulier ad heremū ad sanctū Effren qui impetret huius criminis tibi ueniam. qz ego peccator sum. Que cū multa difficultate iuit. clamans & pulsans eam p̄dit sancto effren. q̄ ait. reuertere mulier. qz ego peccator hō sum. q̄ obtinuit p̄ aliis peccatis tuis p̄t̄ obtinere p̄ isto. & reddidit ei cartam. & clausit dicēs. p̄ceocu pa cito redire anteqz egrediaē de cozpe. que cito rediens i uenit in porta ciuitatis iam mortui corpus qd̄ ferebant hoies ad sepulchrū. q̄ amarissime eiu lans & auxiliū sancti inuocās. p̄iecit lram super feretrū. Quā quidaz clericoz leuans & legere uolens. inueiens totam deletā. reddidit eam mulieri. q̄ uidēs omnia deleta. gauisa supra modū. & gr̄as agens ueritatem & sibi factam gr̄am & misericordiaz sancti p̄cibus & meritis omnibz qui aderāt intimauit. It̄ apud sanctū Victozē parysi cū uenisset quidā scolaris. nec ualeret suū peccatū cōfiteri p̄ uerecūdia & dolore. monuit eū cōfessor ut illud sibi deferret scriptū. qd̄ fecit. Et cum iterū confiteri non ualeret s; flerz. apiens cartam confessor inueit eam subito om̄ino deletam in signum plenarie remissionis peccatoz suoz. It̄ in uita beati Egidii legiē qz cum karolus impetrasset ab eo ut uisitaret eū. cū loqueret̄ ei rex dixit qz quoddaz facin⁹ fecerat ita enorme qz nec ei nec alteri aliquo mō cōfiteretur. Sed rogauit eum ut oraret deū pro eo ut ei dimitteret̄. Cū autem in sequētī dñica sanct⁹ Egidii mislam celebraret p̄te rege. & p̄ eo rogaret Angelus dñi apparuit ei. illud peccatū in quadaz cedula depoztās scriptū & qd̄ p̄cibus sancti Egidii erat ei dimissum. si tū ab eo cessarz. & digne peniteret. Et erat in dicta cedula additum. qz quicūqz p̄ quocūqz cōmissio sc̄tm̄ Egidij muocaret. sc̄tz illud sibi dimissum si penitens dimitteret̄ illud. Hoc etiaz sciendū ē qz si non p̄t homo p̄ferre uerba. nō dimittit deus p̄ctm̄ in contritōne. nisi hēat homo p̄positū confitēdi. uel uerbo. uel signo. uel scripto. vñ i ps̄. Dixi cōfitebor. & tu. re. impi. pec. m. Quia q̄z cito cōterit̄ p̄ponēs confiteri. statim ei peccatū suum dimitteit̄ q̄stum ad culpaz. Et qz dicit̄ Ambroz⁹. Lachryme lauante delictū qd̄ pudor ē confiteri. intelligit̄ qz qñ pudor est in confitēdo. It̄ dicit̄ qz quedā uetula conscia sibi cuiusdā enormis peccati qd̄ in sua iuuetute cōmiserat. cōsueuerat in ecclia quadā mltas lachrymas fūdere nō p̄ponens illud aliquñ cōfiteri. tūc quidam demoiacus qui ibi ligatus detiebatur. icēpit uerbētissime ridere. Et cū adiuratus eēt. quare sic rideret. Rñ dicit̄ qz ideo qz uiderat socium demonē q̄dam ridentē. & lachrymas illius uetule iuriles irridentes. que credebat qz p̄pter lachrymas suas dimitterz ei p̄ctm̄ suum sine cōfessione facta. uel in p̄posito habita. In feruida autē oratione q̄ est cū p̄posito cōfitendi. ut dicitur. eccl̄. iiii. In die tribulationis deus cōmemorabit̄ tui. & quasi glacies i sereno sic soluent̄ peccata tua. Ad hoc fa-

cit qd̄ habet̄ supra. de p̄nia de emiliano. & de pane sordido. It̄ qd̄ habet̄ sup̄ de m̄ia dei. It̄ de effectū passionis xp̄i de illa q̄ occidit patrē & m̄rem. Item. iiii. dyal. xlix dicit̄ Greg. qz in monasterio suo fuit quidā frater antoni⁹ nomine. qui quotidianis lachrymis ad paradyfi gaudia hanelabat. qui in scripturis nō uerba scientie. s; cōpunctionis gr̄am inquirebat. cui p̄uisionem nocturnā dictum ē. parus esto. qz dñs iussit te migrare. Qui cū diceret se nō habere sumpt⁹ ad migrandū. rñsum est ei. Si de peccatis tuis agit. dimissa sunt. qui cū adhuc trepidaret. nocte sequētī eiusdem uerbis iterū est admonitus. Qui post quīqz dies febre cozreptus. cūctis fratribz flentibus & orantibus est defunctus. It̄ ad hoc facit̄ qd̄ habet̄ supra de p̄ctō de defozmibz imutatis ubi dicit̄. quō contritio lauat. imutat. & decozat aīas. **T**ertia cōtritionis utilitas ē effectus placatōnis. Cōtritio nāqz est sacrificiū deo gratissimū. sic in ps̄. dicit̄. Sacrificiū deo spiritus cōtribulatus. coz̄eritum &c. Et dan. iiii. Dicit̄ tres pueri in camino. peccauim⁹. iniq̄ egimus recedētes a te. & deliquim⁹ i omnibus. s; in aīa contrita & spū humilitatis suscipiamus. sicut i holocausta arietū & tauroz. & sicut i milibz agnoz pinguiū sic fiat sacrificiū n̄m i cōspectu tuo ut placeat tibi. Sane longe plus placz deo spūale sacrificiū cōtritionis. qz uile sacrificiū bzutoz aīalium. qz hic maētā in holocaustū caro & mens p̄pria. ibi uero caro aliena. Nec illud vnqz deo placuit sine isto. imo illud signū erat istius. ut scz illud materiale sacrificiū offerēs intelligerz qz sic aīalia bzuta occidebāt cōcidebāt in frustra. & igne cremabāt. sic offerens peccādo meruerat occidi. mēbzatim diuisi. igne cōburi & omni tormentoz ḡne cruciari. Mens igit̄ penitētis tota debet cōtritionis ardoze cōcremari i holocaustuz. Sic ait Greg. Holocaustū totū succēdit̄ cum tota mens igne cōpunctionis accendit̄ & in ara amoris & cogitatōnis deo offerit̄. Idem. Qui om̄ia p̄p̄ deum reliquerūt. & tñ se lachrymis cōpunctionis nō accēdunt. siccū est & nō pingue sacrificiū eoz. It̄ in uie. pa. dixit sc̄a sinclitice. In hiis q̄ cōuertuntur ad dñm labor est p̄imum & certamē. & postea ieffabile gaudiū. Sicut em̄ qui uolunt ignē accendere. p̄imo fumāt & ex fumi molestia lachrymāt. sic qz obtinēt qd̄ volebant. Itaqz oportz nos cum lachrymis & laboribus in nobis diuinū ignē succendere ut a deo qui ignis cōsumens est qd̄ uolumus ualeam⁹ obtinere. Qz aut̄ hac aqua iste ignis succendat̄. & coz in holocaustū totum accēdat̄. signatū fuit. ii. mach. i. cū aqua aut̄ crassa cōspersum essz sacrificiū & ligna. sole fulgente accensus est ignis magnus. ita ut cōsumeret̄ sacrificiū & ligna. qz in cōtritione igne celesti cōsumunt̄ peccata. Idē signat̄. iiii. Reg. xviii. Cum iussisset Helyas qz cū q̄tuoz ydriis sup̄fundere aqua. sacrificiū igne dīno cū tota materia succensū ē & sumptū. Quatuoz

Udrie significant quatuor a quibus maxime lachryme procedunt. qz aut procedunt ex timore maloꝝ. uel ex pudore commissoꝝ. uel ex dolore bonoꝝ amissoꝝ. uel ex recordatione dnoꝝ beneficioꝝ. Hee sunt quatuor ydrie ter effundende sup sacrificiũ ppter tria gna peccatoꝝ scz male cogitationis. & opationis. & omissionis. **Q**uarta contritionis utilitas e effectus sanationis. Est em contritio antidotũ medicatiuũ ps. Comouisti dne terrã & conturbasti eã &c. Nota solent medici curare volentes hoĩem repletum corruptis humoribus. primo dare aliq alteratiua q comoueat huores. digerãt & pparent ad expulsionẽ. postmodũ dant medicinam laxatiua & totius egritudinis expulsiuam. Sic summus medicus aiaz coz penitentis comouet ostẽdendo uilitatẽ culpe. grauitatem offense. seueritatẽ diuine iusticie. terroẽs mortis. horroẽ iudicii. penas inferni & hmõĩ & hec omnia faciũt magnã comotionẽ & turbationẽ in corde. p quã comotionẽ fit dispositio ad expulsionẽ humorũ. Ideo sequitur sana contritõnes qz comota e. Nota conterũt herbe ut inde fiat succus medicinalis. s; hoc e mirabile qz in medicina cozpali ex herbis medicinalibus coficitur cozpum medicina. & ex ueneno sis oficitur uenenu mortiferũ. Hic at ex ueneno sis peccatis sil tritõs in corde coficitur medicina salutaris. Dum aut coz peccata cotinens coterit & sanat. peccata q cotinentur i eo conterunt. & ex cotritione delent. vn. pu. xxvii. Cotereũt cũ delinquẽte delictũ. sic ex comotione cozpis comouentur huores. Sed cozpus ex hmõĩ motione sanat. & expellunt huores. ps. Sanat cotritos corde & alligat cotritiones eorum. Nota q sicut ex eodez serpẽte tyro dicto coficitur uenenu mortalisimũ. & tyriaca contra uenenu. sic ex eodem corde mozs aie ozie p peccati consensum & delectationem. & tyriaca salutifera p peccati detestacionem & cotritionẽ cordis. Debet ho peitens eẽ silis ceruo. de quo dicit ysiõ. qz cũ uulneratus mlis uenatoꝝ sagittis. currit ad mores & qrit ibi pabula amara herbe dyptani. cuius uirtute tela a uulnerib; repellunt. & uulnera curant. Sic uirtute contritionis & temptaciones & peccata a corde sauiato repellunt. vn. dicit. Vulnera dum sanat doloꝝ est medicina doloꝝis. **Q**uinta cotritionis utilitas e effectus consolationis. est em refrigerium mitigatim. Dictũ est em q in cotritõne simul sunt ignis & aqua. quoꝝ unum gnatur ex altero. nec unũ destruit alteꝝ. s; potius fouet & auget. tñ aqua lachrymaz sicut habet vim mundatiam. sic uirtutẽ h; refrigeratiam. facit em refrigeriũ in corde. ut ardozẽ possit leuius sustinere. tñ ardozẽ nõ extinguit nec minuit. s; augmetat. eccl. xviii. Nonne ardozem refrigerabit ros. Idem. xliii. obuias eis ab ardoze ueniẽti huilem efficiet illũ. Vñ posunt dne peitentes illõ. ps. Trãsiuim; p ignẽ & aquã. & induxisti nos in refrigeriũ. **I**stud est refrigeriũ consolationis. de quo ysa. lxi. Spi

ritus domini misit me ut mederer ortis cozde ut pdicarem captiuis indulgentiã. & clausis aptionem ut consolarem omnes lugentes. & ponerẽ consolationem lugẽtib; syon. Itẽ istõ est refrigeriũ repressõis fomitis. nã in cotritione fomes reprimiẽt. unde postq; dixẽũt tres pueri in aia cotrita & in spiritu huilitatis suscipiamur. fecit dñs medium fornacis quas uentũ roꝝis flantẽ. **S**exta cotritionis utilitas est effectus expugnationis. nam in cotritione cofert dñs uirtutẽ expugnãdi hostes. sicut dicit Iudith. xiiii. Dñs coteret eos scz assyrios aduersantes. qui interptantẽ depzimentes uel couincentes sub pedibus uris. Et ro. xvi. ait apo. De pacis coterat sathan sub pedib; uris. Item iudith. viii. Indulgentiã eius cũ lachrymis postulemus. Sequit. Per uoluntatem suã faciat nobiscũ misericordiã suã. Sequit & humiliabit omnes qui insurgũt cotra nos. **S**eptima utilitas cotritionis est effectus illustrationis. Est em colliriũ illuminatiuũ & clarificatiuũ oculoꝝ mentaliũ. qz licet primo turbet oculos interioꝝes. tñ turbando eos clarificat. & animã illuĩnat. Apoc. iii. dicit dñs epo Laoditie qui credebat se esse diuitem & clare uidentẽ. & tñ iudicio dñi erat paup & nudus & cecus. Colliriõ inunge oculos tuos. ut uideas. Io. xx. Maria flens ad monumentũ in fletu nõ cognouit dñm. s; post fletũ. Greg. Qui cotpunctionis luce est pfusus. noctem humanã deserit & ad uerã lucem oculos apit. Sup de pnia ubi habet exemplũ de Emiliano illuĩato. Io. ix. laui & uidi. Laui inq; p cotritionem lachrymãdo. & uidi diuine gre lumine radiante coficientiam intuẽdo. **O**ctaua utilitas cotritionis e effectus retributõis. Facit em igrefsum in uitã eternã. Iosue. xv. Initiũ ascẽsus terre pmissionis incipit a sumitate maris salissim scz cotritionis. Luc. xxxiii. Latroni cotritõ pmittit dñs padysum. dicens. Hodie mecũ eris in padysõ. Ibidem. Ioseph q vnxit cozpus ihu mirra & aloe. p que cotritionis amaritudo signat. erat expectans regnũ dei. Iob. iii. dicit. fons saliens. id est salire faciẽs in uitã eternã. In uic. pa. dicit abbas pastor fratri cuiãdam querẽti quid ageret. Abzabam qñ uenit in terrã repromissionis hospes emit sibi sepulchru. & post terrã in hereditate pcepit. sic nos debemus facere. & cũ frat querẽz quõ hic ait dixit senex sepulchz est locus lugedi & plangendi. Sic qui uult hereditatẽ obrinere. debet hic primo lugere & plãgere. Item legiẽt q quiãdam miles habuit filiã de vxore sua valde pulchram. quã instigante dyabulo illicito amoze amauit & corrupit. qz zelum mater p signa nimis euidentia aduertit & dephendit. & cũ p confusionẽ suã & filie stupens nollet factum ppalare. filia ppendens q res esset mri cognita. cofilio cuiusdam uetule dedit mri uenenu de cuius haustu mortua e. Qd cum pater aduertẽs horreret. & filiã dimitteret & refugerẽt ipõ eodem ueneno quo mortem intulit matri

intulit & patri. Quibus sic occisis. diu despa-
ta pmanfit quousq; a quoda p'dicatoze crucis
audiuit q; omnia peccata q; possent fieri quasi
nihil erat ad oparatione misericordie dei. Ad
q; accedes. cu nec p doloze cofiteri valeret. tan-
tu eam cofolatus est q; ei vix loqui ualens pze
lachrymis. peccatu suum est cofessa iudicas se
dignam omni pena & cofusione. Que etiam
statim ut ab eo recessit cu quadaz ancilla sua
ad eccliam iuit. & ibi in ozone se p'sternens. &
lachrymis laxans habenas. p' eaz inudatione
& doloze pfocata mortua inueta est. Cum au-
te ille qui cofessionem eius audierat in sermo-
ne ad pplm faceret p ea rogari. audiuit uoces
sibi dicente q; poti9 erat necessariu q; ipa oza
ret p eo. q; in lachrymaz inudatione quasi ite-
rum baptizata euolauerat ad celestem patriaz
sine omni pena purgatozia.

De CONFESSIOE. DIS. IX.

DEmde dicendū est de confessione cir-
ca qua consideranda sunt decē. Primo
qd sit confessio. Secūdo utrū omnes te-
neant cofiteri. & quo iure. Tertio cui sit con-
fitendū. Quarto de quibus. Quinto quando
Sexto qualis debz esse confessio. Septio de hiis
que mouere debēt ad cofessionem libent & fi-
deliter faciendā. Octauo de utilitate cofessio-
nis & eius effectū multiplici. Nono de cofes-
sione inutili. Decimo de impedimētis uere cof-
fessionis. **C**irca primū sciendū q; eam sic
diffinit aug. Confessio est p qua morbus latēs
spe uenie apitur. Ad cuius euidentiā sciendū
q; confessio fit triplici. aut in foro cofcientie
cozam deo. aut in foro pnie cozam dei vicario
aut in foro cotentioso cozam iudice. In prima
peccatū latens nō apitur. q; apertum erat. In
tertia uero nō apitur spe uenie. In media uero
pctm latens spe uenie apitur. Vñ cofessio sa-
cramētalis que est ps pnie ibi conuenien-
ter describit. & p materiā que ē peccatū & per
actum q; est apire. & p finem que ē spes uenie
Bñ aut dicit peccatū latens. q; si añ cofessionē
erat peccatū aptum confessozi uel alii cuiusq;
ut homini. nō tñ ut dei vicario. Itē dicit aperi-
ri. q; & si aperiatur dei vicario claudie tñ sub
figillo. & ipi confessozi ut homini & omnibus
aliis. Itē dicit spe uenie. q; timoz aliqn fit mo-
tiuū ad cofitendum. non tñ mouet ut finis.
Circa hm scz utrū omnes teneant ad cofes-
sionem. dicendū est q; duplex est confessio. q;
dam mētalis que fit soli deo. quedaz uocalis.
Item uocalis duplex. quedā gnalis & indisti-
cta. Et quedā spēalis & distmcta. Confessio mē-
talis que fit soli deo ē de iure uaturali. & ad
illam tenebant omnes hoies añ omnem legē
scriptam. Confessio uero uocalis gnalis & indis-
timcta. aliquo mō erat de lege mosayca. s. per
determinationem sacrificioz. sic patet in leuiti-
ubi dicit. Aia que p ignozantiam peccauit. sic
offerz &c. anima que p supbiam &c. uel si pec-
cauerit pnceps &c. Vñ hm genera peccatoz
erāt determinata genera sacrificioz. & sic in of-

ferēdo quodammō cofitebant peccatū suum
Item in emissionē hyrci emissarii sacerdos cof-
fitebatur peccata totius ppli dño in vli. nō sin-
gulaz psonaz in p'culari. Confessio uero men-
talis distincta & determinata sacerdoti facien-
da est de iure diuino. in lege euāgelica pmul-
gatō. q; in omni iudicio bñ ordiato oportz al-
teze esse reū. alterū iudicem. In pnia uero qd-
dam iudiciū ē. ideo decet ibi esse aliū reum
aliū iudicem. Iudiciū aut contra reū procedit.
aut p pbationes contra inimicū. aut p cofessi-
ones pprias sponte factas. Cū ergo iudiciū
pnie sit spontaneū. oportet pcedere ex cofessi-
onibus rei. nō ex aliis pbationib9. in iudicio
uero nō debet esse iudex pncipalis. nisi q; pōt
absoluere & cōdemnare. Et ideo iudiciū illud
soli deo pncipalite cōpetit qui solus pōt pecca-
ta relaxare. ipe uero q; deus erat & nō homo
sufficiebat ei mētalis cofessio usq; ad suscepti-
onem humane nature. ex tūc aut etiam uoca-
lem confessionem que fit homini requirit ab
hoie. & q; ipe in forma hūana nobiscū p'sens
esse non pōt. vicarios cōstituit hoies quib9 de-
bem9 cofessionem facere. In hoc aut q; eis pos-
testatem iudiciariā ligandi & soluendi dedit.
cofessionem eis tanq; iudicib9 deere fieri in-
sinuauit. Omnes ergo hoies tenent cofiteri
peccata sua explicite sacerdoti. q; xp̄us hoc p-
cepit implicite in figura. cū dixit leproso mū-
dato. uade ostende te sacerdotib9. Math. viii.
Et etiam sine figura in hoc q; nō tñ pntem
iudicādi in foro exteriori dedit discipulis acci-
piendā ab aliis mediante petro cui eam pmis-
it añ passionem. cū sibi dixit illud qd scriptū
est. Math. xvi. Tibi dabo clauēs &c. Et dedit
p9 resurrectōem cū dixit ei. Pasce. &c. Io. xxi.
Sed etiā dedit eis pntem iudicādi in foro cof-
scientie. non tñ aplis quoz sunt ep̄i successo-
res. s; etiā aliis discipulis quoz sunt successo-
res inferiorēs sacerdotes. & illā pntem oibus
immediate dedit p seipm. cū p9 resurrectōem dix-
it eis. Accipite spūm sanctū. quoz remiseritis
peccata remittunt eis. & quoz retinueritis re-
tenta sunt. Io. xx. Quib9 aut datur pntas iudi-
cādi de aliqua cā implicite. datur eis potestas
cognoscēdi de illa. Nullus em potest ee bonus
iudex de hiis que ignozat. Sacerdos aut cog-
noscere nō potest sufficienti forefacta cofscien-
tie peccatozis. nisi peccatoz ei cofscientiam suaz
p cofessionem apiat. S; forte dices q; ex dictis
nō sequit q; peccatoz teneat de necessitate cof-
fiteri. s; q; si cofiteat. sacerdos pōt ipm iudicare
de cofessis. Sed hec euasio friuola est. Nullus
em est iudex meus p quo nō teneoz facere ni-
si q;sum uolo. Cū ergo xp̄s sacerdotes cōstitu-
erit iudices alioz in foro cofscientie. tenentur
peccatozes de necessitate salutis cofiteri pecca-
ta sua sacerdoti. Et iō bñ dixit sapiēs pu. xxviii
q; qui abscondit scelera sua nō diriget. Aucto-
ritas etiā aplica hoc pceptum pmulgauit. Vñ
de iacobus in canonica sua postq; dixit. mfirm-
maē q; ex uobis inducat pzeliteros ecclie &c.

Cito post subiungit. **C**onfitemini alterutrum peccata vestra. & orate pro invicem ut saluemini. In quo patet quod intellexit confessionem esse faciendam sacerdotibus. & eam esse necessariam ad salutem. Per hoc quod dixit ut saluemini. quod non tamen referendum est ad hoc quod dixit. orate pro invicem. sed etiam ad hoc quod dixit. confitemini. Prece prout etiam de confitendo sacerdoti. ecclesia circumstantiavit quod quod ad illum cui confitendum est. & quod quod ad tempus confitendi. & quod quod ad modum. extra de pe. & re. **O**mnis utriusque sexus. ubi sic dicitur. **O**mnis utriusque sexus fidelis postquam ad annos discretionis pervenerit. omnia sua solus peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur proprio sacerdoti. & iniunctam sibi penitentiam pro viribus studeat adimplere. Ex predictis patet per contritionem mortale peccatum non remitti sine confessione in re vel in proposito. explicite vel implicite. Et sic debet intelligi illud quod dicitur de penitentia. dist. i. ca. **S**i cui. **C**. Ex hiis. **N**ullus autem pro confessione oris & satisfactione operis peccati abolet culpam.

DIS. X.
Quarta tertium scilicet cui sit confitendum. consideranda sunt quinque. Primo verum sit necesse confiteri proprio sacerdoti. Secundo verum ex privilegio vel mandato superioris possit aliquis confiteri alii quam proprio sacerdoti. Tertio verum illi qui confitentur alicui potestatem superioris habenti teneant eodem anno confiteri suo parochiali sacerdoti. Quarto utrum in casu necessitatis sufficiat confiteri laico. Quinto utrum confessio confesso non sacerdoti quam parochialis sacerdos posuit loco sui teneant eadem peccata iterum confiteri postquam eis confiterit illum cui confessio sunt sacerdotem non esse. **A**d primum scilicet verum necesse sit cuilibet confiteri proprio sacerdoti. **D**icendum quod proprius sacerdos quadrupliciter potest accipi. Uno modo est proprius sacerdos alicuius huiusmodi super ipsum iurisdictionem ordinariam in foro penitentiarum. modo tamen inferiori. & sic proprius sacerdos est ille qui communiter vocatur presbiter parochialis. **A**lio modo huiusmodi iurisdictionem ordinariam vel modo principalem. & sic episcopus est proprius sacerdos omnium existentium in suo episcopatu. **V**el modo principalissimo. & sic papa est proprius sacerdos omnium christianorum. **T**ertio modo huiusmodi iurisdictionem delegatam ab aliquo isto. vel a legato domini papae. **Q**uarto modo habens iurisdictionem vel ex communi concessione. vel permissione iuris. & sic sunt proprii sacerdotes illi quos episcopi vel abbates exempti eligunt in confessores. **T**alibus enim permittitur ex iure communi eligere sibi discretum & prout confessorum. extra de pe. & re. ne per dilationem. **S**ic etiam est proprius sacerdos presbiter quicumque illius quam audit constitutum in articulo necessitatis. si proprium sacerdotem aliquo predictorum trium modorum non potest habere. **H**oc etiam quarto modo est proprius sacerdos vagabundorum quicumque presbiter parochialis in cuius parochia voluerint confiteri quia tales nulli habent domicilium proprium. ff. ad municipia. l. labeo. **S**imiliter dico de illis qui domicilio relicto navigant vel iter faciunt que

rentes quo se conferant. ff. ad municipales. l. eius. **C**. **S**i quis domicilio. **S**ic etiam est proprius sacerdos peregrinorum ad sancta loca. quicumque parochialis presbiter cui noluerint confiteri de commissis postquam recesserunt a iurisdictione illius in cuius potestate habent domicilium. **A**ccipiendo autem proprium sacerdotem per sacerdotem habentem iurisdictionem aliquo predictorum modorum. non est facienda confessio nisi proprio sacerdoti. ad hoc ut homo non transgrediat preceptum. consequaturque confessionis effectum. **Q**uia sicut in naturalibus ad aliquem effectum requiritur potentia activa in agente & materia debita in suscipiente. sic ad effectum ligandi & solvendi in foro conscientie requiritur potestas clauium quam dat sacerdoti in sua ordinatione & materia debita. id est subditus qui habetur ex iurisdictione aliquorum predictorum modorum. **S**ed accipiendo proprium sacerdotem primo modo vel secundo quod quis sit eius confessio regulariter facienda. in multis tamen casibus non oportet ut omnium est. **A**d secundum scilicet verum ex privilegio vel mandato superioris possit aliquis confiteri alii quam proprio sacerdoti. **D**icendum quod ad audiendum confessionem alicuius. & absoluendum requiritur potestas ordinis & potestas iurisdictionis. **T**alis ergo potestas non potest committi non habenti ordinem. nec potest committi a non habente iurisdictionem. **P**otest tamen committi habenti ordinem ab eo qui habet iurisdictionem tamen vel ab eo qui habet iurisdictionem & ordinem. **T**alibus ergo quibus est commissa potestas possunt subditi confiteri. **A**d tertium scilicet utrum illi qui confessi sunt alicui potestatem superioris habenti teneant eodem anno confiteri suo parochiali sacerdoti. **D**icendum quod episcopus habet ordinariam iurisdictionem super subditos sacerdotum parochialium. illud autem quod convenit ex ordinaria iurisdictione ipse potest committere alii habenti ordinem convenientem ad illud officium exsequendum. extra de consecra. eccle. **A**qua illi ergo qui confitent legitime habenti potestatem episcopi & absoluunt ab eodem. vere sunt absoluti. nec eadem peccata in nullo tenent suis presbiteris parochialibus confiteri. **S**ed verum eodem anno teneant confiteri presbiteris parochialibus peccata que post absolutum incurrunt. opiniones sunt. **E**t alii qui dicit quod non. quia per presbiterum parochialem non intelligitur curatus inferior. sed etiam episcopus. unde episcopus quicumque dicitur parochia. & episcopus presbiter parochialis. **Q**uod parochialis posse videtur per illud quod dicitur extra de parochiis et aliis parochianis. ca. nullis. **E**t. ix. q. ii. **N**ullis. **E**t. c. **N**ullus presbiter. **E**t. c. vlt. **A**lii dicunt per presbiterum inferiorem non intelligi nisi curatum inferiorem. quia verba debent accipi secundum quod sonant in usu communi. **P**reterea papa in privilegio concessio minoribus & predicatozibus super confessionibus audiendis declarando videtur dicere quod in illo statuto **O**mnis utriusque sexus. intelligitur presbiter parochialis ille qui in communi usu sic vocatur. in hoc quod dicit quod confessi fratribus teneant semel in anno suis presbiteris parochialibus confiteri. prout statuit concilium generale. **C**um enim dico parochialis excludat non presbiteros. & per hoc quod dicit suis. excludit non habentes iurisdictionem super eos

videat qd per hoc qd dicit pzoehialibus excludit epos. Alias illud verbu pzoehialibus ibi pone ret p nihilo. vbiqz autē papa aliquid dicit p modum declaratōnis iuris. si bullatum est ad omnes se extendit. etiam si nō sit insertū in alias decretales. ergo cū eps non sit sup statu tum. cōfessi sibi uel alicui auctozitate eius tenent eodē anno suo curato inferiori semel confiteri. Nō sic autē dicendū est de confitenti bus pape. uel habentibus eius auctozitatē absolute. qz papa ē sup concilium gnale. pma tñ opinio rōnabilior uidet. **Ad quartū. s. vtz** in casu possit uel debeat quis laico cōfiteri. dicendū qd cōfessio debet fieri hūti ordinem ut dictū est. qui scz virtute clauū possit absolue re. & aliquid de pnia relaxare. qd nō possunt laici. ideo cōfessio sacramentalis nō debet fieri laico. Et si fiat non pōt absoluere. nec aliquid de penitētia p peccatis debita relaxare. Pōt ta men talis confessio eē meritoria cōfidenti rati onē huilitatis. & nihilomin⁹ tpe debito teneē cōfiteri sacerdoti ppzio. uel alii pntem hūti. **Ad quētū. s. verū** cōfessi cōfessozi nō sacerdo ti qz pzoehialis sacerdos posuit loco sui credēs eū esse sacerdotem. teneant illa eadem peccata iterū confiteri postqz cōfiterit eis illū cui con fessi fuerūt non eē sacerdotē. Dicendū qd tles tenent illa eadem peccata si illoz sunt memo res itez cōfiteri sacerdoti. qz hm rei veritatem ex illis nō sunt rite cōfessi. nec sacramētum pe nitentie suscepunt. nec tñ iudicandi sunt pec casse tanqz trāsgressozes statuti confitendo. qz eos ignozātia muicibilis seu pbabilis excusa uit. Et dico qd illa confessio eis fuit meritoria. non tñ eis tamutilis ceteris parib⁹. ac si con fessi sacerdoti fuissent. qz nō sacerdos nō pōt cōferre peitentū illud hūficiū qd sacerdos ex ui clauū administrat. **DIS. XI.**

Circa quartū scz de quib⁹ hō debeat cō fiteri videnda sunt tria. **Primo** vtrū teneat cōfiteri omnia mortalia tā pub lica qz secreta. **Secūdo** vtz teneat quis uenia lia confiteri. **Tertio** vtz omnes circūstantias peccatoz. **Ad primū** dicendū qd hō tenetur cōfiteri omnia peccata mortalia tam secreta qz publica. qz & si secreta debeāt mozi interi⁹ per cotritōnem. deferri tñ debent ad sepeliendūz exterius p cōfessionem. & qz nō sufficit aliqd esse notū iudici. nisi sit ei notum in forma iu dicii. qz ut dicit. iiii. q. vii. **Iudicet. Iudex** debz iudicare hm allegata. iō peccata publica qzuis sint manifesta sacerdoti sic homini. qz tamen nō sunt ei maifesta sic vicario dei. oportz ea cō fiteri. Et pterea sicut dicit magister. dif. xvii. ca. vlē. confessio ē quedā punitio peccati. ut p eam peccatoz sit humilior & cautior. vñ non ē tñ ad notificandū cōfessozi peccatū. **Ad se cundū** scz vtrū de venialib⁹ teneat quis con fiteri. Dicendū qd p uenialia non fit sepatio nec a regno ecēie triumphantis. nec a regno ecēe militantis. cū ergo p ipa regnum nō claudatur nō indiget de necessitate officio clauū per qd

regnum apitur. Nō ergo necesse ē cōfiteri ue nialia p se loquēdo. p accidens tñ potest eē ne cessariū. uel rōne dubii. qñ credunt eē morta lia. uel rōne statuti. qñ homo qui tenet cōfite ri semel in anno nō habet nisi uenialia. **Ad tertū** scz vtrū teneat hō circūstantias omnes peccatoz cōfiteri. Dicendū qd circūstantie ali qñ mutant spēm peccati. & tūc circūstantie sunt cōfitende. qz species peccati cōfitenda est aliquādo ita aggrauāt in eadem specie qd actū reddūt mortale qui sine illis mortalis non essz sicut patet. Idem em actus illicitus potest fieri ex tanta mtentōne qd pctm mortale est. qui tñ ex surreptōne factus mortale nō esset. & ta lis circūstantia cōfitenda est. Aliqñ autē non aggrauāt criminaliter. sed uenialitē. qz sine illis illa deozdinatio peccatū mortale eēt. nec p eas fieret pctm mortale. si alias nō esset. Et sic ue nialia nō sunt cōfitenda de necessitate nisi ali qñ per accidēs. ut supius dictū est. sic tales cir cūstantie nō requirunt de necessitate ad suf ficientē cōfessionem. qzuis requirant ad con fessionis pfectionē. Vt autē melius sciri possit qñ sint cōfitende de necessitate & qñ non. sci endū qd circūstantia dicit illud qd est extra es sentiam actus. aliquo tñ modo ipm attigens aut qzrum ad effectū. aut qzrum ad cām. **Primo** modo dupliciē scz aut p modum mēsure. & tales circūstantie sunt temp⁹ & locus. ul' tā qz qualitas actus. & talis circūstantia ē agen di modus. **Secūdo** mō est circūstantia qd fa ctum est scz mutilatio grauis. uel leuis i respe ctu. **Tertio** mō tripliciter scz qzrum ad cām fi nalē. & sic accipit hec circūstantia. ppter qd aut qzrum ad cām materialē que est obiectuz actus. & sic accipit hec circūstantia. circa quid aut qzrum ad cām efficientē. & hoc dupliciter hm qd ē duplex causa efficiēs scz pncipalis ex pre cuius accipit hec circūstantia qz fecerit. & instrumētalis ex pre cuius accipit hec circum stantia. quo instrumēto. uel quib⁹ auxiliis fe cerit. Nec est intelligendū qd ppter qd. & circa quid. & quis. sint circūstantie mōzrum ex eis dependet eēntia actus. s; mōzrum sunt quedā coniunctiones adiuncte. Vñ qñ querit quis fecerit tanqz circūstantia querit vtrū clericus uel laicus uel religiosus. & qñ querit circa qd querit vtrū ille homo qz pcussit eēt platus ul' subditus & sic de aliis. Has aut octo circum stantias ponit ph⁹. iiii. etb. ca. iiii. & quelibz earum aggrauare pōt mozdinatōnem. qñqz cri mialiter. qñqz uenialitē.

Circa quintum scilicet vtrū statim ha bita oportunitate sacerdotis teneatur ho mo confiteri. Dicendum qd ille qui commit tit peccatū mortale nō statim teneat de necessi tate cōfiteri habita cōfessozis oportunitate. s; sufficit qd semel in anno. sic statuit concilium gnale. Nisi in quatuoz casib⁹. **Vnus** ē ratiōe sacramēti scz qñ vult cōicare uel celebrare. nisi forte de ppinquo expectet alium cui deuotius & securius cōfiteatur. sic em expectans nullo

ture comunicare phibet si vere penitens est. Secundus rone piculi videlicet qn est in notabili & iminenti piculo mortis. Tertius e in ratione conscie tie scz qn conscie tia sibi dicit q statim teneat cofiteri de necessitate. Quartus rone dubii scz qn pbabiliter videt se amplius anno illo copia cofessoris habere no posse. qui ipm possit absolvere. Quintus casus addi pt qztum ad religiosos qui rone statutoz suoz & sui status tenent cofiteri frequentius qz m stituit cocilium gnale. Nec tn ppter hoc sequitur q statim teneant cofiteri habita cofessoris oportunitate. nisi assit dies q hm statu religionis sue cofiteri teneant. Qz aut peccatoz regularit non teneat statim cofiteri. patet qz ad hoc no obligat ex iure nature. qz cofiteri sacerdoti no est ex iure nature absolute. nec ad hoc obligat diuina lege. qz si xps cofiteri sacerdoti pcepit implicite. non tn pcepit hoc statim fieri nec ad hoc obligat iure positio. s; tm ad semel in anno ut dictu e.

DIS. XII.

Quarta sextu scz qualis debeat ee confessio salutaris. Sciendu qz debet habere sexdecem conditio nes que reddut eam comendabilem. Primo debet ee uoluntaria qz nec donum. nec seruitiu. nec sacrificiu gratum potest ee deo vel homini nisi sit uoluntarium. Ideo de cofessione dicit. ps. ex uoluntate mea cofitebor. Itē. Voluntarie sacri. ti. & cofit. no. t. &c. Canē. v. Labia eius distillatia mirra prima scz que sponte no p vim incisionis egredit. ut no sit cofessio achor uel furu. ul anthy ochi. ii. mach. ix. uel ut ofessio Ione. Ion. i. s; sit ut cofessio dexeri latronis. Secūdo debet ee studiose pmeditata. ut homo diligēt pūdeat & recogitet totā virā suā & opa sua. & tempus suuz ut de omnib; possit dei pposito cofessio reddē rōez. ut Dauid q dicebat. Cogi. p pec. m. ysa. xxxviii. dicit ezechias timēs pze occupari morte. Recogitabo tibi omēs annos meos in amari. ai. m. &c. Tertio debet esse festina. Gen. xxix. mō cofitebor dño. Sūt aut septē cause quae festina debz ee cofessio. Pzia est ex peccati & cofessionis ipius qualitate. qz peccatū ignis ifernalis ē nec alia aqua pōt extinguī nisi lacrimosa cofessione. qui quācito ī ēuerit domū. occurrendū ē ut extinguat & excutiat. Bern. Abscondi ignē in sinu meo exusto iam latere nudatis uiscerib; sanie defluente. cofulendum ē an ipm excutiā. Item peccatum est morbus grauissimus. cofessio medicina. Hiero. uelox cofessio uelocem facit inedicinam. Aug. de latrone dextro. qz cito couertit cito ei ignoscit. Psalmista. cito anticipet nos misericordie. t. qz. pau. fa. s. nimis. spoliati per peccatū. Peccatū est imunditia a qua debet se iacens cito erigere. Quis non cito festinat a sinu suum eruere uel eleuare qz uidet in lutum cecidisse. Bern. cadit asina. & ē qz subleuet. pit anima. & no est qui curet. Qui in peccato iacet. uidet minus se diligē & de se curare qz de aliquo suo. Quis em ē tam negligēs qui vi-

det domū suam succēdi qui eam extinguerē no festinet. infirmū ad mortem & curari cito no affectet. spoliari & sua depdari. & adiutorium no aduocet. aliquid suo in lutū cadere & statim no eleuet. Secūdo debet mouere hominē ad cito confitendū mortis ppinquitas. & hoze mortis incertitudo. qz peccatoz moztis in omni loco insidiat. & cū non pūdeat. cito irruit. Seneca. Moztis ī omni loco te expectat & tu in omni loco securus expecta. subito rapit hoimē iprouisum. ysa. xxviii. Dum adhuc ordiret succidit me. Eccl. v. ca. Ne tardes conueri ad dñm. & ne dif. de die in diē. superueerū ven. ira. il. & in tpe vindicte disperdet te. Greg. Si quis sciret quo tpe a pñti seculo exiret. se parare p cofessionem no differret. sed q pmittit veniam penitēti. diem crastinū non spopondit. De hac materia habet sup li. ii. de subita & ueloci morte malo. Tertio piculi i quo est peccatoz imensitas de quo satis habet sup. Quarto misera captiuitas. qz est in carcere peccati. in oze dyaboli. leonis. & lupi. & draconis ifernalis. in uentre ceti a quib; liberatur añqz absozbeat ueloci clamore cofessionis. Clamat canis. ouis. porcus. cū se uident in os lupi. ut p occursum pastozū eruant. Magis ē hiis fatuus pctōz. q cito no clamat p ofessionē cū dicat glo. sup illud. ps. Neqz absoz. m. pzo. ne. ur. s. m. pu. of. suū. No urgebit pute sup te os suū. nisi tu clauseris os tuū. Quinto debet mouere ad cito cofitendum amissi preciositas. qz bona eterna & spūalia & tempus suum & seipm amisse. & bona ifinita tam diu amittit. qz diu dret cofiteri. q omnia recuperat uirtute cofessionis. Sexto memorie labilitas & rōnis reddende necessitas. Bern. ratio dilata facit obliuisci multa. Septio expectantis dei imensitas. qui stat ad ostium & pulsat apoc. iii. Spēaliter aut piculosum ē differre cofessionem usqz ad mortē. qz sicut dicit in. ps. No est in morte q memor sit tui. o dñe. Eccl. xvii. Añ mortē cofiteri. a mortuo quasi nihil parit cofessio uiuus & sanus cofiteberis. Hoc bene uidit ezechias infirmus. qui dicebat ysa. xxxviii. Viuēs uiuens ipse cofitebit tibi. Aug. Qui dret penitere usqz ad finē. uix aut nūqz bñ peitent. qz qd credit ee uera gtritio. mortis instantis ē exaspatio. Item q differt peitēre usqz in mortis articulo sic incerta ē eius damnatio. ita in dubio ē peccatoz suo remissio. Itē qui uult ergo saluus ee peiteat dum sanus est. Greg. cum egritudine opprimeris. nihil aliud cogitaē poteris. qz ibi dirigit tota intentō mētis. ubi sentit uis dolozis. Aug. Hac aī aduersione pcutit peccatoz ut moztēs obliuiscat sui. qui dum uiuere oblitus est dei. Quarto cofessio debet ee uera. ps. Ecce em ueritatē dilexisti. Io. viii. Veritas liberabit uos. Necessē ē ut gnaliter se peccatozē semp homo confiteatur. licet in se aliqd peccatū mortale no recordetur. Leuit. xiiii. Leprosus gtraminatū & imundum semp se clamabat. Io. i. Si dixerim qz peccatū

non habemus. &c. **S**it ergo uera ut peccatus qđ cōmisit nō taceat. ne causa huilitatis peccatum suū augeat mētiendo. & qđ nō fecit dicēdo se fecisse. ac. v. dixit petrus saphyre & ananie. cur temptauit sath. cor tuū mētiri te spūi sancto. **A**ug. cū in cōfessione causa huilitatis mentiris. & si non eras aū pētōr. efficeris. **I**tē uera ut de uero corde & non ficto pcedat. **I**o. xii. **M**aria accepit libraz nardipistici preciosi. & unxit pedes ihū &c. **Q**uinto debet esse nuda non palliata. non uerbis obscuris ul' dubiis obuoluta. sed aptis sermonibus declarata p̄s. **R**euela. do. ui. t. **I**ob. xxxi. **S**i abscondi qđsi homo peccatū. m. & celauit iniquitatem in sinu meo. &c. p̄. xxvii. **Q**ui abscondit scelera sua non diriget. qui aut ea cōfessus fuerit & reliquit. misericordiā consequet. **B**oeti⁹. **S**i medicinas expectas. necesse est ut uulnus detegas qđ homo peccata detegat hoc requirit natura mendendi. **A**ug. qđdiu ferrū est in uulnere. nō ē malagma iponere. **G**reg. **V**ulnera occulta magis excruciant. qz cū putredo qđ interius feruet foris eiicit. dolor ad salutē apitur. & cōtritiō apostema pūgit. confessio apit. satisfactiō cataplasma apponit. **I**tē debemus nudare ad puocandū diuinā pietatē & largitatē ad similitudinem trutānoꝝ. qui ut possint citi⁹ obtinere a piis hominib⁹ suā ostendunt infirmitatem. fedritatem. deformitatē. paupratez. **S**ic debet facere cōfitens ut magis possit cōmouere viscera pietatis & obtinere largiōza munera diuine largitatis. ysa. lvii. **D**elcēde sede impuluerē uirgo. &c. **E**t p̄. **R**euela crus. denudā turpitudinem tuā. discoopi. hu. t. **I**tem debemus denudare ad puocandū diuinā curialitatem qđ coopit ostēden tē sibi suaz nuditatē. eze. xvi. **V**idi te nudam & cōfusione plenā. & expandi amictū meū super te. & operui ignominiam. t. **A**ug. **S**i homo tegit. deus detegit. & si homo detegit. deus tegit. ut patet per exemplū mliris qđ clamauit peccata sua in mari. **I**tē ppter diuinā seueritatē qđ denudabit cozā omnibus qđ noluerūt peccatoꝝ salubritē apire spiritali p̄i in cōfessione. ysa. lvii. **R**euelabit ignominia tua & videbit obprobriuz tuū. **O**cto aut sunt qđ obturant os peccatoris ne nudā faciāt cōfessionem. & qđ retrahunt ab ea. **P**rimū est despatio uenie cōsequende. **S**ecundū est p̄sumptō misericordie. p̄ quā credit peccatū nō puniēdū. **T**ertiū est spes longe uite. p̄ quā cōfidit ut post longā uitam in peccato cōsumptam peiteat. **Q**uartū est timor uel horroz penitentie. **Q**uintū ē ignozātia culpe aut iustitie. **S**extū est amor peccati sui aut nocumentum sui. **S**eptimū ē nimia uerecūdia. **O**ctauū ē nimia pigritia qua dicit hō de die ī diem. **S**exto debet esse accusans. ut hō nō excuset se. nec peccatū suū defendat. nec diminuat. s; potius exaggeret pensando gen⁹ peccati & omnes circūstantias aggrauātes. **I**ob. vii. non parca ozi meo. loquar in tribulatōne spūs mei cōfabulabo cum amaritudie anime. m. dicēdo omnes

circūstantias. **A**ug. **I**gnoscamus dicit dñs. qz agnoscit. parcamus. qz sibi nō p̄c̄it. **I**dem **I**ob. x. dimittā aduer. m. elo. m. &c. **S**eneca. **M**al⁹ homo quicqd ab hoibus sciri nō uult. deo narrat. **S**i hō se accusat bñ os dyaboli obstruit. p̄s. **V**ias meas enū. **G**lo. **S**i hō sufficient se accusauerit. uocem accusatoꝝ pati excludit. & os eius obstruit. p̄s. **I**n iustitiam meam nō absco. p̄. xviii. **I**ustus in p̄cipio accusatoꝝ est sui. uerit amicus eius & inuestigabit eū. nisi bene se accuset. **I**n dyoc. remēsi cum quidā sacerdos h̄ret qđdam p̄ochianam quā sciebat ualde peccatricē. s; occultā. & ip̄a esset cozam eo se iustificans. nec aliquod p̄ctm̄ posset de ea extorquere. firmato cancello ī quo erat. dixit qđ deus dederat ei maxias reliquias. qđ nō fuerāt inuente de aliqua muliere. exceptamre dei. qđ non peccasset. **C**um autē pulsaret cāpanas. & faceret p̄ochianos uocari. dicens qđ eam reponeret in capsā argētea. illa cōfusa multa peccata & enozmia ē confessa. **A**ccusando autē se cauere debet ne accuset alios. ul' eis imponat peccatū suū. sicut fecit **A**dā & **E**ua & multi similes eis cōfitentē alioꝝ peccata. sic uir uxoris & ecōuerso. & socii socioꝝ. **A**lii gñalitē dicūt peccata oīm dicendo. sic facim⁹. sic loquimur. uel sic faciūt hoies. **A**lii dicūt. sic feci. ppter socios quib⁹ me negare non poterā. uel socii traxerūt me. uel socii sic faciebāt. & uerecundū erat mihi nō facere sic alii faciebāt. contra tales dixit p̄s. **R**euela dño uiam tuā. **I**dem. uita meā annūciaui tibi. non alienā. **I**dem. delictū meum. cog. ē. fe. & iniustitiā meā nō abscondidi. dixi. confitebor aduer. me. &c. **A**lienum ergo peccatum confiteri non debet nisi forte peccatus suū non possit aliter cōfiteri. **S**eptio d; esse integra. ut oīa peccata maiōza & mīora & circūstantias p̄ctōꝝ a se abzadat & abiiciat. **L**eu. xiiii. **L**eprosus qui mūdabat radebat omnes pilos carnis sue. & lauabat aqua. ut omnia ydola mortaliū a finibus nr̄is eiiciamus sic fecerūt filii isrl. **I**udic. x. **P**eccauimus. tu redde nobis. **E**t hec dicētes eiēcerūt omnia ydola de finib⁹ suis. & sic placat⁹ ē dñs eccl̄. xxviii. **A**b omni delicto emūda coz tuū. n̄ ut fecit **C**romati⁹ de quo legit in uita sancti **S**ebastiani. qđ mltā cōminuit ydola. ut recipet sanitatē. & nobilitē. s. sol & lune retinuit. nec tñ sanari potuit quousq; illud destruxit. & tūc sanatus est a lepra. **I**tē integra ut omnes circūstantias aggrauantes dicat. & maxie trabētes peccatū ī aliud genus uel spēm. & cās peccatoꝝ nō omittat. **I**tē sit integra. ut eā nō diuidat p̄ diuersos sacerdotēs. p̄tem cōfitens vni. & p̄tem alteri. sed totum dicat illi cui habet cōfiteri. **I**tem ī libro petri clugniac. dicit. qđ quidā miles intrauit ordinem clugniac. cui grauissime egrotātū uidebat p̄ totā quadragesimā qđ habeat roncinuz suū cedentē faciem eius cū calcibus posterioribus. & nō cessabat clamaē. remouete a me roncinum istum qui me occidit. **C**um aut in fine quadragesime uēisset abbas. mori uit eum ad

cōfessionem faciendā. quā cū fecisset negligēter. & interrumpendo eā clamorib⁹ & aliq̄ dimit-
tendo sciē. & sic cum quieuit quidam appa-
ruit ei ad caput lecti sui. in manu ferēs librū ī
quo erāt scripta omnia eius peccata & dixit ei
Vides hec omnia. aut tu hic dices hec oīa. aut
ego alibi dicā. Qui ad hoc motus fecit uocari
abbatē & facta cōfessione plenaria. a dyabolo
& corpis & anime piculo liberat. Item in eodē
libro dicit. q̄ apud rodoliū monasteriū eiusdē
ordinis quidā monachus cōfiteus. aliqua reti-
nuit scienter peccata. & uidit añ se eodem tpe
maxiam multitudinem nigroz. & duas lan-
ces. in quaz altera uidit aīam suam. in altera
oīa peccata sua eū accusantia. tūc uidit quen-
dam formosissimū cōtra demones clamantez
qd̄ uultis facere. iste nō erit ur̄. qz confessus ē
econtra illi dicebant q̄ nō fuerat integre con-
fessus. Ille mot⁹ misericordia eū eripuit ab eis
suadēs illi ut integre cōfiteret. qd̄ ipse fecit. &
liberatus ē a piculo corpis & aīe & a demoni-
bus. Et merito debet cōfessio eē integra de oī-
bus peccatis gn̄aliter. qz de oīb⁹ gn̄ale iu-
diciū requirēt. eccl̄. xii. Cūcta q̄ fiunt addu-
cet dñs ad iudiciū p̄ omni errato. Itē diuisionem
remissionis nō patit vnitas caritatis. qz
non pōt aliquis simul eē amicus dei & imi-
cus. nec vnitas gr̄e q̄ simul cōtrariat omī pec-
cato. vn̄ aut omnia delet. aut nullum nec etiā
summa dei bonitas q̄ condonat omīa uel nul-
lum. Versus. Larga dei pietas ueīam non di-
midiat. Aut nihil aut totū gr̄a larga dabit.
Octauo cōfessio d̄z eē simplex. id ē sine du-
plicitate ypocrisis. ut non sit cōfessio illius he-
retici q̄ cōfitebat ut cōfessorem puerteret. nec
sicut illius qui cōfitebat ut de bursa confesso-
ris pecuniā furaret. nec etiam sicut illius q̄ p̄
lucro uel fauore uel alia de causa. nisi p̄ con-
quēda uenia peccatoz. eccl̄. i. ne accesseris ad
deū duplici corde. & ne fueris ypocrita in con-
spectu hoīm. & ne scādaleris labiis tuis & re-
uelet deus abscondita. t. & in conspectu syna-
goge ī iudicio gn̄ali elidat te. qm̄ accessisti ma-
lignē ad deum. & cor tuū plēnū ē dolo & fal-
lacia. Et. ii. ca. ve duplici corde &c. Hoc time-
ant illi qui ad hoc cōfiteant solū ne heretici sus-
piciant. uel ut boni reputent. uel ne a suis sa-
cerdotibus molestent. uel qui in cōfessione sua
se iustificat ut uel ne mali appareant. uel ut
boni iudicent uel uideant. **N**ono debet esse
se uerecunda. eccl̄. vii. gratia uerecūdie est sup̄
auz cōtra impudētes. Iere. iii. frons mulieris
meretricis facta ē tibi. noluit erubescere. De-
bet aut erubescētia in confessione seruire non
dñari. ut nō claudat os cōfitentis. eccl̄. iii. Est
em̄ confusio adducēs gl̄iam sc̄z illa que seruit
cōfessionī. adducit aut ignominia illa que do-
minatur. & claudat os ut sit mutus ī ore. De-
bet aut erubescere peccatoz p̄pter septē. Primo
qz in p̄ntia dei & celestis curie & cozā eoz ocu-
lis fecit impudē qd̄ cozā uilissimo rustico
facere non ausus fuisset. i. cozā. iiii. Spectacu-

lum facti sumus mūdo. angelis. & hominib⁹
Luc. xv. Pater peccauī in celū & cozā te. Secū-
do p̄pter nobilitatis diuine indecentiaz cōtra
quā cōmisit. ut fornicaria nobilis cōtra p̄m
suū & genus. P̄bus. Erubescē celū intrasse in
scenū. Bern. O anima illustrata dei ymagine.
decozata silitudine &c. Et post. qd̄ tibi cū car-
ne. eccl̄. xli. Erubescere a p̄e & matre de forni-
catōne. Tertio p̄pter peccati uilitatē & igno-
minia in quo dephensus est. & qd̄ omnib⁹ pa-
lam fiet. nisi hoc p̄ cōfessionem & p̄ntiam con-
tegat. Iere. ii. Sicut cōfundit fur in furto suo
&c. Quarto p̄pter uilissimi fori impudētia
Iere. xxxi. Postq̄ ostēdisti mihi p̄cussi femur
meū. cōfusus sum. & erubui. Femur cōsueuit
p̄cuti de uili & malo foro qm̄ res preciosa dat
p̄ nihilo. Quinto p̄pter deiectionis uehemen-
tia. qz filius & heres dei fit seruus dyaboli per
peccatū. Membzū xp̄i sit membzū dyaboli
Iere. ii. Vbi non p̄strata es. Sexto p̄pter ing-
titudinē diuine misericordie. Greg. Erubescē-
re dei mīam saltē deberemus. si eius iusticia for-
midare uollemus. Septimo p̄pter satisfactio-
nis ad quā tenemur suppletōnem. Aug. Erubescētia
maxima ps est satisfactōis. Mich. iiii.
Veniens in babylonē liberaberis. id ē in cōfusi-
onē cōfessionis. Babylon em̄ cōfusio interpretat-
ur. sup̄ illud Job. xxxix. Nō erubui. dicit Gre-
videat cuiuslibz ille uir magn⁹ in uirtutib⁹ suis
mibi certe sublimis apparz in peccatis. Ego n̄
min⁹ admiroz cōfessionem huillimam. qz tot
sublimia gesta uirtutū. Scio qz p̄ infirmitatis
uerecūdia plurimis grauioz solet eē criminis
& grauioza cōmissa p̄dere qz nō admissa uita-
re. Decimo d̄z eē amara & lacrimosa. treñ.
ii. Effunde sic aquā coz tuū ut peccata lugeas
& omnino effūdas. de hoc satis habet sup̄ de
cōtritione. Io. xv. mulier cū parit tristitia ha-
bet. &c. **U**ndecio debet eē discreta. ut sciat
hō discernere int̄ mortale & ueīale. & cōfiten-
do discernat. Item discreta ut discretū sacerdo-
tem querat sic medicū in spēali medicina pitū.
Aug. Idem d̄z facere p̄ euitanda morte aīme.
qd̄ faceret p̄ euitanda corpis morte. pzo q̄ eua-
denda quēcūqz discretiorē posset medicū que-
reret ut euaderet. Aug. Qui uult cōfiteri pec-
cata ut inueiat gr̄am. querat discretū sacerdo-
tem q̄ sciat ligare & soluere. ne cū negligens
extiterit. negligatur ab eo qui eū misericordi-
ter monet. Itē debet esse discreta ut sit ordina-
ta & distincta ut p̄ singula peccata currat. & p̄
mo grossioza & piculosoza dicat. & ubi circū-
stātiā aggrauātes inueit. & ī aliō genus t̄hē-
tes nō obmittat. Itē ut bona taceat & deo cō-
mittat. Leuit. ii. In oī sacrificio sal erat appo-
nendū. Quia ī omni facto suo & maxie in cō-
fessione debet se mature hō & discrete habere
Ita qz p̄ incautelā suā peccata sua non augeat.
s̄ se de eis potius expediat. **D**uodecio debet
esse fida. ut de dei bonitate cōfidat. non sicut
iudas qui iniquitatē suā confessus est dicens.
Peccauī tradens sanguinē iustū. Matb. xxvi.

et tamen de dei misericordia despauit. Ipse si quidem est ihesus nazarenus rex iudeorum. Et est in ipso confidendum. quia est saluator. sanctificator & gubernator confitentium. Heb. x. Accedamus cum uero corde in plenitudinem fidei aspsi corda a conscientia mala. & teneamus fidei nostre confessionem indeclabilem. Fidelis enim est qui repro-misit. Vulgariter dicitur. qui indulgentiam non credit. remissionem non recipit. Vnde dominus dicit mulieri chananee. Math. xv. O mulier magna est fides tua. fiat tibi sicut uis &c. Luc. vii. dicit de Maria magdalena. fides. te. sal. fecit. &c. eccl. iiii. Presbitero huilia animam tuam. Math. viii. Et Luc. xvii. Precepit dominus leprosis ut considerent se sacerdotibus. & dum irent mundati sunt. Et illi qui rediit dixit. fides tua te saluum fecit. Quia eis dictum est Luc. xvi. quocumque liga. super terram. &c. Leo papa. Multiplex misericordia dei que lapsibus humanis subuenit ut per penitentiam spes uite reparet. Diuine uoluntatis presidium taliter ordinatis ut indulgentiarum dei nisi supplicantibus sacerdotibus penitentes nequeant obtinere. & cerera

Tredesimo debet esse frequens. ut dicam cum christo. Ioh. xi. Eam in iudea iterum cruci. Aug. quanto pluribus confiteris sub spe uenientia cito citius ueniam consequeris. Sunt autem multe rationes que confessionem sit iteranda scilicet angeli magni consilii suasio. Item spiritus sancti aduocatio ad multiplicem gemitum. ysa. lix. Quasi colube meditantes gememus. spiritus confitebimur tibi deus confitebimur. Item peccati remissio & pene debite pro eo. quia ibi pene debite aliquid dimittitur in confessione. Item uerioris sanctitatis acquisitio & mundicie. ut tela cruda frequenter ablutione candidat. Item propter uiscerum dei commotionem. Hiero. prima viscera in terpellatione sedula molliunt. Item propter demonum infestationem. & fugationem. ut auis elongat nidum in quo sepe molestat. & in quo oua eius sepe rapiunt. Item propter peccatorum iugem in sur-reptionem. ut nauis sepe haurit quando sepe intrat aqua. Item propter scientiam bene confitendi acquirendam que acquiritur ex eius frequentatione. ut alie artes ex frequenter agere doctos efficiunt. Item propter memorie obliuionem frequenter computandum. Item propter gratie & meriti accumulacionem. Item propter suffragiorum sacerdotum. & ecclesie adquisicionem. Item propter conscientie dubitationem. quia semper trepidat homo ne sufficienter fuerit confessus. Multe pecte ualent obolum & plures denarii solidum. Item propter maiorem huiliationem. Cum queret a quodam abbate quare ita frequenter confiteretur. Respondit quod ideo quia semper timeo me non bene esse confessum. & sepe aliquid ad memoriam reduco quod non dixeram. & quia a confessione huilior semper surgo. Item abbas syfoy dixit cuidam fratri con-querenti de frequenter lapsu. Si cecidisti surge. si non cessas cadere. non cessas surgere. quia ubi mutus fueris. ibi iudicaberis. Decimo quarto debet esse obediens ut dicat parus sum & non sum turbatus. act. ix. Domine quid me uis facere. aug. Donat se penitens in iudicio sacerdotis sibi de seipso nihil retinens. ut parus sit facere per recipi-

enda uita anime. quod parus esset facere per euitanda corporis morte. ut sicut per modica febre uel in firmitate multis diebus abstinet a uino. ita faciat per anime salute. per consilio medicine abstinet a carnibus amputat sibi crines. Aliquid sedet in domo. abstinet a vano gaudio & uino. vadit extra regionem suam. dimittit sua & suos. Sic debet facere per anime salute. Decimo quinto debet esse satisfactoria. ut sit boni qualitatis & que erit per peccatorum. quia sic dicitur sap. xi. per que peccat per hec & torquet. in quo quis se peccasse cognouerit. in eo se puniat. apponendo remedia contra morbum. quia contraria contrariis curantur. & quanto se grauius meminit deliquisse. tanto se debet durius satisfaciendo punire. de beata Magdalena dicit Greg. quot in se habuit oblectamenta. tot de se inueit holocausta. ouertit ad uirtutes numerum criminum ut totum deo seruiret in pena. quod quid ex se deum contempserat in culpa. Item hec. xiii. Cum deposuisset uestes regias. luctum apra indumenta suscepit. & per unguentis uariis cinere & stercore impleuit caput suum. & corpus suum huiliauit ieiuniis. & omnia loca in quibus letari consueuerat. impleuit crinium laceratione. & deprecabatur dominum. Ioh. ii. Couertimini in ieiunio contra carnis concupiscentiam. in fletu contra concupiscentiam. in oculis & planctu. contra uite superbiam. Aug. Ad agendam dignam penitentiam non sufficit mores in melius commutare. nec a malefactis recedere. nisi de his que facta sunt malis satisfaciatur domino per penitentiam dolo-rem & per huilitatis gemitum. per contritionem cordis sacrificium cooperantibus elis. Decimo sexto debet esse fortis & firma. ut proponat pugnare fortiter contra temptaciones. Et proponat perseuerare fortiter. ut sit penitens filius iude machabeo de quo dicitur. i. Mach. ii. Judas machabeus fortis uiribus sit nobis princeps militie. Versus. Sit simplex. huilis. confessio. pura. fidelis. Atque frequens nuda. discreta. libens. uerecunda. Integra. secreta. lacrimabilis accelerata. fortis & accusas & sit parere parata. Judas interpretatur confitens. Machabeus percutiens uel protegens. quia uerus confitens dyabolum reprecatur. & a temptacionibus per confessionem se protegit. Item de iuda dicitur. i. Mach. iii. Silis factus est leoni in uenacione sua. audax fortis. & persistens. & securus.

DE MOTIUIS AD CONFESSIO-
NEM. DISTINCTIO. XIII.

Quia septimum sciendum quod ad confitendum libentem & deuote multa nos mouere debent. Primo nature magisterium. Secundo culture laborium. Tertio benignitas condonantis. Quarto seueritas iudicantis. Quinto confessionis necessitas. Sexto confitentis utilitas.

Primo quidem mouere debet nature magisterium. natura enim que sagacissima est in operatione sua manifeste docet hominem quod debeat confitendo purgari. Primo natura proprii cordis. quia si homo commedat aliquod nocuum. statim cor dolet. & euomit. Item si habet homo aliquod imundum in ore nunquam cessat excreare quousque tota imunditia expellatur. Item si habet manus imundas. nunquam

comedit añq; mundet eas. **S**3 mirū cū nullū venenū sit peccato mortalius. nec aliqua imū dicitia peccato imundioz. qūo p̄t retineri quin coz doleat & euomat. De hac imundicia sup̄ de t̄ioze peccādi. quidā ait. **C**oz dolet. ergo vo- me. laua dentes oza manūq;. **E**xeat ut musca cōdatur fortiter olla. **I**ac. iiii. **E**mūdate manū vras peccatozes. & purificate cozda vra. **I**tē na tura aīalium ut serpentis q̄ euomit uenenū bi bens ad fontē intrans artū fozamē. similē cer uus ad fontē innouat deponit uetustatem. si miliē aquila. **S**ic in fonte cōfessionis anime ī nouant. **I**tem mare purgat se naturalit̄ qz nō cessat expellere feces. & maxie cadauera. vinū nō cessat se purificare & defecare. nec olla bul liens spumare. **I**tem oculū si habet aliq; impu ritatē. nūq; cessat flere & labozare ad purgan dū se. **A**ures similiter non sunt in pace. si ha- bent impuritātē aliq; donec se purificauerint. **I**tē yfidoz dicit q̄ ibix rostro se purgat aliter moztē. oze etiā parit. **S**ic tu debes fetus dyabo licos parere cōfitendo. **P**salmista. **C**ōcepit do lozem & peperit iniquitatē. **I**tem cygnus ut di cunt naturales. dicit naturalit̄ p̄sentire mozt- tem. & p̄cinere lugubze. **S**ic tu debes p̄sentire moztē eternam. o peccatoz. & p̄cinere carmen lugubze cōfessionis. **P**salmista. **P**recinite dño in cōfessione. eze. xxviii. **A**ssumēt sup̄ tyrū car men lugubze. &c. **S**ecūdo mouere debz ad cōfitendū culture labozitiuz. id est cura & di- ligentia hoīm circa culturas agroꝝ. oztoꝝ. & vineaz. maxie tpe quadragesimali. **H**oīes eī qui neglexerunt vineas suas. agros & oztoz. tūc incipiūt putare. fodere. arare. claudere. & excolere q̄ añ in hyeme iculta dimiserūt. cant. ii. tempus putatōnis adueit. eccl. iii. temp̄ se- minādi &c. videt̄ q̄ ille qui nō habet curā de se maxie tempe illo. & qui se nō excolit p̄ peni tentiam & cōfessionem min⁹ diligit se q̄z ali- quid suoꝝ. cū omnia uelit habere culta. mun- da & bona. et pzo uiribus suis ad hoc labozet. **S**eneca. **N**ihil ē cuiq; uilius se. qui labozat. & uult habere omnia sua bona. & nō labozat ut sit bonus. **A**ug. qd est o hō q̄ te uelis malum habere. nō aut̄ aliquid tuoꝝ. nō uxozem. non filios. non seruū. nō uestem. non caligā. & ta- men uis habere malā uitam. **R**ogo te postpo- nere caligam tuā uite tue. **T**ertio mouē de- bet benignitas dei circa cōfitentes q̄ mltiplex est. **P**rima qz reus in curia misericordie dei re- atum cōfitens. nō damnaē s; liberatur & sal- uatur. pu. xxviii. **Q**ui abscondit scelera nō di- riget̄. qui aut̄ ea cōfessus fuerit. misericordiaz cōsequet̄. ps. Iniusti. m. nō abscondi. **G**lo. **S**i hō agnoscit. deus ignoscit. **S**ecūda ē qz reo est iudex pater su⁹. & frater eiusdē cōditionis. & forte magis reus. sacdos scz. & ad arbitrium mris sue ecclie ī fozo misericordie iudicat̄ & pu- niē. **T**ertia qz egro p̄ moztbo gūissimo et mlti- plici peccati. leuissima medicina uerbi in ostē- siōe moztbia medico spūali p̄stat̄. ps. Dixi & fi- & tu. re. &c. i. **I**o. i. **S**i cōfiteamur peccata nra

remittet nobis ea &c. **Q**uarta qz ex cōpūctio- ne a debito liberaē. **M**ath. xviii. **O**mne debitū dimisi ē qm̄ rogasti me. **Q**uinta misericordia qz ex recognitōne sue turpitudis adultera re- cōciliatur. & ex accusatōne sua iustificat̄. ysa. xliiii. **D**ic tū iniquitates tuas. ut iustificeris. **S**ex- ta qz ex sui uilificatōne appzeiat̄. **I**erc. xvi. **S**i sepaueris pzeiosum a uili. quasi os meū eris. &c. **S**eptia misericordia. qz culpam suam cog- noscens in hoc iudicio nō spoliaē suis uel ex- heredaē. s; potius ab ea q̄ amiserat restituit̄ re- cognitōne sue culpe regno padyfi compaē & acquirē. **L**uc. xxiii. **D**ixit deus latroni & fiten- ti. hodie mecum eris in padyso. **A**ug. **M**isericor- dia attulit. qd̄ miseria distulit. **Q**uarto mo- uere d; seueritas iudicātis dei. s. qui tenēs eua- ginatū gladium eternā moztē minat̄ nō con- fitentib⁹. dicens in. ps. **N**isi cōuer. fu. gla. su. vi. &c. moztis. scz subite. & damnatōnis etne. **E**ze. xvii. **I**udicabo te iudicō adulterantiuz & effundentiū sanguinē. & dabo te in sanguinē furozis & zeli &c. **H**mōi tū sniam reuocat dei misericordia p̄ confessionem. qz cū cōfiteē hō & se iudicat & damnat in pnti. non damnabi- tur in futuro. ps. **N**ō damnabit deus cōfessuz scz hic cum iudicabit̄ illi. **S**ed dicit dñs ut ait **A**ug. **I**gnoscām ei. qz agnoscit. pcam⁹ ei. qz sibi nō parit. **C**onfessio peccatoꝝ in pnti plus posse uidet̄ in iudicio futuro q̄z omēs sancti qui ibi peccatoꝝe uere cōfessum a damnatōne liberat. & deū imutat. qd̄ ibi non possent face- re oēs sacti. **B**erū **O** beata spes & fitentiū quo- uincis inuicibilē. quāpotens es apud omnipo- tentē. qz cito tremendū iudicē uertis in clemē- tissimū p̄rem. **I**n iudicio ubi tremēt angeli & sancti constantissima & fidens aduocata eris hic uere p̄itentium & fessio. **H**oc signat̄ gen. xliiii. **U**bi aliis nō audentib⁹ loqui pzo benia- min liberatōe añ **I**oseph. **J**udas qui interpret̄ cōfitens. ppius accedens cōfident̄ allegauit. & ad pietatē ioseph uiscera cōcitrauit. ps. **N**e tra- das bestiis scz infernalib⁹ aīas cōfitentium tibi. & aīas paupum. &c. **I**deo de iudicō quo so- li cōfessi peccatoēs saluant̄ dicit̄ eccl. xviii. an- te iudiciū p̄para iusticiā &c. **Q**uinto moue- re debet cōfessionis necessitas. qz sine hac nō est salus peccatozi. **I**ac. v. cōfitemini alicerutū p̄ctā vra. & ozate. p̄ inuicē ut saluemini. **A**mb **N**on pōt quisq; iustificari a peccato. nisi fue- rit illud añ cōfessus. **I**dem. cōfessio animam a mozte liberat. cōfessio apit padysum. cōfessio sp̄ salutis tribuit. qz nō mereē iustificari. qui in uita sua nō uult peccatū suū confiteri. **L**e- git̄ q̄ filia cuiusdā magni p̄cipis uisitās cur- riam cū eēt uirgo degens sanctissime. cōsulu- it papam uerū religionē intrar. qui attēdens eius sanctitatē. cōsuluuit q̄ in statu suo perma- neret. **E**t cū inieisset oculos in q̄sdam seruu; eius cozrupta ab eo prole habuit. & pdidit. & religionē mtrauit. & tū hoc p̄ctm̄ cōfiteri eru- buit. multū se p̄ eo affligens in religione. **C**ū aut̄ moztē & sancta cederetur. ab abbatiūsa

adiurata q̄ eā certificaret de merito suo. apparuit ei post mortē horribilis dicēs se dānatam q̄ illud pctm̄ q̄ cōmiserat nō fuit confessus.

DE CONFESSIOIS EFFECTU MULTIPlici. .DIS. XIII.

Sexto mouere debet confitentis utilitas quam scilicet homo sequitur ex confessione. Veritas enim confessionis est multiplex. Nā confessio aīam inquinatam purificat. obscuratam clarificat. deturpatam pulchrificat. perturbatam letificat. liberat impugnatā. viam uite reserat. obseratam. **P**rimo quidā confessio aīam p̄ peccatū inquinatam purificat. Confessio em̄ est lotozū in quo om̄es peccatoz macule diluunt. q̄s om̄es aque mūdi delere nō possent. **Ber̄n.** Omnia peccata in confessione lauant. **Hoc bñ figuratē designat. .iiii. Reg. v. de Naaman leproso cui dixit He lyseus. vade lauare septies in iordane &c. Si rem grandē p̄cipet deus p̄ deletōnē omniū peccatoz. p̄ emundatione a lepra certe facere deberem. q̄z magis q̄ dicit nobis lauare. & mundaberis. Iordanis interpretatur huile iudicium. In confessione se debet confitens humiliter iudicare ut euadat horrendū dei iudiciū. i. isto saluat qui in illo damnaret. .i. cor. xi. Si nosmetip̄os iudicarem. nō utiq̄z iudicarem. ergo s̄m̄ silium. ps. Preocupemus faciē eius in confessione. In hoc huili iudicio lauari debem. septies. id ē a septem peccatoz gñibus. & tūc p̄ septiformē grām om̄ia diluunt. **Judith. xii. dicit q̄ ip̄a noctibus exibat in uallē bethulie & baptizabat se in fonte. Judith interpretatē confitens. bethulia domus dolens dño. aut domus parturiēs dñm. Judith ergo. id ē confitens debet descēdere in uallē p̄ huilitatem. In uallē inq̄z bethulie. id ē ecclie q̄ est domus in q̄ docetur hō dolere de peccatis. dño. id ē ad honoz dñi & p̄pter offēse dñi ueniam obtinendam. Hec est etiā dom̄ parturiēs dñm in qua confitens cū multo doloze euomens peccata purit salubriter dñm ad salutē. Sequit. Baptizabat se. q̄ in confessione delent om̄ia peccata. sic i baptismō. hoc excepto q̄ in baptismō delent peccata q̄z tum ad culpam & omnē penā. in confessione remanet hō debitor pene satisfactorie. In confessione igit aīa regenerat ad uitā. & renouat ad grām. Ad hūc fontē bethulie d̄z homo sicut ceruus sitiens & veneno estuans. & sic serpens ad aquā ut ibi venenū euomat p̄perare. ps. Quēadmodum desiderat ceruus &c. Sequit in auctoritate p̄missa. Et sanitatē recipiet caro tua. q̄z fomes libidinis & si nō extinguitur. tñ multū debilitat in carne. atq̄z mundaberis in aīa. In confessione igit aīa mundaet & mūdādo sanat. Hec ē medicina laxatiua p̄ quā om̄nes humozes noxiū expellunt. apostema rūpitur. & sanies emittit. mirabilē ē lenis hec medicina q̄ solo uerbo sonat egrotum. **Greg.** Vulnera occulta magis excruciant. q̄z cū putredo q̄ interi⁹ furit foras eiicitur. dolor ad salutē aperit. Idem. **Cōtritiō** apostema pū-****

git. confessio aperit. & sanie eiicit. satisfactio cathaplasma apponit. **Seneca.** In hiis morbis quibus affligimur. qui peius se habet. minus sentit. & p̄mia sua narrare uigilantis ē. & vitia sua confiteri sanitatis indicium ē. **Itē. Seneca.** Difficiliter ad salutē puenim⁹. q̄z nos egrotare necimus. **Purgari** debet aīa sic purgant vici paristius tpe pluuiofo. sic stabuluz iumentoz. & sicut phanū dyaboli purgat a spurcitiā ydolorum. ut fiat templū dei. .ii. pal. xxiii. **Precepit** rex iosias uiris iuda ut p̄icerent uasa Baal de templo dñi. & cōbussit ea in torentē cedron. **Ab ydolis** Itaq̄z peccatoz purgat templuz cordis confessione peccatoz. **De purgatione** huius templi dicit. .ii. Mach. Itēz decio eiusdez dicit. q̄ Judas & iudei templū purgauerūt. .ii. dyal. viii. **Dicit** quō dyabolus dolet de purgatione templi. **Cū** em̄ ut ibi dicit. beatus **Bñdictus** i monte **Cassino** inuenisset phanū apollinis. succidit lucos. cōtriuit ydolum. subuertit aram. & cōstruxit ibi ozaculū sancti **Martini.** & sancti **Iohānis.** & antiqu⁹ hostis audiebat clamās & cōquerens vim sibi illatā. & se expulsū. **Clamor** eius a discipulis beati **Bñdicti** audiebat licet sp̄s eius nō uideret. **Eidem** etiā apparebat flāmantib⁹ oculis cōminans. & uocās eū noīe suo. cui cū uir dei nō r̄debat. dicebat ei. maledicte. **Parz** igit ex p̄dictis q̄ confessio est lotozū mundatiuū. antidotum sanatiuū. & iudiciū saluatiuū. **Tertio** confessio aīaz deturpatam pulchrificat. ps. Confessio & pulchritudo in cōspe. e. Idem. Confessionem & decorē induisti. **Ber̄n.** in eplā ad sophyam. **Ama** confessionē ob quā amaris. ama confessionem si affectas decorē. **Sequit.** Si peccata sunt. i. confessione lauant. si bona sunt. confessione cōmendat. sacrificiū deo offers cū peccata tua confiteris. **Et** em̄. sacrificiū deo sp̄s tribulatus. **Cū** dei beneficia recordaris. imolaf deo sacrificiū laudis. **Bonū** ozamentū aīe confessio. q̄ & peccatoz purgat. & iustū reddit purgatozem. **Abiq̄z** confessione iust⁹ iudicat ingratus. & pctōz mortuus reputat. **Confessio** igit est peccatoz uita. iusti glia. **Hec** est necessaria peccatoz. iustū nihilominus decet. **Ep̄s** quidā cū daret sacramētū eukaristie p̄plo suo. uidit ibi duos quos audierat eē in adulterio. alterū teterrimū. & alterū lucidissimū. & cū quereret cām. dictū est ei ab angelo. q̄ alter uere confessus fuerat. alter i peccatis manebat. **Secūdo** confessio animaz obscuratā clarificat. **Peccata** nāq̄z tenebre sūt vñ obnubilant aspectū m̄teriozē aīe. ut nec se nec deū. nec etiā peccata sua cognoscat. multa em̄ credit nō esse peccata. q̄ tñ sunt. uel nō ita grauiā. nec attēdit. nūm. nec mltas circūstantias aggrauātes. nec suū aduertit piculuz. nec uilitatē status sui. nec diuine iusticie seueritatem. s̄ infuso sibi lumine dñe grē cognoscit. hec omnia. **Psalmista.** Notus in iudea deus. **Osee. v.** Vidit iudas. id ē confitens uinculū suū. **Tren. .iii.** Ego uir uidēs paupertatē meam. **Mach. .iii.** cognouit iudas & exiit. **Luc. .xvi.**

Cecus clamās ad ibum secus uiam illuatur.
Hester .viii. Iudeis noua lux oziri uisa est.

Quarto confessio aīaz p̄turbatā letificat. Me-
tū gaudet penitēs facta confessione. sic eger ifir-
matus ad mortē de sua sanatione. sicut multif
plagis letalibus lauciatus de sua curatōne. sic
multis obsessus piculis de sua liberatōe. sicut
captiuus ī seruitute durissima & uilissima de-
tentus de sua euasione. sic graui pondere de-
pressus de ponderis depositōne. De graui pō-
dere peccati dictū est sup̄. De p̄nā uero dicit
saluator. **Matth. xi.** Iugū meū suauē ē. & onus
&c. Iugū quidem suauē ē. qz releuat a durissi-
ma dyaboli seruitute. Onus uero leue. qz exor-
nerat a grauissimo pōdere p̄tōz. Sepe solēt
hoīes post cōfessionem factā dicere se uelut a
magna sarcina liberatos. & a duris oneribus
expeditos quasi maxia turris eēt de collo eoz
deposita. **Bern. Libz** admirari qz leue sit iugū
dñi. An nō leue ē qd non solum non grauat
s; leuat. Quid eo leui⁹ onere qd nō solū nō one-
rat. s; portat hoīem cui portandū iponit. Hoc
gaudiū bñ fuit figuratīc designatū in liberati-
one iudeoz de morte ad quā omnes fuerāt cō-
demnati. **Hest. viii.** Iudeis noua lux oziri uisa
est. gaudiū honoz &c. Item letificat de p̄cepta
spūali solatione. **Psalmista.** Os meū aperui
cōfitendo. & attraxi spūm. id ē spūsancti ad
cōsolationem. Cōfessio impetrat cōsolationē
recupat grām amissam. & auget habitam. **Re-**
quire sup̄ de p̄nā. Dixit petrus clugniac. qz cū
quidā sacerdos solitarius q̄sdam monialē uisi-
taret. p̄mo bona intentōne. post carnali pec-
cauit cū ea. & cū incōfessus celebrare p̄sumez
& ministrasset. & cōsecrasset. ī p̄ceptione nihil ī
uenit in calice. Idē accidit ei secūda die. & plu-
ries. qui ex hoc cōfessus & cōpunctus currēs
ad ep̄m suū cōfessus ē. & tūc postea inuenit.

Idem uere dicitur in cronis. qd accidit tpe
Karoli magni. qz cū ī uigilia natalis quidam
sacerdos peccasset cū quadā muliere. & debet
celebrare missam p̄mam. in p̄ceptōne eukari-
stie uidit colūbam q̄sdam de celo descendente
& haurientez & deportante quicqd accipe de-
bebat. Similit̄ accidit in missa sc̄da. Cum aūe
peccato cōpunctus curreret ad uicinū cōfessozē
& cōfessus fuisset p̄ctm suū. ī missa tertia ea-
dem colūba quicqd detulerat de calice reposita
uit. **Q**uinto cōfessio aīam liberat alligatā.
liberat em̄ eā a uinculis p̄tōz que sunt uicu-
la uel cathene. p̄. v. Unusquisqz p̄tōz suoz
funibus cōstringit̄. p̄. Funes p̄tōz circum-
plexi sunt me. **Is. dicit̄ ysa. li.** Solue uinclā col-
li tui captiua filia syon. **Et. lviii.** Dissolue colli-
gatōnes impietatis. solue fasciculos deprimē-
tes. **Bern. sup̄ canē. sermone vi.** Humilit̄ con-
fitēti remittit de⁹ p̄ctm. & dyabol⁹ eū qz ī cor-
de hoīs habebat amittit p̄ncipatū. Vbi enim
peccatū remittit̄. de corde p̄tōnis p̄culdubio
dyabol⁹ eiicit̄. **I**tem cōfessio liberat a p̄tate de-
monū & a uilissima seruitute eoz q̄si de fau-
cibus lupi leonis & draconis infernalis. p̄. **Li-**

bera me de ore leonis &c. **Manasses** liberaē d
carcere regis babilonis cōfitens peccata sua. si-
cut habet̄. ii. pal. in fine. Quicula q̄nqz clamo-
re cruiē de ore lupi. **Et Ionas** clamās ad domi-
nū de ventre ceti euomit̄. **Is. iii.** **Itē. Matth.**
xv. Ad clamozē mulieris chananee in cui⁹ fa-
cto notat̄ qualis debet eē cōfessio expulit dñs
demonē ab ei⁹ filia. **Itē Luc. iiii.** Imponēte ihu
manū exhibāt demonia a ml̄tis. qz ī cōfessione
ad impositōem manus sacerdotalis absolutio-
nis hō a dyabolo & peccato liberaē. **Itē** in uic-
pa. narrat̄ abbas serapion qz cū iuuenis eēt
manducās cū abbate suo. surgēs a refectio-
ne accipiebat vnū panem paximatiū & comede-
bat occulte ignozante abbate. & hoc facere sic
duxerat in cōsuetudinem & uerecū dabat̄ p̄ri
cōfiteri. qz iam nō posset refrenare appetitum
luū. Cum aūe quidā fr̄es uenissent ad abbatē
interrogātes eū de cogitatōnibus suis. ait eis
Nilil est ita noxiū monachis. nec ita letificat
demonēs sic si fratres celēt cogitationes suas
spūalib⁹ p̄ribus. **Q**d cū audiret dictus serapi-
on. puolutus eius genibus & p̄strat⁹ ī terrā
& cogitās qz p̄ eo uerbū diceret. incepit cū fle-
tu p̄ctm suum cōfiteri. **Cui** p̄ dixit. qz dyabo-
lus q̄ sua taciturnitate tenebrauerat cor eius.
sua cōfessione humili eēt excuss⁹ ab eo. Non-
dum uerba senex finierat. & ecce dyabol⁹ exi-
uit de sinu in quo solebat abscondere paxima-
tiuz q̄si flāma ignis. & lāpas feridissima. ita
qz tota domus eēt repleta quasi sulphureo fe-
toē. **Et** ait abbas. **Ostēdit** tibi dñs nūc palam
uisibilit̄ qd tibi uerbis p̄ius oñdebam. **Confes-**
sio ei denudat & aperit secretū dyaboli. p̄dito-
ris. id cōfusus recedit. **Itē** in uic. pa. dicit̄. qz ab-
bas **Macharius** habitās solus ī heremo. uidit
demonē transeuntē qui uidebat̄ indut⁹ tuni-
ca linea q̄ tota terebrata erat. & p̄ om̄ia for-
amina p̄debant ampulle. **I**nquirenti machario
quo tenderet. r̄ndit. uado uisitare fr̄es. querē-
ti qd sibi uellent ampulle. r̄ndit. qz gustū por-
tabat fr̄ib⁹. ut q̄ nō gustaret de una. gustar̄ de
de alia. id tot portabat. **Et** hoc dicens p̄transiit.
Adiurauit aūe eū machari⁹ ut ad se rediēs ad-
ueiret. **V**idens eū machari⁹ redeuntē. interro-
gauit eū quō se haberēt fr̄es. dixit ei dyabolus
qz omnes sanctificati sunt. nec aliqs eoz acq-
escebat ei nisi vnus qui ad flatū temptatōnis
eius mouebat̄ ut uentus. addēs qz **Theotistus**
uocabat̄. **Q**uo audito. iuit macharius ad uisi-
tandū cōgregationem fr̄m. **Cui** fr̄es cū ramis
palmarū p̄cesserūt obuiam. **Cū** aūe quilibz eo-
rum parat̄ sibi cellā suā. quesuit quis eoz uo-
caret̄ **Theotist⁹.** **Q**uo inuēto. decliauit ad cel-
lam eius. & quesuit ab eo quō erat ei de cogi-
tatōnibus suis. & cū ille diceret qz bñ. & eru-
besceret dñe suas temptatōes. ait senex. qz tot
annis uixerat solitarius. & in arta p̄nā. & ta-
men impugnāt me cogitatōnes fornicatōnis
in tāta senectute. & tū omnes honozant me.
& sic fecit qz ille reuelauit cogitationes suas ei
& cōfessus est ei om̄ia. & ille mīxit ei ieiuniū

et q̄ meditarē circa scripturas sanctas. & si
adhuc temptarē. q̄ semp respiceret sursum.
nō deorsum. & dñs iuuaret eū. **Cū** autē cōfir-
masset & cōfortasset eū & alios uerbis. rediēs
ad locum suū. & iterū uidens eundē demonē
quesiuit ab eo quō eēt ei. qui dixit q̄ male. q̄
illos quos uisitauerat sanctōzes & fortōzes in-
uenerat q̄z prius. & p̄cipue illū q̄z p̄us habebat
amicū inuenerat magis sanctū & magis sibi
aduersariū. **Item** confessio os dyaboli obstruit
ut nō possit hoīem accusare de eo de quo accu-
sauit se in cōfessione. p̄s. obstructum est os lo-
quentium iniqua. **Et** nota q̄ cū quidā bonus
uir adiuraret quendam demoniacū ut diceret
ei nomē suum. ait q̄ triplici noīe uocabat scilicet
claudens cor ne cōteratur. claudens os ne
cōfiteat. claudens bursam. ne elemosinas lar-
gias. **Delet** etiā cyrographū seu scripturā dya-
boli. sic patet exemplis infra scriptis. **Clericus**
quidā cū bene & sancte uiueret. inuidēs ei dy-
abolus fortē impugnauit. ut caderet. qui ī ali-
quod graue & enozme p̄ctm̄ p̄lapsus est. **Cū**
autē uellet dyabolus eū confundere. & assump-
ta hūana specie eū corā suo ep̄o accusasset. &
assignata eēt dies in qua q̄ dicebat dyabol⁹ de-
bebat pbare afferens cartas suas corā iudice ī
quibus cōtinebatur locus. & temp⁹. & p̄sone
quibus scientibus peccauerat. **Dictus** autē cleri-
cus uidens se in arto positū confessus est oīa
dolens & p̄ponens nō redire ad peccata. **Cū**
autē eēt coram iudice. & dyabolus dīret se ha-
bere multa cōtra eum q̄ poterat pbare p̄ scrip-
ta & testes. **Reuoluēs** septa sua ibi inueit om-
nia deleta dicens. certe hodie erāt omnia q̄ ha-
bebam cōtra istum hic scripta. s̄ nescio q̄s om-
nia hec deleuit. **Et** hoc dicto. euanuit. clericus
autē ī secreto cōfessionis ep̄o omnia hec narra-
uit. **Item** dicit de quodā sancto p̄re q̄ cū aliqñ
esset occupatus ī aliquo ope cū fratrib⁹ & tra-
didisset obliuioni dīre nonaz suo tempe p̄pter
occupatōnem. uidit dyabolū transeuntē an se
& ferentē vnū librum maximum ad modum
rotuli sup humerū suū q̄ videbat magn⁹ ad-
moduz turris. & adiurauit eū in noīe dñi ut
dimitteret libzū illum. & cū reuolueret eū. in-
uenit in vna pagina eius scriptū q̄ ip̄e illa die
& hora qua debuerat nonā non dixerat. **Ip̄e**
autē statim p̄stratus pedibus loci sui suā con-
fessus ē negligentia. & statim ī rotulo dyabo-
li respiciens qd̄ prius erat ibi scriptū inueit de-
letum. & ex hoc nouit uirtutē cōfessionis. **Itē**
dicit q̄ cū quedam uidua familiarissima esset
cuiusdā ep̄i p̄pter religionē q̄ credebat in ea.
cū instigāte dyabolo peccass̄ cū p̄prio filio. &
plem inde huisset. idem dyabol⁹ uolens eam
cōfundere. & p̄ hāc religiosas p̄sonas infama-
re. in hūana specie uenit ad ep̄m dīcēs q̄ ip̄e p̄-
baret eā die assignata pessimaz meretricē. **Cū**
autē accusasset eā. assignatē ei dies ad pbandū
dicta cōtra eam. dyabolus autē colligens & in
scripto redigens acta eius. & omnes peccati ei⁹
circūstantias ad diem uenit. **Ille** autē uidens

sibi diem instare cōfessa est p̄ctm̄ suum. & dy-
abolus ea ueiente ad diem. aperuit cartas su-
as & inuenit omnia que extra eam habebat dele-
ta. insup nec eam agnouit. **Item** dicit q̄ qui-
dam sacrista cuiusdā abbatiē surrexit ut pul-
saret ad matutinas. & uidit dyabolū portantē
saccū plenū & libzū in manu. cum quererz dī-
ctus sacrista quis eēt. ait q̄ erat scrutator of-
ficinaz qui faciebat monachos in dozmitozio
uigilare. in ecclia dozmirē. in refectozio mala
signa facere & micas disp̄gere. de quibus sac-
cus q̄z ferebat erat implet⁹. ut dicebat. & liber
q̄z ferebat de negligentis fr̄m. **Sed** dicebat q̄
sup omnia oderat capitulū. q̄z sepe in capitulo
amittebat quicqd̄ laborauerat p̄pter cōfessio-
nes & accusatōnes ibi factas & p̄nias. **Itē** nō
solū cyrographū dyaboli delet cōfessio. s̄ & ca-
racterem & ymaginē bestie delet. ita ut n̄ pos-
sit dyabolus recognoscere iam cōfessum. sicut
multis declarat̄ exēplis seq̄zibus. **Cū** duo p̄-
dicatozes oberraret in montib⁹ hybernie. nec
uiam possent inuenire aspiciūt nō lōge homū-
culum q̄sdam. q̄ cū uocarent. & eos fugerz in-
sequētes eū attingūt eum inter arta mōtana
a quo cū quererēt de uia. & uix sciret eis r̄nde-
re. cū mltum insticissent ut diceret eis q̄s eēt.
eis dixit q̄ p̄ tres annos seruierat demonibus
qui apparebat ei in diuersis flagitiis cū quib⁹
fedus inierat. & eis fecerat homagiū ut eozū
faceret uoluntatē. & eoz ferebat ī manu sua
imp̄sum sigillū. in quo erāt scripte l̄re illi⁹ ho-
magii qd̄ ostēdit eis. **Ip̄i** autē uix potuerunt ei
suadere q̄ cū eis ueiret vsqz ad uillam. **Cū** au-
tem in uillam ueissent. & quidā eoz p̄dicaret
de abhoiatiōe p̄ctōz & de misericordia dei.
quā faciebat cōfitentib⁹. ille hō corā omnibus
factū suum dixit. **Cū** autē cū lachrymis fuisset
cōfessus fratri p̄ctm̄ suū inuenit q̄ sigillū dy-
aboli a manu sua erat deletū. **Cū** autē post ali-
q̄z dies cōfortatus & instructus rediret ad
siluā solitam. ut inde aliqua q̄ ibi habebat re-
portaret. obuiauit illi demoni cui homagium
fecerat discurreti p̄ montes cū multitudine ali-
orum demonū cū equis nigris & canib⁹ que-
renti ab eo si uiderat talem hoīem q̄z nup cō-
miserat seruū fugitiuū. **Et** cū ad ultimū que-
reret ab eis si eū non agnoscerēt. ip̄i dicebant
q̄ nō. & cum ille assereret eis q̄ ip̄e eēt ille q̄z
querebat respiciētes in manu eius. & nō inue-
niētes suū sigillū. dicebant q̄ mētiebat. q̄z sig-
num homagii nō habebat. s̄ derisorē reputan-
tes eū. ab eo recesserūt. ip̄e autē letus ad fratres
rediit. & cū eis remansit. **Itē** legit q̄ fuit qui-
dam flagitiosus qui fedus cū dyabolo inierat
& sepe cū eo quasi cū socio in hūana specie dy-
abolus ibat. cū autē inuitaret eum dyabol⁹ ad
balneū ut ibi eū extingueret. cūqz trāsiret ante
q̄sdam eccliam. hō ille timēs peccatū suū & so-
cium. dixit q̄ oīno uolebat uidere qd̄ in ecclie
sua illa fiebat. & cū non posset eū dyabolus re-
tinere. dixit q̄ saltem ad expectantes cito redi-
ret. **Cūqz** morā faceret. dyabolus omnes qui

ecclesiam illaz intrabant rogabat ut socio suo diceret q̄ cito rediret. Ille autē confessus & penitens rediit. & cū quereret dyabol⁹ ab eo si vidisset socium suū. & ille diceret q̄ erat ip̄e quē querebat. dicebat dyabolus q̄ metiebat. & cū ip̄e diceret q̄ in ueritate ip̄e eēt. s; p̄ dei gratiā virtute confessionis fedus eius abnegauerat. dyabolus confusus fugit. Itē miles quidā suspectū hñs vnū socium suū de adulterio cū vxore sua ducebat eū ad demoniacum qui aduentibus dabat respōsa. Ille vero peccati sui conscius & metuēs dep̄hendi secessit aliq̄tulum. & uocās scutiferū suū confessus ē ei quia nō habebat copiam sacerdotis. Cū autē quereret miles de vxore sua a demone. dixit eam eē adulterā. s; nesciebat cum quo. qz parū ante fuerat nomē ei⁹ de scripto suo deletū. & cū oñderet ei dictū socium. dixit q̄ eum nō cognoscebat. Deniqz confessio torquet & affligit demones. sicut dicit Aug. Acridores dolores demonibus nō inferimus. qz cū peccata nra cōfitendo & penitēdo plangim⁹. Vñ Luc. viii. cū deberet expelli legio clamabat. Quid mihi & tibi o ihesu. obsecro ne me torqueas. qz eius expulsio p̄ confessionem. est eius afflictio. Itē confessio liberat a pudore obprobrii. Cū sanctus petrus tarentasiēn. archieps p̄dicaret p̄ burgundiaz quedam mulier adultera viro suo suspecta confessa est ei. p̄mittens q̄ ad p̄ctm̄ suū amplius nō rediret. cum autē vir suus zelotipie spiritu agitat⁹ cōpelleret eam ferrū ignitū apprehēdere nuda manu ut sic suā innocentiam demonstraret. illa cōfisa de virtute confessionis & meritis viri sancti. ferrū candēs manibus nudis accepit. & p̄ totam domū sine lesione portauit. & in platea curie deposuit. Quo uiso. vir ei⁹ omni suspicionē deposita ab ea ueiam postulauit. Illa uero uiso miraculo facta securior. & ad peccandū audatior. rediit ad p̄ctm̄. Cum autē vir eius indigēs illo ferro diceret illi q̄ illud sibi deferret de loco ubi illud dimiserat & a dieb⁹ multis iacuerat frige factū q̄ cito illud manib⁹ apprehendit rota cōbusta ē & cōfusa tantoqz cōuicta miraculo. necesse hūit palam recognoscere crimē suū. Item cū quedā mulier mare trāsiens pulchritudie sua omnes qui erāt ī nauī ita attraxisset. & omnes fere q̄ erant ibi cū ea peccassent uel p̄ actū uel p̄ cōsensum & nō euitaret p̄rem aut filiū. s; indifferentē oibus licz occulte se exponerz. facta in mari tempestate & nauī piclitante. cepit clamare corā oibus omnia peccata sua. & ea publice cōfiteri. credens q̄ alii p̄p̄t eam deberēt piclitari. Tūc aliis cōfidentib⁹ cessauit mare a feruore suo. Fca tranquillitate nullus potuit scire q̄ esset illa mulier aut eā cognoscere. Itē confessio liberat a dolore supplicii. Job. xxxvi. libēabit te de ore angusto latissime. ps. Neqz urgeat super me puteus os suū. Glo. Non urgebit sup te inferni pute⁹ os suū. nisi tu claueris tuū. Nota sup de paximatio. & demone effugato. Itē de moniali q̄ qz peccatum erubuit cōfiteri damnata fuit.

Sexto confessio portam vite referat obseratā Ro. x. Oze confessio fit ad salutem. ps. Introite portas eius in confessione. Nota q̄ p̄ iordanez qd̄ interpretatur huile iudiciū intrauerunt filii isrl̄ in terrā p̄missionis. Itē latroni cōfiteenti ī cruce dictū est. Hodie mecum eris in p̄adylo. Amb. Confessio p̄adylū aperit. Refert Petrus clugniac. q̄ quidā Gilbertus noīe religionem ingressus a p̄cipio cōfessus est omnia peccata excepto vno crimie turpiori. Cum autē infirmitate grauissima laboraret. vidit q̄zdam afferentem sibi aq̄ pulcherrimā in uase sp̄iosissimo. & dicentē sibi. si vis saluari. & aqua sapientie salutaris potari. oportet te oīa peccata tua cōfiteri. illud p̄cipue qd̄ semp̄ hactenus occultasti. Qui postqz reuelauit q̄ viderat. & confessus est oīa peccata sua. die sequenti quieuit in pace. Ad hoc facit exemplū de muliere deuota beato Francisco. q̄ cum vno peccato graui qd̄ p̄ pudore tacuerat expirauit. Mltis autē vigilantibus in nocte circa feretrū illa surgens resedit in feretro. dixitqz corā oīibus q̄ p̄pter vnū p̄ctm̄ qd̄ cōfessa non fuerat. iudiciū mortis accipat. Sed intercedēte beato Francisco cui deuota fuerat cōcessum erat ei spaciū uite donec illud p̄ctm̄ in confessione detexisset. Vocato igitur quodā sacerdote p̄rino suo. qui cū aliis uigilabat. cōfessa est ei. Quo facto statim se reclinans in feretro migravit ad dñm armis penitentie p̄munita.

DE CONFESIONE INUTILI.

DIS. XV.

Quoniam non uel de confessione inutili uel etiā damnabili q̄ potius fit ad damnationem q̄ ad salutem. Notandū q̄ multa sunt ḡna cōfitentium qui p̄ diuersos hoīes dictos iudas designant q̄ in scripturis inueiuntur. Iudas em̄ interpretatur confitens quozū nulli regnū ierlm̄ p̄mittit nisi filio iacob uel stirpi eius. p̄ quam salubriter cōfitens designat. Est autē confessio negligentis & differētis nimis scz illoz q̄ cōfiteant sine p̄uisione & studio. qui mlt̄a peccata p̄ negligentiaz p̄meditandū trāseūt. & in cōfessa peccata dimittūt. Proū. xix. Qui negligit vias suas mortificabit. Vñ illoz qui differūt vsqz ad finē quadragesime uel uite. qui ad hoc solū confitentē ne heretici uideant. Huiusmodi signant p̄ Iudam galileū. Galileus interpretat̄ transmigrās peccata sua p̄ negligentiam. uel rotatus vsqz ad finē uite. & de quo act. v. Post exitit iudas galileus. & om̄s qui cōfiterentur ei dispersi sunt & ip̄e periit. De hoc sup̄ q̄ confessio sit studiosa & velox. Secūda inutilis confessio est solo timore mortis. aut piculi confitentis q̄ est extorta p̄ vim tormenti ut latronum. Qui sic cōfiteant sūt siles iude dicto quiriaco. qui timore mortis & cū tormento cōpulsus est requirere crucē dñi. ut dicit̄ in inuentione sancte crucis. Tales sunt siles uasi qd̄ gallice dicit̄ tyrelire. qd̄ nō emittit qd̄ cōtinet nisi prius frangat. Itē ferro frigidō de quo non potest fieri opus nisi prius in fornace ponat.

Item oleribus rubris aut fructibus duris aut siluestribus qui non possunt comedi nisi prius gelu aut igne coquantur. Talis fuit confessio pharaonis anthyochi & herodis qui non sunt misericordiam consecuti. Mach. ix. act. xii. Tercia est confessio debitas circumstantias omittentis hoc signat per iudam de vico recto. quia peccata in genere dicuntur. sed ad circumstantias non diuertunt uel propter pudorem uel alias causas. In huius domo iacob saul cecus. id est rō. Saulus interpretatur temptatio respicientis. uel abutens consilio. quod fit quando homo temptatio vincit ut celet peccati circumstantias. respiciens eorum enormitatem. uel quando abutitur consilio angeli. dicitur. exi de sodomis. & de omni regione circa generationem illi. gen. xix. De hoc iuda dicitur act. ix. Quarta confessio est retrocedentis uel penitentiam dimittentis. Quidam enim bene confitentur. sed cito relabuntur. Huius signantur per iudam thadeum. qui multa nobilia facta fecisset. mortuus est cum symone fratre suo in plide. Ita multi laudabiliter confitentur. multa opera penitentiam nobilia agunt appendentes in patibulo penitentiam peccatum. quod in eis tanquam princeps regnabat & dominabat. In temptatio tempore a deo recedentes in peccatum iterum relabuntur. & ita moriuntur per transgressionem. & obedientiam moriuntur in eis. Hec signatur in hoc quod thadeus interpretatur appedens principem penitentiam in quo moriuntur. Hic iudas interpretatur temptatio. Symon interpretatur obedientis. quia per temptatio nem dyaboli. moriuntur in eis obedientia & penitentiam. Similes sunt ribaldo qui considerans incommodum ludi & suum infortunium adiurat ludum. & cito ad ludum talorum redit. Quinta est confessio fingentis & dissimulantis. ut illius qui confitetur ut bonos appareat. uel ne malus appareat. ut facit ypocrita. de quo dicitur quod non est simulatio sed bonum. dissimulatio quoque quod est simulatio uel illius qui ob hoc confessionem frequenter. ut aliquod commodum temporale acquirat. qui filius est vulpi qui ob hoc se mortuum fingit ut corniculas capiat linguam extrahendo. Sicut illius qui confessionem frequenter & peccatum occultat. uel qui proponit non recedere a peccato hic filius est iude perditio qui osculo tradit. filium hominis. De hiis Thy. i. Confitentur se nosse deum factis autem negant. De hoc ecci. i. Accessisti maligne ad deum. & cor tuum plenum est dolo & fallacia. eiusdem. ii. Ve duplici corde & labiis scelestis &c. Sexta est despantis. ut iude scariothis perditio. qui dixit. peccavi tradens sanguinem iustum. Mat. xxvii. Et statim laqueo se suspendit. De hoc act. i. hic possedit agrum de mercede iniquitatis. & suspensus crepuit medius. & diffusa sunt omnia viscera eius. Talis fuit confessio chaym. Gen. iiii. Maior est iniquitas mea quam ut ueiam merear. Septima est confessio presumptis. ut illo qui abutuntur misericordia dei nimis eam extendendo. ut eorum qui confitentur peccata & promittunt sibi eorum impunitatem. huius signantur per iudam filium ioba qui interpretatur misericors dominus. de quo Luc. iiii. Octaua est confessio audentis peccata. ut mentientis in confessione

Hic signat per iudam filium ioseph. Luc. iiii. qui interpretatur augmentum. quia mentiens auget peccatum suum. Talis est confessio eorum qui cum humilitatis dicunt se fecisse quod non fecerunt. uel dyabolo suadente dicunt se non fecisse quod se fecisse recolunt. uel si dicunt a peccato non posse abstinere. uel penitentiam se non posse facere. Nona est confessio excusantis uel defendentis peccatum suum. hic signat per iudam machabeum qui interpretatur pregens uel ingeniosus. quia peccatum quod debet accusare in confessione excusat ingeniose & defendit. Hic iudas cum uicisset dextrum cornu. uincitur a sinistro. quia multi peccata notabilia. & in quibus non erubescunt sed ex quibus appareret aliquid fuisse & ualuisse confitentis ualde bene denudant. illa que sunt turpia & enormia celant. palliant. defendunt. & excusant. De hoc. i. Mach. ix. Decima est confessio penitentis in alium. ut fecerunt primi pentes. Adam peccatum retroisit in mulierem. mulierem in serpentem. Sic faciunt qui confessionibus suis alios accusant & se excusant. ut mulier uirum suum & e converso. socius socium. Huius signantur per iudam qui ascendit cum zozobabel de babilone. zozobabel interpretatur aliena translatio. babilon confusio. quia confusi de peccatis suis ea in alios transferunt accusando eos. Undecima est confessio dimidiatis. ut eorum qui penitentiam retinent & penitentiam peccatorum confitentur. uel qui penitentiam dicunt uni. & aliam penitentiam dicunt alteri sacerdoti. ne nimis videantur peccatores. Huius signantur per iudam qui confitebatur super portam sterquilini inter mosollam & beniamin qui erant duo sacerdotes. Nee. xii. Duodecima est confessio se iustificantis & glantis. hec signat per iudam filium Senna. qui interpretatur auditio fame. uel nomen auditum. ut est eorum confessio quod bona sua in confessione confitentur. ut nomen & fama eorum confessorum audiat. Sic phariseus dicebat. Ieiunio bis in sabbo. de. do. o. que. possi. Luc. xviii. Tredicia est confessio salubriter confitentis. Hec signat per iudam filium quartum iacob & Ihe. xpi & eccie. Pater sui statim uisionem. qui per Ruben signatur qui interpretatur uisio. Pater conuersionem & lachrymarum eius exauditionem a domino qui per symeon signat. qui interpretatur audies merorem. Pater gratie infusionem que per leui signat. qui additamentum interpretatur. sequitur uera & salutaris confessio quod per iudam signat qui confitens interpretatur. quia christus post hoc militati eccie parit confitentem. Est enim rex confitentium ut testatur titulus triumphalis. Ihs nazarenus rex iudeorum id est confitentium. Est enim eorum ihs. id est saluator. nazarenus. id est sanctificator. Nazareth enim sanctitas interpretatur. Rex id est rector & gubernator. Et nota quod iudas ex multis uerum signat confitentem. primo quia phares & zaram de thamar genuit. beniamin in sui custodiam suscepit. pro eo coram iacob allegauit. hinc iacob & moyses in suis benedictionibus mirabiliter commendauit. Huiusmodi tribus ut dicitur Iud. i. ducatum belli & uictoria acquisiuit contra chananeum Ierlm urbem cepit. gigantes interfecit. regnum

acquiſiuit. & de eius ſtirpe xp̄s descendit. Si
milit̄ ofeſſio de amaritudine p̄nie generat pha
res. id ē a malo diuisione q̄ phares interpreta
tur. & zaram qui dicit̄ oziēs. id est gr̄e illumia
tōnem. aīam custodit. & cozā xp̄o i iudicō eā
allegando defendit. ip̄i cōfiteſſi laus & b̄ndi
ctio iude multiplex cōpetit. ip̄a demones et pec
cata expugnat & ſupat & extermiat. & vrbez
ierlm̄ & regnū eius celeſte. & xp̄m habere eter
nū p̄m̄ium ip̄erat ueracit̄ peitenti & ofiteci.
**DE IMPEDIENTIBVS CON
FESSIONEM.** **DIS. XVI.**
Quarta decimū ſc̄z de hīs que verā cōfeſ
ſionem impediūt uel retardant ſcien
dum q̄ ſunt duodeci. **P**rimū ē pec
catoꝝ infidelitas. qz nō credunt dei uerba eſſe
uera. p̄s. nec fideles habitū ſunt in teſtamento
eiꝝ. uel uirtutē clauū uel ſacramētoꝝ. ysa. xxi.
Qui incredulus eſt infidelit̄ agit. hec infideli
tas eſt maſſa plūbea piccta in os iniquitatis.
Zach. v. Hoc opilat os eius. **S**ecundū quod
impedit cōfeſſionem & retardat ē mala ſocie
tas. p̄s. **C**um puerſo puerteris. Petrus cū mi
niſtris paſſionis deū negauit. & in negando
perſeuerauit. egreſſus ab eis fleuit. **T**ertium
ē malus pudor qz dyabolus piccit in os pecca
toꝝ. ut fur mucū. ſiue ramūculum in os cais
ut obmureſcat. ſupra de paximatio. **I**tē de Gil
berto. **Q**uartū eſt longe uite cōfidentia. **C**ō
tra qd̄ habet̄ ſup̄ de cōfeſſione feſtināda. De
hoc ponunt̄ mlt̄a exēpla in tractatu de negli
gētia. **Q**uintū eſt negligētia. p̄. xix. Qui
negligit uias ſuas mortificabit̄. Nota de hoc
multa exemp̄la de vitō negligētie. Seneca. Ni
hil ē vniciqz ſe uilius qm̄ ſcilic; plus negligit
ſe qz aliquid ſuoꝝ. **S**extū ē ignozātia. qz ig
nozāt hō qd̄ cōmiſit. qd̄ omiſit. qd̄ offendit.
qd̄ amiſit. qd̄ p̄meruit p̄ peccatū ſuum. qz ig
nozāt ſtatū ſuum. cōfeſſionis effectū. iō tar
dat confiteri. **P**ro. vii. Ignozāt ſtultus q̄ ad
uincula trahat̄ donec tranſfigat ſagitta iecur
eius. uelut ſi auis feſtinet ad laqueū. & neſcit
q̄ d̄ piculo aīe agat. i. coz. xiiii. Si q̄s ignozāt
ignorabit̄. **S**eptimū ē terrena occupatō. Sic ſe
dechias fugere uolens exercitū regis babylois
reductus eſt ad eum in reblata. q̄ interpreta
multa hec. & ſignat multitudine curaz & oc
cupatōnum terrenaz. **F**acit̄ dyabolꝝ ſicut uen
atoꝝ tygridi dū tygris uult ofequi uenatoꝝē
qui rapuit & defert ſecum fetus ſuos uelociſſi
me currit poſt eū. **V**enatoꝝ aut̄ uolens eam re
ardare ponit̄ in uia ſpecula. ubi dum faciē ſu
am intueſ. credit eē ſb̄ eis catulos ſuos. & mo
ueri eos ſub eis. & ſic paulatī & ſucceſſiue re
tardat̄ quouſqz uenatoꝝ ad tutū locum uēat.
& fetus ei auferat. Sic cum peccatoꝝ uidens ſe
amiſſiſſe p̄ peccatū bona q̄ fecerat uolens ea re
cupare p̄ p̄niam currēs ad cōfeſſionem retar
dat̄ p̄ diuerſas occupatōes & occaſiones quas
ſubmiſtrat̄ ei dyabolꝝ donec bona q̄ prius fe
cerat morte ſbita irruētē oīno amittat. **O**cc
taū eſt p̄ſumptio ut eoꝝ qui dixerūt non ui

ebit dominus. nec intelliget deus iacob. &c.
ecc̄i. xxiii. **O**mnis hō qui trāſgreditur lectum
ſuū cōtemnit̄ aīam ſuam dicens. q̄s uidet me
&c. **E**t poſt. **N**emo circūſpexit me qz uerear.
& delictōꝝ meoꝝ nō memoꝝabit̄ altiffimus
&c. hī debent artēdere q̄ deus iuſtus iudex ē
vniciqz reddens iuxta opa ſua. **A**liet̄ nō eſ
ſet deus niſi eſſet iuſtiſſimꝝ. **I**tē debet cogita
re quō puniuit cogitatōnem ſupbam in ange
lis. moꝝlum pomi in p̄mis pentibus. p̄ctm̄ lux
urie in diluuiō & ſodomoz̄ incendio. uolent̄
tie in pharaone. excogitatōnis quaſi in choze
dathan & abyzon in abſozptōne. **N**onū eſt
deſpatio. **C**ōtra quā ponunt̄ multa exēpla ſu
pra de duodeci officiis mie. & ſup̄ de cōfeſſio
nis effectū. **H**iere. xxxiii. **S**i cōfitemini pecca
ta v̄ra fidelis ē deus ut remittat nob̄. & emū
det nos ab om̄i iniquitate v̄ra. &c. **D**ecimū
eſt timor malus quo nimis horret aſpitate pe
nitentie. uel ne poſſit a peccato aſſueto abſtie
re **I**ob. vi. **Q**ui timet p̄uinā irruet ſuper eum
nix. **D**e hoc habet̄ ſup̄ de timorē hūano. **V**n
cimum eſt puerſꝝ amor quo nimis diligit̄ pec
catū ſuum. moꝝtē ſuam. patibulū ſuum. vulnꝝ
ſuū. incendiū ſuum. hoſtem ſuū. uel aliqd̄ ali
ud ſup̄ deū. p̄s. **V**t quid dili. vani. & q̄ri. mē.
Pro. i. **S**tulti ea que ſunt ſibi noxia cupient
Ec̄c̄i. iii. **Q**ui amat piculum. p̄bit̄ in illo &c.
Duodecimū eſt infirmitas & moꝝs ſubita
& demonū uolentia. **Q**uod p̄t̄ ſup̄ p̄ multa
exempla de ſubita moꝝte maloꝝ. **I**tē ſup̄ de q̄
litate cōfeſſionis q̄ debet eē uiua. **I**tē ſupra de
purgatoꝝio de meretrice dyobolo obediēte.
Item de milite ferente doblarium.

DE SATISFACTIONE. DIS. XVII.

Dicit̄ dictū eſt de cōtritione & cōfeſ
ſione. dicendū ē de ſatiſſactione. **C**ir
ca quā cōſiderāda ſunt quatuor. **P**ri
mo de ſatiſſactione & p̄ibus eius in gnali. **S**e
cūdo de elia. **T**ertio de ieiunio. **Q**uarto de ora
tōne. **C**irca p̄m̄ū cōſideranda ſunt tria. **P**ri
mo qd̄ ſit ſatiſſactio. **S**ecundo utrū poſſit hō
deo ſatiſſacere de peccatis. **T**ertio qualiē. **D**e
p̄mo uidendū eſt. **P**rimo utrū ſatiſſactio ſit
actus uirtutis & cuius uirtutis. **S**ecūdo de
diffinitōne quā aſſignat̄ aug. dicens. **S**atiſſa
ctio eſt p̄ctōꝝ cauſas excidere. & eoꝝ ſugge
ſtionibus aditum non indulgere. **T**ertio de
diffinitōne anſel. dicens. **S**atiſſacere eſt deo
honorē debitū reddere. **A**d p̄m̄ū ſc̄z utrū
ſatiſſactio ſit actꝝ uirtutis. **D**icendū q̄ aliq̄s
actus p̄ itelligi actꝝ uirtutis dupliciē. **V**no mō
materialiē. & ſic oīs actus q̄ malitiā nō h̄z im
plicitā ul' defectū debite circūſtantie. actꝝ uir
tutis dici pōt. qz quolibet tali actu pōt uti uir
tus in finem ſuū. ut loqui. ambulaē. **A**lio mō
formaliē. & ſic ille dicit̄ eſſe uirtutis actꝝ qui
rōem mediū h̄z implicitam. ſic fortit̄ ſuſtinere
aduerſa. formale aut̄ cuiuſlibet uirtutis moꝝa
lis eſt rō mediū. **V**n̄ omnis actus qui ſuo no
mine rōem mediū impoztat. formalit̄ eſt alieꝝ
uirtutis. & qz equalitas rōnem mediū habet.

& satisfactio equalitate quodammodo importat. uel equalitatis uel proportionis. id est satisfactio formaliter actus uirtutis est. Ex hoc patet cuius uirtutis actus sit satisfactio. uidelicet iusticie. Medium autem iusticie ut ait philosophus. uel accipit secundum adequationem. Vnde cum satisfactio in adequatione quadam consistat. formaliter est actus iusticie. Sed actus iusticie secundum philosophum duplex est. uel sui ad alterum. ut quando aliquis reddit alteri quod ei debet. uel alteri ad alterum. sicut quando iudex facit iusticiam inter duos. In actu primo iusticie equalitas constituitur in ipso faciente iusticiam. In actu uero secundo ipsius iusticie equalitas constituitur in passio iusticie. Satisfactio uero exprimit equalitatem in faciente. unde pertinet ad actum iusticie qui est sui ad alterum. Sui uero ad alterum potest homo facere iusticiam dupliciter. uel in actionibus & passionibus. uel in rebus exterioribus. Sicut fit iniuria alteri dupliciter. uel ipsum per aliquam actionem uel passionem ledendo. uel res eius subtrahendo. Actus adequationis in rebus exterioribus est reddere proprie. Sed actus adequationis in actionibus passionibus est satisfacere. Hanc autem adequationem facit pars iusticie uindicatiua que ponit equalitatem in passio. siue sit idem agens & patiens iusticie. siue alius. unde satisfactio ad partem uindicatiuam pertinet. Ad hunc scilicet de diffinitione augustinus. Dicens quod iusticia non solum tendit ad hoc ut precedente in equalitate auferat puniendo culpam perteritam. sed etiam ut in futurum in equalitate custodiat cauendo culpam futuram. unde secundum philosophum. in ethicis. Pene medicine sunt. Vnde satisfactio que est operatio iusticie pena inferentis. est medicina curans peccata preterita recouersando. & preseruando a futuris. & cauendo. Et ideo per actum primum diffinitur ab anselmo. scilicet honore debitum deo reddere. Debitum inquit non ratione beneficii accepti. sed peccati commissi. Per actum secundum diffinitur ab augustinus. quod per causam morbi abscissionem fit preseruatiua a futura infirmitate. Dicens ergo quod quod liberum arbitrium est subiectum uoluntarium post abscissionem causam peccati. nihilominus potest infirmitatem spiritusalem si uelit incurere. Et ideo augustinus. dupliciter actum in diffinitione potest scilicet causas abscidere. & suggestiones repellere. Causas uero uocat intrinsecas peccatorum radices. proximas scilicet libidines ex actu malo uel consuetudine relictam. & peccati reliquias scilicet difficultatem ad bonum & hominem. Occasionem uero uocat opportunitates extrinsecas. scilicet tempus & locum. & hominem. Ad tertium scilicet de diffinitione anselmi. dicens quod duplex est debitum quod debet deo. Vnde ratione beneficii ab eo accepti. Alterum ratione peccati in eum commissi. Satisfactio ita tendit reddere honorem debitum ratione peccati commissi. scilicet latere ratione beneficii accepti. Ideo diffinitur ab anselmo. intelligitur de honore debito primo modo non secundo. & reddere accipit non per soluere solum. sed per restituere.

Quia hunc scilicet utrum possit homo deo satisfacere pro peccatis. consideranda sunt duo. Primo utrum possit satisfacere. Secundo utrum de uno peccato mortali possit satisfacere sine alio. Ad primum

dicens quod sicut homo potest intelligi aliquid facere dupliciter scilicet aut per se. aut cum adiutorio alterius. ita & satisfacere. Dicens ergo quod homo cum adiutorio alterius. id est christi cuius meritum infinitum peccatis communicat satisfacere potest. sed per se non potest. nec exigitur hoc ab ipso. Cum enim dupliciter fiat homo deo debitor scilicet ratione beneficii accepti. ex quo tenetur ad gratiam actionem. & ratione peccati commissi ex quo tenetur ad satisfactionem secundum nullum horum debitorum exigitur ab eo reddere equalitate equalitatis equalitatis. quod hoc est impossibile. sed equalitate proportionis per comparisonem ad possibilitatem suam. Nam secundum philosophum in libris ethicis. in hiis honoribus qui sunt ad deos. & ad penes non tenetur homo ad equalitatem. sed ad possibilitatem. Ad hunc dicens quod de uno peccato mortali non potest homo satisfacere sine alio. sicut exprimitur de peccato. dist. iii. C. hiis auctoritatibus. Illorum sententia destruitur qua eum qui pluribus fuerit irretitus asserit unius delicti penam eiusdem ueniam consequi a domino sine alterius criminis penitentia. Item de penitentia. dist. v. c. ule. Falsam penitentiam esse constat. cum spiritus pluribus de uno solo penam agitur. aut cum sic agitur de uno. ut non discedat ab alio. ratio autem huius est. quod peccatum est iniuria contra deum que in quantum est contra equalitatem amicitie inter hominem & deum. est dei offensua. & in quantum est contra equalitatem iusticie que respicit debitum necessitatis. est punitione digna. Et loquor hic non de equalitate que sit equalitas simpliciter. quod talis non potest esse inter hominem & deum sed de equalitate per operationem ad hominis facultatem. Quia autem lex diuina precipit amicitiam hominis ad deum. id est non potest esse equalitas iusticie hominis ad deum sine equalitate amicitie. & quod equalitas amicitie hominis ad deum est per caritatem que sine aliqua uirtute necessaria ad salutem esse non potest. ideo equalitas amicitie non potest esse sine equalitate iusticie. Non est ergo dicens ut dicunt quidam quod homo satisfacere possit pro culpa in quantum est contra equalitatem amicitie hominis ad deum sine satisfactione pro ea in quantum est contra equalitatem iusticie hominis ad deum. Dico ergo quod satisfacere pro culpa in quantum est contra utramque equalitatem dupliciter potest intelligi. aut scilicet de illa parte satisfactionis que consistit in actu anime interiori. aut de illa que consistit in actu exteriori. Primo modo non potest homo satisfacere de una culpa mortali sine alia. quod quod cuius culpe non sint connexa. tamen radix satisfactionis est una scilicet caritas. que cum nullo peccato mortali stare potest. Et quod obligatio ad penam eternam non compatitur se in homine cum diuina amicitia. id est per caritatem illa obligatio commutat in obligationem ad temporalem penam. per actum ergo penitentiam interioris per quem culpa & obligatio ad penam eternam remittuntur dispositiue. & per caritatem per quam remittuntur formaliter & complectiue. non potest satisfieri de uno peccato mortali sine alio. nec quantum ad offensam. nec quantum ad obligationem ad penam eternam. Loquendo autem de alia parte satisfactionis que directe respicit solutionem temporalis pene in quantum per actum penitentiam

interiore & caritatem commutata est obligatio ad penam eternam. potest satisfieri de pena debita vni peccato sine alia. sic satisfieri potest de vna parte pene sine alia. Cuius ratio est quod obligatio ad talem penam simul stat cum caritate. & ideo manent debito pene per uno peccato. acceptari potest solutio pene per alio. si tamen assit propositum satisfaciendi postea de alio. Quod propositum si mutetur ita ut per alio non uelit postea satisfacere. remanet tamen procedens solutio acceptata.

Quia tertiū scilicet qualiter debeat homo satisfacere deo consideranda sunt quatuor. Primo uerū satisfactio debeat fieri per opera penalia. Secundo uerū flagella que deus immittit uel eueire permittit super penitentes sint satisfactoria. Tercio uerū possit homo satisfacere per opera extra caritatem facta. Quarto uerum opera in peccato mortali facta per sequentem penam sint satisfactoria. Quinto de rebus satisfactoriis uerū sufficienter enūerentur scilicet elia. ieiunium. & oratio. **A**d primum scilicet uerū per opera penalia debeat fieri satisfactio. Dicendum quod satisfactio respicit curacionem culpe preterite. & preseruacionem a futura. et quo ad utrumque conueniens est quod fiat per opera penalia. **Q**uantū ad primum quidem. quod culpe debet pena. satisfactio uero est solutio debite emende per offensa. **E**rgo deo recōpensatio per culpa per opera nostra penalia. quod licet deo nihil possit auferri. tamen peccatorum quantum in se est auferit deo honorem debitum. & ideo oportet quod soluat ei aliquid alias non debitum scilicet penam. Quāuis autem deus non delectatur in penis nostris in quantum penales sunt. delectatur tamen in eis in quantum uoluntarie sunt assumptæ. & in quantum medicinales & iuste. Quo ad secundum suppositum scilicet quod satisfactio respicit preseruacionem a culpa futura. debet fieri satisfactio per opera penalia. quod secundum philosophum. ii. ethicorum. Pene sunt quedam medicinæ non tamen curatiue culpe preterite. uerū etiā preseruatiue preseruantes & retrahentes a culpa futura. **D**istingue tamen de opere penali. quod opus potest esse penale uel ex parte generis operis. uel ex parte operantis. **E**x parte operis. sic penalius est ieiunare quam elemosinam dare. **E**x parte uero operantis sicut difficilius est homini avaro dare quam eliam. quam homini liberali dare magnam & homini ex moderata caritate facienti aliquid opus. difficilius est quam maiorem caritatem habenti. **S**icut autem difficultas que est ex parte operis non ex parte uoluntatis ipsius operantis augere mercedem ita penalitas illa que ex genere operis est non ex uoluntate operantis auget satisfactoriam. licet sit minus penalis ipsi facienti. quia quanto ex maiori caritate fit aliquod opus. tanto minus est penale & tamen magis est satisfactorium. & magis meritorium. **I**tem licet aliquibus peccatis sine annexa pene sit inuidia. ira. tristitia. & homini tamen in quantum sunt actus uoluntarij aliquibus delectationem habent quod per philosophum. xiii. dicitur. **D**esiderium si compleatur delectat animam. homini enim peccata consistunt in actu uoluntario. & in amore inordinato prauati boni radicantur. & ideo de talibus debet fieri satisfactio per opera penalia. **A**d secundum scilicet uerū flagella que deus

immittit uel eueire permittit sint satisfactoria. **D**icendum quod sustinens flagella siue immissa per operationem iustam cuiusmodi sunt omnia illa que deus infligit. siue per actionem iniustam cuiusmodi sunt aliqua que deus frequenter a peccatoribus infligi iuste permittit non satisfacit. ea sustinendo sub ratione qua patiens tamen. quia sic uoluntas sustinetis nullo modo operatur ad ea ut actiuum principium uoluntatis illius qui meretur. in quantum tamen uoluntas sustinetis ea patienter sustinet intentione remissionis pene sibi debite per suis peccatis. sunt sustineri satisfactorii materia. **S**ed formaliter ipsa satisfactio in actu uoluntatis consistit. **F**lagella tamen que ipsemet deus immittit maiorem efficaciam habent inclinandam uoluntatem ad bonum. quam illa que non immittit. sed imitti permittit. **V**n autem. i. de ci. dei ca. xx. **C**um deus rebus aduersis me exagitat. aut merita examinat. aut peccata castigat. **A**d tertiū scilicet uerū possit homo satisfacere per opera extra caritatem facta. **D**icendum quod non. quod cum deus bonorum nostrorum non egeat. opera hominis non acceptat tanquam remuneratione digna nec tanquam satisfactoria. nisi acceptet operantem. **V**n gen. iiii. prius dicitur. respexit dominus ad Abel & post subiungitur. & ad munera eius. sed deus non acceptat hominem existentem in peccato mortali quod in illo statu est inimicus dei. ergo opera existentis in peccato mortali non sunt deo accepta tanquam satisfactoria. sed sine illa acceptatione satisfactoria esse non possunt. **A**d quartū scilicet uerū opera in peccato mortali facta per sequentem penam sint satisfactoria. **D**icendum quod non. quod caritas non potest uiuificare nisi actum a se elicium uel impatum. opera autem in mortali peccato facta non sunt elicita a caritate. nec etiā impata. imo totaliter extra caritatem sunt facta. **I**deo non possunt uiuificari ab ea. & ideo non possunt esse satisfactoria per culpa preterita. nec eterne uite meritoria. **T**amen quia deus nec malum aliquod reliquit impunitum. nec bonum irremuneratum. ideo quantumuis opera extra caritatem facta non remunerantur. nec quantum ad meritum eterne uite. nec quantum ad remissionem seu diminutionem pene debite per peccatum secundum iusticiam legis diuine. tamen remunerantur uel ad temporalia bona. uel in quantum disponunt hominem ad facilius recipiendum gratiam dei & resurgendum a peccato. uel ad inclinandum aures diuine misericordie ad ipsum operantem ut ei gratiam suam infundat. **H**ec tamen remuneratio non est ex debito. sed solum ex liberalitate diuine misericordie. **A**d quintū scilicet de numero & distinctione partium satisfactorii. **D**icendum quod sic edificij materialis quedam sunt partes integrales prime & principales ut partes domus sunt. sicut fundamentum. pietas & rectum. quedam uero remote & minus principales. ut ligna & lapides. sic satisfactorii tres sunt partes principales scilicet elemosina. ieiunium & oratio. quedam sunt secundarie que ad has reducuntur. ut uigilie. peregrinationes. discipline & omnia opera carne affligentia reducuntur ad ieiunium omnia uero opera misericordie ad elemosinam omnia uero opera spiritualia ad orationem. **H**anc uero

ptium p̄max sufficiētia multipliciē p̄t haberi.
Vno modo respectu termini a quo ē motus
satisfactionis. qz p̄ ieiuniū reuocamur a cōcu
piscētia carnis. p̄ elemosinā a cōcupiscētia
oculoꝝ. p̄ orōnem a supbia uite. Secundo mō
ex pte termini ad q̄z. qz p̄ ieiuniū bñ ordinaē
hō in seip̄o. p̄ elemosinā ad p̄ximū. p̄ orōem
ad deū. Tertio mō ex pte materie de q̄ fit sa
tisfactio. qz p̄ elemosinā fit satisfactio. de boīs
exterioris substātie. p̄ ieiuniū de bonis corpo
ris. per orōem de bonis aīme. Quarto mō ex
parte modoꝝ satisfaciēdi. fit em̄ impetratō re
laxatōnis offense. aut per punitōnem ieiunā
do. aut per redemptōnem elemosinas dando
aut per supplicatōnem orādo.

DE ELEMOSINA. DIS. XVIII.

Dico de satisfactioe & partibus eius
i gñali. dicendū ē de partib⁹ eius i spe
ciali. p̄mo de elemosina. Circa quā
consideranda sunt. xviii. P̄mo utrū elemosi
nam dare sit actus uirtutis. Secūdo de distin
ctioe eliaz que est. qz quedā sunt corpales. q̄
dam spūales. Tertio que sint potōzes. vtz scz
corpales sint spūalibus p̄ferēde. Quarto utrū
elemosine corpales habeant aliquē spūalē
effectū. Quinto utrū dare elemosinā cadat
sub p̄cepto. Sexto de quo debet dari elia. Sep
timo utrū quilibet possit dare eliam. Octauo
quibus dande sunt elemosine. Nono utrum
habundant. Decio utrū possit hō dare elemo
sinā sibi p̄i. Vndecimo de hiis q̄ mouere debēt
ad elemosinas faciēdas. Duodecimo de mltipli
ci effectū elie. Deciotertio qualis dz eē ut deo
grata sit & salutifera faciēti. Decioquarto de
hospitalitate spūaliter. Decioquinto de visita
tione infirmoꝝ. Deciosexto de visitatōe incar
ceratoꝝ. Decioseptimo de sepultura mortuoꝝ
Deciooctauo de pietate parentum.

Ad p̄mū scilicet utrū dare elemosinā sit
actus uirtutis. Dicendū qz exterioris act⁹
ad illam uirtutē referunt ad quā p̄inet id qd
motiuū est ad agendū hōi actus. motiuum
aut ad dandū elemosinas ē ut subueniat pati
enti necessitatē. Vñ quidā diffiniētes elemosi
nam dicūt qz elia est opus quo datur aliqd̄ in
digenti ex cōpassione p̄pter deū. Qd̄ quidem
motiuū p̄inet ad misericordiā. Vñ manife
stum est qz dare eliam p̄prie ē actus misericor
die. & hoc apparet ex ip̄o noīe. nam in greco
a misericordia deriuat sic in latino misratio.
& qz misericordia ē effectus caritatis. ex con
sequēti dare eliam est act⁹ caritatis misericor
dia mediāte. qz tñ actus qui p̄prie alicui⁹ uir
tutis ē sicut eliciētis. p̄t attribui alii uirtuti sic
impanti uel ordianā ad finem suū. ideo dare
elemosinā qui est p̄prie actus misericordie ut
eliciētis potest eē & actus iustitie. m̄q̄zuz mi
seratio in defectū patientis ordinaē ad satis
faciendū p̄ culpa. Et sic elemosina inē opa sa
tisfactoria cōputatur. fm̄ illud dan̄. iiii. Pec
cata tua elcis redime. Scdm̄ aut qz ordinatur
ad placandū deum. sic hz rōem sacrificii. fm̄

illud Heb. xiii. Bñficiētie & cōmunionis no
lite obliuisci. talibus em̄ hostiis p̄mere deus.
& sic impatur a latria. Item dare elemosinā
ad liberalitatem p̄inet inq̄stum aufert hōi
actus impedimentum. qd̄ esse posset supfluo
amoꝝ diuitiaz. p̄p̄ qz fit hō nimis retenti⁹

Ad fm̄ scz de distinctōe eliaz
Sciendū qz septē ponunt elemosine corpa
les. scz pascere esurientē. potare sitientē. uesti
re nudum. recolligere hospite. uisitāe infirmū
redimere captiuū. & sepelire mortuū. Que in
hoc vers cōtinent. Visito. potō. cibo. redimo.
tego. colligo. condo. Ponunt etiam septē elie
spūales scz docere ignozantē. cōsulere dubitāci
cōsolari tristem. corrigere peccantē. remittere
offendēti. portare onerosos & graues. & p̄o
omnib⁹ orare. q̄ in hoc versu cōtinent. Cōsu
le. castiga. solare. remitte. fer. ora. Ita tñ qz sub
eodem intelligat̄ silium & doctrina. Hec au
tem eliaz distinctio cōuenientē sumit fm̄ diu
sos p̄ximoꝝ defectus. Quoꝝ quidā sunt ex
pte anime ad quos ordinaē spūales elie. qui
dam vero ex pte corpis ad quos ordinaē ele
mosine corpales. Defectus at̄ corpalis aut ē in
uita aut p̄ uitā. Siquidē ē in uita aut ē cōmu
nis defectus respectu eoz quib⁹ omnes m̄di
gent. aut est spūalis p̄pter aliqd̄ accidens supe
ueniēs. Si p̄mo mō aut est defectus interior
aut exterior. Interior quidē est duplex. Vnus
quidē cui subuenit p̄ alimentū siccū scilicet fa
mes. & fm̄ hoc ponit̄. pascere esurientē. Ali⁹ au
tem est cui subuenit p̄ alimentū humidū scz
sitis. & fm̄ hoc dicit̄. potare sitientē. Defect⁹
aut cōmunis respectu exterioris auxiliū est du
plex. Vnus respectu tegumenti. & q̄stum ad
hoc ponit̄ uestire nudum. Alius ē respectu ha
bitaculi. & quantū ad hoc ē suscipe hospitem
Sic autem si sit defectus aliq̄s spūalis. aut est
ex causa intrinseca sicut infirmitas. & q̄stum ad
hoc ponit̄ uisitare infirmū. aut ex causa extri
seca. & quantū ad hoc ponitur captiuoꝝ redē
ptio. Post uitā autem exhibet̄ mortuis sepul
tura. Similit̄ aut spūalibus defectib⁹. spūalib⁹
actibus subuenit dupliciē. Vno mō poscendo
auxiliū a deo. & quantū ad hoc ponit̄ oratio.
qua quis p̄ aliis orat. Alio modo impetrando
auxiliū hūanum. & hoc tripliciē. Vno mō con
tra defectū intellectus. & siquidē sit defectus
speculatiui intellectus adhibet̄ ei remedium p̄
doctrinā. si aut p̄ctici intellect⁹. ex passione ap
petitiue uirtutis. inter quas maxima est tristi
tia. cui subuenit p̄ cōsolatōnem. Secūdo mō
ex pte inordinati actus. qui quidē tripliciē cō
siderari potest. Vno mō ex pte peccātis inq̄z
tum p̄cedit ab eius inordinata uoluntate. &
sic adhibet̄ remediū p̄ cōrectōnem. Alio mō
ex pte eius in q̄z peccat. & si quidē sit peccatū
in nos. remediū adhibemus remittēdo offen
sam. Si aut sit in deū uel in p̄ximū. nō ē no
stri arbitrii remittē. ut dicit̄ Hiero. sup̄ Mat̄h
Tertio modo ex pte sequele ip̄ius act⁹ inordi
nati ex qua grauāt̄ ei cōiuanes p̄t peccātis

intentōnem. & sic remedium adhibet suppoz
tando maxie in hiis qui ex infirmitate peccāt
fm illud Ro. xv. Debemus nos firmiores in-
firmitates alioz portare. & non solū fm q̄ i-
firmi sunt graues ex inordinatis actibus. sed
etiā quecūq; eoz onera sunt suppozāda. fm
illud Gal. vii. Alter alterius onera portate. &
sic adimplebitis legē xp̄i. Licet autē multe sint
alie necessitates hūane uite. tū omnes reducū-
tur ad istas. Cecitas em̄ & claudicatio sunt in-
firmitates quedā. Vñ dirigere cecū & susten-
tare claudū reducitur ad uisitātōem infirmo-
rum. Similit̄ etiā subueire homini circa quā-
cūq; passiōē illatā extrinsecus reducitur ad re-
demptōnem captiuoz. Diuitie autē quibz pau-
perati subuenit non querunt ad subueniēduz
p̄dictis defectibus. & iō non fuit sp̄alis men-
tio de hoc faciēda. Itē nota q̄ sepultura mor-
tui non cōfert ei quantū ad sensum q̄z cozpus
post mortē habeat. & fm hoc dñs dicit q̄ in-
ficientes cozpus nō habēt amplius qd faciāt
& ppter hoc etiā dñs non cōmemorat sepul-
turā inter alia m̄e opa. s; numerat tū illa que
sunt euidentioris necessitatis. p̄inet tū ad de-
functum qd de eius cozpe agat. tum q̄z tū ad
hoc uiuit i memoriis hoim cuius honoz debo-
nestat̄ si insepultus remaneat. tū etiā q̄z tū
ad effectū q̄z adhuc uiuens habebat de suo coz-
pore. cui pioz affectus confozmarī deb; post
mortē ip̄ius. & fm hoc aliqui cōmendant de
mortuoz sepultura. ut Thobias. & illi qui do-
minū sepelierūt. ut patet p̄ aug. in libro de cu-
ra p̄ mortuis agenda.

Ad tertiu scz que esse sint potiores. Dicen-
dum q̄ cōparatio eliaz p̄t duplici atten-
di. vno mō simplici loquendo. & fm hoc ele-
mosine sp̄ales p̄minent triplici rōne. P̄io
quidē. qz id quod exhibet nobilius ē scz donū
sp̄ale qd p̄minet cozpali. fm illud p̄. iiii.
Bonū donum tribuā uobis. legem meaz non
derelinq̄tis. Secūdo rōne eius cui subuenitur
qz sp̄s nobilior est cozpe. Vñ sicut hō sibi ip̄si
magis debet p̄uidere q̄z tū ad sp̄m q̄z quā-
tum ad cozpus. ita & pxio q̄z debet tanqz se-
ip̄m diligere. Tertio q̄z tū ad ip̄os actus qui
bus subuenit pxio. qz sp̄ales actus sunt no-
biliores cozpalibus. qui sunt quodāmodo vi-
les. Alio mō possunt cōparari fm aliq̄ p̄icu-
larem casum. in quo cozpalis elemosina alicui
sp̄ali p̄fertur. puta magis esset pascendū fa-
me morientē q̄z docendū. sicut indigētī fm
p̄bm melius ē ditari q̄z p̄hari. quāuis hoc sit

A quartū scz simpliciter melius.
utrū elemosine cozpales habeāt aliqz sp̄a-
lem effectum. Dicendū q̄ elemosine cozpales
tripliciter possunt cōsiderari. Vno mō fm suaz
substantiā. & fm hoc elemosina nō habet nisi
cozpaalem effectum. inq̄z tū scz supplet coz-
pales defectus pximoz. Alio mō potest cōsi-
derari ex pte cause eius. inq̄z tū scz aliqz ele-
mosinam cozpaalem dat ppter dilectōnem dei
& pximi. & q̄z tū ad hoc affert fructū sp̄a-

lem. fm illud. eccl. xxix. Perde pecuniā ppter
fratrem. pone thesaurū in p̄ceptis altissimi &
p̄derit tibi magis q̄z aurū. Tertio mō ex par-
te effectus. & sic etiā habet sp̄alem fructum
inq̄z tū scz pximū cui p̄ cozpaalem elemosinā
subuenit. mouet ad ozandū p̄ benefactore.
Vñ & ibidem subdit. cōclūde elemosinā in si-
nu paup̄is. & hec p̄ te exozabit ab oī malo.

DE ELEMOSINA. DIS. XIII.

Ad quintū scz utrū dare etiam sit in p̄-
cepto. Dicendū q̄ est sub p̄cepto legi
nature & legis diuine. & etiā legis po-
situe. Lex em̄ naturalis p̄cipit pximum uere
diligere. non tūmodo affectu. s; etiā effectū.
qz nō est uerus affectus nisi sequat̄ effectus.
si possibile est. Qui ergo indigētī fr̄is nō sub-
uenit. nō ueraciter ip̄m diligit. Quod uolens
inuere beatus Io. dicit in prima. ca. sua. c. iiii.
Filioli nō diligamus uerbo. nec lingua tū s; &
ope & ueritate. Lex etiā diuina hoc p̄cipit. qz
ut habet Math. xxv. Xps ip̄operabit repro-
bis maxie defectus opeze misericordie. In iure
fciā canonico p̄cipit. vñ decretoz dif. lxxxvi.
eratrem nostrum. dicit̄ de ep̄o. Largam ma-
num habeat. necessitatē patientibus occurrat
alienaz inopiam suam credat. qui si hoc non
habet. ep̄i vacuū nomen tenet. Et infra eadez
dif. Non satis pascet. sic dicitur. Qz mpascendo
hoies seruare poteris. si nō paueris occidisti.
Et. vii. q. i. Om̄is. dicit̄ q̄ qui negat misericor-
diā faciēda; necessitatē patientibz ip̄m xp̄m
negant qui ē misericordia. s; cū sit p̄ceptum
affirmatiuū q̄z uis obliget semp. nō tū p̄ sem-
per. s; p̄o loco & tempe. Considerāda est ei fa-
cultas hūtis et miseria indigētis. Si em̄ homo
habeat aliqd quod nō sit necessariū sustentati-
oni sue nature. nec illoz quibus tenet̄ p̄uide-
re. sic sūt vxoz. filii. serui. & ancille. & sit tam
notabilis necessitas seu indigētia ex parte illi
cui dandū est q̄ imineant p̄babilia signa ex-
treme necessitatis. tūc hñs tenet̄ ex p̄cepto sub-
ueire indigenti. Si etiā homo habeat aliqd su-
p̄fluum nō tū sustentatōni nature. s; etiā de-
centie sui status. tenet̄ de illo elemosinā facere
indigentibz. etiā si non inuērent̄ tales qui es-
sent cōstituti in necessitate p̄dicta. Et si plures
occurrāt indigētes quibz omnibus subuenire
nō possit. tenet̄ ceteris paribus magis indigē-
tī subueire. Reducit̄ autē p̄ceptum de dādis ele-
mosinis & de omni subuētione pxio faciēda
ad p̄ceptum de honozatōne pentum. Sic ei &
ap̄ls interpretat̄. i. thy. iiii. dicēs. Pietas ad om-
nia utilis est. p̄missionē habens uite que nūc
est & future. Qd dicit. qz in p̄cepto de honoza-
tōne pentum addit̄ p̄missio ut sit longeuus
per terrā. Sub pietate autē cōprehendit̄ omnis
eliaz largitio. Item nota q̄ licz supflūū susten-
tatōni nature tue sit tuum p̄pziū quantū ad
dispensatōnem seu auctozitatē admistrandī.
q̄z tū ad vsū illoz est in quibus signa pro-
babilia iminent necessitatis extreme. nisi sub-
ueniat̄ eisdem. A simili aliquo modo dico de

Suppluo decentie cui status respectu indigentiu circa pdictam necessitate. Vñ cōtra illos q̄ de suppluo modis pdictis indigentib⁹ subueire nolunt dicit̄ dis. xlvii. Sic. Esurientiu⁹ pais ē q̄z tu detines. nudoꝝ uestimentū est qd̄ tu recludis. miserōꝝ redemptō & absolutio ē pecunia quā tu in terra defodis. Et in hoc apparet q̄ etiam dare eo modo quo cadit sub p̄cepto. multū p̄cipat de rōne actus iustitie. Vñ d̄ & glo. sup̄ illud. Mat̄. v. Cū facis elemosinā dicit̄. q̄ etia ē ps iustitie. et q̄zuis h⁹ p̄cepti trāsgressores non semp puniant̄ lege hūana puniuntur tñ lege diuina. Sc̄m em̄ sniam aug. i. libro de libero arbitrio longe añ medium. M̄ta impunita iuste relinquantur lege humana que tamē iuste vindicant̄ lege diuina.

Ad sextum scilicet de quibus debet elemosina dari. vtz de quolibz bono. Dicendū q̄ bonoꝝ tria sunt ḡna scz aīme. corpis. & bona exteriora. De bonis anime p̄ fieri elemosina. ut et̄ aliquis ozat p̄ alio uel peccanti i se p̄cit ex corde qd̄ est maxima etia. vñ aug. i. encheri. x. ca. Ea elemosina nihil ē mai⁹ qua ex corde dimittim⁹ q̄ i nos quisqz peccauit. De bonis corpis etia ut cum aliquis seruit̄ ifirmis De bonis aut̄ exterioribus distinguendū est. qz aut sunt male acq̄sita. aut bñ. Si male aut licitū ē ei qui acq̄suit ea retinere. aut nō. Si sic de illis p̄ fieri elemosina. Vñ meretrix de pecunia quā p̄ meretriciū acquisiuit p̄t elemosinā facere. Illud ei qd̄ sic acquirat. licite retinē p̄t. q̄zuis in eo q̄ meretricat̄ turpē agat. & cōtra legem dei. Quap̄pter illud qd̄ accipit turpe lucrū uocat̄. tñ in accipiēdo pecuniā pro eo q̄ damnificata est. cōtra legem dei non facit. Vñ. xiiii. q. v. Qui habetis. C. sed hic. De p̄cto aliqua nōnunqz acquirunt̄ q̄ paupibus iuste erogant̄. De acquisito tñ p̄ meretriciū non fit sacrificiū uel oblatō ad altare p̄pter scandalū & reuerentiā sacroꝝ. Vñ. deut. xxiii. Non offeres mercedē p̄stibuli i domo dñi dei tui. Si aut̄ non ē licitū ea retinere. aut illis a quibus accepta sunt cōuenit ius repetēdi. qualia sunt bona acquisita p̄ usurā uel furtum ul̄ rapinā & de talibus nō d̄z fieri elemosina. s; restitutō Extra de iureiuran. Etate. dicit̄ q̄ onus nō remittit̄ s; auget̄ cū cuiqz ip̄zouide soluit̄ quod alii ex debito est prestandū. Sic etia; intellige qd̄ dicit̄. i. q. i. Non ē. Nō est putāda elemosina si paupibus eroget̄ uel dispense. qd̄ ex illi citis rebus acquirat̄. & xiiii. q. v. Nolite. Qd̄ sumptū est ab aug. m. li. de uerbis dñi sermone. xxxv. ante medium. Nolite uelle elemosinas facere de fenoz et vsuris. Et infra ca. Fozte. p̄hibetur exp̄sse fieri de rapina. Vñ ibi dicit̄. Si totū tribuat qd̄ abstulerat. addit pot̄ p̄ctū q̄z minuat. Aut nō cōpetit ius repetēdi quale est bonū acquisitū p̄ symoniam. qd̄ bonū ille qui acquisiuit. retinere nō p̄t. Extra. de symonia. De hoc at̄. qz ōtra legē accepit nec ille qui dedit p̄t repetere. qz ōtra iusticiā dedit & talis pecunia erogāda est in eis. Et si daē

soli plato ita q̄ cōmunitas nō est in culpa. d̄z dari ec̄cie in cuius ignozantiā data fuit. ut habetur in ca. pdicto in textu et in glosa. Si aut̄ cōmunitas ē i culpa pecuniā debz restituer̄ e illi monasterio qd̄ ille qui dedit intrauerit in alieuiatōnem monasterii. & sic intelligi p̄t illud quod dicit̄ extra de symonia. Veñens. Si aut̄ monasterium intrare noluerit. aliis paupibus erogāda est. De bene aut̄ acquisitis distinguēdum ē. quia aut sunt necessaria illi qui acquisiuit ad sustentationē nature. aut nō. Si sic de illis nō debet etiam facere. qz magis tenet̄ sibi h̄m legē caritatis q̄z alii. nisi forte in casu in quo subrahēdo sibi ip̄i darz alicui sollempni p̄sone. de cuius morte imineret notabiliter de trimentū reipublice & p̄fectui aīaz. Si non aut sunt necessaria sibi ad decentiā sui status. aut nō. Si non tenet̄ illis etiam facere. etiam paupibus nō ōstitutis i piculo necessitatis extreme. Si sic. nō tenet̄ de illis facere etiam per quā redderet se ipotentem ad uiuendū h̄m decentiā sui status. nisi paupibus in tanta indigentia cōstitutis q̄ appareāt notabilia signa extreme necessitatis quasi p̄ntis uel p̄xio imminētis. Aliis etia; paupibus tenet̄ loco et tempore facere etias nō derogātes notabiliter mō uiuēdi h̄m decentiā sui status. Talis em̄ decentiā i indiuisibili nō cōsistit. s; magnā habet laetitiam

Ad septimū scz utrū licitū sit cuilibet facere etiam. dicendū q̄ ordo naturalis hoc exigit ut inferiora supioꝝ bus regulent̄. Et ideo illi qui sunt i aliena potestate cōstituti de eis i quibus aliis subiiciūt ordinare nō debent alie q̄z eis fuerit a supioꝝibus cōmissum. & qz nullus hō alii est subdit⁹ quantū ad interiores intellectus & uolūtatis actus nisi soli deo. iō de illis bonis ozando & corde remittēdo omnibus etiam facere licz. S; qz monachus p̄ziū nō habet. iō de bonis exterioribus nō potest etiam facere sine abbatis licētia exp̄ssa uel p̄bilitē p̄sumpta. nisi disp̄satō aliquoz bonoz monasterii sibi sit ab abbate cōmissa. tūc em̄ de illis p̄t elemosinas facere moderatas & rōnabiles h̄m p̄portōnem bonoz q̄ sibi sunt ab abbate cōmissa ad disp̄sandū. qz etia; vir est admistratoꝝ bonoz tanqz mulieris caput. iō nō debet mulier dare elemosinas sine cōsensu uiri exp̄sso ul̄ p̄sumpto exceptis cōmunib⁹ elis & puis p̄ compassionē ad possessiones eoz. nisi p̄ter dotē que ordinatur ad sustentāda m̄rimoniū onera. habeat res alias. uel ex p̄zio lucro. uel per aliū licitū modū. tūc em̄ de illis irrequisito a sensu mariti potest facere elemosinas moderatas. Filii etia; familias p̄zias possessiones nō habēt. nec eē ferui. imo sunt possessio dñoz. & iō facere elemosinas nō debēt. nisi forte aliquas modicas de quib⁹ possunt p̄sumere q̄ p̄ri uel dño placeat nisi aliquoz bonoz eēt eis a patribus uel dñis disp̄satio cōmissa. Omnes tñ pdicti licite possunt & debent in casu necessitatis extreme indigentibus subueire. etiam a sensu supioꝝ

nō habito exp̄sse uel p̄sumpre.

AD octauū sc̄z cui sit elemosina faciēda. dicendū q̄ sicut dicit auḡ. in p̄mo de doctrina xp̄iana. Illi qui sūt nobis magis coniuēti quasi quadā sorte nobis obueit ut eis magis puidere debeamus. Est tñ circa hec discretōis rō adhibenda s̄m differentiā cōiunctionis & sanctitatis. nam multo sanctiozi. magis indigentia patienti. magis utili ad cōmune bonū est magis elemosina danda q̄z p̄sone. p̄p̄inqui ozi. maxie si non sit multū cōiuncta. cuius cura sp̄alis nobis imineat. & si magnaz necessitatem nō patiat̄. Nā opus elemosine ad mercedem retributōis eterne dupliciē ualet. Vno mō quidē ex radice caritatis & s̄m hoc elemosina ē meritozia. put̄ i ea seruat̄ ordo caritatis s̄m quā p̄p̄inquozius magis puidere debemus. ceteris paribus. Vñ & Ambro. dicit in p̄mo de offici. Est illa p̄bāda liberalitas ut p̄ximos sanguinis tui nō despicias. si egere cognoscas. melius est em̄ ut ip̄e subueias tuis quibus pudor est ab aliis sumptū deposcere. Alio mō ualet elemosina ad retributōem uite eterne ex merito eius cui donat̄. qui orat̄. p̄ eo qui elemosinā dedit. s̄m illud Luc̄. xvi. Facite uobis amicos de māmona &c. Quod exponens auḡ. in libro de uerbis dñi in mōte dicit. Qui sunt qui habebūt eterna tabernacula nisi sancti dei. & qui sunt qui ab eis recipiēdi sunt in eterna tabernacula. nisi qui eoz indigētie seruiunt. Homini iḡit̄ malo inq̄z̄tum mal⁹ ē nō est elemosina faciēda. nā in malo hoīe duo cōsideranda sunt sc̄z natura & uitū. Et sicut ei⁹ natura ita debet ex caritate diligī q̄ eius uitū odiat̄. sic ita debet p̄ elemosinā subueniri indigentie nature sue ut p̄ hoc in malicia non foueat̄. Vñ. v. q. v. Nō ois. Et sumptū est ab auḡ. in epla ad uincentiū nō multū longe p̄p̄ncipiū. dicit̄ q̄ uelut esuriēti panis tollit̄ si de cibo securus iusticia negligat̄. q̄z esuriēti panis frangat̄. ut in iusticie seductus acquiescat. Nec ē strarium huic q̄ dicit̄. lxxxvi. d. Nō satis pasce. qz ibi loquitur de esuriēte ad

AD nonū sc̄z de mō dandi elemosinā vtz habundantē uel nō. dicendū q̄ habundantia elie potest cōsiderari ex parte dantis. & ex pte recipiētis. Ex pte quidē dantis. cū sc̄z dat quod ē multū s̄m p̄portōem sue facultatis. & sic laudabile ē habundantē dare. Vñ & dñs Luc̄. xxi. Laudauit uiduā qz de eo q̄ deerat illi omnē victū q̄z habuit misit. obseruatis tñ hiis q̄ dicta sunt de elia faciēda de necessariis. Ex pte vero eius cui datur est habundās elia dupliciē. Vno mō q̄ suppleat sufficientē eius indigentia. & sic laudabile est habundantē elemosinā tribuere. Alio mō ut sup̄habundet ad supfluitatē. et hoc non est laudabile. qz melius ē plurib⁹ egētibus largiri. Vñ & apl̄s dicit. i. coz. xiiii. Si distribuero i cibos pauperum &c. Vbi dicit̄ glo. p̄ hoc cautela elemosine doceat̄. ut nō tm̄ uni sed multis detur. ut pluribus p̄osfit.

AD decimū sc̄z utrum possit hō elemosinas facere sibiipi. Dicendum q̄ hoīs ad seipm̄ nō p̄t esse iusticia simpliciē & p̄p̄ie dicta. qz hō p̄ iusticiam simpliciē dictā illud quod nō est sibi simpliciē debitū. tribuit illi cui simpliciē est debitū. Impossibile est aut̄ q̄ eidē homini sit aliquid simpliciē debitū. & non sit ei simpliciē debitū simul. Vñ dicit p̄s. v. et̄. c. xi. Quod nō est iniusticia. neqz ip̄ius simpliciē. qz circa hoc nō est iusticia simpliciē dicta. iusticia tñ methaphozice dicta que ē aliqua p̄ potērialis uel imitatio iusticie simpliciē dicte. p̄t esse hoīs ad seipm̄. qz aliquid ē nō debitū homini rōne vnus p̄tis. quod debitū ē sibi rōne alterius p̄tis. sic impare debitū est aīme. & subiici debitū ē corpi. Et id cum hō p̄ animaz corpus castigat. facit actū iusticie methaphozice dicte. mīa aut̄ non est iusticia simpliciē dicta. s̄ cōtinetur sub liberalitate q̄ est p̄ potērialis iusticie. Vñ nō est incōueniens q̄ actus eius qui est dare e iam sit hoīs ad seipm̄. quia aliquid p̄t esse suū s̄m vnā rōnem quo indiget s̄m aliam. Vñ cum hō dispositiue subuenit penitēdo indigētie aīe sue. illud quod p̄ncipaliē p̄supp̄oito adiutorio dei suū erat p̄tatiue seu effectiue non formaliē. sibi dispositiue tribuit formaliē. Nō est ei incōueniens q̄ idē hō sit agens & recipiens idē s̄m diuersa uel s̄m aliam & aliam rōnem.

DE MOTIUIS AD ELEMOSINAM FACIENDAM. DIS. XX.

QUAE circa vndecimū sc̄z q̄ nos mouere debent ad elias faciendas & opa pietatis sciendū q̄ ad hoc. naturaliter inclinamur. curialiter iuamur. irrefragabiliter obligamur. & multiformiter excitamur. Debem⁹ inq̄z elemosinas facere. P̄mo ad hoc nos inclināt nature cōformitas. Secūdo qz nos inuitat diuina benignitas. Tertio qz nos obligat p̄cepti necessitas. Quarto qz nos excitat multiplex utilitas. P̄mo in quā nos inclināt ad elemosinas faciēdas nature cōformitas. qz sicut dicit̄ ec̄c̄i. xiiii. Omne aīal diligit sibi simile. Et in libro de natura aīalium dicit̄ q̄ vna auis aliā eiusdem sp̄i nō comedit. Item dicit̄ ibi q̄ mortua equa. alia pullū relictu suscipit nutriendū. Item leo ip̄e ut ibidē dicit̄ miseris & afflictis cōpatit̄. Vt dicit̄ Vsidor⁹. leones pegrinos p̄ deserta errātes ad uiam reducunt aīalibus infirmiozib⁹ p̄cunt. Vnde dicit̄. Gaudent infigere tauros. p̄das cōtemnunt huiles. Itē multis exp̄imentis. p̄batū ē q̄ lupe pueros deiectos a matribus inuentos nutriūt. & ab aliis bestiis defendūt. Secūdo ad opa pietatis nos inuitat diuina benignitas. deus em̄ in scriptura sacra curialiter nos inuitat exhortādo. & monēdo. & se misericordia diligere cōtestādo. et nos si misericordes fuerim⁹ suos eē filios alserendo. p̄s. Misericordiaz & ueritatē diligit dñs. p̄. xxi. Facē misericordia magis placet deo q̄z uictime. Osee. vi. misericordiam uolo. Idem Math̄. ix. Itē facientē misericordia

diligite tanq̄s pater filiū sibi similem. **Luc. vi.**
Estote misericordes sic pater v̄r celestis misericors est. **Et** añ. ut sitis filii p̄ris vestri qui i celis est. **Io. dan.** sic iudex p̄tatem accipiens. datozem p̄tatis iuxta possibilitatē suam d̄z imitari. **In** hoc añ. deuz maxime imitabimur si nihil iudicauerim⁹ q̄z misereri p̄ciosus. **P**ater autē q̄zrum m̄iam diligit. qz ei se totū dedit ad uēdendum & occidenduz. **E**cōtra imisericordes dyabolo sunt similes. de quo dicit **Iere. vi.** **C**rudelis est et non miserebit̄. huic filis erat iudas qui sustinere nō potēat odozem vnguētī quo **Maria** dñm vngebat. **Io. xii.** quia per hoc homo excedit eū non ieiunādo. uigilando &c.

Tertio ad hoc nos obligat p̄cepti necessitas. vñ in lege veteri mter p̄cepta legis i mltis locis ponunt̄ p̄cepta de misericordia faciēda. **Et** ecōtra. nō facienti m̄iam cōminat̄ scriptura non eē misericordiā inuentuz. **Iac. ii.** **I**udiciū sine misericordiā fiet illi qui nō fecerit misericordiā. **Exemplū. Mat. xviii.** **S**erue neq̄s nō ne oportuit & te misereri conserui tui &c. **Itē Luc. xvi.** **D**e diuite epulone qui vnaz guttam aque nō potuit impetrare. qz lazaro non fecerat misericordiā. **p̄. xxi.** **Q**ui obturat aures suas ad clamozē paup̄is. clamabit et ip̄e ad deum & non exaudiet̄. **Legit̄. iiii. dial. xxxvii.** de milite qui mortuus et reuocatus a morte refert se vidisse sub ponte in locis infernalibus & terribis petrū eccl̄iastice familie maiorē mltō ferri pōdere ligatum & dep̄ssum i ymo & cum quereret cām audiuit qz qz plus inferebat plagas ex crudelitatis desiderio. q̄z ex p̄cepto uel correctōnis zelo. qñ aliquis puēnd⁹ ei p̄ de iūcto suo videbat̄. qz ut dicit **Greg.** **O**mnes qui eū nouerāt sic fecisse qñ uiuebat non dubitabant &c. **Q**uarto ad hoc nos excitat multiplex utilitas. **Thy. iiii.** **P**ietas ad om̄ia valet. ad om̄ia inq̄z tam bona q̄z mala. **A**d bona ualet. qz om̄ia bona acquirit. & sua videlicet opando. & aliena cōgaudendo. **A**d mala uero tam sua q̄z aliena. sua quidē qz in bonuz suum cōuertit p̄ patientiā. **A**liena p̄ cōpassionem. dum em̄ alienis malis siue culpe siue pene cōpatitur. ip̄a mala cōuertit in bonū suum. **Hugo de sancto Victoze.** **P**ietas de aliis sordibus se abluir. de alienis vulnerib⁹ sibi conficit medicinam. de alieno veneno sibi efficit thyraciam. dū malis cōpatitur. & subueit alienis. **D**e utilitate esse. **Requiere ca. sequēti.**

DE EFFECTV ELEMOSINE.

Qirca duodecimū sc̄z. **DIS. XXI.**
Qirca duplici effectu esse. scidenduz qz elemosina. factozem suum iustificat creatozē pacificat. cōtegit tanq̄z decentissimū ornamentū. p̄tegit tanq̄z potentissimū munimentū. thesauros multiplicat. in futuz edificat. in celis glōzificat. **P**rimo quidem elemosina facientē iustificat. qz impetrat grām. delet maculam. soluit emendā. **Q**z autē impetret grām p̄z de cornelio qui p̄ elias uenit ad gratiam dei et fidem eccl̄ie. **act. x.** **S**ilr de beato

Eustachio qui cū esset p̄nceps militie romanorū & gentilis. tñ quia abundabat in opib⁹ pietatis cū in uenatōne insequeret̄ ceruū mēcerui coznua apparuit crucifixus dicens ei q̄s esset. & qz nolebat qz eius elie p̄derent̄. s̄ p̄p̄cas cōuersionis & cognitōnis fidei grām obtineret. **S**ilr sup̄ de sarraceno & hozreis repletis ad fidem que r̄so. **Itē de Petro thelonario sup̄ de iudicio.** **I**tem elemosina delet maculam **Thob. iiii.** **E**lia a peccato & a morte liberat & eiusdem. **xii.** **E**lemosina a morte liberat. et ip̄a est que purgat peccata. **eccl̄i. iiii.** **I**gnem ardentem extinguit aqua. & elia resistit peccatis. **R**esistit inq̄z & p̄terita diluēdo & futura cauendo. **I**deo dicit dñs. **Luc. xii.** **D**ate eliam & ecce omnia mūda sunt uobis. **Itē** elia soluit emendam. id ē penam debitā p̄ peccatis. vñ puer. **xiii.** **R**edemptio anime uiri p̄p̄zie diuitie. & **Dan. iiii.** **C**onsuluit daniel regi **Nabuch.** **P**ecata tua elis redime. qd̄ quia nō fecit. in bestia mutatus ē. & de regno deiectus. **Greg.** **Q**uotiens p̄ culpa eliam facimus. q̄si p̄ p̄auis actibus p̄cium damus. s̄ tunc solū elemosine p̄ficiū a culpis nos liberat. cū p̄petrata plangim⁹ & abdicamus. & nō solum mūdat aīam a peccato p̄terito. s̄ etiā cōseruat grām p̄ quam hō p̄cauet a futuro. **eccl̄i. xix.** **E**lemosina uiri quasi sacculus cum ip̄o & grām hoīs quasi pupillam cōseruabit. **S**ecūdo elemosina creatorem pacificat. **H**oies licem uel guerras habētes cū aliis. plerūqz pacē suā faciūt larga munera tribuendo. **Exemplū gen. xxxiii.** **P**lacabo eum munerib⁹ que p̄cedunt. **E**lemosina ē p̄p̄ciatorū aureū per qd̄ p̄p̄ciatur deus peccatorib⁹. de quo d̄z **Exo. xxvi.** **P**roū. **xxi.** **M**unus absconditū extinguit iras. **I**n uita iohannis eliarū legit̄ qz quarta & sexta feria ponebat scampanū & sellā añ ecclesiam ut paupes possent sine impedimēto ad eū accedere p̄ causis suis. cū ip̄e esset alexandrinus p̄iarca dicens qz si hoies intrantes eccl̄iam uolunt cito exaudiri in causis suis a deo. dicētes. cito anticipēt nos misericordie tue &c. **I**ta ip̄i debēt añ introitū ecclesie exaudire cito paupes ut cito exaudiant̄ a deo. **T**ertio elemosina cōtegit tanq̄z decentissimū ornamentū. **V**estit eī hoīem ornamento gr̄e & uirtutū. **N**am vñ pietas facit qz hō se exuat ueste cozpozali. inde uestit eum uestimēto sp̄ali. **Ysa. lxi.** **I**nduit me domin⁹ uestimēto salutis. et indumēto letitie circūdedit me. **I**n signū huius legit̄. qz cum in quodā magno festo beatus **Martinus** iret ad ecclesiam obuiauit ei paup̄ nudus. q̄ p̄cepit archidiacono suo ut incōstanter emeret ei uestem. qd̄ facere cū differret. in instanti paup̄i exutam in secretario dedit suā. **C**ū autem m̄staret archidiaconus ut egredere de orōe ad missas celebrandā cū nollet egredi nisi dare ei uestis ad opus paup̄is. tūc necessitate cōpulsus dicit̄ archidiacon⁹ defert ei uestē bigericā. biennem hyspidā. quiqz argenteis cōparatam. quā idu it beatus **Martinus** latent. & dum eleuaret i

missa corp⁹ dñi. ut dicit iobes belech. apparuerunt nuda brachia eius. s; ea dominus uestiuit fulgentibus gemis celitus missis. & ut uideret sex uiri globus igneus apparuit sup caput e⁹. **Ite** de leone papa legitur ut ait magister **Iac.** de uetri. q; cum ipozta sua uisus fuisset offēdisse paupem. rediens ad eū introduxit eū in cubiculum suū eū placans et faciēs eum cubare super lectū suum & quiescere. & cū exisset serato ostio rediens nō inuenit eū mirās & gaudens cogitās se sibi dñm recōciliasse. **Et** nō solum dato⁹ elemosine hoc oznamēto induitur. uerumetiā deus ipse in cuius noīe datur se eodem indui gloriā. **Sicut** de beato **Martio** legitur q; cū i porta ambianen. paupi nudo dimidium pallii sui dedisset. nocte sequēti uidit dominū in celo hūtem sup hūeros suos dimidiū palliū suum qd paupi nudo dederat & dicentem angelis. **Martinus** adhuc cachecuminus hac me ueste cōtexit. **De** quo dicit bñs **Bern.** **Martine** si sciisses ubi palliū dimidiū ponebas. puto q; n̄ dimidiasses s; integrū dedisses. **Multū** augmētāuit palliū cuius vna ps erat i terra. & alia attingebat celū. imo sup dei humerū. **Silr** cum beatus **Erāsciscus** uestē nouā quā p se pauerat paupem militē induisset. nocte sequēti uidit dñm uestib⁹ illis indutū et palacium specōsum & magnū cū armis militaribus insignitū. cūq; inquireret cuius esset palaciū. & qd significaret arma aut cuius eēt. responsum fuit q; francisci. militūq; suoz essent hec omnia. **Gregoz** papa cū incederet inuenit in ostio paupem qui in apparentia uidebat naufragiū ptulisse. & cū mater sua misisset ei scutellam argenteā plenā leguminib⁹ nō habēs pze manib⁹ qd ei daret. misit ei scutellā & legumia intus dans ei totū. **Cū** autē postea factus eēt papa & ordiasset cū dispensatoze suo q; quotidie añ mensam suā duodeci pauperes poneret qui ibi reficerent. uidit ibi aliqñ tredicim. & vnū inter alios qui aliqñ apparebat ei senex aliqñ iuuenis. & uocauit dispensatozem querēs quō ibi tredici posuerat. illo asserente q; nō introduxerat nisi duodeci tm. **Fin**ita mensa uocauit beat⁹ **Greg.** illū qui aliqñ senex aliqñ iuuenis apparebat querēs quis esset. & qd nomē haberet. q; rñdit. **Quid** queris nomē meum quod ē mirabile. ego sum naufragus cui misisti scutellā argenteā cum leguminibus. & q; imitatus es beatū **Petrū** aplm qui distribuēbat vniciq; puz cuiq; opus erat ex tunc dñs destinauit te papam futurū. ego sum angelus dñi patus offerre p te dño quicquid ab eo petieris & hoc dicto euanuit. **De** ei i se paupibus suis mēbzis indui. potari et refici pfitet. q; quicq; pietatis & misericordie fit amoze dei paupibus. reputat sibi factum. **Matth.** xxv. **Esuriui** & dedistis mihi māducare. **Situi.** &c. **Sequit.** **Quod** vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. **Magna** glia faciētib; elemosinas ppter deū. q; ad uestes suas ac etiā ad cibum. & potū habeant ipm deum.

Non est ergo mirū si deus & pater misericordiaz & largitatis imense refectōnes spūales dat p corp'alibus. & uestes spūales p temp'alibus. **Quarto** elia ptegit tanq; potentissimū munimentū. vñ eccl. xxix. **Elemosina** uiri qsi sacculus cū ipō. & grām hoīs quasi pupillam cōseruabit. **Sequit.** **Sup** scutū potentis & sup lanceā aduersus inimicum tuum pugnabit. **Quinto** elia bona multiplicat. uidelicet bona temp'alia. & bona spūalia. & amicos spūales. **Bona** quidē temp'alia multiplicat. sic dicit puer. xxviii. **Qui** dat paupi nō indigebit. **Legitur** in cronici; q; cū ethyri⁹ romanoz senator eēt in burgūdiā agens rempublicā romanoz tpe **Theodosii** impatozis. cū fames maxima burgūdiā opp'ssisset egregauit apud liguos quatuoz milia paupum uel ampli⁹ qui nō poterant habere vñ sibi famis tpe pviderent. & pauit eos ibi qz dū malum tempus durauit. **Quo** cessante. fecit eos ad loca sua cum ueliculis deportari. & audiuit uocē de celo dicentem sibi ethyri. tibi & semini tuo panis nō deficiet in eternū. q; me famis tpe in paupibus mēbzis meis refecisti. **Hoc** legitur in gestis francoz libro. ii. ca. xxiiii. q; cum quidā sanct⁹ uisitalset quosdā cistarcienses & loqueretur ei de uisionibus suis querēs ab eo si aliq; uisiones uidisset. ait. **Vnicā** uidi ex quo domū istā uisitauī quā uobis refero. **Mibi** uidebat q; i hoc monasterio erāt due uirgines pulcherrie. vna eleuato capite & leta facie tenebat uirgas. & hmoi loci habitatozes multū cōmendabat. altera tristis demisso capite multū murmurans ab hoc loco recedebat. multū cōquerens cōtra habitatozes hmoi loci. p qd intellexi hic mltū abundare rigozē discipline. & seueritatē iusticie. misericordie autē & pietatis opa intellexi a uobis multū esse relegata. ppter qd non abundatis. s; date & dabit uobis. ut dicitur. **Luc.** v. pū. iiii. **Honora** dñm p tua substātia. & reple buntē hozrea tua saturitate. & uino tozularia tua redundabunt. **Ite.** xi. **Alii** diuidunt pzia & ditōzes sunt &c. **Item.** iiii. **Reg.** iiii. **Habēt** exemplū de hoc ubi dicit q; oleum in uasis uacuis positum ē multiplicatū. **Ite.** iiii. **Reg.** xvii. **de** farinula uidue. & oleo in lechito multiplicatis. **Item** Io. vi. **de** quinq; panibus in dando multiplicatis a dño. **Item** de beato **Nicolao** legitur q; cum uideret paupes. puincie sue mirabili fame afflictos. nec haberet vñ posset eis subueire. audiens in portu applicuisse multas naues onustas frumēto de qualibet nauī accepit centū bithecos se obligans ad redditōem nisi inueirent frumentū cū integra mensura. **Qd** distribuī & ad uictū. & ad semina. & abundauit ad hoc in tota illa pzia & illi plenarie totū frumentū qd ei tradiderāt inuenerūt. **Ite** legitur de beato **piecto**. q; cū uideret mltitudinem paupum perentiū ab eo nec inueiret qd daret eis. q; alia q; habebat dederat nisi duos denarios. fca ozōne inueit i bursa sua tot denarios quot erāt paupes. **Item** legitur de bño **Bndicto**

q̄ cum tempe famis dedisset quicqd̄ inuenire potuerat in abbatiā sua. nec inueniret nisi modicū olei ī uase puo. p̄cepit ut illud dare. Qd̄ dispensator suus noluit facere. Quod cū sciret uir dei noluit ut aliquid inobediētie in ei⁹ monasterio remaneret. s̄ illud p̄cepit extra p̄ fenestram p̄iici. nec tñ eo facto. uas uitreū in quo erat fuit fractū. nec oleum effusum. Cū autē ozasset. inuenerūt in monasterio vnū dolium plēnū oleo. Itē legiē de b̄o Germano antisthō q̄ cū rediret de roma. & in exitu Mediolani om̄ia sua paupibus dedisset. & inquireret a dyacono suo si aliquid plus haberet. nō inuenit nisi tres denarios quos p̄cepit paupibus dari dicens murmurāti dyacono q̄ deus satis haberet vn̄ seruos suos illa die pasceret. Cū autē dictus dyaconos uolens sibi p̄uidere tertium retinisset & duos dedisset. occurrit seruus cuiusdam militis diuitis offerēs ex parte dñi sui ducētos solidos. tunc aduocās dyaconū ait ei. q̄ ip̄e defraudauerat paupes in uno denario. q̄ si eis dedisset. deus tricētos solidos eis misisset. Rogatus autē ad domum militis accessit. & ip̄m grauiter egrotantē. & omnes infirmos qui erant in eius domo curauit. Itē legiē in uita Io. eliarīi q̄ cū latrones spoliasset omnino domū cuiusdā diuitis nobilis. & ille explicaret dicto iobāni casum suū. cōpassus p̄cepit dispensatori suo in secreto ut daret ei quingētas libras auri. qui inuidia motus non dedit nisi quinq̄. statim quedā nobilis uidua misit ei quinq̄ libras auri. & cū uocasset p̄curatorem suū. & quesisset ab eo quantū dederat illi cui dari p̄ceperat. dixit. quindecim. Rñdit sc̄tus q̄ non dederat nisi quinq̄. & cum uocasset eū cui dederat audito ab eo q̄ non receperat nisi quinq̄ libras dixit ei. q̄ si dedisset quindecim ut ip̄e p̄ceperat q̄ dñs p̄ dictam uiduam administrasset ei. mille quinq̄ libras. Cum autē a dicta uidua uocata quereretur q̄ntum ei legare p̄posuerat. Rñdit q̄ p̄mo scripserat mille quingētas libras & sup̄ scripserat q̄ tñ mittebat ei. s̄ p̄ respiciens ad scripturā illam inuenit mille libras. de scripto deletas. & sic credēs q̄ hoc factū fuisset diuina uolūtate nō misit ei nisi quingētas. Itē in uita pa. dicit q̄ quidā monachus cuiusdam fr̄i suo seculari paup̄i dabat quicqd̄ laborare poterat. et ille semper paup̄ior fiebat. Qd̄ cū diceret cuidā seni inbibuit ei ne hoc faceret sed ei diceret q̄ laboraret. & de labore suo sibi & monachis deponeret. ut b̄ndicerent ei. qd̄ ille fecit. licet ex hoc p̄mo fieret tristis. & p̄mo de labore suo attulit fr̄i suo olera. deinde pira postmodum panes. postea multa alia q̄ dabat frat̄i suo paupibus religiosi. qui p̄ eo ozaret post quesitū fr̄i eius utrū penuriā pateret sic solebat. ille dixit q̄ nō. s̄ abū dabat. qz quādo ei res monasterii dabat qñ ingrediebatur domum suā uelut ignis om̄ia bona eius sua consumebat. postq̄ autē incepit dare sua pauperibus religiosi. oīa bona sua fuerāt multiplicata eoz ozōne & b̄ndictione. Itē dicit petrus al

fontius q̄. quidā iuuenis b̄n̄ discipulus filius cuiusdā sapiētis cōsiliariū cuiusdam regis. cui rex mortuo p̄re pmiserat q̄ si b̄n̄ se regeret eū amozē p̄ris sublimaret. thesauros p̄ris cogitans uanitatē mundi & mīam dei. paupibus erogauit. Deīn̄ annonā & auz. & lapides p̄ciosos. deinde agroꝝ & domoꝝ suaz p̄cium. Cū autē fuisset accusatus apud regē tanq̄ bonoꝝ p̄noꝝ dissipator. uocatus & requisit⁹ respondit q̄ nō dissipauerat. s̄ cōgregauerat. et ī tuto posuerat extra p̄dones. fures & casus diuos. & fecerat de nō suo suum. tūc rex audies eius industriā. omnia ei multiplicauit. & sublimauit. & loco p̄ris eum cōsiliariū suū habuit. Sic rex summ⁹ facit largos eliarīos magnos in curia sua. Item ī legē. Io. eliarīi legiē q̄ cū ip̄e uideret aliq̄ bonus eliarīus. q̄rebat ab eo quō adeptus eēt grām largas elemosinas faciendi. Cū hoc quereretur a quodā. Rñdit ei q̄ cōsueuerat eē ita imisericoꝝ q̄ nihil p̄ deo poterat dare. cū autē aliquādo aliquod m̄fortunū ei accidisset cogitauit ut dicebat q̄ hoc erat p̄pter imisericoꝝdīam suā. & cū uellet facere elemosinā. eius auaritia nō pmittebat. Vñ uocauit seruū suum rogans eū ut singulis septimanis furaretur ei sex denarios et daret pauperibus. ille autē furabat p̄ma septimana duodecim denarios. tūc in fine septimane cōputans inuenit q̄ plus fuerat lucratus illa septimana q̄ aliis. & cogitans q̄ hoc eēt p̄pter elemosinā p̄cepit seruo suo q̄ furaret ei duodecim denarios q̄ tūc dedit duos solidos. & cum cōputaret in fine septimane. inuenit lucrū maius solito in duplo. & cū p̄cepit q̄ darz decē et octo denarios dabat tres solidos. & sic semp̄ faciebat dans in duplo plusq̄. p̄cipetur ei. Cū autē singulis septimanis multiplicaret lucrū. & miraretur dominus vñ hoc esset. in cōpunctione in fine septimane subridēs seruus dixit ei. q̄ iustū furtū suū ditauerat eū. & reuelauit ei ueritatē ueniā petendo ex hoc puocatus est dñs ut faceret elemosinas largas. Itē in uita pa. dicit q̄ facta fame duo socii simul morabant. & cū alter darz agapē omnib⁹ aduocentibus & nō cessare uellet. alter sumpta portōe sua recessit ab eo. nec dabat aliquid. alter autē semp̄ dabat & abū dabat. Imisericoꝝ uidēs q̄ nō possz sibi sufficere redit ad aliū qui misericōꝝ erat paup̄tate cogente. rogās ut eum recipet. Qd̄ cū fecisset nec dare cessaret. cū aliqñ diceret ei q̄ uideret si aliqd̄ remāisset qd̄ dare paupibus. & ille assereret q̄ nihil oīno remāserat qd̄ possz dari ad instantiā socii sui. currēs inuenit sportas plenas. Quo uiso. puocatus est ad amozē misericōꝝdie. Itē. i. dial. ix. dicit Greg. q̄ sanct⁹ Bonifacius adhuc puer ita misericōꝝdie uiscerib⁹ affluebat q̄ sepe uisus paupib⁹ tunicā. sepe camisiā dabat. licet sepe de hoc a m̄re argueretur & verberaret. Aliqñ uidens paupes exigētes & indigētes cucurrit ad horrea. & quicqd̄ m̄ pauerat ad anni necessariā sustentationem dedit paupibus. Cum autē reuersa mater hoc

inuenisset factus. & ipm ppter hoc clamans verberaret. ea exclusa ozauit. & omnia hozrea repleta sūt. **Ite** cū sancta Genouefa dans pro deo solā sibi vineā retinisset. ita fuit percussa grādiue & tempestate q̄ quasi nihil in ea remansit. tñ nepoti suo in uidemis p̄cepit omnia dolia ligari. quod fecit licet abusione hoc crederet & dicerz. tunc paucos racemos ex ea colligēs tulit ad calcatoziū. &c. oibus exclusis puero excepto ozasset. cepit calcare. & vinum ī maxia abundantia exire. **Tunc** p̄cepit vocari paupes. & omnia eoz vasa repleti. Quo facto. de modico quod remāserat in dolio quolibet cellarii sui vnā guttā posuit. & cellariū clausit & sigillauit. **Cū** aut ab ozōne facta redissz. inuenit dolia ita plena q̄ vinū desup exhibat. ita q̄ si plus tardasset. p totū pauimentū fuisset. **Item** quidā audiens p̄dicari a sacerdote suo q̄ dñs dicebat de dantibz eliam. cērup'um accipi eīs &c. de cōsilio vxoris sue vaccam suā sacerdoti dedit. ut cētum acciperet. **Sed** cū fact⁹ pauper diu expectasset. & nō euenissz ei q̄ p vna data darent centū. deliberauit de nocte occidere sacerdotē illū. **Ad** quod agendū cū iret. ī via inueit massam auri et veritatē verbī expe⁹ fuit. **Item** cū quidam eps p̄dicasset inter sarracenos tñ ut quendā eoz conuertisset. & eum baptisasset. postea cū suaderet ei facē opa misericordie dicēs q̄ hoc dixerat dñs in euāgelio centuplū accipietis &c. cū monuisset eū ad p̄fectōnem euāgelicā. ille vendit oibus que habebat. & datis paupibus mortuus fuit ī domino. **Cū** autem filii eius traherēt ep̄m ad iudiciū ipetentes eum corā iudice sarraceno de hoc q̄ patri p̄miserat centuplū acci. &c. quod pater ut dicebāt nūq̄ recepat. et q̄ ppter eius p̄missum eos exberedauerat. **Et** cū eps dicerz q̄ imo deus ei reddiderat in uita eterna. nec posset hoc eps pbare. adductus ad tumulum mortui. adiurauit eū in noīe ihu xp̄i q̄ dicerz si esset bñ solutus de p̄misso. **Rñdit** omnibus audientibus centuplū accēpi. et uitam eternam possideo. **Et** quidā etiā hoc addunt q̄ de hoc lre inuente sunt in manu defuncti in quibus hec cōtinebant. **De** hoc dicit gen. xxvi. **Seminauit** ysaac in terra illa. & inueit in messe centuplū. **Item** Greg. **Quod** paupi datur non est datū sed mutuū. quia qd̄ dat cū mltiplici fructu accipit. **Ite** Amb. **Elias** dare nō ē amittē s; seminare. **Ite** in uic. pa. quidā pater dixit discipulo suo. **In** ciuitate quadā erant duo quoz vnus seiauit & collegit pauca & sordida. **Ali⁹** vero semiare neglexit. **Si** ergo fames fiat q̄s eoz potest euadere. **Rñdit** discipul⁹. qui pauca collegit. **Sic** & nos seminem⁹ licz pauca & imunda. licet p vanā laudez & corruptam intentionem imunditiam cōtrahamus aliq̄z. ne famis future tpe moriamur. **Ite** bona spūalia mltiplicat. cōgregat em̄ sibi thesaurū spūalem et aīam spūaliter meritū locupletat. **Tho. iiii.** **Ex** substātia tua fac eliam &c. **Et** post. **Premi** um em̄ bonū tibi thesaurifas ī die necessitatis

De Tyto legit in ozofio & aliis cronicis q̄ dicebat in cena sibi circūstantibus cū recordaretur se in die nullam fecisse liberalitatē. uel pietatis opa. **O** amici hodie diem pdidi &c. **Item** thob. xii. dicit raphael. **Bona** ē elia maḡ q̄z thesauros auri cōdere &c. **Math. vi.** **Thesauriza** te vobis thesauros in celo &c. **Lu. xiiii.** **Cū** facis cōiuium &c. **Ibidem. xviii.** **Vede** omnia q̄ habes & da paupibus. et habebis thesauros in celo. **Et** post. **Omnis** qui reliquerit domū &c. **Ibidem. xii.** **Nolite** timere pusillus grex &c. **Et** post. **Vendite** q̄ possidetis & date elemosinā. & facite vobis sacculos qui nō veterascūt thesaurū indeficientem &c. **In** uita scē **Anastasia** dicit q̄ cū esset nobilissima romanoz ministrabat de rebus suis xp̄ianis ppter fidem ī carceratis. **Cū** aut impator fecissz omnes icarceratos occidi. flebat. qz subtracta erat ei materia lucrandi & sacculi ubi solebat thesauros celestes reponere. & se xp̄ianam cōfitemis uitā gloriozo martyrio cōsummauit. **Ite** in uita beati **Thome** cantuariē. dicit q̄ singulis diebus pauperes tredecim in secretōzi cellula includi faciebat. quibus post refectōnem singulis deuote pedes lauans tres argenteos dabat. **Ite** cum **Detius** cesar peteret a b̄o **Laurētio** thesauros ecclie. ipse disp̄sit dedit paupibus. & adduxit eos ad palatiū dicens. ecce hii sunt thesauri eēni qui nūq̄ deficiunt &c. **Item** **Io. damas.** in barl. ponit exemplū qd̄ **Barlaā** p̄posuit **Iosaphath** de quadā ciuitate. in qua erat consuetudo singulis annis regē cōstituerē. qui omīno ignoraret cōsuetudies illius terre. & ī fine anni illū in q̄sdam m̄sulā nudum mittebant. ubi nihil inueiebat. **Reges** aut de hoc nihil cogitabant. s; delitiis affluētes credebāt q̄ semp sic deberet durare. **Quidā** autē sapientioz factus rex inquisiuit diligētē de cōsuetudine. et inuenta ueritate p totum annū misit et cōgregauit maxios thesauros in illā m̄sulam quos ī fine anni eiectus a regno inueit. & ibi in mltis delicis & diuitiis uixit. **Sic** demones alliciūt corda hoīm ad amozē istoꝝ t̄paliū. & non credunt q̄ debeāt eis deficere usquequo in morte deducūt eos reos & nudos. nihil secū nisi peccata portātes. **Prouidi** autē & callidi audiunt uocē dñi dicentis. **Vende** oīa que habes & da paupibus. & hēbis thesauros ī celo. **Vere** multos & magnos thesauros cōgregat elia p datore. qz de alterius ruina cui cōpatitur & subuenit. hoīem facientē exaltat. de alienis sordibus lauat. de paupitate dicit. de infirmitate sanat. de debilitate corroboret. de exilio alieno hereditatē suam impetrat. de captiuitate libertatem. de uilitate & cōtumeliis alienis suū honozē. de miseria mīam & gloriā. de morte uitam si cōpatitur. & put potest subueit. & miserē miseris & necessitatibz alienis. **Ite** elemosina multiplicat amicos spūales scz aduocatos q̄ corā summo iudice cām eius sustētant & intercessores qui apud p̄m patrem p ipso efficaciter intercedāt. **Vnde** hoztaē dominus

Luc. xvi. Facite vobis amicos de mōna iniquitatis. Sup̄ de purgatorio nota de Stepho aduocato p̄ allegatōnem paupum reuocato. Itē de muliere que deuota beato Francisco. & bñfica fr̄ibus mortua ē in peccato mortali. Cū autē in nocte multi circa funus iacēs in feretro uigilarent in domo. circa mediam noctē cunctis uidentib⁹ qui astabāt surgens & sedens inferetro. uocauit vnū de assistentib⁹ sacerdotem. & dixit q̄ cum p̄pter quoddā peccatū qd̄ celauerat duris cruciatibus adiudicata fuisset ad p̄ces beati Francisci cui deuota fuerat iudex ei pie cōcesserat q̄ rediens ad corpus confiteret. factaq; cōfessione. et recepta penitētia trāsiret ad requiem armis penitētie p̄munita Item. Io. xii. patz de lazaro que ad p̄ces marie & marthe apud q̄s & ip̄e & sui sepe reficiebatur suscitauit. Item act. ix. cum uidue & paupes circūstetissent petrū. ostēdentes uestes q̄s ei dozchas faciebat obtinuerūt eius resuscitationē. Idē fere legiē in uita beati I. euāgeliste cū rediret ab exilio in ephesum inuenit drusi anam mortuā que sepe cōsueuerat eū recipere & necessaria p̄parare & aliis paupibus. Quaz p̄cepit surgere. & necessaria sibi mīstrare. que statim q̄si a sompno excitata surrexit. & ei refectōnem p̄parauit. Itē in miraculis sancti Nicolai legiē. q̄ quidā paterfamilias cōsueuerat in festo beati Nicolai reficere paupes clericos & sacerdotes. cum autē hoc fieret. & in domo ei⁹ dyabolus in forma pegrini eliam peterz. & pater puez ei mitteret. ut eliam ei ferrz qui erat clericus & vnigeit⁹. dyabolus eū diutius extra p̄trahens. cū puer ei eliam daret. eū iugulauit. Et cū puer esset p̄i delatus. dissilauit dolozem. ne mēsam turbaret. & refectio impediret. s; sup̄ lectū in camera puez collocauit. Sed postq; comedisent cepit flere. & qd̄ factū fuerat referre. Cum autē accurrentes puerū mortuū inueissent. & pater inuocasset sanctū Nicolau ut filiū suum ei redderet. & ad elias respiceret quas p̄ puero faciebat. puer quasi de somno surgēs. que circa eū facta fuerant. et quō beatus Nicolaus eū a dyabolo eripuerat. & reduxerat enarrauit. Item cū quedā matrona ecclesiā martyrū iohānis & pauli crebro uisitare. añ eccliam duos pegrinos mueit quib⁹ elemosinā dari suo dispensatozi p̄cepit. s; añq; dedisset accesserūt vicinijs dicētes. tu mō nos uisitas. s; nos in die iudicii te requiremus. & quicqd̄ boni poterimus tibi p̄stabis. & hoc dicto dispauerunt. Sexto elemosina in futurū edificat. ii. coz. iii. Quidā sup̄ fidei fundamentū edificat aurz. argentū. lapides p̄ciosos. Qui dāt elias edificat aurz. Qui ea q̄ p̄tinēt ad edificatōem p̄xiōz cogitāt edificat argētum qñ loquūtur eadem. Lapidēs p̄ciosos qñ elemosinas dant uel opant eadem q̄ p̄tinēt ad utilitatem et necessitatem eoz. In passione beati Thome apli legiē. q̄ cū senascall⁹ regis yndie quereret in cellaria artificem qui facerz dño suo palatiū p̄ciosum. dñs apparēs ei tradi

dit beatū Thomam. dicēs eū seruū suum sapientissimum in hoc ope. Qui cū uisisset in yndiam. & dixisset regi quō sciret opari. rex traditis thesauris suis recessit a p̄ria illa. Thomas autē p̄ terram illā per bienniū p̄dicans & miracula faciēs. pecuniā sibi traditam paupibus erogabat. & pplm ad fidem cōuertebat. Rex autē ueniēs et mueiēs qd̄ factum fuerat. cepit thomā & senascallū. eos uiuos excoziare cogitans. s; denunciā ei mozs fratris sui. ad q̄z cū uenisset. & p̄ tres dies sepulturā eius distulisset. pando uestes p̄ciosas & sepulturā. Quarta die surrexit dicens Thomam esse aplm dei cui seruirēt angli. & q̄ angeli p̄ tridū duxerant eū p̄ palatiū pulcherrimū auro & lapidibus p̄ciosis fabricatū. quos rogauerat ut illi⁹ mereret fieri portari. cui respondent q̄ illud erat palatiū qd̄ thomas pauerat fr̄i suo quo se fecerat indignū. ip̄i autē angeli ip̄trauerūt ei a dño q̄ resurgeret. & q̄ a fratre suo si uellet ip̄m palatiū cū edificis sibi emeret. Qd̄ cū uellet facere ait fr̄ q̄ illud uolebat retinere sibi. s; ip̄e sibi edificaret aliud. & uocantes thomā reuersi sunt. & baptizati. & tota p̄ria ad cōsiliuz apli uiuētēs. & sua paupibus erogātes. Item in uita sancti I. eliani legiē. q̄ cum quidā ep̄s noie Throylus uisisset apud alexandriaz ut de triginta libris auri emeret sibi argentū ad fabricandū sibi palatiū. dictus iohes cum munitauit. et post ad domū paupum eum duxit dicens. hic debet esse edificium & thesaurus ep̄oz ad cuius p̄dicatōnem dictas libras ei tradidit erogādas paupib⁹. Sed post cū eēt auarus penituit & p̄ doloze in lectū decidit. Quod audiens iohes remisit ei pecuniā suam. & statim curatus cū eo comedit. Postea in extasi positus ductus ē ab angelis qui oñderūt ei palatiū mirabilis structūe & pulchritudis & splendoris cuius porta erat aurea & tytilus sup̄ scriptus i ea. hec ē requies etna Throyli ep̄i cū. hoc legeret accessit vir sup̄ omnē estimationē pulcher & dixit angelis. delete hunc tytilū & superscribite. hec requies erit iohis p̄i arche. Hac autē uisione territus nō solum illas trigintas libras erogauit. s; post magn⁹ elianus est effect⁹. It. iiii. dyal. xxxviii. d̄z q̄ quidā opatoz solutariū quicqd̄ ei superat ex uictu & uestitu & lucro suo diebus sabbati ad ecclesiā beati petri deportabat. & illud paupib⁹ erogabat. de quo cuidam reuelatū fuit q̄ uidit eum oparios posuisse ad edificandū domum sibi de aureis laterculis qui solū die sabbati in ea uidebantur opari. Septimo elemosina gloriā. qz in regnū intro ducit eternū. & uitā gloriōsam acquirit. qd̄ patet Math. xxv. Virgines habentes oleū in lampadib⁹ intrauerūt cum sponso ad nuptias. qz qui habēt lampades bonoz opezz plenas oleo misericordie et pietatis. et igne caritatis intrāt ibi Luc. xvi. Facite uobis amicos de mam. mi. ut cū defer. recipiant nos i etern. taber. ii. coz. ix. Qui sciant in bñdictionibus de benedictionibus merent uitam eternam.

Nota q̄ in signū huius xp̄us de monte oliue
ti ascendit in celū. **Luc. vi.** Itē in signū huius
Salamon in tēplo fecit duo ostia de lignis oli
uaz. id est opibus misericordiaz. Duo ei sunt
genera opēz misericordie. materialia. & spūa
lia. q̄ significant p̄ duo ostia de oliuis. qz ole
os idem ē qz misereri oleō mīa. **1o Mat. xxv.**
dicit dñs. **Venite bñdicti p̄cipite regnū &c.**
Quia esuriui et dedistis mihi manducare &c.
eccl. xvi. **Omni mīa vnicuiqz faciet locū s̄m**
intellectū p̄grinationis eius. & s̄m meritum
opēz illi. De hiis habet exemplū in uita **Io.**
eliarii. **Narravit qz cū ip̄e esset in cypzo cleric⁹**
quindēci annoz. & p̄poneret ab omnibus pec
catis cauere. cū solus iaceret dormiens in came
ra sua stetit añ lectum suū puella cui⁹ sp̄s &
splendoz sup solem. & ornatus eius super hu
manū sensuz. hñs ī capite coronā de ramis oli
uaz. excitat. stupet. querit que sit illa. q̄ respō
dit ego sum p̄ma & p̄cipua filiaz summi re
gis. Si me possideris amicā. ego ducā te in cō
spectu eius. qz in eū nemo p̄t ut ego. ego em̄
eū feci de celo ad terrā descēdere. hoīem fieri.
& p̄ hoībus vendi & mozi. Hiis dictis dispa
rui & intellexit qz esset pietas & misericordia
et cogitauit qz eius opa totis uiribus amplecte
ret & sequeret. Vñ cū ī mane ad eccliam iret
obuians paup̄i dedit ei capzinū suū uestimen
tum. & cū rediret inueit in ligatura centū nū
mismata auri. & cū non posset inueire cui⁹ ef
fer. cogitauit qz essent de gaudeol amice sue. et
ea p̄ amoze ip̄ius paup̄ibus distribuit. Postqz
aut factus p̄riarcha diu vixisset. inf. nita opa
misericozdie faciēdo. in hozā egressionis aīme
eius a corpe vidit quidā manachus dict⁹ Sa
uinianus inf. nita multitudinem angeloꝝ ad
modū cleri. oꝝ cereos depoztantē. educentem
eum de episcopio suo. et vidit dictā puellam so
le splēdidiozem lapidibus p̄ciosis & sp̄osissi
mis ornata per manū eū deducentē. & intro
ducentē in cubiculum summi regis. & hec vi
dit dictus Sauinian⁹ in extasi positus. Itē ea
dem hozā silr alius in extasi positus uidit eum
cōduci & introduci in celū ab inf. nita multi
tudine paup̄ez cū ramis oliuaz. Item cū qui
dam rex duos habet filios. maiozi dimisit do
mos. campos. vineas & terras. mīozi inf. nitos
thesauros sibi usqz ad tempus reseruādos. ut
eēt in eius p̄ate. Cū autē de hoc cōquereret
p̄ioz ait pater. fac ei bene dum indiget ut ip̄e
tibi similiter post faciat. recipias eū mō in cō
munionē tuoz. ut ip̄e te post recipiat ī cōmu
nionē suoz. Rex iste xp̄s. maioz filius sunt di
uites huius mūdi. mīoz filii sunt paupes &c.
In uic. pa. dixit quidam p̄. hō quidaz habuit
tres amicos quos rogauit ut ducerēt eū usqz
ad imperatozē. Rñdit vnus qz ducerz eū usqz
ad mediā viā vltra ñ posset. Secundus dixit qz
ducerz eū usqz ad portā vlē ñ possz. Tertius
dixit qz itroducerz eū vsqz ad impatozē. et loq̄
ret p̄o eo. & negotiū eius ageret añ ip̄m. Et
expoluit qz isti tres amici sunt. p̄mus abstine

etia. **Secundus castitas. Tertius elemosina uel**
mīa q̄ deū placat. & vitam eternā dat.

DE QUALITATE ELEMOSINA
RYM. DIS. XXII.

Qirca decimūtertium scz qualis esse de
beat elemosina. sciendum qz debz esse
pura. quia debz fieri ī puritate. affecti
onis. passionis. & intētionis. **In puritate qz**
dem affectōnis ut fiat in caritate & ex carita
te. In caritate ut fiat amoze dei. qz qui facit ele
mosinam ad hoc ut sit deo grata. debet esse si
ne peccato mortali. eccl. xxxiiii. Dona iniquo:
rū non p̄bat altissimus. Nō solum debet fieri
in caritate. s̄ ex caritate. qz si distribuero in ci
bos pau. omnes fa. me. &c. Cum quidā cōuer
fus cystercei. habēs multas vestes a quib⁹ ut
videbat ei poterat abstinere. cū inueiret nudū
paup̄em dabat ei tunicā vnam de suis. licz hoc
p̄hiberet abbas suus. & eū sepe p̄pter hoc ver
beraret. Sup quo. cū cōsuleretur Alexāder pa
pa qui tunc t̄pis venerat in franciā. videns qz
alteꝝ obediētia p̄hiberet. alteꝝ caritas suade
ret ait. tu cōuerse. quotiēs suadebit hoc tibi ca
ritas. semp da. tu abba quotiēs iueneris iobe
dientem ouersum semp verbera. Item quidā
sanctus uir qzdam p̄riarium inueniēs qui ab
iniūcto sedis aplice tunicam plūbeam defere
bat & cum grauaret nimio pondere. & debi
litate abstulit eam ei. Cū aut requireret cui⁹
auctozitate hoc fecisset. cū papa qui hoc p̄te
perat summ⁹ esset. ait. illius supiozis qui ait
beati misericordes. qm̄. m. ose. Mat. v. Item
debet esse pura. id est fieri ī puritate possessio
nis. ut scz fiat de p̄p̄io. nō de alieno. versus.
Cum furto raptus cū fenoze symonis actus.
De sic possessis elemosina nō fit ab istis. Eccl.
xxxiiii. Immaculatis ex iniquo maculata est
eius oblatio. Et post. Qui offert sacrificiū de
substātia paup̄is quasi qui uictimet filiū ī cō
spectu p̄ris. Itē debet fieri ī puritate intētio
nis. ne fiat intētionē corrupta. puta p̄pter hu
manā laudē uel cōmodū t̄pale. qz. eccl. xxxiiii
dicie. Non placet deo subfannatōnes impio
rū. Mat. v. Cū facis elemosinā noli añ te tu
ba canere. ut hoībus apparere ul placere appe
ras. & eoz laudes queras. s̄ te faciēte elemosi
nam nesciat sinistra. t. qd faciat dextera. t. ut
ei sinistram intētionem admisceas. Leuit. ii.
Omne qd obtuleris dño. sine fermēto erit. In
uita Io. eliarii legit. qz cū fames inuasissz alex
andriam p̄pter defectum nili fluminis. et ip̄e
oīa q̄ hēbat erogasset paup̄ib⁹ nec mutuū in
ueiret. quidā bigam⁹ accessit ad eū vidēs eū ī
arto p̄mittens se datuz ducētos modios frum
enti. & auri. centū octuaginta libras. ut p̄o
motus fieret dyaconus eius q̄ erogarent pau
peribus. qz cū cōstantissime arguisset & repu
lisset. statim duc maxie naues fuerūt ī portu
onuste frumēto misse de sycilia. Secūdo ele
mosina debet esse pia. ut fiat ex cōpassione &
pietate mouēte. & detur paup̄ibus & egenis
Luc. xiiii. Cū facis cōuiuuium voca pauperes

Bern. In uase uacuo liquozē elemosine fūdite non in pleno. **Item. iiii. Reg. iiii.** Vasa vacua pcepit Helyse⁹ repleri. n̄ plena. **Greg.** imozal. Inuriam facit ortis sitiētibus stillam piiciens in mari. **Leo papa.** Hūcibus dare nihil aliud ē q̄ pdere. **Itē** debet esse pia ut fiat cū animi cōpassione. **Iob. xxx.** Elebam sup eo qui afflicto fuerat. & aīa mea cōpatiebat paupi. **Luc. xvi.** quia diues vidēs lazaz paupem viscera pietatis nō habuit absqz vlla misericordīa tozmēta infēni sustinuit. **Ad hoc ponit exemplū.** **No** bilis quidā duos habuit filios cruce signatos. maior dedit maxias pecūias. minor pauca. recōmendans eū fraterne puisioni. **Cū** autē redirent ad p̄riam. & maior nauē suam nimis onerasset bonis. minor cepit abiicere & vilipēdere. **Cum** autē nō haberet in nauī sua victualia. accessit ad frēm suū rogans ut eius miserere. erat qz os suū & caro sua. & si hoc nō faceret eo qz frat̄ suus esset. aut ppter honozē suum. saltē p grā patris & amoze. uel saltē accōmodaret ei. & ip̄e cū multo lucro ei restitueret uel saltē ppter piculum suū & nauis sue q̄ nimis erat onerata. **Quē** cū nulla rōne audire vellet. nauis eius p̄ nimio pondere submersa est. ip̄o nudo a mari exeūte. **Alius** autē licet paup ad p̄rem rediens. & fr̄is crudelitātē ostēdēs. honozifice susceptus ē a p̄re. & heres omnīū bonoz suoz cōstitutus. **Alius** autē veniēs p̄ris odium incurrēs abiicit. & om̄ bonoz p̄ncōzū spoliatus successione incurrit ppetuam paup̄tatem. **Sic** palam ē de diuitibus im̄ericordibus. & paupibus. qz paupibus gaudentibus de successione hereditatis eterne. diuites im̄ericordes incurrūt dei odium & infēni ppetuam paup̄tatem. **Itē** in uitis pa. quidā sanctus pater acceptat grām ut aliis ministrando daret vnicūqz qd̄ necesse erat. **Cum** autē daret agapem. & videret mulierē male indutā uolebat ei dare multū et semp̄ leuabat paruū. cum autē uidisset bene indutū uolebat dare pazē & semp̄ leuabat multū. inquirēs cām inuenit qz bene induta multum indigebat. & qz de multa nobilitate uenerat ad maxiam paup̄tatem. **Alia** uestes viles mutuo acceptat ut pl̄ acciperet. **Itē** lo. elarius veniētibus ad eliam dabat ī duplo mulierib⁹ qz uiris ppter sexus infirmitatem. **Cū** aliqñ veirent ornati auro. & lapidibus p̄ciosis & dexteralibus. et m̄stri eius conquererent. aiebat oī petenti te tribue. quia res hee nestre non sunt. qz nec nobiscū nate. nec hinc eas depoztabimus. qz si totus ppl̄s alexādr̄ie indigēs elemosina huc cōueniret. nō posset euacuare infinitos thesauros misericordie dei. **Item** videns paupes non posse ad eū accedere in causis suis. ppter multitudinem defensorū vnicū secum retinēs. quarta feria & sexta facebat añ fores eccl̄ie ut possent paupes q̄ uellent ad eū accedere. & cās suas ei explicare dicens. **Sicut** qui intrāt eccl̄iam uolunt cito expediri dicētes. cito anticipēt nos misericordie tue dñe. sic nos cito debemus expedire cās alioz.

Cum autē vna die sedisset usqz ad sextam. & nullū accedentē inueisset. in cui⁹ cā posset mereri. cepit flere. & cū quidā dixisset ei qz potius deberet gaudere p̄ tranquilla vita subditoz. **Ex** hiis patet qz paupibus dandum ē maxime uerecūdis & infirmis. qz cause paupum audiende sunt. **Tercio** debet eē larga. **Thob. iiii.** Si multum tibi fuerit abūdanter tribue &c. **Luc. xxx.** dicit de Zacheo. Dñe ecce dimidiū bonoz meoz do paupib⁹. &c. **Elemosina** debet esse larga ad exemplū dñi qui dedit ad similitudinem cuiusdam largi. qui cum dedisset sua petentibus. & adhuc petere nō cessarent. picit se inter manus petentiū. dans se eis ut nō haberēt ultra quid ab eo possent ulterius petere. **Dat** se primo qui dat cor suū pio affectu cōpassionis paupibus. iuxta illud. omī petenti te tribue. **Quidā** comes cāpanie adeo largus erat qz nesciebat negare petenti quin sibi daret vñ cum quadā uice sequerent eū quidā milites paupes petentes ab eo. **Rūdit** quidam diues burgēsis. Dñs meus nihil hz qd̄ posset uobis dare. tūc indignatus comes ait. imo te ipsum q̄ hoc dicis habeo. & te eis do. **Et** ait militibus. accipite istū diuitē qui hz supflua. & eū ponite in carcerē usquequo redimat se de omnib⁹ suis. & inde soluite debita v̄ra. qd̄ ip̄i fecerūt sup hoc grās agentes. **Sic** deus nimis tenaces exponit. largoz debita soluit. **Item** dicit magister Iaco. de uit. qz cū semel idē comes uidisset puez nudum petentē eliam ab eo. uocauit eum & dedit ei vñ denariū. dicens qz de eo bursam emeret & ad se rediret. & ei bursaz impleret vñ necessaria emeret. **Puer** autē iuit & uolens lucrari oboluz retinuit. & de obolo bursam unā emit quā comiti depoztauit. ut ei dixerat. **Cū** autē comes quereretur p̄ quāto emisset. puer nō fuit ausus negare. s; ait p̄ obolo. & alium uobis repozto. tūc comes impleuit ei bursam dicēs ei. si maiorē depoztasses. maiorē plenā repoztasses. **Sic** hō fm̄ qz plura dat pro deo. plura centuplicata recipiet &c. **Item** idē dicit. qz quidam p̄ infirmitate nō ualens ieiunare diu. mane comedēs faciebat secū paupes māducare dicens dño. Dñe si me sup hoc arguitis. ego uos recōuincens dicam. **Si** nimis mane comedi. & uos mecū comedistis. **Itē** in uita ioh̄is elarii dicit. qz ad sermocinatōnem suā uenit quidā paup̄ habens uxozē & filios. qz dixerat ei. fili esto misericors qzrum potueris. & ita fiet qz nūqz deficiet tibi dñs aut ī uita aut in morte. dabat om̄ia que hēbat. & de ecōtrario tm̄ dabat ei abunde ut aliqñ diceret dño. mō uidebit quis uinceū uel ego accipiendo & dando. uel tu mitecdo. **Cū** aliqñ uiderz mopem nō habens qd̄ daret ei. dedit illi crucē argenteā quā hēbat ad collū. **Item** qñ nō poterat alit subueire. cōducebat se alicui ad seruiendum ei p̄ res dies nel septimanas uel menses ut daret indigēti precīū. ii. coz. ix. **Qui** parce feminat p̄ce etiaz meret. **Quarto** debet esse discreta ut potius des bonis qz malis. eccl̄. xii.

Si benefeceris scito cui. **I**bidem. bñfac iusto. & ne recipias peccatozē. **I**tē non vni tm sed diuersis. qz totū semen in uno loco p̄iectum totum infructuosum ē. **p̄s.** **D**isp̄sit dedit pau. **I**tē ut p̄imū se det deo qz sua. eccl̄. xix. **M**iserere anime tue pla. d. **A**ug. **Q**uid miser⁹ misero nō miserēte se sui. **I**ō talis fuit elemosina illaz triū miserabiliū uirginū que uolebāt se lupanari exponere ut p̄rem paupem senem & infirmū possent pasceze. de quib⁹ legiē in uita sancti **N**icolai. **Q**ō cū audiret b̄us **N**icolaus auz de rebus p̄nis cōgregans illud de nocte cōsurgens ne perciperetur p̄cieit in domū senis **T**ertia uice cū senex ille insidiaret q̄s esset. capiēns eū per pedes agnitus rogauit eū ne hoc in uita sua alicui reuelaret. **Q**uōto debet esse humilis et deuota. **H**uiliū inqz ut p̄ximū p̄pter paup̄tatem nō uilpendas. nec te p̄pter opulentia ei p̄ferre p̄sumas. s; uelut indigentī subueias. & deū in ip̄o paup̄e recognoscas. **C**ū iohānes eliaris factus esset alexandrin⁹ p̄r̄archa. iussit yconomos suos describi sibi dñof suos. & cum illi dicerēt q̄ nō haberet dñm nisi deū. dixit q̄ imo paupes a quib⁹ tenebat p̄r̄archatū. **E**t cū inuētī fuissent septem milia quigenti. singulis diebus p̄uidebat eis necessaria tanqz dñis suis. **D**euota etiā debet eē ut holocaustū pingue fiat. **C**omes quidā campānie **T**heobald⁹ noīe cū dabat elias. sotulares uel uestes paup̄ibus. manu sua dabat. et respōdit querētī quare hoc facerz. q̄ hoc iō faciebat ut dando & laborādo magis moueret ad deuotōem & paup̄is cōpassionem. & sic magis mereret ut ad maiorē huiliatōnem inclinaret in cōsideratione sue oditionis in paup̄e. et ut paup̄ magis puocaret ad eū cōmemorandū & orandū p̄ eo. & ut alii ad exemplū illius puocarent ad filia faciēda. & ad deuotionē erga deum & paupes. **H**iero. **Q**ue offerunt nō suo pondere. s; animi uolūtate pensant.

DE HOSPITALITATE. DIS.

Quoniam decimūquartum. **XXIII.**
Quoniam de hospitalitate cōsideranda sunt duo. **P**rimo quare fieri debeat. et que mouere nos debēt ad eam. **S**ecūdo qualis debeat exerceri ad hoc q̄ sit deo gr̄a. & salubris facienti. **D**e p̄mo sciendū q̄ p̄ hospitalitatem acquiriē dei cognitio. exemplū de duob⁹ discipulis eūtib⁹ in **E**maus. qui cogentes dominū ad hospitiiū. cognouerūt eū in fractōne panis. **L**uc. xxiii. **G**reg. **A**udiendo illuminati nō sunt. faciēdo illuminati sūt. **I**tē de thob. qz raphael hospes illuminauit. **I**tem acquiriē gr̄e infusio. siue aīe iustificatō. exemplum de sacheo. **L**uc. xix. qui suscepit ih̄m gaudēs. cui dixit dñs. **S**alus huic domui facta ē. & **I**ac. ii. **N**ōne **R**aab mētrix ex opib⁹ iustificata ē suscipiens nūtiōs. **I**n uis. pa. legiē q̄ quidam senex sanctus in heremo egypti habitabat. in eadem heremo erat quidā sacerdos manicheoz qui cū uellet uisitare qzdam sue secte. & nox arripuiss; eū necessitate cōpulsus pulsauit ad

ostium celle senis illius. qui ei apiens eum cū hilaritate suscepit. refecit. & lectū ei pauit licz eius cōditionem bñ cognosceret. **M**anicheus aut̄ tota nocte cogitans de eius caritate. dicebat. uere seruus dei est iste. in mane autē eius puolutus pedib⁹ dedit se cōuersum. nec ultra uoluit ab eo recedere. **I**tē adaugeē dei dilectio. **I**deo apo⁹ ad heb. xii. **H**ospitalitatē nolite obliuisci. per hanc em̄ placuerunt quidā angelis hospitio receptis. qui uidelicet receptozes suos ad dei dilectionem inflāmant. **N**ō solū aut̄ angelos recipiūt hospites. uerū etiā ipsuz deū. **M**at̄. x. **Q**ui uos recipit me recipit. **I**tē xviii. **Q**ui suscipit vnū talem paruulū in noīe meo. me suscipit. **I**tem. xxv. hospes erā & collegistis me. **I**o. xiii. **Q**ui accipit si quē misero me accipit. **I**tem **G**reg. in omel. iii. li. ii. super illud euāgelium. **L**uc. xxiii. **D**uo ex discipulis aliquid suscepiss; pegrinos. et ex humilitate aquā manib⁹ daret uertens se ad accipiendū urceū illū cui uolebat dare nō inuenit. **Q**uod cū miraret. sequenti nocte apparuit ei dñs dicens. aliis diebus me suscepisti in membris meis. **H**esternā autē die in memetip̄o. **I**tem dicit q̄ quidā cōsuetus recipe paupes cū in natali nō uenissent ad domū eius. uolebat comedē quo usqz ueissent aliquid. & mittens seruū inuenit vnū qui multū uidebat afflīctus. cui cum uel lent lauare pedes. inuenerūt eos p̄foratos. pro quo stupentes cū miraret. in eoz oculis euauit. **I**tem cū quedā mulier nobilis cōsuetā esset recipe paupes. & eis seruire p̄p̄is manib⁹ & abluere pedes eoz inuito uirō & imbibente & inuēisset ante domū suam paupem mirabiliter ut uidebat afflīctū. & ulcerosum. cōpassa duxit eum in domū suam uirō suo absente & cū peteret balneum. pauit ei. post cum diceret q̄ non posset quiescere nisi in molli lecto. posuit eū in camera sua. **C**ū autem subito uir eius ueniens dictam camerā intrasset in lecto uxozis in uenit dictū infirmum. qz cum crederet adulterū. & uell; eū occidere sup lectum eius apparuit ei dñs nudus in ea forma in qua pendit in cruce. dicens. quid me persequeris qui p̄ te hec passus sum. cū aut ad terrā p̄stratus oculos erigeret. nihil inuenit. & cōuersus est ad dñm. **I**tem exemplum de martyrio monacho de quo loquit̄ beatus **G**reg. iii. dial. & in omel. super euāgelium illud. **V**idēs ciuitatem fleuit &c. **C**ū dictus martyri⁹ iret cā uisitandi fr̄es de suo monasterio ad aliud. & rediret. in uia inuenit uirū qui uidebat lepza et elephantino morbo totus infectus. et p̄ lassitudine non posset se mouere. cū aut eius necessitati. lassitudini. & miserie cōpatere. ne in uia remaneret expanso pallio in eo in uolutum portabat sup humeros suos ad monasteriū suū. cui cum appropinquaret. pater monasterii clamauit occurrite fratres portas aperite. qz fr̄e martyrius dñm nr̄m ih̄m xp̄m appoztat. statidum p̄siliens. & cozā eo in ea forma apparēs

in qua cognosci solet. & celos ascendens ait ei. quia me non erubisti super terram. non ego te super celos erubescam. cum autem dictus pater occurreret & quereretur quod fecerat de eo quem portabat. ait. Si ego eum agnouissem pro pedes eius tenuissem. & dicebat quod cum eum ferebat. nullum pondus sentiebat. sed leuius incedebat. **Ibi dicit Greg.** Quo pondus eius sentire poterat quod portantem se portabat. **Ad idem videtur** facere quod de sancto **Iuliano** legitur. qui cum esset pauper & nobilis recedens de terra sua diu seruiuit cuidam magno & nobili qui fecit eum militem. et dedit ei quendam castellanam uxorem. cum autem insistere venationi quidam ceruus quibus insequeretur diuino miraculo dixit ei uoce humana. quod tempus veniret in quo preterea occideret. **Cum autem pater suus & mater** uisitarerent eum. & uxor eius eo absente in thalamo suo & in lecto suo eos collocasset. in mane rediens **Iulianus**. & intrans cameram ad uxorem excitanda. uidens duos dormientes credidit uxorem & adulterum aliquos cum ea esse. & occidit eos. **Recedens autem** obuiauit uxori sue ab ecclesia redeunti. stupens autem & querens qui essent qui in domo sua iacerent. **Audito** quod pater & mater essent. fleuit dicens quod verum erat quod dixerat ei ceruus. & quod de cetero ad domum suam non rediret nec cessaret usquequo certus esset de remissione peccati sui. **Cuius** copatiens uxor. eum secuta est. qui in silua quadam iuxta fluuium edificauerunt tugurium paruum prebentes transitum & hospitium sicut poterant itinerantibus insistentes orationibus. & aliis opibus bonis quantum poterant. & ideo forte quod faciebant hospites suos orare pro patre & matre defunctis itinerantes dicunt orationem dominicam pro eis ut bonum hospitium moueant. **Cum autem** quidam pauper media nocte ad aliam ripam fluminis audiret esset tremens & plangens. **Iulianum** vocans. mulier excitans eum misit illum ad eum. cum autem inuenisset eum leprosum ut videbatur & congelatum posito eo in nauicula & apportato ad domum cum ignem ei fecisset ut posset calefieri. dixit quod aliter non calefieret nisi ipsi in lecto suo inter ipsos duos eum collocaret. **Quod cum fecissent** copatiendo ait eis. **Iuliane** dominus misit me ad uos uerum acceptans preterea. et preterea tuum tibi dimittens. & citote quod cito migrabitis ad dominum. & hoc dicto dispuuit. & ita factum est ut predixit. **Item** hospitalitas bona multiplicat. exemplum. **iii.** reg. xvii. de farinula & lechyto olei. **Et** de oleo uidue multiplicato. **iiii.** Regum. **iiii.** **Item** saray fecundatur & abraham recepit potestatem grandi quam recepit angelos. **Gen.** xviii. **Item** hospita **Helisei** concepit. **iiii.** Regum. **iiii.** **Item** **Anna** & **Ioachim** prole nobilissima fecundantur sed gloriosa uirgine maria. **Item** in uita sancti **Remigii** dicitur. quod cum esset archiepiscopus remensis. & uisitans suam dyoc. hospitatus esset in domo cuiusdam conuicine sue. uidens eam erubescere pro eo quod uinum non haberet. omittis omnibus facta oratione ante doliu vacuum et signo crucis edito uinum exiit desuper. **Item** in uita sancti **Germani** legitur.

quod cum predicaret per britanniam cum discipulis suis. hyeme urgente regis palatium intrauit petens hospitium a rege. qui ei negauit. cum autem subulo regis egredere a domo regis ad suam portam portationem cibi sui. misericordia motus uidens germanum & monachos eius in niue algentes rogatos adduxit eos ad tugurium suum occidens & parans eis uiculu. quod beatus **Germanus** congregatis ossibus super eius pelle suis precibus reparauit. **Tunc** in mane palatium ingredi. & conuocato populo arguens regem de imisericordia. & ostendens eum indignum gubernare regna. deposuit eum a regno. & ille cum uirtuti diue pro qua operabatur sanctus non posset resistere licet multus recessit. & de palatio cum coniuge & libris suis recessit. **Sanctus autem Germanus** dictum subulcu regem britannie constituit propter hospitalitatem & caritatem suam & extunc reges illi de subulco sublimati sunt. **De hoc etiam** requiritur supra quod etiam bona multiplicat. **Item** hospitalitas a periculis eripit. **Sic** patet de **Loth**. **Gen.** xix. quem angeli quos in hospitio recepat liberauerunt a submersione sodomorum. **Item** **Raab** meretrix & tota progenies eius. **Iosue**. vi. quia hospitata est exploratores filiorum israel. **hebr.** xi. **Raab** meretrix non perit cum incredulis suscipiens exploratores cum pace. **Item** hospitalitas in celi palatio recipit. **Luc.** xvi. Recipient uos in eterna tabernacula. **ysa.** lviii. **Egenos** uagosque induc in domum tuam. **Et** post. **Et** gloria domini colliget te. **Ibi** glosa. **Prebe** rectum & accipe celum **Matth.** xxv. **Uerite** benedicti percipite regnum &c. **Et** post. **Hospes** enim fui & collegistis me &c. **Item** in uita beate **Marthe** legitur que fuit hospita domini. quod cum ipsa migrasset ad dominum. beatus **Maximus** iminus longe ab ea positus. uel beatus **Marci** alis lemonie. episcopus. **De** altero istorum legitur quod raptus in spiritu interfuit eius exequiis. & dominum cum multitudine angelorum animam eius suscipere uidit. & officium exequiarum complere. & dicitur in memoria eterna erit iuxta hospita mea. & angelos ridentes. ab auditione mala non timebit. & uidebit animam eius in celum cum domino & angelis ascendentem. **Quia** hinc scilicet qualiter sit agenda hospitalitas. **Primo** sciendum quod debet fieri humiliter. **Ex**emplo **Abzabe** & **Loth**. qui angelis occurrerunt & adorauerunt. **Gen.** xviii. & xix. **Hieronymus**. ipse **Abzaba** cum **Sara** socia in persona propria seruiuit. ipse humanitati incubuit. ipse pedes lauit. ipse humeris suis uiculu de armento deportauit. ipse peregrinis presentibus stetit ut seruus. ipse eis cibum ministravit ieiunaturus. **Quidam** frater dicebat quod aduentibus fratribus hospitibus fratres deberent occurrere cum eis reuerentem. cum constet christum aduenire. **Secundo** debet fieri celeriter. ut non uendatur tarditate uel difficultate recipiendi. **Iob.** xxxi. **Fozis** non mansit peregrinus. ostium meum uiatori patuit. **Gen.** xviii. **Accelera** tria sara. ubi dicit **Ozi**. **Senex** currit. anus accelerat. puer festinat in domo pristam. nullus est piger. nullus ab officio pietatis remanet otiosus. **Similiter** **Gen.** xxii. **Cucurrit** puella &c. **Et** post.

Festinauit Laban in occursum Eleazar dicens
 Ingredere benedicta domini cur foris stas &c. In uir-
 tis pa. dicitur quod in egypto erat ciuitas ozico no-
 mine in qua fere quot erant domus. tot erant
 fere monasteria. ubi erant decem milia monacho-
 rum viginti milia virginum. cuius ciuium consue-
 tudo erat portas urbis obseruare propter hospites
 suscipiendos. & eos violenti ad hospitia sua
 trahere. & de eis hinc inde aduicere pie compugna-
 re. **Tertio** debet fieri hilaritas. **Luc. xix.** Zacha-
 us festinans suscepit eum gaudens in domo sua
 quia super omnia uultus accessere boni. i. pe-
 ius. hospitalis inuicem sine murmuracione. Sic
 suscepit rode puella petrum. ita ut pro gaudio non
 posset ostium aperire. **Quarto** debet fieri pie-
 tas & misericordia ut fiat cum compassione pura. Vi-
 dua eligat si pauperes hospitio recipit. si pedes
 sanctorum lauit. si in tribulatione patientibus sub-
 ministrat. **Et nota contra hospites** uel qui om-
 nino non recipiunt pauperes. uel corrupta inten-
 tione. uel receptos male tractant. quia nec deus in-
 dignis. nec sancti eius compatentur. ut patet
 de diuite epulone. **Luc. xvi.** **Item Math. x.** Qui-
 cumque uos non receperit. amen dico uobis tolerabi-
 lius erit illi die iudicii terre sodomorum uel gomoz-
 reorum quam illi ciuitati uel domui. **Siles** sunt iu-
 deis in culpa. & erunt siles in pena qui eadem sep-
 timana qua dominum in ciuitate sua processionali-
 ter receperunt. eum de illa turpiter eiecerunt. & cru-
 cifixerunt. In eorum domo non dominus sed dyabolus
 suscipit quando non suscipiunt ex compassione. sed
 cum corrupta intentione. **Idem dyal. x.** dicitur quod cum
 sanctus fortunatus a quodam obfesso eieceret
 demonem. demon in specie pegrini clamabat quod
 fortunatus pegrinum non solum non receperat
 sed de suo hospicio eum expulerat. nec inueiebat in
 eius ciuitate qui eum susciperet. tunc quidam motus
 non compassione. sed episcopi fortunati derogacione ad
 hospitium suum uocauit eum. ubi dum sederet. fili-
 um hospitis sui in ignem proiecit. & animam eius ex-
 cussit. **Ipsos etiam malos hospites dyabolus aliquando**
 occidit. quod patet super de purgatorio. de mulie-
 re que de die pauperes recipiebat. & de nocte
 expellebat. **Non solum autem ipsos hospites dy-**
abolus aliquando opprimit. imo deus morte subita
 & turpi eos occidit sepe. & semper eos eternaliter
 damnat nisi digne penitent. **Vnde legitur in mi-**
raculis beati iacobi quod anno domini .M. c. quidam
 homo uolens fugere mortalitatem que erat in fra-
 cia. cum uxore. & libris iter sancti iacobi arri-
 puit. cum autem uenisset in urbem pabiloniam. ux-
 ore eius defuncta hospes eius totam eius pecu-
 niam. & iumentum quo pueri uectabantur retinu-
 it. **Cum autem propter hoc ab incepto non desisteret**
 pueros nunc portans nunc trahens. post dicte ur-
 bis exitum occurrit ei uir cum asino. qui causa
 tanti infortunii sui audiens accommodauit ei asi-
 num suum usque ad sanctum iacobum. **Vbi cum pue-**
rississet. & oraret. apparuit ei oranti & vigilan-
 ti secum iacobus querens si eum agnosceret. cui ne-
 ganti ait. **Ego sum sanctus iacobus** qui in pa-
 pilonia accommodaui tibi asinum meum & iterum

eum tibi accommodo reuertenti. & prenuntio tibi
 hospitem tuum qui iniuste bona tua retinuit
 et omnes alios hospites qui similia faciunt tur-
 pi & improuisa morte morituros qui bona de-
 functorum retinent que debent pro animabus eorum.
Ruet enim hospes predictus de solario domus sue
 quo deo disputat. & iuxta quod predictum euenit.
DE VISITATIONE INFIRMORUM.
RVM. DIS. XXIII.

Qirca decimum quintum scilicet de uisitati-
 one infirmorum sciendum quod cum misericordie
 dia dicitur respectu miserie. uideat istud
 opus excedere omnia alia opera misericordie. cum
 nulla sit maior miseria temporalis. miseria infirmi-
 tatis. **Huius operi debemus libenter intendere propter**
 multa. **Primo** propter vinculum naturale. **Secun-**
do propter speculum exemplare. **Tertio** propter
 meriti incrementum. **Quarto** propter primam comple-
 mentum. **Primo** inquit propter naturale vincu-
 lum. quia nos omnes fratres sumus in christo. **Mal. i.**
nuncquid non unus pater est omnium uirum. **Et Math. xii.**
Omnes enim uos fratres estis. **Item** exemplum potest
 apostolus. **i. cor. xii.** Omnes unum corpus sumus in
 christo. singuli autem alter alterius membra. et sic ibi
 dem dicit. **Si patitur unum membrum** compatuntur
 omnia membra. **leso pede flet oculus.** **inspicit oculo**
luc. cõrectat manus. os plangit &c. **Sic debet**
 esse in corpore mystico quod unus homo compati debet
 & etiam subuenire alteri patienti. **Secundo** de-
 bet ad hoc nos mouere exemplare speculum. **Ad hoc**
 habemus exempla christi. angelorum ac etiam sanctorum
 tam beatorum quam etiam uiatorum. **Exemplum** quidem
 christi. qui uenit in mundum ad infirmos uisitan-
 dum. **Luc. i.** **Uisitauit nos oriens ex alto** &c.
Mar. ii. **Pharisaeis & scribis murmurantibus**
 quare cum publicanis & peccatoribus manducaret
 & biberet. **Rõdit.** non egent qui sani sunt me-
 dico. sed qui male habent. **Idem Luc. v.** **Item Math.**
iiii. **circuebat ipsis totam galyleam sanans om-**
ne languorem & infirmitatem. **Item** ad hoc ponit
 exemplum **Luc. x.** **de illo qui incidit in latrones**
 qui etiam dispoliauerunt eum. et plagis impositis
 &c. **Sequitur.** **Curam illi habere** &c. **Ad hoc etiam**
 specialiter misit apostolos. & dedit eis uirtutes super
 omnia demonia ut languores curarent. **Luc.**
ix. & **Math. x.** **Infirmos curate** &c. **Item** beati
 angeli dant nobis exemplum infirmos uisitan-
 di & eis seruienti. ut patet **tho. xi.** & **xii.** **quo-**
modo eum angelus curauit & uisitauit. **Item** ip-
 sum dominum uisitauit & confortauit angelus in ago-
 nia sue passionis. **Luc. xxii.** **Item** in uirtute pa. di-
 citur quod cum quidam solitarius pauper per triginta die-
 es egrotaret solus carens humana uisitatione ha-
 buit angelum sibi administrantem per octo dies.
Cum autem uenissent fratres ad eum. recessit & cla-
 mauit infirmus. **Recedite fratres.** quia administra-
 tor meus in aduentu uestro recessit. **Cum autem ali-**
quantulum recessissent. quieuit in pace moriens.
Solent enim maxime uisitare infirmos angeli de-
 stitutos ab humana consolatione. ut patet per exem-
 plum de **Agar** & filio eius. **Gen. xxi.** **Exaudiuit**
dominus uocem pueri &c. **Item** per exemplum **Helye.**

iii. Reg. xix. Angelus dñi tetigit eū &c. **I**tem in triptica hystoria li. ii. dicit q̄ quidam nomine acquilinus febre longissima & grauissima laborans cū multa expēdisset i medicos. & potiones multas accepisset. & quicquid comederet & biberet totū euomeret. ad ultimū videns q̄ nulla medicina ei p̄ficeret. fecit se deferri i ecclesia beati Michaelis apud cōstantinopolim ubi apparuit ei monēs q̄ sibi facerz salsam de uino & pipe & melle in qua intigeret omnia q̄ comederet. q̄ fecit. & omīno curatus est. licet illa sint oīno cōtraria illi infirmitati s̄m physicam. **I**tē ad exemplū sc̄toꝝ non solū uiatoꝝ sed etiā beatoꝝ debemus infirmos uisitare cōpatiēdo & cōsolando eos. **A**d exemplū apli. ii. coꝝ. xi. quis infirmā & ego nō infirmoz. **V**isitauerūt em̄ eos sancti. & etiā de infirmitatibus despatissimis eos curauerūt. etiā ip̄i beati. q̄ patet in uitis & miraculis sanctoꝝ. **I**tem beati iam glōzificati in p̄ria nobis p̄bent exemplū. qui pluries legunt uisitare infirmos & de grauissimis ac despatissimis infirmitatibus liberasse. **E**xemplū de beata Agatha quaz b̄tus Petrus uisitauit in carcere. & de dolore māmillaz suaz curauit eam. **E**xemplū de beato Francisco qui Iohem de hylenda letaliē sauetiatū imo multis plagis mortalibus adeo crudeliter laceratū ut de sola sepultura eius ageretur. & nō credebāt superuicturus in crastinū uisitauit in nocte et cōtactu sacroꝝ stigmatū ilico plene sanitati restituit. **I**bidē de Rogero quodā canonico maioris ecclie qui uidēs ymaginem beati Frācis̄i sacris stigmatibus m̄signitā cū incredulus iriderz. subito sic mirabiliter fuit p̄cussus in utraqz manu quasi p̄silissz spiculum de balista sonū audiuit. dolore sensit. & illeis manēibus cyrothecis manus apparuerūt tanqz spiculo p̄forate. **C**um autē p̄ triduum incessantē dolore atrocissimo torqueretur. tandē cōpulsus est beatū Franciscū lacrymabiliē inuocare. rogans huiliter sibi p̄ illa sacra stigmata subueiri. q̄z beatus Franciscus in tegre sanitati restituit. & ab omni dolore aculeo liberauit. **I**tem legīt in miraculis beatoꝝ martyꝝ Cosme & damiani. q̄ quidā sacrista rome in eoz ecclia diu deuote seruiērat. qui in cruce grauissimā & incurabilē infirmitatem incurrit. **C**um autē quadā nocte grauissime fleuisset & ozasset diu. intrās lectū dormiēns uidit duos splēdidissimos viros alterū eoz portantē cultellū & pixidem. alterū coxam mauri cuiusdam qui nup in urbe mortuus & sepultus fuerat. & hii crus infirmum dicte sacriste amputauerūt. & crus mauri coxe sacriste inleuerūt. & vnguēto quod ferebāt inunxerūt. et oī dolore remoto crus sacriste vñ crus dicti mauri remouerāt detulerūt. **E**xcitāt sacrista stupet de uisione. s̄ magis de subita quā sentiebat curatōne & dolore amissione uel ammonitione. **S**urgit & magis mirat̄ inueiens se habere crus mauri mirās si erat qui fuerat. & cū grās agēdo cātaret excitāt clerici. socii stupēt

ad uisa. **C**urrūt ad corpus mauri cū quo coxā sacriste repierūt. **D**e hoc versus. **M**ira iūctura defūcto moribida sura. **M**ortua p̄ crura dat̄ egro cōualitura. **I**tē ad hoc exēpla multa iustoz & sanctoꝝ adhuc in p̄nti miseria uiatoꝝ. **D**e beato Frācis̄o legīt q̄ ip̄e leprosis & desp̄cabilibus p̄sonis huilime seruebat. sp̄aliter in sue cōuersionis p̄ncipio totum se cōtulit ad seruitiū leprosoꝝ. nec soluz eis necessaria m̄strabat. uerū etiā lauabat eoz pedes. ligabat ulcera. & educebat putrediem & saneim abstergebat. **D**e beata Elyzabeth dicit q̄ cū ip̄a esset de gñe regio imo regis vngarie filia. viro suo mortuo relicta pompa seculi hospitale ostruxit. ubi paupes recipiebat. & infirmos omni genere infirmitatis. leprosis & cōfractis quos ancille & alii abhoiabant tangere et respicere pedes & capita abluēbat. & vulnerū cicatrices. & vlcera & scabiem. quasi ip̄i xp̄o faceret hec officia pietatis. **I**tem cū quidam p̄ctōꝝ maxī transfretasset & posuisset se i hospitali ad seruiendū infirmis. & aliqñ abhozeret cuiusdā ulcera cuius lauabat pedes. lotōnis aquā contra eoz bibere cepit cū pleno oze que facta ē ei dulcissima. & suauitate fragrantissima sup oīa pigm̄ta. **E**t hoc ei fuit signū remissionis peccatoꝝ. ad quoz memoriā dictam aquā hauserat. **I**tem cū iohes de monte mirabili dñs ualde pius & deuotus uiderz paupem ualde afflictum ulceribus sanie et foetidibus. ait ei. quare nō vadis ad domū dei. ut ibi quiesceres. **R**ndit. nō possum ire. & ego ait portabo te. & assumpro eo sup humeros. portauit eū illuc. cūqz haberet foetidos pedes & tibias plenas sanie. lauit ei. et cū ei dolerz eoz. ait. **O** eoz misere & supbum mō poteris crepae & hausta aquā loture bibit cū duabus manibz. **I**tē eccl. xxvi. non te pigeat uisitare infirmū. **H**uius exemplū dabat dñs qui non solū uisitabat. s̄ se ab eis tangi p̄mittebat. & leprosoꝝ tangebāt. & eos tactu suo curabat. **I**tem ad huius exemplū non solū beatus Martinus tangebāt eos. sed osculabāt & osculo curabat. **R**efert mgr̄ Iac̄. de uie. q̄ quidā comes campanie deuotus. pius & huilis cōsueuerat frequēt uisitare q̄dam leprosum. & se ozōnibus ei cōmittere & uerbis & beneficiis eū cōfortare. **C**ū autem de lōgo tpe nō uisitalset eū. mortuo leproso hoc comite ignozāte. uenit ad eū intrās eius tuguriū. & cū uocaret eū noie suo querēs quō circa eum agere r̄ndit. bñ p̄ dei grām. nūqz ita bñ fuit mihi. **T**ūc milites & burgēses qui cū dño comite erant. dixerūt. **D**ñe quae intratis tuguriū illud cū nullz ibi mozeē. ille leprosus mortuus est iam mēsis est elapsus & sepultus in illo loco. **F**aciens ergo inquiri dictz comes non inueit ibi nisi pietes & euguriū mira fragrantia odoris plenū. **T**ertio mouz ad hoc uirtutis exercitiū. & meriti incrementū. quia hoc est oītra peccata remediū. oītra temptatōes p̄sidium. n̄re fragilitatis speculum ul' iudiciū & uere religionis exemplū. **I**a. i. religio mūda

& immaculata apud deū & p̄rem hoc est visi-
tare pupillos &c. **Q** etiam sit caritatis hoc au-
gmentū & meriti incrementū dicit̄. eccl̄i. vii.
Nō te pigeat visitare infirmū. ex hiis em̄ ī dī-
lectōne firmaberis. **I**deo Beata virgo p̄legit
statim facere post filii dei incarnatōem & cō-
ceptōnem qz ascēdit ī montana cū festinatō-
ne ut **E**lisabeth seni. grauide. & infirme serui-
ret. **I**tē ī uita sancte **M**arie de oignies dicit̄.
q̄ ip̄a p̄mo virū induxit ut relictis omnib⁹ ī
leprosar̄ia seruiret leprosis. ex quo ad magnū
p̄fectōnis culmē postea puenerūt. & ei reuela-
tum fuit q̄ vir suus qui fuerat eius socius ī-
seruitiū infirmoꝝ huilitate. socius suus eēt ī
eternitatis sublimitate. **I**tē ī uic. pa. legiē. q̄ q̄
dam fr̄ interrogauit q̄dam abbatē. cuius ma-
ius ess̄ meritū. **A**n fr̄is qui ieiunat p̄ sex dies
ī septimana. & multū laborat. an illius q̄ ser-
uit infirmantibus. **C**ui r̄ndit senex q̄ si ille q̄
ieiunat p̄ sex dies suspēderet se p̄ nares. nō ita
placere deo ut seruitiū sequeris &c. **Q**uar-
to mouet ad hoc eterni p̄mii cōplementuz. de
quo **Mat̄. xxv.** Venite b̄ndicti &c. **E**t subiū-
gitur cā. **I**nfirmus fui & visitastis me.

Ad decimū sextum sc̄z ad visitatōem incar-
ceratoꝝ inuitant nos. **P**rimo scripture
sacre monita. p̄s. **E**ripite paup̄em & egenū de
manu p̄ctōis liberate. qz maxime sunt visita-
di boni ī carceribus inclusi uel captiui conso-
lādo eos. et necessaria eis m̄strando. redimē-
do. liberando & a carcere & a morte. eccl̄i. iiii.
Libera eū qui iniuriam patit̄ de manu sup̄bi.
Heb̄. xiii. **M**emōtote victoꝝ tanq̄z simul vi-
cti sc̄z cōsolando eos. liberādo. puīdendo &c.
Secūdo ad hoc mouēt nos exempla. p̄mo
xp̄i qui ad hoc uenit ī mundū. & descendit
etiā vsqz ad infernū. **V**n̄ eduxit victos ī for-
titudie. ad hoc uoluit capi. ut captos eriperet. li-
gari ut cōpedicos absolueret. uendi ut redime-
ret. occidi & ad infernū descendere. ut suos a
morte & ab inferni carcere liberaret. ysa. lvi.
Sp̄s dñi super me & misit me ut p̄dicarem
captiuis indulgentiā. & clausis ap̄tionem. **I**tē
ī passionib⁹ sc̄toꝝ legiē frequēt de celis des-
cendisse. & ad eoz carceres uisse ad eos con-
solerandū. ut de b̄to **D**yonisio. & de aliis plu-
ribus legiē. **I**tem ad hoc mouent nos exempla
angeloz. ut habet̄ **D**an̄. vi. q̄ danielī incluso
ī loco leonū misit deus angelū suū qui con-
clusit oza leonum. &c. **I**bidez. xiiii. q̄o depo-
tauit angelus abacuc de iudea ī babylonem
ī locū ubi erat daniel. **I**tē act̄. xxi. q̄o ange-
lus dñi astitit petro īcarcerato & liberauit eū
Item ī passione sc̄e **A**gnetis et **V**incēti et **K**a-
therine & alioꝝ multoꝝ legiē q̄ benigne an-
geli uisitauerunt eos īcarceratos. & quō eos
cōsolati sunt. **I**tē ad hoc mouent nos exempla
sc̄toꝝ etiā hic uiuentiū. de quibus dicit̄ ap̄s.
Heb̄. x. uinctis cōpassi fuistis. **D**e b̄to **D**nico
legiē q̄ cum eēt rome postq̄z officiū audierat.
ferre singulis dieb⁹ muros circuibat. & alia lo-
ca ubi erāt īmurati. & eis moīta salutis dabat.

Similis **T**hobie. de quo legiē eiusdem. i. **P**er-
gebat p̄ omnes qui erāt ī captiuitate. & mo-
rita salutis dabat eis. **I**tem de b̄to **N**icolao le-
giē. q̄ cū tres barones constantini impatoꝝis
fuisent ei incusati de hoc q̄ cōspirassēt ī moꝝ-
tē eius. & hoc fuisset ei suggestū ex ma'itia &
inuidia. cū īcarcerasset eos. & ī crastinū de-
berent occidi. īnuocauerūt auxiliū beati **N**ico-
lai adhuc uiuentis. tunc ī ip̄a nocte apparuit
beatus **N**icola⁹ impatoꝝi arguens eū de hoc q̄
sine inquisitōne uellet occidere innocētes īnu-
ens ei bellū īminere & moꝝtē nisi liberar̄ eos
& dixit se esse **N**icolaū ep̄m mirree ciuitatis.
Idem etiā apparuit p̄posito qui eos captos de-
tinebat. ita q̄ ī mane cū deberēt occidi inquis-
rens impatoꝝ de fama & miraculis beati **N**i-
colai ei misit illos liberos cū exenniis suis. **I**tē
cū filius cuiusdā militis noꝝmānie captus es-
set apud sarracenos reducēs ad memoriā ma-
gnū festum q̄ pater suus faciebat ī capella
sua ī festo sancti **N**icolai cepit flere. & cum
cām fletus audirent sarraceni. grauit eum fla-
gellauerūt. qui cū post fletū & oꝝdem obdoꝝ
miret īcarcere ī mane excitatus inuest se ī
capella p̄ris sui libez. **I**tem ī triptita hystozia
li. xii. dicit̄ de quodā ep̄o noīe **A**quatō q̄ uen-
dicit̄ oīa uasa aurea & argentea eccl̄ie ī redem-
tōnem & refectōnem perlaz gentilium quos
captiuos adduxerant romani. dicit̄. deus hīs
uasis non utitur.

Ad decimū septimum sc̄z sepulturā mortuoꝝ
rū. ut sc̄z sepeliēdis mortuis libent̄ curā &
diligentiā īpendamus. & eoz sepulture perso-
naliē intersumus. monēt nos multa. **P**rimo
scriptura sancta. eccl̄i. vii. **M**ortuo nō phibeas
grām. nec desis plozantibus ī cōsolatōnem.
Itē. xxxviii. **S**uper mortuū p̄duc lachrymas
& quasi dira passus incipe plozare fm̄ iudiciū
cōtege corpus illius. & ne despicias sepulturā
illius. **S**ecūdo ad hoc debet nos mouere na-
turalis pietas & caritas. iuxta illud. **I**o. xii. di-
uinū exemplū. **C**ū dilexisset suos ī finē dilex-
it eos. **H**oc est em̄ uctimū b̄nficiū quod eoꝝ
corpibus exhibetur. **T**ertio ip̄a natura re-
rum sensibiliū. **D**icit em̄ **A**risto. ī li. de na-
tura aīalium. q̄ cū delphynes pisces maris mo-
riunt̄. alii uiui cōueniunt. & eos ī fundo ma-
ris sepeliūt. **I**tem ī uic. pa. dicit̄ **H**iero. de mo-
nacho captiuo. q̄ īnē alias naturales pp̄rieta-
tes foꝝmicaz quas mirabat̄ dicit̄ monachus ī
solitudie erat hec. q̄ cū vna moꝝereē. alie cōue-
niebāt. & quasi cū celebzi luctu corpa mortua
deportabāt. alia aliā uolentē intrare nō īmpe-
diebat. **S**ed si cadebat sub onere. alie cadentem
suis humeris subleuabāt. **I**tē cū **F**ozimas
maria egyptiaca mortua nescirz quō foueam
ad eam sepeliendā faceret. leo uenit & faciēdo
foueam ad eā sepeliendam eū iuuit. **I**tem ī uī-
ta pauli p̄imi heremite. **H**iero. q̄ cum antho-
nius non haberet vñ foueā faceret ubi corpus
dñi **P**auli sepeliret duo leones de silua uenerūt
foueā fecerunt ad sepeliendū corpa iuuert

et benedictione ab Antonio accepta ad siluam redierunt. **Q**uarto exempla angelorum quae ita diligenter curam habent de natura anime sibi commissa quae eam deducant ad locum quietis sue. **L**uc. xvi. Lazarus mortuus portabatur ab angelis in sinu abzabe. Nota super de anima pegrini quam Michael & Gabriel sine dolore iussi sunt deponere ad celum. Similiter & nos debemus curare quomodo honorifice natura corporis fragilitati nosse filios sepeliatur. Item angeli etiam quoniam alii non sunt qui sepeliatur curam habent de corporibus sepeliendis. sic patet in passione beate Katherine cuius corpus in synai mirabiliter sepelierunt. Similiter in passione beate Agathe cuius sepulchre titulum apposuerunt. Item super de fetore peccati de pegrino fetente et heremita quem angelus sepeliuit. **Q**uinto exemplum primum antiquorum. **T**hob. ii. qui propter hoc faciendum prandium dimittebat. & propter mortis periculum hoc facere non omittebat. **S**exto multiplex utilitas hoc facientium nos debet ad hoc mouere. Prima est quod a peccato reuocat aliquando & ad bonum puocat. **E**ccl. vii. Memorare nouissima tua. Quod facit sepe cum videt per oculos mortem alienam. **D**e his satis habet super de morte. **P**yrhata. **E**t ibidem habet de multis bonis que facit homini memoria mortis. **H**oc etiam notat. **R**eg. xviii. **D**e resuscitato ad tactum helysei. **S**ecundo a malo conseruat. **E**ccl. xviii. Memorare nouissimorum & desine imitari. **H**uius exemplum habet. **R**eg. xxiii. **D**e pseudo propheta. qui quia sepeliuit occisum prophetam a leone seruat ioseph tempore a subuersione ossium suorum. **T**ertio benedictionem domini & sanctorum & laudem impetrat. **R**eg. i. **D**ixit David uiris iabes. **B**enedicti uos a domino qui fecistis hanc misericordiam sepeliendo Saul. **I**tem de Magdalena dicit dominus. ad sepeliendum me fecit unguendo corpus meum. **E**t post Amen dico uobis ubi predicatum fuerit euangelium hoc. **Q**uarto hoc opus spiritualiter coram domino angelus representat quasi maxime sibi gratum. sic dicit angelus thob. xii. **Q**uoniam abscondebatur mortuos &c. adeo enim placet ei hoc opus ut uendit non recusaret. & precium uenditionis sue cederet in emptorem agrum figuli. ubi pegrini sepe lient. quorum sepulture cura multum deo grata est. **I**n uis. pa. legitur quod cum abbas mustus esset gentilis princeps latronum. & uellet spoliare domum uirginis sacre. ad uisionem iudicis conuertitur hic conuersus cum multa cura sepeliatur christiana. nos. & uestibus aprabat quos primo conseruat occidere & spoliare. qui ex hoc factus est princeps monachorum singulis diebus dominicis diuitius panem sumens. **C**um autem mortuum sepeliatur. ait ei discipulus suus quidam. uerum pater cum tanta diligentia me sepeliatur. **C**ui Respondit. & hoc faciam. **C**um autem eum mortuum sepeliatur diligenter. clamauit querens a mortuo. si sufficeret ei. **R**espondit mortuus. sufficit pater implesti promissum. **H**ic summe perfectionis exemplum hoc factus est. & post multa miracula quiescit in pace.

DE PIETATE ERGA PARENTES. .DIS. .XXV.

Ad decimum octauum scilicet de pietate parentum & de misericordia eis exhibenda quibus quanto magis tenemur. eos magis diligere debemus. & eis copari. **A**d compassionem et pietatem eorum nos mouet ista scilicet admonitio sacre scripture. **I**nstitutus proprie nature. exempla irrationalis creature. scilicet exempla & documenta. utilitas propria. et dei beneficia. ipsa que pro nobis ipsi penes prouidentur incommoda. et ipsa que nobis contulerunt uel ab ipsis uel occasione ipsorum nobis obuenerunt comoda multum. **V**ltimo ipsorum impiorum filiorum multiplex pena. **P**rimo enim scriptura ad hoc mouet ut eos diligant & eis obediatur. & eis bona faciant. & honorem eis exhibeant filii eorum. **E**ccl. iii. Filii sapientie ecclesia iustorum. & natio eorum obediencia & dilectio. ex hoc enim quod de eis nascuntur. debent eis obedire. & eos diligere tanquam principium nature eorum. **E**xo. xx. **H**onora patrem tuum & matrem tuam &c. **S**ecundo mouet ad hoc propria natura. **B**asilii. **P**arentes nostros et propria uiscera diligamus. huius supuacuum est in illud nos impelli per quod inuis in amorem scilicet & compassionem eorum naturaliter. **D**icitur quod quidam prefamilias uxorem habuit adultera de qua habere uidebatur tres filios. cum autem aliquando improparer ei peccatum suum & molestaret eam. ait illa ei. ut uos habeatis dolorem perpetuum. **S**ignifico uobis quod unus istorum trium uester est. alii duo adulteri. & ut amorem unius duobus aliis prouideatis. nunquam scietis quis est uester. **Q**uod cum nulla ratione uell ei ita dicere. & ille in morte faceret testamentum suum dixit quod omnia bona sua reliquebat illi qui suus erat aliis ab eis exclusis. **C**um autem quereret ab eo quis esset ille. nec ipse sciret eis dicere. quilibet eorum eis dicebat se legitimum heredem. & volebat res omnes occupare. **T**rahunt ad iudicium. iudex dat istam sententiam quod pro mortuus ligaretur ad arborem. & quod quilibet eorum haberet archum & sagittam. & qui melius prouideret eum. mediam hereditatem haberet. **C**um autem duo eorum traxissent. & valde fortiter corpus infixissent. tertius dixit quod nunquam ad patrem suum traheret. sed si quis eum de cetero prouideret. non ipse fieret. & hoc dicens flebat. **T**unc iudex iudicauit eum uerum heredem. & alios spurios. quod naturalis institutus in compassionem patris eum ad hoc impellebat. **V**nde propter hoc uulgariter dicitur quod cor non mentitur. **T**ertio mouere potest ad hoc irrationalis creatura per exemplum suum. **D**icit enim ysidorus in li. de creaturis quod cyconiaz talis est natura quod cum ipse se affligant. & cibum suum sibi detrahant. ut pullis suis prouideant. postquam pulli uolare possunt & prouidentur capere compatiens maciei & afflictioni penitentium compellunt eos morari in nido. usquequo bene conualuerint. & ipsi ad prouidentur uolant quod eis uicem rependendo deponant sic faciunt boni filii de penitentibus. **N**on sic autem faciunt pulli uulturum. de quibus dicitur naturales quod postquam diu laborauerunt penes eorum circueundo

castra & cadauera cū magno piculo & laboze
 ue eos depalcant sibi subtrahēdo cibū. Postq̄
 pulli cōualuerint & fortificati & pentes p̄ eis
 afflictī verberant eos alīs. nec aliqd̄ de p̄da
 sua dant eis. s; eos verberādo rostro & alīs de
 nido eos expellunt. Sic faciūt impiī filii de su
 is p̄ntibus. **Quarto** ad hoc valēt sanctozū
 monita & exempla **Thob. iiii.** Audi fili cū de
 us accepit aīam meā. sepeli corp⁹ meū et hono
 rē hēbis m̄ri tue. **Eccī. iiii.** Fili suscipe senectaz
 p̄ris tui. &c. Et post. Elemosina p̄ris nō erit in
 obliuionem. **Ibidē.** Qui honozat p̄rem iocūda
 bī in filiis. **Frequent** accidit q̄ taliter se habēt
 filii p̄m ad eos qualiter vident eos se habere
 ad p̄ntes suos. **Vñ** dicit q̄ cum quidā pater
 familias vnicū filiū suū egregie maritali; di
 tasset. et bonis se spoliasset. eū inuestiēdo. cū
 factus esset decrepitu; et infirmus instigante
 vxore positus est in uilissimo loco dom⁹ quā
 ip̄e edificauerat. & vix potuit h̄re a filio duas
 vlnas de burello quo opiretur i hyeme. **Puer**
 aut̄ quidam filiū filiū quē tenerrime p̄ dilige
 bat hoc notās flebat. & dicebat q̄ nō cessaret
 nisi pater suus daret ei duas vlnas de burello
 sic ip̄e dederat p̄ri suo. **Que** cū ei date eēt pu
 er cōplicauit eas. & reposuit dicens. q̄ idem fa
 ceret ip̄e p̄ri suo q̄ n̄ senex esset. ut faciebat ip̄e
 se p̄ri suo. dans ei illas duas vlnas ad cooperi
 endum se. **Item** debemus eis cōpati ad exem
 plum materialis ioseph q̄ de terra chanaan pa
 trē suum in egyptum ut eum tpe famis ibi re
 ficeret tam sollicitē & deuote uocauit. & eum
 cū tota familia pauit. et circa eū tot pietatis &
 honozis officia exercuit. ut habēt. **geñ. xli.** &
 in aliis locis. **Item** debet nos ad hoc incitāe ex
 emplum veri ioseph xp̄i. qui in tanto discrimi
 ne sue passionis m̄ris curam non omisit. s; eā
 discipulo cōmendauit. **Io. xix.** **Quinto** debēt
 nos ad hoc mouere bona q̄ ip̄i nobis fecerūt.
 uel ab eis uel eoz̄ occasione nobis aduenerūt
 & etiā mala que p̄ nobis sustinuerūt. **Vñ** eccī.
 iiii. **Quasi** dñs seruiēt hiis qui se genuerunt
Itē eccī. vii. **Honora** p̄rem tuū & m̄rem. & me
 mento q̄ nisi p̄ eos nō fuisses. et retribue illis
 quō & illi tibi. **Itē** geitus m̄ris tue ne obliuif
 caris. **Item. xxx.** **Pzo** aiabus filioz̄ pius pater
 colligabit vulnera sua. & super omnē vocem
 turbabunt viscera eius. **Itē** **Thob. iiii.** fili me
 moz eē debes que & q̄zta passa est mater tua
 p̄pter te. **Hoc** bñ attendebat ille pius filius. de
 quo legi; in miraculis sancti iacobi. qui cum
 iret cum p̄re suo de thetonia ad sanctū iacob
 bum cum aliis cōpatrotis suis. hospitati sunt
 apud tholosam i domo cuiusdā diuitis burgē
 sis qui diuites eos cogitans. & quō eoz̄ pecu
 niam posset retinere. cū inebriasset eos nocte
 in mantica p̄ris & filii cyphum suum inclusit
 argenteū. & cum in mane insequeret eos cū
 multis dicens eos fures. & faciens eos scruta
 ri. in matica cōmuni p̄ris & filii cyphum suū
 repiens. facit eos trahi ad iudicem. **Cū** autem
 pater vellet potius suspēdi q̄z filius suspende

retur. data sentētia q̄ alter eoz̄ suspendere.
 filius recolens bñficia p̄ris omnino nō potuit
 sustinere q̄ pater suspēdere. s; pzo eius libera
 tōne hoc eligens suspēditur. & pater tristis &
 anxius ad iter inceptum pficiendum p̄gredi
Cūq; p̄. xxxvi. dies de pegrinatōe redir̄. ad
 corpus p̄dentis filii p̄greditur. **Et** cū eum cū
 lachrymosis geitibus. & suspiriis clamādo &
 eiulando uocaret. r̄ndit ei. **Noli** pater dulcissi
 me flere s; gaude. qz nūq̄z ita bene fuit mibi.
 qz ex quo hic fui positus beatus iacob⁹ me ce
 lesti dulcedine sustētans usq̄z nūc refocillauit
Quo audito. pater cucurrit ad iudicem. qui ac
 cedens ad paribulum cū quibus deponunt eū
 viuentē & sanū. & ilico eius hospitē ibi suspē
 dūt. **Hoc** dicit Calixtus papa factū fuisse an
 no dñi. **M. xc.** **Sexto** mouere nos debet ad
 hoc utilitas pp̄ria que ex hoc acquirē. sed deo
 in hoc taliter obediē q̄ in pietate q̄ exhibēt pa
 rentibus sumus p̄ sic eis p̄ponitur ut pzo eis
 nihil fiat vñ deus offēdat. s; ip̄e eis in omni
 bus & p̄ omnia p̄ponat. **Tūc** opus pietatis in
 parentes siue eis reuerēdo siue eis bñfaciēdo
 hec sexdecem bona facit que notant **Eccī. iiii.**
Filii sapiētie ecclesia iustoz̄. & natio eoz̄ obe
 dientia & dilectio. quod ē dicere. filii sapiētes
 sunt filii ecclesie. ad hoc nati sunt ut deo et pa
 rentibus obediāt. & eos diligāt. **Et** hec bona p̄
 hoc eis eueniūt. **Primo** iudiciū summi patris
 obseruat. hec agendo ut aīas suas saluāt. **Qō**
 notat cum dicit. **Iudiciū** p̄ris audite filii &c.
Item deo se cōformant qui eos honozat. dās
 eis filios. **Vñ** sequit̄. **Deus** honozauit patrem
 in filiis. **Item** a iudicō dei se liberāt qui requi
 ret quō hoc mandatū impleuerūt. **Vñ** iudiciū
 um m̄ris exquiret &c. **Item** thesauros sibi bo
 nos accumulāt. eos deus in filios lerificat qui
 hoc facit quod petit impetrat. vitam p̄longat
 m̄rem ecclesiā refrigerat. dei timoz̄ iudicat.
 bñdictōnem impetrat. domos cōfirmat glori
 osum iudicat. & efficit. amissa recup̄at. iustiti
 am edificat. in tribulatōne confortat. p̄ctā dif
 soluit & relaxat. que om̄ia notant i ecclesiasti
 co. iiii. in serie lre. **Septimū** est peua impioz̄
 ad p̄ntes. **Puniūt** ei impiī filii ad p̄ntes m̄
 tripliciter. **Primo** qz ignomiōsi & infelices per
 hoc a dño & pplō iudicant. **p̄. xxx.** qui affli
 git p̄rem & m̄rem ignomiōsus. & infelix erit
 ut patet **Luç. xv.** de filio pdigo. **Silr. geñ. ix.**
 de cham. cuius semen maledicit̄. & in seruitu
 tem reducit̄. & ius p̄mogeniture amisit. **Item**
 subita morte extinguit̄. **p̄. xx.** **Qui** maledi
 cit p̄ri suo uel m̄ri extinguet̄ i mediis tenebris
 lucerna ei⁹. ut patet de **Abalon. ii. Reg. xviii.**
Item hoicide similis efficit̄. **p̄. xviii.** **Qui** sub
 trahit aliqd̄ patri suo uel m̄ri dicens hoc non
 esse p̄ctm̄. princeps est homicide. **Silis** est iude
 is qui ea que habebāt templo offerebāt. ne pa
 rentibus bñfacerent. **Quos** arguit dñs. **Mat.**
xv. **Qui** maledixerit p̄ri uel m̄ri morte mozie
 tur. **Quicūq;** dixerit p̄ri uel m̄ri inius quōcūq;
 est ex me tibi p̄derit &c. **Itē** iram dei super se

accumulāt q̄ eos occidit subito frequent. **Mat.**
iii. Progenies viparum &c. q̄ paterna latera
 corrodūt mali filii. **Anno dñi. M. cc. l.** Accidit
 in dyoc edueñ. apud vergiacū castrum ducis
 burgūdie q̄ quidam ppter bona materna q̄
 male expendebat in tabernis & aliis ut cōsue-
 uerat quodaz mane offendit mrem suā. ita q̄
 ip̄a ira cōmota imp̄cata est ei sic. **Rogo deum**
 q̄ ante q̄z reuertaris. & añq̄z dies transeat de-
 poteris mri tue frigidū exitiū in feretro moz
 tuus. & malo gladio lacerat. **Et quidā alius**
 iuuenis de villa circūiacente impius cōtra pa-
 rentes suos. sepe ppter suā i solerciam eos mo-
 lestebat. **Vñ ip̄a die cum ip̄m corrigerēt parē-**
 tes sui. manu dextera percussit p̄rem suū. & p̄
 iratus imp̄catus ē. dicens. **Manus q̄ me perc-**
 sisti rogo deū ut hodie malo gladio amputet
 & tu infra tridū in tali patibulo suspēdaris.
Accidit ergo ut illi duo iuuenes post d̄cas imp-
 p̄catōes pentum obuiarēt sibi mutuo. et unuf
 inuitauit aliū ad tabernā. quā cū ingressi fuif-
 sent & biberēt & luderent. ceperūt litigare. &
 se adinuicē pcutere. ille extra q̄z imp̄catus est p̄
 percussit aliū gladio. & cū essent soli timens ne
 clamoz excitaret contra eū. si alius viu⁹ rema-
 neret. multis vulnerib⁹ eum lacerans occidit.
Cum autē clamoz mot⁹ contra eū ad siluā fu-
 geret & illi de castro illo eū insequerent. cū se
 gladio suo defenderet vnus de insequētibus
 manū qua tenebat gladiū. & qua p̄rem percus-
 serat amputauit. caprus ē. infra tridū suspē-
 sus est i patibulo illo i quo p̄ fuerat imp̄catus
Alius autē deportat⁹ fuit ad domū mris in fe-
 retro m̄tis vulneribus cōfossus ut ip̄a fuerat
 imp̄cata. **Hoc autē cum factū esset recēs & qui-**
 dam frater ord̄is p̄dicatoz in dicto castro p̄di-
 caret m̄ dicta retulit illi cū lachrymis. petens
 p̄niam p̄ dicta imp̄catione. & hoc idē vicinia
 testabat q̄ infra decēnium factū erat. **De hoc**
 etiā legit in li. de ci. dei. quod refert aug. iter
 miracula beati stephani. & hoc dicit eueisse tē
 poribus suis. q̄ cuidā nobili mulieri d̄ cesarea
 capadocie fuerūt decem pueri a p̄re nup defū-
 cto sibi relictī. quoz septē erāt mares. & tres
 filie. **Cum autē in illa sua desolatōnis recentia**
 mrem molestarēt tali pena sūt d̄nitus coher-
 citi. illa eos maledicēte. ip̄a eoz mēbra incredi-
 bili tremoze cōcussa cōcutiebāt iugit. & quia
 ualde nobiles erāt suoz ciuū aspectū non fe-
 rentes dispersi sunt p̄ diuersa uagi. & quocū-
 q̄ ueiebant totius ppli terrebāt aspectū. quoz
 rum duo frater & sozoz paulus et palladia uf-
 q̄ ad augustinū uenerūt p̄ quindecim dies an-
 te pascha eccliam sancti stephani frequēzantes.
Cum autē in die pasche paulus in cancello di-
 cte ecclesie se in ozōne p̄sterneret. & cozā om-
 ni pplō quateret. subito curatus surrexit. nec
 postea dictā infirmitatē habuit. **Et cū cām in**
 firmitatis recitarz aug⁹ populo. & dicta sozoz
 frē existēte sano. horribili iuxta eū cōcussione
 quateret. & beatus aug. sup hoc disputarz in-
 trauit dicta sozoz i cancellū. ubi cum post oza

cionem obdozmiret subito excitata om̄ino sa-
 na surrexit. & omnes de sua sanitate letifica-
 uit. **Hoc refert aug.** ut om̄es sciāt q̄z tum pec-
 catū sit molestare pentes. **Item in p̄nti uel ad**
 minus in futuro demones eos sepe uexāt &
 deozāt. p̄. xxx. **Oculū qui sublan nat p̄rem**
 extrahēt eum cozi de tozrente id est demōes
 infernales. & comedēt eum filii aquile id ē de-
 mones qui sunt filii p̄mi supbi p̄ imitacōnem
Apud castrū caminū fuit quidā p̄familiā. q̄
 ad ditandum & egregie maritandū filiū vni-
 cum q̄z habebat. & multū labozauit & boīs su-
 is se funditus spoliavit. q̄z filius vxozis sue cō-
 filio de domo sua emisit. & indigere permisit.
Cum autē ille filius sibi & vxozis sue piguem
 caponem passer. & sederz imensa. p̄r pullauit
 ad ostium & intrauit. ppter qd̄ tristis effect⁹
 tam filius q̄z uxoz eius. ip̄e ad suggestione vx-
 ozis caponē in archa reposuit. & abscondit ne
 p̄r inde comederet. **Cū autē p̄ recessisset de do-**
 mo famelicus. filius rediens ad archam. & ca-
 ponē uolens accipe. non caponē s̄ buffonem
 horribilem inueit. qui statim in facie eius insi-
 liens & adherens. caput suū tenebat inter du-
 os eius oclōs. pedes uero genis ei⁹ infixit. q̄z
 siquis ab eo uellet uel temptaret excutere. mi-
 ser ille miserabiliē torquebat. **Cū igit diu poz-**
 tasset illū. nec posset ab eo p̄ hoīem liberari. di-
 umū in se iudiciū recognoscēs. uisitabat loca
 sanctoz ut eoz meritis iuuaret. nec tñ iuuari
 potuit donec in terrā sanctā uēiens p̄tinus
 buffone cadente & crepate diuina fuit poten-
 tia liberatus.

DE IEIUNIO.

DE IEIUNIO. DIS. XXVI.
Deinde considerandū **DIS. XXVI.**
 est de secunda pte satisfactōnis scz de
 ieiunio. Circa quod cōsideranda sunt
 tredecim. **Primo** utrū ieiuniū sit actus uirtutis
 & cuius uirtutis. **Secundo** utrū cadat sub p̄re-
 cepto. **Tertio** utrū omnes obligentur ad obser-
 uantiā huius p̄cepti. **Quarto** de tempe ieiunii
Quinto utrū semel comedere requirāt ad ieiunium.
Sexto de hozza comestionis. **Septio** de
 cibis a quib⁹ ieiunātes debeāt abstinere. **Octa-**
 uo utz gula frangat ieiuniū. **Nono** utz ebe-
 tas frangat ieiuniū. **Decio** de diuisionibus ie-
 iunioz. **Vndecimo** quale debet esse ieiuniū
 ut deo sit acceptū. **Duodecimo** de multis bonis
 q̄ ieiuniū opatur in nobis. **Tredecio** de mule-
 plici ieiunio maloꝝ. **Ad primū** scz uerū ie-
 iuniū sit act⁹ uentis. dicendū q̄ ex hoc ē act⁹
 aliquis uirtuosus q̄ p̄ rōnem ordinaē ad aliq̄
 bonū honestū. hoc autē cōuenit ieiunio. **Assu-**
 mit em̄ ieiuniū ad tria p̄cipaliter. **Primo** qui
 dem ad cōcupiscētiā carnis cōprimēdas. **Vñ**
 apo⁹ dicit. ii. coz. vi. In ieiuniis. i castitate &c.
Quia p̄ ieiunium castitas cōseruat. **Vt em̄ di-**
 cit **Hiero.** Sine tybele & bacho friget uenus.
 id est p̄ abstinentiā cibi & potus tepescit luxu-
 ria. **Secundo** assumit ad hoc q̄ mēs uberi⁹ ele-
 uet ad sublimia cōtemplanda. **Vñ dicit dauid.**
 x. q̄ post ieiuniū trium ebdomadaz eleuatio-
 nem accepit a deo. **Tertio** ad satisfaciendum

pro peccatis. Vñ dicitur **Ioel. ii.** Cōuertimini ad me in toto corde uro. in ieiunio & fletu. & planctu. Et hoc est qd dicit aug. in quodā sermone de orōne & ieiunio. Ieiunium purgat memem. eleuat sensum. carnē spū subicit. coz facit cōrritum & humiliatū. cōcupiscentie nebulas dispergit. libidinū ardores extinguit. castitatis uero lumen accēdit. Vñ patet qd ieiunium est actus uirtutis. Sed nota qd oīs actus qd ex genere suo uirtuosus est. ex aliquib⁹ circūstantiis adiunctis reddi uicōsus. Vñ ibi subdit. Ecce in diebus ieiunij uestri inueitur uolūtas uestra. Et paulo post subdit. Ad lites & cōtentiones ieiunatis. & prutitis pugno impie. Qd exponēs **Greg. i.** pastozali dicit. Voluntas ad leticiā prinet. pugn⁹ ad iram. Incassum ergo p abstinentiā corpus atterit. si inordinatis motibus dimissa mens uitiis dissipat. Et aug. dicit in p̄dicto sermone. qd ieiunium uerbositatez nō amat. diuitiaz supfluitatē indicit. supbiaz spernit. humilitatē cōmendat. p̄stat homini se ipm intelligere qd est infirmū & fragile. Itē licet ieiunium a medio uirtutis recedere videat tñ uere tenet mediū. qz mediū uirtutis nō assumit h̄m q̄ritatē. s̄ h̄m rōem rectam. ut dicit in .ii. eth. Ratio autē iudicat qd ppter specialem cām aliquis hō min⁹ sumat de cibo qz etiam cōpeteret h̄m statum cōmunem. sicut p̄p̄ infirmitatē uitandaz. aut aliqua opa cozpalia expeditius agēda. Et multo magis ratō recta hoc ordinat ad spūalia mala uitāda. & bona psequēda. non tñ ratō recta tñ de cibo retrahit ut natura obseruari nō possit. qz ut **Hiero.** dicit. non differūt utrū magno uel puo tēpore te interimas. & q̄si de rapia holocaustū offerit qui ciboꝝ nimia egestate uel māducandi uel somniū penuria imoderate affligit. Similiter etiā ratio recta non tñ de cibo subtrahit ut homo reddat impotens ad debita opa peragenda. Vñ **Hiero.** dicit qd rōnalis hō dignitatem amittit qd ieiunium caritati uel uigiliis. sensus integritati p̄fert. Ex dictis patz cuius uirtutis actus sit ieiunium. qz scz est actus uirtutis abstinentie. qz omnis act⁹ uirtuosus qui est circa aliqz materiā ad illam uirtutē prinet qd mediū cōstituit in illa materia. Ieiunium autē attendit in cibis in quib⁹ medium adinuenit abstinentia. Vñ manifestum est qd ieiunium est actus uirtutis abstinentie. Vñ dicit **ysidorus.** qd ieiunium ē parsymonia uictus. abstinentiaqz ciboꝝ. **Item** nota qd ieiunium tripliciter potest accipi. scz p ieiunio nature. & p ieiunio quod est actus uirtutis tñ. & p ieiunio ecclie. P̄mo mō est quilibet ieiunus qualibet die añqz comedat. & tale ieiunium nō est actus uirtutis abstinentie nec alterius. Secūdo mō ieiunium act⁹ est abstinentie. Sic em̄ ieiunare est frenare delectationes gustus p cōmpationem ad cibū h̄m regulā rōnis. siue hō pluries in die comedat siue nō. Tertio mō ieiunium institutū est ad satisfaciendū p peccatis. ad qd requirit qd nō solum hō abstineat ab illis q̄ uirtus phibet. s̄

etiam ab illis quibus alias posset uti salua uirtute. qz qui illicita cōmisit. in satisfaciendo debet ab aliquib⁹ licitis abstinere. ita tñ qd non corūpat mediū quod obseruat a uirtute. Vñ ieiunium ecclie & actū uirtutis importat & q̄dam sup addit abstinentiā ab illis qui nō corūpunt mediū uirtutis. & qz ieiunium est respectu obiecti abstinentie cōcedendum ē qd est uirtutis abstinentie actus. **Ad** h̄m scz utrū ieiunium sit in p̄cepto. dicendū qd sicut ad p̄ncipales seculares prinet legalia p̄cepta iuris naturalis determinatiua tradere de hiis que prinet ad utilitatē cōmunem in tpalibus reb⁹. ita etiam ad p̄latos ecclasticos prinet ea statutis p̄cipere que ad utilitatē cōmunem fidelium prinet in spūalibus bonis. Dicitū est autem qd ieiunium utile ē ad delectatōem cōp̄rimendā. & ad cōhibitionem culpe & eleuatōnem mētis in spūalia. Vñ **quisqz** aut ex naturali rōne tenet tñ ieiunium uti q̄ritum sibi necessariū ē ad p̄dicta. & iō ieiunium in cōmuni cadit sub p̄cepto legis nature. S̄ determinatio tpis & modi ieiunadi h̄m cōuenientiam & utilitatē ppli xpiani cadit sub p̄cepto iuris positiuū. quod est a p̄latis ecclie institutū. & hoc est ieiunium ecclie. Aliud nature. Sciendū tñ qd qz ieiunium h̄m se cōsideratum nō noiat aliquid eligibile s̄ magis aliquid penale. qd tñ eligibile reddi h̄m rōem. h̄m qd est utile ad aliqz finē. ideo absolute cōsideratum nō ē de necessitate salutis sed est de necessitate p̄cepti vnicuiqz tali remedio indigēt. et qz multitudo hoīm ut plurimū indiget tali remedio. Tum. qz in mltis offēdimus omnes. ut dicit **Iac. iiii.** Tū etiā. qz caro cōcupiscit aduersus spūm. ut dicit **Gal. v.** Conueniens fuit ut ecclia aliqua ieiunia statueret cōmuniē ab omnib⁹ obseruāda. nō quasi p̄cepto subiciēs id quod simplicit̄ ad superrogationē prinet. s̄ quasi in sp̄ali determinans id quod ē necessariū cōmuni. **Ad** tertiū scz utrū omnes teneant ad obseruantia ieiunij. Dicendū qd ieiunium non h̄m qd est actus uirtutis tantū. s̄ h̄m qd est statutū ab ecclia non est de iure nature. nec de iure diuino. sed de iure positiuo. Tali autē iure phibent uel p̄cipiunt illa q̄ alias bñ uel male pnt fieri. & ideo legislatoris intentō non ē uel esse nō debet i cōdendo ius aliquod positiuū. obligare hoīes ad illius iuris obseruantia. habētes cām legitimā & rationabiles nō obseruādi. P̄cepta em̄ qd p̄ modū statutū cōmunis. pponunt nō eodem modo omnes. s̄ h̄m qd requirit ad finē quem legislator intēdit. cuius auctoritatē si quis transgrediēdo statutū cōtemnat. uel hoc mō transgrediāt qd impediat finis qz legislator intēdit. talis trāsgressor peccat mortalit̄. Si autē ex aliqua rōnabili causa quis statutū non seruat p̄cipue in casu in quo si legislator adēet non diceret esse seruandū. talis trāsgressio nō cōstituit mortale p̄ctm. In quo tñ est distinctio adhibenda. nā si causa sit euidēs p̄cipm licite potest hō hui⁹ statutū obseruantia p̄erire

p̄fertim cōsuetudine interueniente. uel si nō
 posset de facili recursus ad supiorē haberi. Si
 uero causa sit dubia debet hō ad supiorem re-
 currere qui p̄tatem habet in talibus dispensan-
 di. **E**uidens autē causa nō ieiunādi est ī pu-
 ris. mulieribus p̄gnantibus. egrotantibus. in
 multū senibus. in opariis uictum suū cū gra-
 ui laboze lucrātibus. ī pegrinantibus ad loca
 sancta. & in paupibus uictū suum mendican-
 tibus ostiatim. In puris inq̄z est euidentis cau-
 sa quare non debeat ieiunare. tum p̄pter debi-
 litatem nature. ex qua p̄uenit q̄ indigent fre-
 quētī cibo. & non multo simul assumpto. tū
 etiam. q̄z indigent multo nutrimento. p̄pter ne-
 cessitatē augmētī quod fit de residuo alimētī.
Et ideo q̄z diu sunt in statu augmētī quod est
 in pluribus usq̄z in finem tertiū septēniū. nō te-
 nent ad ecclesie ieiunia obseruāda. Cōueniēs
 tū est ut etiā in hoc tpe se ad ieiunandū exer-
 ceant plus uel minus s̄m. modum sue etatis.
Qūq̄z tū magna tribulatiōe imminente ī signū
 p̄nē artiozis etiā pueris ieiunia indicunt. Sic
 etiā de iumētis legit. Iosue. ii. hoīes & iumen-
 ta nō gustēt quicquā. nec aquā bibāt. **M**ulie-
 res p̄gnantes non tenent ieiunare p̄pter du-
 as rōnes. Vna est. q̄z debēt accipere cibū non p̄-
 se. s̄ etiā p̄o nutrimento fetus. Alia est. q̄z p̄e-
 gnātes cōsueuerunt h̄re uaria & inordinata de-
 sideria ciboz diuersoz. & q̄nq̄z ita intensa. q̄
 nisi possent aliquo modo satisfacere appetitui.
 posset eē piculum piclitationis fetus. **E**gro-
 tantes. q̄z in eis natura debilis est. & iō si da-
 ret eis vna uice simul totū quod ē necessariū
 cōuenienti sustentationi nature sue eoz natu-
 ra grauaret. & si dat pluribus uicibus confor-
 tat natura & uigozat. **E**t iō in illis in firmita-
 tibus in quib⁹ cōfert etiā abstinentia ad ieiuni-
 um nō tenent. q̄z & si cōferat abstinentia a ml-
 to cibo. non tū cōfert eis totū quod accipere de-
 bent sumere simul. s̄ magis plurib⁹ uicibus.
Et p̄terea p̄pter inordinatiōem nature q̄nq̄z
 ualde parū possunt accipere vna hoza. & residu-
 um sufficiētē p̄nt accipere alia hoza. **N**imius
 senes etiā ieiunare non tenent. q̄z in eis caloz
 & uirtus debilis ē. & q̄z uis siccitatis siccatate oppo-
 sita huīditati natura li supabundat. tū ī eis ē
 huīditas accidētalis ex indigestione cāta. Vñ
 si totus cibus q̄z eoz natura requirit p̄o die
 naturali ab eis sumeret vna uice. nimīū obtū-
 dere in eis & grauaret naturalis caloz. et nō
 possent cibū cōuenientē digerere. **C**ū graui
 laboze uictum necessariū lucrātes. q̄z in talib⁹
 magna fit humidī consumptō. nec cū ieiunio
 cōmode possent efficacitē opari. debēt tamē si
 assit facultas a suo sacerdote petere dispensati-
 onem nō ieiunādi. & ille debz cōcedere. Qui tū
 oparios cōducere nolūt in dieb⁹ ieiunabilib⁹
 nisi sub hac cōditione q̄ nō ieiunēt. a peccato
 nō excusant. Si autē uictū necessariū p̄nt acq̄-
 rere cū laboze q̄z cōuenienter exercere p̄nt cū
 ieiunio. tūc a fractōne ieiunii nō excusantur.
Ad loca sancta pegrinantes. si sit sc̄z pegrīa

tio q̄ cōmode differri nō possit usq̄z post tempus
 ieiunii. uel anticipare tēpus illud & tanti
 labozis q̄ cū illo cōmode ieiunare nō possint.
Victū uero necessariū ostiatim mendican-
 tes q̄ simul tū h̄re non p̄nt de elia hoza co-
 mestionis quod ad uictū totius diei cōmode
 sufficiat. uel etiā q̄n ex p̄cedenti media debili-
 tati ieiunii cōmode sufferre nō p̄nt tūc a fra-
 ctione ieiunii pie excusant. **A**d quartū scilicet
 de tempibus quib⁹ ieiunandū est. dicen dū
 q̄ omnes dies q̄dragesime exceptis dieb⁹ dñi
 cis ieiunādi sunt. ita q̄ de q̄dragesima n̄ re-
 manet. nisi triginta sex. **E**t iō ut sacer nūs qua-
 draginta diez adimpleat q̄z saluator n̄ sacro
 suo ieiunio cōsecrauit. quatuor dies p̄o eis eb-
 domade ad suppletōnem quadraginta dierum
 accipiunt. id ē quarta feria q̄ in capite ieiunii
 subnotat. & feria quinta sequēs. & sexta feria.
 & sabbatū. **D**e ose. dif. v. quadragesima. **N**ec
 licet ieiunū soluere feria quinta uicime septi-
 me. **D**e conse. dif. iiii. nisi licent. & ca. sequētī.
Institutū est autem illud ieiunū cōuenienter
 in memoriā sc̄z quadragime quā xp̄s ieiun-
 nauit. **E**t ut digne p̄paremur ad susceptōnem
 corpis xp̄i. & ad signandū q̄ p̄ tribulationes
 uite p̄ntis p̄ueit ad gliaz resurrectōis. & q̄z sic
 quasi soluimus decimā totius anni. In qualib⁹
 bet etiā quarta pte anni sc̄z uere. estate. autū-
 pno. & hyeme. tres dies sunt ieiunabiles scilicet
 quarta feria. & sexta. & sabbatū. decretoz
 disti. lxxvii. ca. i. ita q̄ illi tres dies ueris sole-
 bant accipi in p̄ma ebdomada martii. & tres
 dies estatū in secunda ebdomada iunii. tres
 autūni in tertia ebdomada septembis. tres
 hyemis in q̄rta ebdomada decēbris. d. lxxvi.
Constituimus. **S**ed q̄z uis sic fuerit antiquit⁹
 tū hoc imutatum est p̄ illud q̄d habet eadem
 disti. statuimus. ubi dicit sic. **S**tatuimus ut ie-
 iunia quatuor tēporū hoc ordine celebrentur.
Primū ieiunū in m̄tio quadragime. **S**ecun-
 dum ī ebdomada p̄thecostes. **T**ertiū uero &
 quartū in septēbz & decēbz moze solito fi-
 at. **E**t hec ieiunia instituta sunt ad expiandū
 peccata q̄ cōmittim⁹ in qualib⁹ p̄dictaz quar-
 taz. **I**tem tres dies rogationū añ ascensionē
 dñi ieiunabiles sunt. de cōse. dif. iiii. **R**ogatio-
 nes. **S**z ut dicit glosa ibidem. hoc nō p̄cipitur
 s̄ suadetur. ubi tū est cōsuetudo approbata. il-
 lud ieiunū est p̄ equiualentiaz sub p̄cepto. **I**tē
 omnes uigilie aploz ieiunabiles sunt. philippi
 pi & iacobi & iohānis euāgeliste. & barnabe
 exceptis. eo q̄ philippi & iacobi sollempnitas ī-
 fra sollempnitate paschalē. & iohānis infra na-
 talē dñi celebrant. extra de obseruatiōe ieiunio-
 z. **C**onsiliū. **I**tē uigilie natalis dñi. penthecos-
 tes. & assumptōnis beate marie uirgis. & sc̄i
 iohānis baptiste. & sancti laurentii. & omnīū
 sanctoz ieiunabiles sunt. & si sollempnitas cu-
 ius uigilia est ieiunabilis eueiat feria secunda
 in sabbato p̄cedenti ieiunandum est. extra de
 obseruatiōe ieiunioz. **C**onsiliū. **C**sanctoꝝ
Et si sollempnitas natalis dñi eueiat feria sexta

illi qui nec uoto. nec obseruatiā regulari sunt
 astricti ad abstinētiā carnū. tali die carnib⁹
 uti possunt s^m cōsuetudiem ecclie gⁿalis. nec
 tñ hii reprehēdendi sunt qui ob deuotiōem uo-
 lucrine abstinere. extra de obseruatiōe ieiuni-
 ozum. **Explicari.** Item quia consuetudo appo-
 bata obligat. ut habetur decretoꝝ. dif. i. **Con-**
suetudo. & dif. xi. **Eccliaſticaz. et ca.** In hīs.
Si i aliqua regione uel dyocesi ē aliquod ieiun-
 ium cōsuetum. quod tñ non ē pceptū per
 ius scriptum. nihilomin⁹ obseruandū ē ab ex-
 istentibus ibidem. **Itē** in diebus ieiunioꝝ ho-
 ra comedēdi determinata ab ecclesia ē hora no-
 na. qz hoc obseruauit diu consuetudo. **Vñ** cū
 dicit de cōse. dif. i. **Solent.** q nullatenus ieiun-
 are credendi sunt q manducant añqz uesperi-
 num celebret officiu. **Et infra.** **C.** In ieiuniis.
 quatuoz tēpoꝝ. nec uesperinas horas &c. **Sub**
 hora uespina cōprehēdendum est tempus ab
 hora nona inclusiue & ultra. nec oportet preci-
 se accipere horam nonā. **Si** em p modicum tem-
 pus añ horā nonā comedať. nō pp̄ hoc frāgi-
 tur ieiuniū. **Et** qzuis illi qui comedūt statim
 post horā sextam derogent pfectioni ieiunii.
 non tñ sunt trāsgressores huius qd est neces-
 sitatis in ieiunio maxie qz iam inualuit cōsue-
 tudo i multis locis comedere quasi statim p⁹
 horā sextam. uel ipā hora sexta. non em tante
 necessitatis est in obseruatiōe ieiunii hora p̄-
 dicta. sicut comedere semel tñ. **Ad** quintuz
 scz utrū ad ieiuniū requirāť q homo semel tā-
 tum comedať. dicendū q ieiuniū ab ecclesia i-
 stitūtū est ad cōcupiscentiam refrenandā. ita
 q saluet natura. **Ad** hoc autē uideť sufficere
 vna comestio p quā potest nature satisfacere.
 & cum aliqd debeat cōcupiscentie comestio-
 num uices ul nūm minuēdo. **Et** ideo ecclesie
 moderatiōe statutū est ut semel tñ in die co-
 medant ieiunātes. licet autē ad cōcupiscentiaz re-
 frenandā ita ualeat moderatiō qzitatatis cibi si-
 cut comestione nūs. tñ eadem cibi qzitas nō
 potuit omnib⁹ taxari ppter diuersas cozpozū
 cōplexiones. ex quibus cōtingit q vnus maio-
 ri aliis mīori qzitate cibi nōscit indigere. sed
 ut plurimū omnes p vnica comestione pnt sa-
 tisfacere sustentationi nature. **Itē** nō potuit ec-
 clesia statuere q hō semel tñ sumeret totū. sic
 statuit q semel tantum comederet. quia po-
 tus post comestione magis sumit ad alteratiō-
 nē cozpis & digestione cibozū sumptozum qz
 ad nutritiōem. licet nutriat quoquomō. & iō
 homini licz ieiunāti pluries bibere. **Si** autē qz
 imoderate potu ut at potest meritū ieiunii p-
 dere & peccare. sicut etiā si semel comedēdo i-
 moderate cibū sumat. qzuis autē p potū aque
 non soluat ieiuniū ecclesie. maxie si urgēte si-
 ti sumat. soluit tñ ieiuniū nature quod requi-
 rit ad eukaristie sumptōem. **Vñ** post qzūqz
 potum nō licet eukaristie sumere sacramentū
Itē electuaria. & si aliquo mō nutriant. non
 tñ ad nutritiōem p̄ncipaliē assumunt. s; ad
 cōfortandam digestiōē cibozū. **Et** iō electua-

riozū sumptio nō soluit ieiuniū. sicut nec alia-
 rum medicinaꝝ sumptō. nisi forte quis i frau-
 de famis electuaria p modū cibi i magna su-
 meret qzitate. **Ad** sextum scz de hora come-
 stionis dicendū q ieiuniū ordinať ut dictū ē
 ad delationē culpe & rep̄sionem cōcupiscentie.
Vñ oportet q aliqd addat ad cōmunem con-
 suetudine. ita tñ q p hoc non multū natura
 grauet. **Est** autē debita & cōmunis cōsuetudo
 comedēdi hoibus circa horā sextam. tum. qz
 iam uideť esse cōpleta digestio ppter frig⁹ no-
 ctis circūstans diffusio hūozis p membra co-
 opante ad hoc caloze diei usqz ad summū sol-
 accessum. tñ etiā. qz tunc p̄cipue etiam natura
 cozpis humani indiget iuuari cōtra exteriōzē
 aeris calozē ne humozes interius adurant. **Et**
 iō ut ieiunantes aliquā afflictōnem sentiāt p
 culpe satisfactiōe. cōueniens hora comedē-
 di taxať ieiunāti circa horam nonā. **Cōuenit**
 etiā ista hora mysterio passionis xp̄i q cōple-
 ta fuit hora nona. qñ incliato capite tradidit
 sp̄m. Ieiunātes em cū suam carnē affligunt.
 passioni xp̄i cōformant. s^m illud Gal. v. Qui
 xp̄i sunt carnē suā crucifixerūt cū uitiis & cō-
 cupiscentiis. **Ad** septimū scz a quibus cibis ie-
 iunātes debeāt abstinere. **Dicendū** q sicut di-
 ctum ē ieiuniū ab ecclesia statutū ē ad carnis
 cōcupiscentias rep̄imēdas. q quidē sūt delectā-
 bilium s^m tactū que cōsistunt in cibis & ue-
 nereis. & ideo illos cibos ecclesia ieiunantibus
 interdicit. qui in comedēdo maxiam hnt dele-
 ctationē. & itez maxie hoīem ad uenerea p-
 uocat. **Hmōi** autē sunt carnes in terra quiescē-
 tium & respirantiū & que ex eis pcedunt. si-
 cut lacticia ex gressibilibus. & oua ex auib⁹
 qz hmōi magis conformant hūano cozpi. pl⁹
 delectant & magis cōferunt ad hūani cozpis
 nutrimentū. & sic ex eozū comestione plus su-
 pfluit. ut uertat in naturam semis. cuius mul-
 tiplicatio est maximū incitamentū luxurie. &
 iō ab hīs cibis p̄cipue ieiunantib⁹ ecclia statu-
 it esse abstinendū. sicut dicit decretoꝝ dif. iiii
Par est ut qui in dieb⁹ hīs ieiunioꝝ a carne
 aialium abstinemus ab oibus que sementinā
 trahūt carnis oziginē ieiunemus. a lacte uide
 licet. caseis & ouis. **Aduerte** tñ q lacticia &
 oua interdicit ieiunātib⁹ in qzētum ex aialibus
 carnes hntibus sunt exorta. **Vñ** p̄ncipali-
 us carnes interdicitur qz oua & lacticia
Similiter etiā inter alia ieiunia solemnus est
 quadragesimalis ieiuniū. tum. qz obseruat ad
 imitationē xp̄i. tum etiam. qz etiam p ipm dif-
 ponimur ad redemptōis nre mysteria celebra-
 da deuote. **Et** ideo in quolibet ieiunio interdi-
 cit elus carnū. **In** ieiunio autē quadragesime
 interdicitur ulr oua & lacticia. circa quozū
 abstinētiā in aliis diuerse consuetudines exi-
 stunt apud diuersos quas quisqz obseruare de-
 bet s^m moꝝ eozū inter quos cōuersat. **Vnde**
Hiero. dicit de ieiuniis loquēs. **Vnaqueqz** p
 uincia habūdet in suo sensu. & p̄cepta maioꝝ
 leges aplicas arbitret. **Item** ieiunantib⁹ magis

interdicere esus carniū q̄z pot⁹ vini. quia sicut dicunt quidā esus carniū magis cōmouet cōcupiscētiā q̄z potus vini. qz cum ad incitatio nem cōcupiscētie cōcurrunt tria scz abundan tia calozis. & spūum. & seminis. Ex esu carni um multiplicat̄ semē. quia in ea multū est de nutrimento. Et iō ex eius esu maxime multipli cat̄ supfluitas tertie digestionis q̄ seminis est materia. ex esu uentozoz multiplicat̄ abundan tia calozis. & spūum. & seminis. Et secūdu illos abundan tia seminis magis ē incitatio cōcupiscētie q̄z abundan tia calozis maxie cāti ex potu vini. qz illa cito euanescit. & caloz in semine manet. S; con tra potest argui sic. In excitatōne cōcupiscētie causa efficiēs ē caloz. & materialis est semē magis est aut̄ causa rei efficiēs q̄z materia. ergo potus vini magis ē causa excitatōnis cōcupiscētie q̄z esus carniū. Et si dicis. quod cito euanescit. non obstat. qz nō ita cito euanes cit sicut potus iterat̄. Item ad hoc arguit̄ per expientiam. q̄zuis eī in mulierib⁹ magis abū det supfluitas tertie digestionis q̄z in uiris. n̄ tū ita feruet per se in eis carnalis cōcupiscētia ppter debilitatē calozis respectu calozis homi nū. q̄zuis ppter mīozem usum rōnis non fre nātis cōcupiscētiā interdū magis ī eis fer ueat q̄z in uiris. Fleumatici etiā q̄zuis plus ha beant de supfluitate tertie digestionis q̄z cole rici. tū qz ī colericis ē fortioz caloz. magis fer uet in eis appetitus carnalis cōcupiscētie q̄z ī fleumaticis. q̄zuis fleumatici ppter abundan tiam seminis plus possent illū actuz exercere q̄z colerici. Secūdu ergo istos dicendū est q̄ ec clesia magis interdicit ieiunātibus esum carni um q̄z vini potum duplici rōne. Vna est. qz difficilius est abstinere a potu vini q̄z ab esu car niū. & ideo si ecclia interdixisset vini potum. plures fuissent expositi piculo trāsgressionis q̄z p̄ interdicitū esus carniū. Alia est qz ieiuniū frequēter tristitiā excitat. et vinū letificat. iuxā illud ps. Et vinū letificet cor hoīnis. Et iō con gruētissime ieiunātibus usus uini pmissus ē. Ad octauū scz utrū gula frāgit ieiunium. Dicendū qz triplex est ieiuniū. scz ab iniquita tibus abstinere. & ab illicitis uoluptatibus se culi. quod ē pfectum ieiuniū. de conse. dif. v. Ieiuniū. Et hoc ieiuniū frangit̄ per quodcūqz mortale p̄ctm. Aliud quod ē act⁹ uirtutis ab stinētie. De quo dicit̄ eadē dif. Sint tibi quo tidiana. Sint tibi quotidiana ieiunia. refectō facietatē fugiens. & hoc ieiuniū frangit̄ p̄ gu lam q̄ est peccatū mortale. Tertiu est ieiuniū ī stitutum ab ecclesia. & hoc ieiunium frangit̄ p̄ quālibet gulam q̄ est peccatū mortale inq̄zū illud ieiuniū includit illō qd̄ est necessariū ad actū uirtutis abstinētie. s; q̄zū ad hoc qz ad diē. ex statuto ecclie spāliter frangit̄ p̄ gulam que ē in comedēdo plus q̄z semel. uel ī comedē do cibos qui interdicit̄ ieiunātibus. & in pze ueniendo nimis notabiliter hozam comedē di ab ecclesia determinatam. de cōse. d. i. Solēt

Et nota qz quinqz modis cōmittit̄ gula. ut ha beē de cōse. d. v. Quinqz. Aliqñ eī hō indigētie sue epa puenit. Aliqñ nō puenit. s; cibos lau tōzes querit. id ē p̄ciosos. Aliqñ que sumenda sūt expedit accurati⁹. id ē cū nimia sollicitudī ne p̄parandī. aliqñ & qualitas ciboꝝ & tem pus cōgruit. s; in tempata quātitate sumendi mensurā refectōis excedit. non nūq̄z abiect⁹ est quod desiderat. & cū ip̄o estu inensi desi derii deterius peccat. Qui mōi cōtinent̄ ī hoc uersu. Pze. ppe. laute. nimis ardentē studiose. Quolibet autē p̄dictoꝝ modoꝝ p̄t esse gula p̄ctm ueiale. & sic per eā non frangit̄ ieiuniū & in quolibet p̄t esse tantus excessus qz ē pec catū mortale. & sic p̄ illam frangit̄ quod est a peccatis abstinere. & in aliquo casu ieiuniū ec clesie. Nec est intelligendū qz decretū in repre hendēdo illos qui lautōzes cibos querūt. intē dat diuites artare ad cibos paupum. qz ut di cit̄ decretoꝝ. d. xli. Non cogant̄. Non cogantur diuites cibis paupum uesci. utanē em̄ osue tudine infirmitatis sue. sed doleāt se aliter ab stinere nō posse. Ad nonū scz vtruz ebrietas frangat ieiuniū. dicendū qz ebrietas dupliciē potest accipi. Vno mō p̄ impedimento vsus rati onis ex imoderata vini uel alterius pot⁹ in ebrietatis sumptione cāto. Alio mō p̄ imoderata sumptione potus inebrietatis. Primo mō ebe ritas p̄ctm non est. s; passio & pena peccati. vñ nō frāgit etiā ieiuniū quod ē abstinētia a pec catis. Secūdo modo p̄ctm est maxie cauendū vñ frāgit ieiuniū quod ē abstinētia a peccatis Ieiuniū autem inq̄zū dicit̄ aliqd̄ p̄ se directe & imediate necessariū ad actū uirtutis absti nētie. nō frangit̄. q̄zuis frangat illud qd̄ est necessariū ad actū uirtutis sobrietatis. Sobri etas em̄ alia uirtus ē ab abstinētia. quia spālīs difficultas est ī moderādo delectatōnes gust⁹ per compassionem ad vinum. Alia ab illa que est in moderando delectatōnes gustus per cō parationem ad cibum. vnde frequēter inueniunt̄ moderati iuno. qui sunt ī moderati ī alio Ieiuniū etiā statutū ab ecclia non frāgit. qz ea in quib⁹ non p̄t accipi certa mēsurā regulariē nō cadūt sub determinatōne legislatōis. Vñ sub determinatōne p̄cepti ecclasticī de ieiunio nō cadit nisi semel comedere ī die naturali. & abstinētia ab esu carniū. & ab ouis & caseo in quadragesimali ieiunio. In aliis aut̄ nō p̄ hibent̄ oua & lacticia. Per imoderationē tū circa potū potest hō tantū excedere qz pl⁹ pec cat q̄z si frangeret ieiuniū tū. Ebrietatez ergo & excessum in q̄zitate cibi. et cibi p̄ciositatem in comedendo auiditate. & ī pzeuando curio sitatez debent fugere ieiunātes. qz q̄zuis p̄ illa nō frangerēt statutū ecclie de ieiunādo seu iei unio. tū p̄ illa frangit̄ ieiuniū gnale quod est abstinere a peccatis. Qd̄ ieiuniū & si semp & ab omnib⁹ debeat obseruari. tū cū maiori sol licitudie & p̄fectōne illi ieiunio insistendū est in illis tempibus in quib⁹ spāle ieiuniū ab ec clesia statutū celebrat̄. Item q̄zuis dicant aliq

q̄ bibere vinū ī mane uel ceruisiā. & comedē electuaria in sero delectatōnis causa frangūt ieiuniū. Credo tñ otrariū. qz q̄uis illa aliquo modo nueriant. in hoc tñ non ē p̄cipalis vs̄ eoꝝ. Alias frāgeret ieiunium bibens vinū uel ceruisiā in collatōne. Quia aliqd̄ habēt de nutrimento. Si tñ homo in mane ceruisiā biberz non ad extinguendā sitim. s̄ famē. & etiam ī sero magnam accipet electuariōꝝ q̄zitatē. ad subueniendum fami. credo q̄ talis faceret fraudē statuto. & ex cōsequētī frangeret legē qz legē frangit qui in fraudē legis aliqd̄ facit. Concedo tñ q̄ de bono & equo cauendū ē a potu vini uel ceruisie & silium in mane magis q̄z in sero. qz potus sumptus post prandium & siti subueit. & digestionē iuuat in q̄z tū p̄ potum facilius & cōuenientius deferēt stomacho ad singula mēbra. sumptus autē ieiuno stomacho ut plurimū nocet.

DE MULTIPlici Ieiunio. DIS. XXVII.

Quarta decimū sc̄z de diuisionib⁹ ieiuniorum. sciendū q̄ est ieiuniū mltiplex cozpale meritoziū. qd̄ uidelicet diuersis ex causis agit. Est em̄ ieiuniū eccl̄astice institutōnis de quo dictū est sup̄ius. Secundū ē ieiunium religionis. cuius ē diuersa obseruatio fm̄ diuersos religionū institutores. ut augustinū. b̄ndictū. basilii. & francisci. & dñici. & alioꝝ de quo. ii. coz. vi. In oib⁹ exhib. nosmet &c. Hoꝝ qui ieiunāt p̄ totam septimanā p̄ter q̄z dñicis diebus tenet typū iudith eiusdē octauo. que oib⁹ diebus uite sue mortuo uiro nō comedebat nisi semel p̄ter q̄z in diebus sabbatoꝝ &c. Item anna filia fanuel. Luc. ii. Quā piculosum sit ista ieiunia frāgere p̄z ex pena & piculo ionathe. qui cū pat̄ p̄cepisset filiis isrl̄ ieiunare usqz ad uespam. & gustasset modicū mellis in cacumie uirge aū hozam. a p̄re sibi deputatā uix potuit eū totus isrl̄ liberare a morte. i. Reg. xiiii. **Q**uē sup̄ li. ii. de inferno de Theodoro guloso. Vel sup̄ de cōfessione de abbate Serapione q̄ comedebat paximatiū nesciente abbate. **T**ertū est illius qui ieiunat causa vacatōnis alicui bono sp̄ali ut illud plenius acquirat. ut qui ieiunat uel abstinet ut melius uacet eterne pb̄ie. & sacre scripture. ut aug. de quo dicit q̄ uersus ad dñm uacans ieiuniis & orōnibus scribebat libz. & docebat indoctos. Ad hoc exemplū daniel & triū pueroꝝ. q̄ p̄pter abstinentiā obtinuerūt instructōnem ī omni libro & sciētia &c. dan. i. Item de bzagmānis de quib⁹ dicit in epistola alexātri. q̄ comedebāt semel in die radices herbarū. ut melius vacarēt summe sapiētie. Itē in li. xv. eccl̄ie hystozie. dicit q̄ filō dicit ī libro de speculatiua uita quō p̄mittiui in ecclesia s̄cti habitabāt in agellis & tuguriis in dei laudibus. ieiuniis & orōnibus uigilātes. Et q̄ ita delectabanē in studio & cōtemplatōne sapiētie. q̄ aliqui p̄ tres dies uel quatuor uel quinqz uel sex. refectōnē cibi cozpalis obliuiscēbant. Item in uie. pa. dicit de duob⁹ fr̄ibus q̄ men-

sa apposita audierūt uerbū dei usqz in crastinum obliuiscētes cibum. Itē cum quidā fraē uenisset ad senē & ille paret lenticulā ait. faciamus interi opus dei. Vnus impleuit totū psalteriū. Alius tres p̄phas. Facto mane discessit qui aduenerat. & oblitū sunt sumere cibum. **Q**uartū ieiuniū est sp̄alis astrictōis. ut qñ aliquis uel p̄pter aliqd̄ adipiscendū uel euitādum ad ieiunia aliqua ad que antea nō tenebat se obligat. Ut nazarei ad obtinendū sc̄itatem a multis abstinere se obligabāt nū. vi. Itē nū. xxx. de uoto cōiugate. Item. i. esdre. viii. Cū filii isrl̄ exirēt de babilone. p̄dicauit esdra ieiuniū ut affligerent cozam dño. petētes ut dirigeret uia eoꝝ. & euenēt eis cuncta p̄spe-re. **Q**uintū est deuotōnis. qñ aliqui ex aliq̄ sp̄ali deuotōne quā hnt ad deum ex memoria bñficioꝝ suoꝝ. uel ad aliquos s̄ctos ut ad beatam uirginē. uel sanctū petrū uel iacobū. uel magdalenā. maxime p̄grini eoꝝ ieiunāt eorū uigilias in pane & aqua. Neemie. ix. Con-sueuerūt filii isrl̄ in ieiunio & saccis &c. Hoc faciebāt diuina bñficia recozdatel. **B**erū. **T**anto deuotius imitandum est dilectissimi xp̄i ieiunātis exemplū. quanto cert⁹ est eum nō p̄ se sed p̄ nobis ieiunasse. **S**extū est ieiuniū afflictōnis & tribulatōnis. quale ē ieiuniū rogationum. de quo infra dicit. **Q**uale fuit filioꝝ isrl̄. Iudith. iiii. qui contra obidionē holofernū muniebāt se ieiuniis. Item iudeoꝝ cōtra sniam mortis datā cōtra eos Hest. iiii. Itē actū. xxvii. Fiebat multa ieiunatio ab hiis q̄ erant cū paulo in tempestate. Legit̄ in ecclesiastica hystozia. xi. li. xiii. & xv. c. q̄ cū Amb. se opponeret cōtra iustinā m̄rem. & filiū eius ualentinianū impatozem arrianos p̄ fide. & missene armatos qui eū capent & in exiliū relegarent. mediolanēses hoc non sustinuerūt. sed se p̄ eo p̄posuerūt dicentes. q̄ magis uolebant carere uita & interfici. q̄ carere tanto pastoē. **C**um autē laborarēt quō eum occiderēt pugnabat ambroz⁹ cōtra eos nō armis s̄ orationibus & ieiuniis cōtinuis p̄stratus sub altari. **Q**uod cū faceret. uenit maximus tyrannus cōtra impiū pugnaturus. **A**quo p̄teriti impatoꝝ & m̄ eius fugerunt in exiliū. **U**bi iustina mortua fuit. & filius eius Valērian⁹ impatoꝝ laqueo uitā finiuit. & sic ambrosius ecclesiam liberauit. **T**heodosius autē piissimus maximū p̄dictum interficiēs impatoꝝ fact⁹. arrianos destruxit. & ecclesiā p̄o uiribus exaltauit. **S**eptimū est ieiuniū cōpassionis. quo ieiunauerūt uiri Iabes p̄ ifortunio Saul & suoꝝ. et Dauid cum suis p̄o eadem cā. i. Reg. i. **E**t Dauid p̄o afflictione pueri sui infirmi. i. Reg. xii. **H**oc mō ieiunamus in die dñice passionis ī pane & aqua cōpatiēdo xp̄o. **O**ctauū est sup̄pressionis & subiectōnis carnis. **H**oc ieiunabat Cecilia biduanis & triduanis ieiuniis membra domās. sic legit̄ in p̄ncipio passionis eius. **B**ēus Nicola⁹ qui adhuc paruul⁹ multo ieiunio macerabat cozpus. **E**t Dauid

Humiliabā in ieiunio aiām meam. & paulus. i. cor. ix. Castigo corpus meū & i seruitutem redigo &c. Aug. Sicut inimicus occisus non facit tibi iniuriā. sic nec caro mortificata turbabit animā. **N**onū est penitētiāliis iniūctiōnis. sup de effectib⁹ pēti. de nicolao sene cui iniūcta est penitētiā ieiunii sex mensū. Ro. vi. Sicut exhibuistis membra ur̄a sūire imūdicie et iniquitati. sic exhi. me. uem. sūi iusticie &c. **I**eiunū spūale mltiplex ē. Prīmū ē o sensus ab illicita delectatōne. Gregorius Qui se ab alimētis abstinēt. sectādo iusticiā a culpa ieiunēt. i. petri. ii. Abstineatis a carnalibus desiderijs. **S**ecundū ē ut hō abstinēat a vagariōe sensū. Ysa. lviii. Nūquid hoc ē iei. qd̄ ele. &c. Ysa. xxx. Qui obturat aures suas. & claudit oculos suos ne videat malū. iste habitabit i excelsis &c. **T**ertiū est ieiunare a malis opib⁹ ysa. iii. Qui p̄icit aurum ex calumpnia & excutit manus suas ab omni munere. Ysa. lviii. **I**n die ieiunii uestri inueitur uolūtas ur̄a. Qui nō abstinēt a malis siles sunt illis iudeis de q̄ b⁹. ii. Reg. xxi. dicitur qd̄ ieiunabāt & naboth occidebant. & falsa testimonia cōtra eum ferebant. **Q**uartū est abstinere a malo cōsōrtio & exemplo. Prou. i. Si te lactauerit pētōzes. ne. acqui. &c. **E**e post. Prohibe pedē tuū a feminis eoz. Multi sunt ut adam qui postposito fructu uite currūt ad arborē mortiferā. & comedunt. Quod faciūt qui bona cōtemnūt. & malozum exemplis se reficiunt. **Q**uintum est abstinere a mundana lasciuia. & exultatione. ut faciebat Sara filia raguelis. Thob. iii. Nūq̄ cum ludentib⁹ miscui me ne q̄ cum hiis q̄ in leuitate ambulant &c. **S**extum est ieiunū a sponsi uisitatōne & eius spūrituali cōsolatione. Mat. ix. Nunqd̄ possūt filij sponsi lugere &c. **V**erē autē dies cū auferēt sponsus ab eis. tūc ieiunabūt &c. **T**ren. i. Ego plozans qz longe factus est consolator. **S**eptimū est a supnoz bonoz degustatōe p̄s. Quēadmo. desi. ceru⁹ ad fon. &c. **S**itiuit anima mea. &c.

DE QUALITATE IEIUNI. DIS. XXVIII.

Qirca vndecimū scz quale debet esse ieiunū. sciendū qd̄ ieiunū ad hoc qd̄ sit deo gratū. **P**rimo debet esse piū ut quod ozi subtrahit paupibus erogēt. Hier. Quod manducaturus eras. paupibus tribuas ut ieiunū tuum nō sit marsupij lucrū. s; anime. Ysa. lviii. Hoc est ieiunū qd̄ elegi. Frāge esurienti pa. t. &c. Hoc bñ faciebat thob. qui faciebat vocari paupes de tribu sua timētes de um añq̄z comederet. imo de mēsa surgebat ieiunus ad sepeliendū mortuū. thob. ii. **C**esari⁹ Talia sūt sū pietate ieiunia. q̄lis sine oleo lucerna. triptita hystozia li. i. dicit de sancto **P**iridione ep̄o qui plurib⁹ diebus solebat cōtinuare ieiunia in q̄dragesima. **C**um ueisset ad eū quidā pegrinus in quadragesima deficiens. nec haberet qd̄ posset ei pare. fecit parī carnes porcinas. **C**ū autē iste ab hozreret dicens se xp̄i

anū. ait. Comede & ego comedā tecū qz omnia sunt munda mūdis. **S**ecūdo debet esse ieiunū discretū. qz indiscretū ieiunū deo displicet. q̄ nullū sacrificiū acceptat nisi sale discretiōnis cōdiat. **D**yabolo autē placet qui hoc pcurat. ut homo ipugnare eum diu non ualeat. **I**n uie. pa. dixit sancta **S**inletica. **V**na regla ieiunii sit tibi. **N**on subito dieb⁹ quatuoz aut quinqz ieiunū cōtinue p̄endas. nec itez mltitudine ciboz soluas ieiunii uirtutē. **H**oc em̄ letificat dyabolū. **S**emp em̄ quod sine mensura est a dyaboli suggestione corpale ieiunū ē **V**ulgariter dicit. **M**ensura durat. **E**t nota qd̄ non sunt discreta subito assumpta mltā ieiunia. s; paulatim plura. & p̄ assuefactionē. **V**n cum quidā abbas ut legit in uie. pa. li. iii. uteret pane ozdeaceo singulis annis augebat penitentiā suā in aliquo qd̄ assuefaciebat p̄ totū annū. qd̄ cum assuefecisset. & sic factū fuisse. ei leue alio āno aliud accipiebat. in quo se iterum assuefecit. **E**t sic quolibet anno a se plus aliquid extorquebat. **I**tem discretū ieiunū ipsum dyabolū fugat. **D**ixit sc̄a **S**inletica. **S**icut aialia venenosa a se expellūt acroza medicamenta. ita ieiunū discretū cogitatōnes dyabolicas imo etiā ipsum dyabolū. **V**ulgarit dicitur qd̄ fames expellit lupum a nemoze. & ieiunū discretū dyabolū ab umbrōso corde. **E**t nota qd̄ indiscreta abstinentia facit aliquō hoies in religione impotentes. & inutiles ita qd̄ sibi sint graues. & aliis onerosi & qd̄ non possint exequi officia sua ad q̄ sunt uocati. **G**reg. **C**ū plus iusto caro restringit. ab exercitatōne boni opis eneruat. ut ad ozōnem. lectōnem. p̄dicatōnem. sufficere nō ualeat. dum in se incensiu a uitioz p̄itus suffocare festiat. **I**tem per hanc rapit & aufert deo uel fr̄ibus suis adiutorij quod eis facere debebat. **H**ier. **H**olocaustum de rapina facit. qui corpus suū immoderate affligit. uel egestate cibi. uel penuria somni. **I**tem ad hoc qd̄ indiscreta abstinentia impotentes reddit hoies ponit magister iacobus exemplū dicit. **E**xemplariē dicit qd̄ oia membra de uentre cōquerendo dicebant qd̄ tanq̄z malus tyrannus oia bona quecūqz poterāt lucrari cōsumebat. **V**n dixerūt sibi mūicē. qd̄ de cetero officia sua sibi denegarēt. **E**t cū hoc fecissent p̄ tridū. ueter filij nihil admistrabat eis. **V**n lassata nimia debilitate. cōpulla sunt ueniam petere a tanto p̄famill. qz offenderant indebite. **T**ertio debet eē ieiunū sobzium a supfluitate cibi & potus. ut cibus & potus su manē quasi in mēsurā & p̄dere. ut dicit eze. iii. **C**ibus tuus quo uesceris erit tibi in p̄dere. & potus in mēsurā. **E**t post. **C**omedēt filij isrl̄ panem suū in pondere &c. **B**erñ. **P**ais datur uobis in pondere & potus mensurat. **R**o. xiiii. **N**ō in comestatiōibus &c. **H**iero. **I**llud nō est sobziū ieiunium qd̄ ad uespam reficit plenitudie ciboz. **I**dem. multū melius ē sepe paz qz semel nimis sumere. **P**luuia eī que sparsim descēdit optima est. subitus autem & nimis

ymer in pzeceps arua subuertit. Multi similes sunt illi pposito qui canē sibi i custodia traditum adeo ipinguauit qz filiā regis occidit. **Quarto** debet eē sanctū & mundū a pctō. **Eccl̄. xxxiii.** Vnus edificās & ē. **Et post.** Qui ieiunat in peccatis & iterū ea facit. qd pficit hūiliando se. **Ioel. ii.** Sanctificate ieiunium. **Quinto** debet esse rēm & purū. ut pura intētiōne fiat. **Hiero.** Sit pura casta & simplicia ieiunia. **Matth. vi.** Extermiant ypocrite. fa. s. ut ap. ho. ieiū. quia retozquet ieiuniū ad fauores hoīm quibus pascunt. **Ro. xii.** Exhibeatis coz poza urā hostiā uiuentē. **Ecōtra** offerūt in dei sacrificio nō hostiā uiuentē s; cadauer mortuū & corruptū. qui ieiunāt corrupta intētiōne. **Sexto** ieiuniū debet esse letū. **Matth. vi.** Cum ieiunatis nolite fieri sic ypocrite tristes. **i. coz. ix.** Hylarē datozem diligit deus. **Septimo** debet esse deuotū ut cōiugat ei oratio et cōfessio. **Thob. xxi.** Dixit Raphael. Bona est orō cū ieiunio. **Tale** erat ieiuniū iudieb. eiusdem. **viii. & ix. p totū. Act. xiiii.** Silr & dan. **ix.** Posui faciē meam & ē. **DE EFFECTIBVS IEIUNII. DIS. XXIX.**
Quoniam circa duodecimū scz de multiplici effectu ieiunii. sciendū. qz meret indulgentiam. cōseruat consistentiam. pcurat resistentiā. impetrat assistentiā. **Primo** quidem apud deū meret indulgentiā. **Placat** enī diuinā offensam & ei recōciliat pctōzem. **Huiusmōi** exempla plura legim⁹ in scriptura. **iii. Reg. xxi.** de achab p ieiuniū liberato. **Itē Ioē. ii. & iii.** de ninuitis. **Itē hebr̄. xiiii.** Postq; humiliauit corpus suū ieiuniis & orauit ad dominū ut dicit eiisdē. **xv.** furozē regis conuertit deus in mansuetudinem. **Et eiisdem. v.** p ieiuniū placuit assuero & obtinuit quicqd petiit. **Item Ioel. ii.** **Cōuertimini** ad me i toto coz de urō in ieiunio & c. **Sequit̄.** Quis scit si conuertat & ignoscat deus & c. **Secūdo** ieiunium cōseruat bonā cordis & corpis cōsistentiā. **Corpis** quippe cōsistentiā bonā facit. qz conseruat sanitatē & amissam recupat. **Videmus** enī viros abstinētes cōmuniter esse ceteris saniores. & illis qui ifirmāt statim indicē ieiunium. **Ioē eccl̄. xxxi.** **Vtere** quasi hō frugi hīs que tibi apponunt. **Et post.** **Vigilia** & colera & toz. ho. mfrunito. somnus sanitatis in hoīe parco. **Et post.** **Sanitas** aīe & corpis sobzi⁹ potus. **Item xxxvii.** **In** ml̄is elcis erit ifirmitas. **Et post.** **Qui** abstinēs est adiciet vitā. **Itē Ambrōsius.** Ieiuniū vulnera delinquentiū curat. curatos sanctificat. **Hiero.** **Supfluitas** cibi generat morbos uarios & mortiferos. moderata uero refectō sanat egritudinem. pcurat sopitatem & hylaritatē. **Galenus.** **Abstinētia** sūma est medicīa. **Bragmani** scribūt alexandro. **Illicita** est apud nos uentris extēsiō. **Proinde** sumus absq; egritudie. & diū uiuim⁹. qz diū uiuimus sani sumus. nec aliqz medicinam nobis facimus. **S; fm diē** necitatis vnicuiq; terminus mortis succedit. **Item** hoc oñdit natu-

ra aīalium q̄ grauata supfluitate cibi uel hūoris mali ieiunāt ut curenē. ut patet i ceruo serpente. & aquila. q̄ aīalia ieiunant ut deponāt noxiū humozem. & infirmitatē senectutis pariter & noxiū hūozis & accipiāt sanitatē. & uite nouitatez. **Itē** accipitres & aues venatice q̄ nimis auide & nimū sumpterūt cibū ieiunare cōpellunt ut curenē. **Itē** magister iacob⁹ de vietiaco dicebat qz in frāc ia fuit quidaz platus q̄ epulabat̄ cotidie splendide & delitiis affluēs erat languidus & miser. nec medicinis potēat curari. **Qui** despans de uita intrauit ozdiem cystercie. **Vbi** assuefcens p symoniā uite & ieiunia cōualuit factus robustus in cozpe. **Cū** aut hoc audiret archiep⁹ remēsis & nō crederet. uisitauit eū & in abbatia comedēs in refectozio. uidens qz dictus monachus comedisset vnum discum plenum fabis & alium de oleribus. ait seruiētī. **Porta** illi monacho qui cū afflueret oñibus delitiis erat languid⁹ nec poterat comedere. **Et** recessit archiep⁹ edificatus qz cōdimentum monachoꝝ sit fames. **Itē** cum quidā haberet canē puulum & nobilem nutritū suis delitiis languidū & miserū. cogitauit qūo posset magnā pecūiam extozquere a quodā suo burgēse diuice & auaro dicēs intra se. **Iste** canis non dignat̄ comedere nisi regales cibos & cū istis languet & moritur. iste auarus dimittet eū mori fame. nec audebit ei dare assueta ppter auaritiā suam. **Cōmendat** iut ei dictū canem ut eū seruaz; ei eque bonū in piculo bonoz suoz. **Ille** aut inclūsit eum in camera. **Vbi** cū diū flectet & euulasset diurno ieiunio. fecit ei fieri pulmentū de furfure. **Qd** pmo olefaciēs canis recedebat. postea incepit lambere. post cum dolore & horroze gustare. p̄ comedere. **Et** sic paulatim assuefcēs semel in die comedēs fortis & pinguis dño suo reditus est sup hoc plurimū admiranti. **Item** bonam facit cōsistentiā ex pte aīe. qz intellectus clarificat & affectū purificat. **Intellectus** pfecto clarificat ad pspicaciē intelligendum. & ad diuinās reuelatōnes suscipiendū. **Vñ. ysi. xxx.** **Dabit** tibi dñs panē artū & aquā breuē & nō faciet ultra auolare doctozē tuū. **s. spūm sc̄m.** **Itē** eiisdem. **xxviii.** **Quē** docebit dñs scientiā. & qd intelligere faciet auditū. **ablaetas** a lacte auulsos ab uberibus. **Itē** dan. i. **Inuenit** rex plus sciētie & sapiētie & intelligētie in pueris abstinētib⁹ a cibis regiis. qz in omnibus aliis nutritis cibo regio. **Itē** dan. ix. **Posui** faciē meā rogare dñm i ieiunio sacco & cinere & c. **Et post.** **Missus** ē ei angel⁹ gabriel q̄ reuelauit secretū incarnatōnis xp̄i. **Itē** xp̄o p̄ abstinētiā multā reuelata sūt ei ml̄ta futūa p angelū. **Item** b̄o iohanni euāgeliste i pathmos insula ieiunātī & auxilio hūano destitūto. reuelata est apocalipsis. **Itē** basilio ieiunātī reuelata est moꝝ iuliani apostate. & liberatio xp̄ianoꝝ. **Itē** exo. xxxvii. **Moyfi** post ieiunius lex reuelata est. **Itē** bonam facit aīe cōsistentiā. qz affectū purificat. **Domat** enī supbiam

carnis & feruore fomicis mitigat. **Psalmista.**
Humiliabā in ieiunio aīam meam. **Itē Genua**
mea infirmata sunt a ieiunio. **Et hēst. xiiii.**
Cozpus suū humiliat ieiuniis. humiliatē ciuitas
aut castz. subtractis cibis. mēbra. subtra-
ctis uentris bñficiis. ignis. subtractis lignis.
olla bulliens. subtractis incēdiis. sic caro p iei-
iunij subtractis supfluis. Caro em suppressa
supbia est subiecta spūi. Ieiunij desideria ma-
la et cogitatōes fordidas necat. ut myrra ama-
ra uermes. Itē muīt. pa. dicit sancta Syncreti-
ca. aīalia uenēfosa acrizoza medicamēta a se ex-
pellūt. sic cogitatōnes fordidas ieiunij. et ozō
depellit ab aīa. Item abbas Ypitius ibidē. Iei-
iunij statutū est monacho aduersus peccatū
qđ qui abicit. feruet malo & mordiatō delide-
rio sic equus. Tercio ieiunij cōtra hostes &
temptatōnes eoz dat resistētiā. & iō pzeualz
cōtra eos qz effugat illos & eoz uirtutē adnī
hilat. uulgariē dicit. qđ fames expellit lupum
a nemoze. Sic ieiunij dyabolū ab hoīe qui in
locis aridis nō inueit requiē. Luc. xi. & Mat.
xii. Item thob. vi. Piscis qui uolebat eū deuo-
rare influuio positus in sicco palpitabat fact⁹
impotēs. & ibi de facili occisus ē. Sic dyabolus
in sicco ieiunio cito uincit. Mat. xvii. Hoc ge-
nus demonij nō eicit nisi in ieiunio & ozōe
ysō. Immūdi spūs ibi magis uincūt. ubi plus
uiderit esce & pot⁹. In uīt. pa. dicit Io. bzeuis.
Cū rex aliqs ciuitatē aliqz inimicōz uult sibi ce-
re subtrahit eis. p uiribus escā et potum. Quo
facto. cito uincunt. Sic hostes nrī spūales per
subtractionē ciboz. Item de hoc sup de cōfess-
siōe de paximatō & dyabolo fugato. Itē i uīt.
pa. dō. qđ cū quidā tēptareē de comestione. fir-
mauit i aīo suo ne cōderet aū tertiā. Qua fēa
extozit a se ut aū fieret sexta qz cōderz. Qua
facta. scidit panē ut comederet. Post surrexit
usqz ad nonā expectās. Postea nona facta. cū
faceret ozōnem. uidit opus dyaboli sic fumus
exeuntē a se. & cessauit eius esuries. Itē ieiuni-
um uincit hostes serpentes & dracones cozpa-
les & etiam spūales. Et hoc figuratum fuit in
multis l. cis & pluries in scriptura. Iud. xx. de
filiis isrl qui uicerūt bēiamitas post ieiunij q
antea uincebant. i. Reg. vii. Filii isrl uicerunt
philiisteos. Iudith. xiiii. Iudith holofernē. Item
in hystozia triptita li. xii. dicit qđ cū burgundi
ones qui habitabāt cira rhenū eēt gentiles
& lignoz artifices singulis ānis ueiebant hu-
ni qui occidebāt & capiebāt eos. Qui audien-
tes qđ romani uictozes existerēt cogitauerunt
& pmiserūt inter se qđ illū deū sibi pficerent
& nō alium qui dabat eis uictozia. Et iuerūt
qzdam ciuitatez galliaz ubi mstruēti de fide
postqz p octo dies ieiunassent & baptizati fu-
issent. & in deo fiduciā haberēt. & audaciam
iō hostes irruerūt. & tria milia ex ipis. decem
milia hostiū cū rege suo occiderūt. Item uincit
serpētes & dracones. Dicit Ambro. qđ tanta
uis est ieiunij. qđ salua hoīs ieiunij enecat ser-
pentes. Itē m. xi. li. triptita hyst. dicit. qđ cum

quidā dracho deuozaret hoīs equos & iumē-
 ta. donatus armauit se ieiunio & ozōne. & iei-
 unus accessit ad drachonē. Et cū apto oze uel
 let eū uozare. oppsuic ei signū crucis. Et cū ex-
 puisset in os eius. disruptus est. **Quarto iei-**
iunij merē assistētiā dei. s. & angloz. Qz
em angeli assistāt ieiunantib⁹ ptz. Math. iiii.
Postqz dñs ieiunauerat angeli accesserunt et
mistrabāt ei. act. x. Cornelio ieiunati & ozati
apparuit angls. Itē in uīt. marie de oignies le-
giē. qđ cū ipā reficerz corpus hozā uespina. uī
debat anglos ascendētes & descendentes ad
mensam suā. & bēm iohannem euangelista.
Ad hoc sunt exēpla. de iudith. quā angelus
custodiuit euntē ad holofernē ibi manentem
& inde reuertentē. iudith. xv. Itē de helya. iiii.
Reg. xviiii. Item de bēa Agnete. Xpina. Ka-
therina. Cecilia. qđ biduanis ac triduanis ieiun-
is ozās habebat anglm sibi familiarissimū.
Qui sibi & Valeriano familiarissime loqueba-
tur. & de padyso duas cozonas attulit choz-
scantes rosīs & liliis albescētes. Item deus assi-
stic ieiunantibus tpaliter. s. & spūaliter. Tem-
paler quidē quā puidet eis necessaria sicut
in uīt. pa. dicit. Hiero. de paulo pmo heremita
qđ ieiunabat quousqz dimidius paīs mitteret
ei a dño. Qui in aduentu anthonii integ mis-
sus est. Itē ibidem dicit qđ fons datus est ei in
potū manans aū ostiū celle sue. et palma non
solū ad usum fructus. s; uestimēti. qđ faciebat
cōtextum de foliis palme. Quo mortuo. fons
& palma statim aruerūt. Nota sup de franco-
nio. Item dan. xiiii. danielem ieiunantē puit
p abachuch. Itē. ii. dyal. de beato bñdicto dicit
Greg. qđ cū ieiunasset p totam quadragesimā
in specu quodā. & dyabolus fregisset campa-
nam. ne eā au diret monachus. qui solus eum
sciebat. & necessaria ei mistrabat p cozdā. Ap-
paruit dñs cuidā sacerdoti in die pasche. Qui
dixit ei. Tu tibi delicias paras. & seruus me⁹
bñdictus in tali loco fame cruciat. Qui acces-
sit ad locū. & qđ sibi pauerat appauit dicens
ei qđ esset dies pasche. Item bēam katherinam
pascebat deus cū ieiunasset in carcere p colum-
bam qđ ei cibum celestē mistrabat. In uīt. pa. di-
cit de sancto Helerio. qđ cū esset temptat⁹ p-
pter temptatōnem mellis. fugit ad heremum
Ubi cū post ieiunium triū septianaz inueissz
poma pulcherrima. nec tāgeret ea credens ea
ibi esse pcurate dyabolo. fugit ea nec comedit
tūc in somnis apparuit ei angls. dicens qđ co-
mederet & biberet qđ inueiret. & inuenit her-
bam mirabilis dulcedis. & fontē inestabilis
sapozis. Itē de alio anachozita legiē qđ cum fu-
gisset ad desertū nec haberet qđ comederz. in-
uenit herbas dulces. s; ita noxias & laxatiuas
qđ resoluebant omīa viscera ei⁹. Cum aut iei-
nasset. per septē dies. uenit ad eū quedā bestia
dozchas noīe afferens ei fasciculū de non noc-
iuis. & docuit discernere nociuas a non noci-
uis. Itē in uīt. pa. dicit. qđ quidā p cōsueuerat
panē administrare cuidā solidario qui distabat

aliquantulū a cella sua. Cum autem mitteret ei per duos pueros quoz vn⁹ erat duodecim annoz. & alius quidecim. inuenerūt in uia alpidem. Qui videns eos fit quasi mortuus. In uioz in pallio suo ipm inuolūtū abbati portauit. Quō licet alii mirarent p miraculo. abbas uerberauit puerū. eo q̄ potius seruisset in miraculo q̄ in huilitate. Frater aut cui mittebat panis hoc audiēs scz piculum pueroz & miraculū. ieiunauit septē diebus cōtinuis in orōne mandās dicto p̄ri ne plus mitteret sibi panes. Quē cū post ammonēte anglo uisitare dict⁹ pater. & occurrisset ei dictus fr̄. intrātes cellas inuenerūt panes ignote sp̄i & miri sapozis. Vterqz aut merito alterius imputās. acceperunt donū dei cū grāz actione. Reficit aut spūaliē gratia dei dulcedie supna. ps. Dat pull⁹ coz. et in uo. eum. Job. xxxviii. Hic p̄parat cozuoz escā q̄ pulli eius clamāt ad deum uagantes eo q̄ nō habeant cibos. De quibus dicit Greg. q̄ patētes eoz cōtemnunt eos pascere usquequo nō grescāt. Vidēs at̄ deus clamoz eoz roze celesti pascit eos. Sic dñs pascit eos quos mūdus abiicit q̄ ad eum clamāt. & p̄pter eū ieiunāt. Vñ erāt refecte roze celesti & celesti dulcedis suauitate ille mlieres de quib⁹ dicit mgr̄ iacob. i. uita marie de oīgnies q̄ post orōnes & ieiunia & raptū cōtemplationis ex eaz faucibus ex liquefactione dulcedis uidebat̄ effluere fauus mellis. Luc. ii. dicit b̄ta uirgo. Esuri. i. plebo. & di. di. m. Spūaliter uero deus assistit. & in uita p̄nti suauitē cōsolando. & in futuro felicitē coronando. In uita p̄nti multipliciter cōsolatur. p̄ces eoz exaudiēdo. & uota implēdo. sicut Nec. i. & ii. Cum enī neemias audisset ruozes de destructione ierlm̄. ieiunauit. orauit & fleuit. Quo facto. cū languidus appareret p̄ ieiunio adeo placuit regi & regie q̄ ei quicqd̄ petiit cōcesserunt. Silr̄ hese post ieiunium impetrauit a rege quicqd̄ petiit. Item. i. esdre. viii. filii isrl̄ in exitu de babilonia ieiunauerūt ut dñs dirigeret uia eoz. Vñde dñt. Ieiunauimus. & uenerūt nobis cūcta p̄spere. Deniqz assistit eis felicitē coronando. Quod bñ fuit figuraliē p̄signatum. iiii. Reg. ii. Q̄ Helyas p̄ ieiunium raptus est in padylum. Item post quadragesimale ieiunium imediate sequit̄ gloria dominice resurrectionis. Sicut enī gula ade clauit celū. sic ieiunium debuit apire. Vñ canit eclesia. Paradysi portas aperuit uobis ieiunium temp⁹. Zach. viii. Ieiunium quarti & ieiunium quinti. & c. erit domui iuda in gaudiū & letitiam. & in sollempnitates p̄claras. Itē. i. coz. ix. Omnis q̄ imagine cōtendit & c. Glo. Non terrenis & marcessibilibus floribus. s̄ eternis cōserta p̄ciosis lapidibus corona debet̄ ad modum regalis dyadematis. Vñ in passione beati petri legit̄ q̄ xpiani qui aderāt eius passioni flētes uiderunt crucē eius circūdari anglis tenentib⁹ coronas de lilis & rosis padyli. In quo poterat designari q̄ carnē deo uere obediendo mortificauerat. & sanguinem suum p̄

eo fuderat. & alios hoc ipsuz facere docuerat. Vñ corona multiplex ei debebat̄.

DE MULTIPlici IEIUNIO.

DIS. XXX.

Quoniam circa terdecimū scz de multiplici ieiunio maloꝝ scienduz q̄ multiplex ē ieiunium malum & peruersum. a quo boni debent sibi cauere ne eos imitent̄ in malis. Primo nō debemus ieiunare sic demones qui semp ieiunāt a materia libus cibis. nūqz a uiciis & uolūate mala. Sic ieiunāt feneratoroz q̄ nūqz p̄p̄t ieiunium fen⁹ dimittūt. nec etiā i die passionis & resurrectionis xp̄i. Ysa. lviii. In diebus ieiunii ur̄i in uertur uolūtas ur̄a mala. qz si esset bona. eēt non sua. s̄ dei. Sic ieiunāt qui sunt in contumacia uolūate mala. odio & rancoze. Item non ad modum sarracenoꝝ. qui de die abstinēt a cibis. de nocte vacant comestationibus & ebrietatibus & imunditiis luxurie. Ro. xiii. Nō in cubilibus & c. Itē nō debet esse ieiunia iudeoꝝ q̄ cū ieiunabāt crudelitib⁹ uocabāt. ysa. lviii. Ecce ad lites & cōtentiones & p̄cu. pug. i. pie. Sic faciebāt q̄ ieiunabāt & ieiunia p̄dicabāt & naboth occidebant. iiii. Reg. xxi. Act. xxiii. Sic illi ieiunabāt q̄ se uouerūt ieiunare usquequo paulū occiderēt. Itē nō debet eē medicoꝝ aut i firmoꝝ. qui ieiunāt p̄pter sanitacē corpis nō aie. h̄z artissimū sic frequēt eoz ieiunium. Pauci sunt qui t̄m ieiunēt p̄ salute aie. q̄zrum pro salute corpis. qz abstinentiā dixit galienus i fine querētibus discipulis summā eē mediciam. Itē non debet eē ieiunium seductoꝝ. ut ypocritaz qui ieiunāt ut appareāt. uel ut aliquid acquirāt. s̄ cōmodum tpale. Mat. vi. Extermi. nāt enī fa. su. ut ap. ho. ieiū. Silēs sunt uulpi q̄ fingit se mortuū & extrahit linguam ut capiāt cozuos sibi insidiātes. Isti sunt filii agar qui interpretatur festiuitas uigiliaz. qz ad hoc i uigilant & faciūt uigilias ieiunioꝝ. ut ex hoc acquirant festiuitatem temporalium bonozum. Baruth. iiii. Filii agar acquisierūt prudenciam q̄ de terra ē negociatoꝝ terre. qz p̄ pallozem faciei & ypocritism eiciūt terrē. Vñ fecerat ille qui cū esset paup ieiunabat. & p̄niam multam uidebat̄ facere. Vñ cum p̄ hanc silatōem obtinisset epatum reuocit a se omnē boni speciei. & cū argueret de hoc. Rūdit q̄ satis fecerat uigilia. & q̄ amō oportebat eū facere festū. Item nō debet esse seductoꝝ hereticoꝝ. q̄ ad hoc ieiunāt ut aīas seducant. & uerbis & figmentis ypocritism ad modū uulpecule. Ad hoc p̄tinet q̄ sup̄ dcm̄ ē de p̄nā. de ioculatoe et ieiunio runcini. Itē nō debet eē ydoloꝝ seu mortuoꝝ insensibiliū. ut est eoz qui solum p̄pter hoc abstinēt q̄ non sentiūt famis appetitum. nec sustiūt ex ieiunio uel ex duritia ciboꝝ aliquid afflictōnem. Talis erat ille de quo i uir. palegit̄. q̄ cum quidā de magnis delictis ut de curia impatoꝝ uenit ad heremū. & fact⁹ fuisse ibi magnus cōtemplatoꝝ & prudēs & famosus. uenit ad eum quidā egypti⁹ monach⁹ magne fame. credēs circa eū uidere maxiam

austeritatem abstinentie. quā cum non inueis-
set. uidens ille cōtemplatiuus nueritus in pa-
latio regis p reuelatōnem q̄ alius in corde scā
dalizaretur. quesitū ab eo de qua uiuendi cō-
suetudie uenerat ad heremū. & cū ille dixisset
ei q̄ de uita paup̄zima & assuetissima multis
duritiis & ieiuniis. ita q̄ ppter abstinentiā ru-
sticanā erat ei quasi insensibile ieiuniū. retulit
ei alius de quibus deliciis uenerat ad heremū
& quō ppter infirmitatē suā bibebat uinum.
Ali⁹ hoc audiēs recessit bene edificatus. Item
quidaz episcopus bon⁹ uir quādo ieiuniū nō
molestabat euz. illos qui bis comedebāt in do-
mo faciebat an se comedere. ut appetitū come-
dendi puocarent. & p hoc uincēdo illum mā-
gis mereret. Item nō debent esse ieiunia auar-
oz̄ qui ad hoc ieiunāt ut burfas impleāt. uel
qz formidolosi cū abundant multū timent ne
res eis deficiant & nihil paup̄ibus erogāt. Sic
ieiunant buffones. quia ut dicunt naturales.
Buffo egrediēs de cauerna uidens terrā vndi
qz. qz uisus eius ultra se extēdit. credit q̄ non
debeat ei sufficere. Vñ inclusus ī cauerna fa-
tis ieiunat. & terrā quā comedit cū pede pon-
derat & mensurat. Itē silis est auarus ieiunās
cani sedenti sup fenū dn̄i sui. qui nō cōmedit
de feno. nec pmittit animalia famelica ut cō-
medant aliquid de eo. & postea comedunt il-
lud alia animalia eo iūto nec gustāte. Sic di-
uites tenaces nō sustmēt q̄ paup̄es gustēt de
bonis eozū. & accidit q̄ ip̄i aliqn̄ de eis nihil
gustant. s; relinquūt alienis diuitias suas. Itē
non debēt esse porcoz̄. qui q̄n̄ nimis sunt im-
p̄guari. p̄ pinguedie comedere nō possunt.
et pabula assueta fastidiūt. sicut est de multis
qui ieiunāt ideo qz escas fastidiūt. & cum qui
bus acumibus sapoz̄ possunt puocant appe-
ritū. Itē nō debēt eē lupoz̄ q̄ aliqn̄ ieiunāt usqz
ad uespam. postea qd̄ rapiūt nō comedunt s;
deuozāt. sic multi ad modū lupoz̄ cū ieiuna-
uerūt. & debēt comedere. nō comedūt. sed de
uozāt ut lupi cū nimia ingluuie et ardoze. Vñ
cū duo in simul comederēt. & alius comederet
cū nimia ingluuie & alter moderate. dixit ei il-
le qui tempate cōdebat. quasi inuitādo plu-
ries q̄ comederet. qui cū ruderet q̄ bñ come-
debat. dixit ei alter q̄ nō. s; male cū ip̄e omnia
uozaret ad modū lupi. Item nō debent eē onā-
groz̄ qui licet ieiunēt ab aliis escis. pascūt uē
to. Sic ieiūabat ille pharise⁹ de quo Luē. xviij
ieiuno bis in sabbato. Vēto em̄ vane glorie
pascēbat. Iere. ii. Onager ī desiderio aīe sue. at
traxit uentū amozis sui. Osee. xii. pascat uen-
tum. Item onagroze more ieiunāt qui ad hoc
comedere differūt ut splendidius habeāt. ps.
Expec. ona. msi. s. Quoz̄ natura ē abstinerē ī
siti usquequo inueiant aquas limpidozes. Itē
non d; esse ieiuniū incarcerationoz̄ qui ieiunāt ī
uiti. Itē nō debet esse tumidoz̄ seu inflatoz̄ q̄
p̄ iracūdia & tumoze indignationis dimittūt
comedere. ut faciūt vnicoznes. q̄ ut indignati
one non capiunt tm̄ ieiunāt q̄ moriunt. Itē

non tristiū seu despatoz̄ ut qui p̄ tristitia tri-
bulatōnis & despationis ieiunāt. ps. omnē es-
cam ab ho. ē. a. e. & ap. usqz ad poz. m. Itē nō
debent esse ieiunia raptoz̄ ut leonis aut lupi.
aut alioz̄ aīalium que uiuūt de rapina. q̄ post
qz diu ieiunauerūt. rapiunt quod auide deuo-
rant. Crudeliozes leonib⁹ & lupis sunt q̄ nū-
qz aīal sue sp̄ei comedunt. Seneca. Leoni leo
non nocz. hō aut comedit alium hoīem. diues
paup̄em. fortis debilē. Eccl. xiiii. Venatō leonif
& c. Et post. Pasca diuitū sunt paup̄es. Que
dam bona mulier uēit ad monachū qzdam al-
bum factū ep̄m cuius domū spoliauerant sui
eius. pecudibus eius paucis de quibus ip̄a &
pueri sui & familia uiuebāt. Dñe ait si come-
ditis carnes. cū autem ip̄zobitati eius rñdisset
q̄ nō. ait ip̄a. Verū est forte q̄ nō comeditis
carnes mortuoze pecoz̄. s; uiuoze hoīm. & ī q̄-
dragesima. & in sextis feriis. qz carnibus me-
is & puerozū meozum saturamini. Item non
debēt esse potatoz̄. qui an̄ comestionem & p̄
bibūt & assidue. sicut allec & bibio que aīalia
licet paz̄ comedāt uel nihil. tota die tñ potāt
Itē non debēt esse detractoz̄ siue blasphemoz̄
rum. qui in dieb⁹ ieiunioz̄ saturant carnibus
hūanis ut dicit Greg. Iob. xix. Carnibus meis
saturamini. Glo. Qui aliene uite detractōe pa-
sciūt. in diebus ueneris carnibus hūanis reficiūt
Item non fatuoze ut freneticoz̄ qui cibo p̄ter
missō mordent manus medici. Sic blasphemī
qui carnez xp̄i lacerant sunt ad modum illius
bestie que dicit lyena. que cū ieiunauerit usqz
ad noctem ī nocte exhumat cadauera mortuo-
z̄. & dilacerat & uozat ea. Ideo fm̄ aliā trās-
lationē hereditas mea facta est spelūca lyene.
Itē nō debēt eē fatuoze q̄ dicunt lunatici. q̄ cō-
pleta luna siue in plenilunio insaniūt. hoc fa-
ciunt qui in abundantia rerum mutabiliū letā-
tes ieiunāt p̄ chozeis & aliis insaniis agēdis
sapientie. xiiii. Dū letantē insaniūt. Itē nō de-
bent eē lusoze. qui ad hoc ludūt ad taxillos ul
ad aleas. ut tempus leuius trāseāt. & ieiuniū
non sentiāt. uel eoz̄ qui sic hm̄oi intendunt.
q̄ comedere cōtemnunt ul obliuiscunt uacan-
tes ludis alez. uel aliis uanis.

DE ORATIONE. DIS. XXXI.

O Eūde considerandū est de tertia pte
satisfactōnis scz de ozōne. De qua cō-
siderāda sunt decē et septem. **P**rio
utrū ozō sit actus uolūtatis. **S**ecūdo utrū sit
actus latrie. **T**ertio utrū cōueniens sit ozare.
Quarto utrū solus deus sit ozandus. **Q**uinto
utrū in ozōne sit aliquid determinate petendū
Sexto utrū debeamus p̄ aliis ozare. **S**eptimo
utrū debeamus ozare p̄ mimicis. **O**ctauo utz̄
san̄ c̄ti ozent p̄ nobis m̄ p̄ria. **N**ono utrū ozō
debeat eē uocalis. **D**ecio utrū ozatio debeat eē
attenta. **V**ndecimo utrū debet esse diuturna.
Duodecimo utrū ozatio sit meritozia. **D**ecioter-
tio utrū ozō peccatozis sit efficax ad impetrā-
dum qd̄ petit. **D**ecimoquarto de hiis q̄ mouē
nos debent ad ozandū. **D**eciquinto qualis d;

esse oratio ad hoc quod sit deo grata. Decimosexto de effectu orationis. Decimoseptimo de speciebus & diuisionibus orationis. **A**d primum scilicet ut oratio sit actus uoluntatis uel rationis. dicendum quod secundum ysaie. Oratio dicitur quasi orationis ratio. ratio uero practica est. non solum apprehensiuam. sed etiam causatiua. Est autem aliquid alterius causa dupliciter. Vno quidem modo perfecte necessitate inducendo. Et hoc contingit quando effectus totaliter subditur potestati cause. Alio uero modo imperfecte solum disponendo quando scilicet effectus totaliter non subditur potestati cause. Sic ergo & ratio dupliciter est causa aliquid. Vno quidem modo sicut necessitate imponens. & hoc modo ad rationem pertinet impare. non solum inferioribus potentibus & membris corporis. sed etiam hominibus subiectis. quod quidem fit impando. Alio modo sicut inducens. & quodammodo disponens. & hoc modo ratio petit aliquid fieri ab hiis qui non subiacentur siue sint equales. siue superiores. Verumque autem horum. scilicet petere & deprecari & impare oratione non quidam importat. put. scilicet homo disponit aliquid per aliud esse faciendum. Vnde pertinet ad rationem cuius est ordinare. Propter quod dicit philosophus in primo ethicorum. quod ad optima deprecatur ratio. Sic autem nunc loquimur de oratione put. signat quidam deprecationis petitionem. Secundum quod augustinus dicit in libro de uerbis domini oratio quedam petitio est. Et dicit in tertio libro quod oratio est petitio decentium a deo. Sic igitur patet quod oratio de qua nunc loquimur est actus rationis practice. uoluntate mouente. tendentis in finem caritatis qui est deo uniri. Tedit autem oratio in deum quasi a uoluntate caritatis mota dupliciter. Vno quidem modo ex parte eius quod petit. quia hoc precipue est in oratione petendum. ut deo uniamur. secundum illud psalmi. Vnde petit a domino. hanc requiram ut inhabitem in domo domini omnibus diebus uite mee. Alio modo ex parte ipsius petentis quod oportet accedere ad eum a quo petit. uel loco sicut ad hominem. uel mente sicut ad deum. Vnde dicit augustinus ibidem quod quando orationibus inuocamus deum reuelata mente assumimus ipsi. & secundum hoc etiam Damianus dicit quod oratio est ascensus intellectus in deum. **A**d secundum scilicet utrum oratio sit actus patrie uel religionis. dicendum quod ad religionem proprie pertinet reuerentiam & honorem deo exhibere. Et ideo omnia illa per que deo reuerentia exhibetur. pertinent ad religionem. Per orationem autem homo deo reuerentiam exhibet in quantum se subicit. & profitetur se orando eo indigere sicut actore bonorum suorum. Vnde manifestum est quod oratio est proprie religionis actus. unde psalmi. Dirigat oratio mea sicut incensum &c. Ibi dicit glossa. In homini figuram in ueteri lege incensum iubebat offerri in odoribus suauem domino. Offerre autem domino incensum materiale ad eius reuerentiam est actus religionis. Et nota quod oratio est actus patrie cum sit per satisfactionis. & est actus religionis ut dictum est. Sed alia & alia ratione quia in quantum homo deum orat ut ei satisfaciatur de peccato. actus est patrie. In quantum uero orat deum ut ei reuerentiam exhibeat in recognitionem summi domini actus est religionis. **A**d tertium scilicet utrum conueniens sit orare deum. Dicendum quod cir-

ca orationem fuit triplex error antiquorum. Quidam enim posuerunt quod res humane non regantur diuina prudentia. Ex quo sequitur quod vanum sit orare. & omnino deum colere. Et de hiis dicit Maltertio. Dixistis vanus est qui seruit deo. Secundum autem opinio fuit ponentium omnia in se & in rebus humanis ex necessitate contingere. siue ex immutabilitate diuine prudentie. siue ex necessitate stellarum. siue ex conexione causarum. Et secundum hoc etiam excluditur orationis utilitas. Tertia fuit opinio ponentium quidem res humanas prudentia diuina regi. & quod res non proueniunt ex necessitate. sed dicebant sicut dispositione diuine prudentie variabile esse. & quod orationibus & aliis que ad diuinum cultum pertinent dispositio diuine prouidentie immutatur. Hec autem omnia improbata sunt. Et ideo oportet sic inducere orationis utilitatem. ut neque rebus humanis diuine prudentie subiectis necessitate imponamus. neque etiam diuinam dispositionem mutabile estimemus. Ad huius ergo euidenciam considerandum est quod ex diuina prudentia non solum disponitur qui effectus fiant. sed etiam ex quibus causis & quo ordine prouent. Inter alias autem causas sunt etiam quorundam cause actus humani unde oportet homines agere aliquid. non ut per suos actus diuinam dispositionem immutent. sed ut per actus suos impleant quosdam effectus secundum ordinem a deo dispositum. & idem etiam est in naturalibus causis. Et sicut etiam est de oratione. Non enim propter hoc oramus ut diuinam dispositionem immutemus. sed ut id impetremus quod deus disposuerit per orationes sanctorum esse implendum. ut scilicet homines postulando mereantur accipere quod eis omnipotens deus antequam secula disposuerit donare. ut dicit Gregorius in primo dialo. Non est ergo necessarium nos deo preces porrigere. ut ei nostras indigentias uel desideria manifestemus. quia ipse scit omnia antequam petamus. sicut dicit Mattheus. vi. Scit enim pater uerum quia hiis omnibus indigetis. sed ut nos ipsi consideremus in hiis ad diuinum esse auxiliu recurrendum. Deus enim ex summa liberalitate sua dat multa nobis non rogatus. Sed quia aliqua uult prestare nobis petentibus. hoc est propter nostram utilitatem. ut fiduciam quorundam accipiamus recurrere ad deum. & ut recognoscamus eum esse bonorum nostrorum actorem. Vnde Crisostomus dicit. Considera quanta est tibi concessa felicitas. quanta gloria attributa. orationibus fabulari cum deo. cum christo miscere colloquia optare quod uelis. quod desideras postulare. **A**d quartum scilicet utrum solus deus debeat orari. dicendum quod oratio porrigitur alicui dupliciter. Vno modo quasi per ipsum implenda. Alio modo sicut per ipsum impetranda. Primo quidem modo soli deo orationem porrigimus. quia omnes orationes nostre ordinari debent ad gratiam & gloriam consequendam. que solus deus dat. secundum illud psalmi. gratiam & gloriam dabit dominus. Secundo modo orationem porrigimus sanctis angelis & hominibus. non ut per eos deus petitiones nostras cognoscat. sed ut eorum precibus & meritis orationes nostre fortius effectum. Et ideo dicit Apocalypsis. vii. ascendit fumus aromatum. id est orationes sanctorum de manu angelorum coram domino. Et hoc etiam patet

ex ipso modo quo ecclesia utitur in orando. nam a sancta trinitate petimus ut nostri misereatur. Ab aliis autem sanctis quibuscumque petimus ut orent pro nobis. Vnde soli deo cultum religionis impeditur. a quo solo obtinere petimus quod oramus quia in hoc preestamur eum bonorum nostrorum actorem non autem eis quos requirimus quasi mediatores & interpellatores nostros apud deum. Quamuis autem mortui ex sua naturali conditione non cognoscant ea que in hoc mundo aguntur. et sic nec anime sanctorum orationes nostras videant. audiant. uel cognoscant. precipue interiores motus cordis. tamen beatis manifestatur ea que de eis cognoscere debemus que circa nos aguntur. etiam quantum ad interiores motus cordis. sicut dicit Gregorius. xii. morum. **Eorum autem intelligentiam maxime decet ut petitiones ad eos vel uoce uel corde directas in orando cognoscant. Et ideo petitiones quas ad eos dirigimus. deo manifestate cognoscunt.** **Ad** quintum. scilicet. utrum in oratione sit aliquid determinate petendum. Dicendum quod sicut Valerius maximus refert. Socrates nihil ultra petendum a diis immortalibus arbitrabatur. quia ut bona tribuerent. quia hiis demum scirent quid unicuique esset utile. nos autem plerumque id uotis expetere quod non impetrasse melius foret. **Que** quidem sententia aliquantulum uera est quantum ad illa que pertinent malum eventum habere. quibus etiam homo potest male & bene uti. sicut diuitie que ut ibidem dicitur multis exitio fuere. & honores quicumque. Plures enim pessumderunt regna. quorum exitus sepe miserabiles cernuntur. splendida conuiuia que nonnumquam funditur domos euertunt. **Sunt** tamen quedam bona quibus homo male uti non potest. que seque malum eventum habere non possunt. **Hec** autem sunt quibus beificamur. & quibus beatitudinem meremur. **Que** quidem sancti orando absolute petunt secundum illud psalmi. **Ostende** faciem tuam. & saluum erimus. **Et** iterum. **Deduc** me in semitam mandatorum tuorum. **Vnde** dominus discipulos suos docuit determinate petere. **Matth. vi. & Luc. xi.** **Et** illa que vos determinate docui petere. **Et** determinate petere possumus seque omnia que in oratione dominica continentur. **Illam** autem orationem dominicam est omnibus aliis orationibus efficacior. & hoc ostendit actus dignitas. **Christus** enim ore suo benedixit immediate illam fecit. & eam discipulos suos docuit. ut habetur. **Matth. vi.** **Et** etiam orationis sententia breuitas que multum commendat orationem uocalem. **Vnde** Augustinus in epistola ad probam parum ultra medium. **Dicunt** fratres crebras in egypto habere orationes. & eas tamen breuissimas. **Hoc** etiam ostendit petitionum utilitas. quia omnia que desiderare debemus & petere in hac oratione petuntur. **Vnde** sic dicit Augustinus in epistola ad probam ultra medium. **Quelibet** alia uerba dicimus orando nihil aliud dicimus quam quod in ista dominica oratione positum est. si recte & congruenter oramus. & eo ordine posita sunt quo sunt desideranda & petenda. **In** principio enim exhibetur reuerentia illi cui porrigenda est oratio. cum dicitur. **Pater** noster qui es in celis. in quo captat orans beniuolentiam dei. **Et** quia primo desiderandum est finis et petendum quod ea que sunt ad finem. ideo primo ponuntur peti-

tionem que respiciunt finem. **Secundo** respicientes ea que sunt ad finem. **ibi** fiat uoluntas tua. **Respicientes** finem sunt due. **In** prima que est sanctificatio nomen tuum. petiunt ut nomen dei ab hominibus habeatur ut secundum Hieronymum quod dicit Augustinus. ii. libro de sermone domini in monte. longe post principium & in epistola ad probam post medium dicit. **Cum** dicimus sanctificetur nomen tuum nos admonemur desiderare ut nomen eius quod semper sanctum est. etiam apud homines secundum habeatur. hoc est quod non contemnat. quod non deo. sed hominibus predestinet. **In** secunda que est. adueniat regnum tuum. ut dicit Augustinus. ubi prius. desiderium nostrum ad illud regnum excitamus ut nobis ueniat atque in eo regnare mereamur. **Vnde** per primam petitionem petimus ut deus ab omnibus glorificetur. per secundam ut ad dei gloriam ueniamus. **Petitionum** respicientium ea que sunt ad finem. quedam sunt respectu boni. quedam respectu mali. **Respectu** boni due sunt. **In** prima petiunt meritum quo beatitudinem mereamur. quod consistit in obediendo dominis mandatis. **Vnde** Augustinus. li. ii. de sermone domini in monte longe post principium. cum dicit fiat uoluntas tua. recte intelligitur. obediatur preceptis tuis. sicut in celo & in terra. id est sicut ab angelis. ita & ab hominibus. **Et** in epistola ad probam post medium. cum dicitur. fiat uoluntas tua &c. nobis ab illo precamur ipsam obedientiam. ut sic in nobis fiat uoluntas eius. quod admodum fit in celestibus ab angelis eius. **In** secunda petiunt illud quod tanquam instrumentum possumus nos iuuare ad merendum. & hoc est uictus quotidianus ad sustentationem corporis necessarius. uel uictus anime id est eucharistie sacramentum. **Vnde** Augustinus. ii. libro de sermone domini in monte longe post principium. **Panis** quotidianus. aut per hiis omnibus dicitur est. que huius uite necessitate sustentant. aut per sacramentum corporis christi quod quotidie accipimus. **Et** in epistola ad probam post medium eadem ponit sententiam. **Petitionum** que sunt respectu mali. **Vna** est respectu mali culpe. hec seque dimittite nobis debita nostra sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. **Vnde** Augustinus. ii. libro de sermone domini in monte bene longe ultra principium. debita nostra petenda dici manifestum est. **Et** in epistola ad probam ultra medium. per illud. **Sicut** & nos dimittimus debitoribus nostris. admonemus quod faciamus ut accipere valeamus seque remissionem peccatorum nostrorum. **Alia** est respectu mali inclinatio ad culpam. que est hec. **Et** ne nos inducas in temptationem. **Quod** non sic intelligendum est ut non permittat nos temptari. **Quia** homo temptatione prebatur ad bonum suum. **De** quibus temptationibus dicitur **Iacob. i.** **Omne** gaudium existimate fratres karissimi cum in temptationibus uariis incideritis. & etiam humiliae & ad deum recurrere quasi compellit. **Quia** propter non remouit dominus temptationem ab apostolo quia cito apostolus eam remoueri petiuit. ut habetur. **ii. cor. xii.** **Sed** predicta petiunt sic intelligenda est. ut non deserti domino adiutorio alicui temptationi uel consentiamus decepti uel cedamus afflicti secundum quod dicit Augustinus in epistola ad probam post medium. **In** quo patet quod non est idem temptari & in

temptationē induci. Tertia ē respectu mali pe-
ne. hec scz. sed libea nos a malo. In q̄ h̄m auḡ
ad pbam vbi prius. admonemus nos cogita-
re nondū nos esse in eo bono vbi nullū patie-
mur malū. De efficacia p̄dicte orōnis loquēs
ysid. i. li. i. de summo bono. c. xxii. dicit. Fidei
symbolū & dñica oratio p̄ tota lege puulis ec-
clesie ad celozum regna sufficit capescēda. Et
auḡ. in encheri. xl. ca. De quotidianis & bre-
uibus leuibufq; peccatis sine quib; hec uita n̄
ducit. quotidiana orō fidelīū satisfacit. Eoz; ei
est dicere. p̄ n̄. **A**d sextū scz utrū debeat
p̄ aliis orare. Dicendū q; sicut dictū est. illud
debemus orādo petere. q̄o debemus desiderāe
Desiderare aut̄ debemus bonū nō solum no-
bis. s; etiā aliis. Hoc em̄ p̄tinet ad rōnem dile-
ctōnis quā p̄ximis debemus ipendere. Et idō
caritas hec requirit ut. p̄ aliis orē. Vñ Cris-
ostomus sup. Math. p̄ se orare necessitas cogit
p̄ altero caritas fr̄nitatis hortat. Dulciōr aut̄
est añ deum orō. nō quā necessitas trāsmittit
s; quā caritas fr̄nitatis cōmendat. Ideo dicit.
Iac. v. Orate p̄ inuicē ut saluemini. Et Cypria-
nus in li. de orōne dñica dicit. Non dicimus
p̄ me. s; p̄ter n̄. nec da mihi. sed da nobis
q; unitatis magister noluit priuatā p̄cē fieri.
ut scz aliquis p̄ seip̄o tm̄ p̄cetur. Vñ em̄ p̄
omnibus orare voluit quō in vno omnes ip̄
portauit. Debemus aut̄ orare & p̄ peccatozibe
ut cōuertant. & p̄ iustis ut p̄seuerent. & p̄fici-
ant. Orātes tm̄ nō p̄ omnibus p̄ctōribus exau-
diunt. s; p̄ quibusdā. Exaudiunt em̄ p̄ p̄desti-
natis. nō aut̄ p̄o p̄scitis ad mortē. sicut corre-
ctio qua corrigimus fr̄es effectū h; in p̄destia-
tis. nō in reprobatis. s; in illud eccl. vii. Nemo
potest corrigere q; deus despexerit. Et idō dicit
Ier. i. v. Qui scit fr̄em suū peccare peccato
nō ad mortē petat & dabit ei vita peccati pec-
catū nō ad mortē. Sed sicut nulli q; diu hic vi-
uit subrahendū est correctōnis b̄nficiū eo
q; nō possumus distiguere p̄destinatos a re-
probis. ut auḡ dicit in li. de correctōne & gra-
tia. ita etiā nulli est de negandū orōis suffra-
giū. P̄o iustis est etiā orandū triplici ratione
P̄mo quidē q; multoz; p̄ces facilius exaudi-
unt. Vñ Ro. xv. sup illud adiuuetis me i orō-
nibus meis. dicit glo. Bñ rogat apl̄s m̄iores
p̄o se orare. Multi em̄ m̄imi dum cōgregant
vnanimis fiūt magni. & multoz; p̄ces ip̄os-
sibile est q; nō impetrēt illud q̄o impetrabile ē
Secūdo ut ex multis gr̄a agat deo de b̄nficiis
que cōfert iustis. q; etiā in utilitatez multoz;
uergūt. ut pt; p̄ apl̄m. ii. cor. i. Tertio ut non
supbiant dum cōsiderant se m̄ioz; suffragiis
indigere. **A**d septimū. s. vtz; debeat orare
p̄ inimicis. Dicendū q; orare p̄ alio caritatis
est. Vñ eo mō quo tenemur diligere inimicos
tenemur p̄ inimicis orare. tenemur aut̄ m̄imi-
cos diligere. ut in eis diligamus naturā & cul-
pam. & diligere inimicos in gn̄ali est in p̄cepto
in sp̄ali aut̄ non ē in p̄cepto. nisi h̄m p̄para-
tōnem animi. ut scz homo ēēt parus etiā sp̄ali

ter inimicum diligere. & eū iuuare in necessi-
tatis articulo. uel si ueiam pereret. Sed in sp̄a-
li absolute inimicos diligere & eos iuuare p̄fe-
ctōnis ē. & s̄l̄r necessitatis ut actōnibus n̄ris
& orōibus quas p̄ aliis facimus. inimicos nō
excludamus. Q; aut̄ p̄ eis sp̄aliter oremus. p̄fe-
ctōnis ē non necessitatis. nisi i aliquo casu sp̄ali
Impetrōnes aut̄ que fiūt a sanctis cōtra iimi-
cos. sic p̄s. Erubescat & cōturbent̄ omnes iimi-
ci mei. &c. & plura alia quadupliciter p̄nt in-
telligi. Vno mō h̄m q; p̄ph̄e solent figura im-
p̄cantis futura p̄dicere. Ut auḡ dicit in h̄mo-
ne dñi in monte. Secūdo put quedam t̄palia
mala p̄ctōribus quq; a deo ad correctōnem i-
mittunt. Tertio q; intelligunt̄ petere nō con-
tra ip̄os hoies. s; cōtra regnū peccati. ut scz cor-
rectione p̄ctā hoim destruant. Quarto cōfoz
mando uoluntatē suā diuine iustitie ad dam-
nationem p̄seuerantiū in p̄ctō. **A**d octauū
scz utrū sancti orēt p̄ nobis in p̄ria. Dicendū
q; sicut Hiero. dicit. Vigilanti error fuit q; dū
uiuimus mutuo p̄ nob; orare possum;. post-
q; aut̄ mortui fuerimus nulli; sit orō exaudi-
enda. P̄sertim cū martyres vlcēm sui san-
guinis obsecrātes impetrare nequeūt. S; hoc
est or̄ino falsum. q; cū oratio p̄ alio facta ex
caritate pueniat ut dictū est. q;to sancti qui
sunt in p̄ria sunt p̄fectōis caritatis. tāto ma-
gis orant p̄ uiatozibus q; orōnibus iuuari pos-
sunt. & q;to sunt deo cōiunctiores. tāto eoz;
orōnes sunt magis efficaces. Hab; em̄ hoc dis-
uinus ordo ut ex sup̄ioz; excellētia. inferiora
refundant. sic ex claritate solis in aerē. Vnde
& de xpo dicit Heb. viii. Accedēs p̄metip̄m
ad deū ad interpellandū p̄ uobis. Et p̄ hoc
Hiero. cōtra uigilantiū dicit. Si apl̄i & marti-
res adhuc in corpe cōstituti qn̄ adhuc debēt ef-
se solliciti impetrāt q̄o petūt. q;tomagis post
coronas victozias & triūphos. Impetrant em̄
sancti id q̄o de; uult fieri p̄ orōes eoz;. & hoc
petūt q̄o estimāt eoz; orōnibus implendū h̄m
dei uoluntatē. Vult aut̄ deus sc̄tōs orare p̄o
nobis. q; ex sua summa p̄uidētia uult inferio-
ra p̄ omnia sup̄ioz; iuuari. Et idō oportet nō so-
lum sup̄ioz; s; etiā inferiora sc̄tōs implorare.
Alioquin solius dei m̄ia esset imploranda.
Cōtingit tm̄ quq; q; imploratio inferioris san-
cti efficacior ē. uel q; deuoti; implorat. uel q;
de; uult eoz; sanctitatē declarare. **A**d nonū
scz utrū orō debeat ēē uocalis. Dicendū q; du-
plex est orō scz cōmunis & singularis. Cōmu-
nis quidē orō est que p̄ m̄istros ecclie i p̄sona
toti; fidelis ppli deo offert. Et idō oportet q; tā-
lis orō ppli innotescat toti; pplō. p̄ quo p̄ferē
Quod nō posset fieri nisi ēēt uocalis. Et idō tā-
tōnabiliē institutū est ut m̄istri ecclie h̄mōi
orōnes etiā alta uoce p̄nuntiēt. ut ad notitiā
oim possint p̄uēire. Oratio uero singularis est
q; offert a singulari p̄sona cuiuscūq; siue p̄ se
siue p̄ aliis orātis. Et o h̄mōi orōis necessitate
nō est q; sit uocalis. Adiungit̄ tamen uox talī
orōni triplici rōne. P̄o quidē ad exercitādū

interiorem deuotionem qua mens ozantis ele
uet in deū. quia p exteriora signa siue uocum
siue etiā aliquoz factoz mēs mouet hoīs. eti
am hm apphensionē. & p cōsequens hm affe
ctionē. Vñ aug. dicit ad probaz. q uerbis &
aliis signis ad augendū sanctū desiderū nos
īpos acius excitamus. Et iō in singlari ozōne
trū est uocibus & hmōi signis utendū. qñ p
ficat ad exercitandū interius mentez. Si uero
mens p hoc distrahā. uel qualitercūqz impe
diat. est a talibz cessandū. Quod p̄cipue cōtin
git in illis quoz mēs sine hmōi signis ē. suffi
cientē ad deuotōem para. Vñ ps. dicebat. Tibi
dixit cor meum. exquisiuit te facies mea. Et
de Anna legit. i. Reg. i. Q. loquebat in corde
suo. Secūdo adiungit uocalis ozō q̄si ad red
ditōem debiti. ut scz homo deo seruiat hm to
rum illud qd ex deo hz. id ē non solū mente. s;
etiā corpe. Quod p̄cipue cōpetit ozōni hm q̄ ē
sacrificiū. Vñ dicit Osee. vlē. Omnē aufer ini
quitatē & accipe bonū. & reddem vitulos la
bioz nroz. Tertio adiungit uocalis ozō ex q̄
dam redūdantia ab aīa ad corpus. & ex uehe
menti affectōne hm illō. ps. Letatū est cor me
um. et exultaui lingua mea. Vocalis igit ozō
non p̄ferē ut aliqd ignotuz deo manifestē. s;
ad hoc ut mens ozantis uel aliozum excitetur
in deū. & si uerba ad aliud p̄inētia distrahūt
mentē. & impediūt deuotōnem ozātis. tamē
uerba ad ipam deuotōem & ozōnem p̄inētia
nō impediūt. s; potius excitāt mētes. p̄cipue
minus deuotoz. Per hoc q̄ docet & hortatur
dñs ozare in secreto. Math. vi. tu autē cū oza
ueris intra in cubiculū tuū & clauso ostio oza
p̄rem tuū. nō excludit ozōem publicā & uoca
lem. Nam & illa secreta p̄ esse. & mentalis &
uocalis. Sed uult ipē dñs q̄ p̄ter ozōnes cano
nicas & cōmunes nihilominz recurrat hō ad
interiū cubiculū. id ē secretū cōscientie sue ibi
qz quietius & secretiū ozādo spūalter recreet.
Vel alit intellige q̄ hō uolens ozare singlariē
nō debet uelle uideri ab hoibus. Et iō clauso
ostio dz ozare. Vñ dicit Cris. sup Math. Eo
pposito dñs uetat in cōuentu ozare. ne a con
uentu uideamur. Vñ ozans nihil nouū face
re dz quod aspiciāt hoies scz clamando. uel pe
ctus pcutiendo. ul' manus expādendo. Nec ta
men uideri ab hoibus nephas est. sic dicit aug
in li. de sermone dñi i mōte. s; iō hoc agere ut
ab hoibus uidearis. Ad decimū scz utz ozō
debet esse attēta. Dicendū q̄ hoc p̄cipue dz in
telligi de ozōne uocali. Circa quā sciendū est
q̄ necessariū dicit aliqd dupliciter. Vno mō
p quod melius p̄ueitur ad finē. & sic attentō
absolute necessaria ē. Alio mō dicit aliqd ne
cessariū sine quo res nō pōt cōsequi suū effē
Est autē triplex effectus ozōnis. Primus quid
cōuenit omnibus actibus caritatez infozmātis.
qd est mereri. Et ad hūc effectū non ex necessi
tate requirit q̄ attētio asit ozōni p totū. s; uis
p̄ime intētionis q̄ aliquis ad ozandū accessit.
reddit totā ozōnem meritoziā. sic in aliis acti-

bus. meritoziis accidit. Secundus autē effectus
ozōnis est ei p̄pzius. qd est īpetrare. Et ad hūc
etiā effectū sufficit p̄ma intētio quā deus p̄ici
paliter attēdit. Si autē p̄ma intētio deficit. ozō
neqz meritozia est neqz impetratiā. Illā ei oza
tōnem deus nō audit. cui ille qui oza nō intē
dit. ut dicit Greg. Tertius autē effectus ozōnis
est qz p̄sentialitē efficit scz quedā spūalis refe
ctio mētis. & ad hūc de necessitate requirit in
ozōne attētio. Vñ dicit. i. cor. xiiii. Si oze lin
gua mens mea sine fructu est. Sciendū tñ q̄
triplex attētio ē q̄ ozōni uocali potest adhiberi
Vna quidē qua attendit ad uerba ne q̄s i eis
erret. Secūda q̄ attendit ad sensum uerbozū.
Tertia q̄ attendit ad finē ozōnis scz ad deum
& ad rem p qua ozaē. que quidē est maxie ne
cessaria. Et hanc h̄re p̄nt etiā ydiote. & qñqz i
trū abūdat hec attētio q̄ mens fert in deuz. ut
etiā aliozum omnium mēs obliuiscat. sic di
cit Hug. de sancto Victore. Si q̄s autē ex p̄po
sito in ozōne mente euaget. hoc p̄ctm est & i
pedit ozōnis fructū. Et cōtra hoc dicit Ang.
in regla. In psalmis & ymnis cū ozātis deum
hoc uerfē in corde. qd p̄ferē in oze. Et basili
dicit. Est diuinū auxiliū impozanduz non re
misse nec mente huc & illuc uagante. eo q̄ ta
lis nō solū impetrabit qd petit. s; etiā magis
deū irritabit. Sicut si aliquis alii loqueret. &
nō attēderet ad ea que p̄ferret. qz tñ mens hu
mana p̄pter infirmitatē nature diu i alto sta
re non p̄. qz pondere infirmitatis hūane ad i
ferioza depzimit. iō cōtingit q̄ qñ mens ozā
tis in deū p cōtemplationē ascendit subito ex q̄
dam infirmitate euaget. de qua loquēs basili
us ait. Si debilitat a peccato fixe neqs ozare
q̄z tūcūqz potes teipm coerceas. & deus igit
noscit. eo q̄ nō ex negligētia. s; ex fragilitate
non potes ut oportz assistere corā eo. Ad un
decimū scz utrū ozatio debz esse diuturna. Di
cendū q̄ de ozōe duplici loq̄ possumz. Vno
modo hm seipam. Alio mō hm cām suā. Caus
sa autē ozōnis est desiderū caritatis ex quo p̄
cedere debet ozō. Quod quidē in nobis dz esse
cōtinuum uel actu ul' uirtute. Manet ei uir
tus huius desiderii in oibus q̄ ex caritate faci
mus. Omnia autē debemz in gliam dei facere.
ut dicit. i. cor. x. Et hm hec ozō debet esse diu
turna & continua. Vñ aug. dicit ad probā. In
ipā fide. spe & caritate cōtinuato desiderio sp
ozamus. S; ipā hm se cōsiderata nō p̄t eē assis
dua. qz oportet aliis opibus occupari. S; sicut
aug. dicit. ideo p̄ certa interualla hozaz & tē
pōz & uerbis rogamus deū ut illis rez signis
nosīpos admoneamus. Et q̄z tūcūqz i hoc de
siderio p̄fecerimus. nobisīpis innotescamus.
et ad hoc agendū nosīpos acius excitemus.
Vniuscuiusqz em̄ rei q̄z tās debz esse p̄porci
onata fini. sic quātitas potōnis sanitati. Vñ
& cōueniens est ut ozō tñ duret q̄z tūcūqz uei
le ad exercitandū interiōzis desiderii feruoz
Cum uero hanc mensuram excedit. ita q̄ sine
tedio durare non possit. non ē ulterius ozatio

protendēda. Vñ aug. dicit ad probam. Debēt frēs in egypto crebras quidē habere ozōnes. s; eas tñ & rapti quoq; quodāmodo iaculatas. ne illa vigilāte erecta q̄ ozanti multū necessaria est. p̄ pductiozes mozas euanescat atq; hebetē intentio. ac p̄ hoc etiā ip̄i satis ostēdunt hanc intentōnem sic non eē obruendā si pdu rare nō potest. ita si pduauerit. non cito esse rūpendam. Et sicut hoc est attendēdum ī ozōne singlari p̄ cōpationem ad intentōnem ozātis. ita etiā ī ozōne cōmuni p̄ cōmpationem ad ppli deuotōnem. **Ad** duodecimū sc; utrū ozō meritozia sit. Dicendū q; ozō p̄ter spūalis cōsolatōnis effectū q; p̄ntialiter affert. duplīcem h; uirtutē respectu effectus. s; uirtutē merendi. & uirtutē impetrādi. Ozatio at̄ sic & q̄ libet aliū actus uirtutū h; efficacīā merendi m̄q̄rtum p̄cedit ex radice caritatis. cuius p̄pziū obiectū est bonū eternū cuius fructiozes meremur. **Procedit** tñ ozatio a caritate mediāte religione cuius ē actus ozatio ac cōcomitātib; etiā quibusdā aliis uirtutibus q̄ ad bonitātē ozdis requirunt. id ē humilitate & fide. **Ad** religionē em̄ p̄tinet ip̄am ozōnem deo offerre. **Ad** caritatē uero p̄tinet desiderū rei cuius cōplementū ozatio petit. **Fides** aut̄ est necessaria ex pte dei. qm̄ ozamus ut sc; credam; ab eo nos posse obtinere qd̄ petimus. **Humilitas** uero ē necessaria ex pte ip̄ius petētis. q̄ suā indigentīā recognoscit. **Est** etiā deuotio necessaria. s; hoc ad religionē p̄tinet cuius ē p̄zim; actus necessari; ad omnes cōsequentes. **Efficaciā** aut̄ impetrādi h; ex grā dei quā ozamus qui etiā ad ozandū nos inducit. Vñ aug. dicit ī li. de verbis dñi. **Non** nos hortaret̄ ut peteremus nisi dare uellet. **Et** Cris. dicit. Nūq; ozanti hñficiā denegat. qui ut ozātes nō deficiant sua pietate instigat. **Sciendū** aut̄ q; ozatio nō est meritozia sine grā gratū faciente. sicut nec aliq; aliū actus uirtuosus. **Et** tñ etiā ozō q̄ impetrat grām gratū facientē p̄cedit ex aliqua grā q̄si ex gratuito dono. quia ip̄m ozare est quoddā donū dei. sic dicit aug. ī li. de pseuerantia. **Itē** nota q; meritū ozōis qnq; respicit ad aliud q; ad illud qd̄ ī ozādo petitur. **Meritū** em̄ p̄cipue ordiatur ad bñtudinē. s; petitō ozōnis directē se extendit qnq; ad aliq; alia. **Si** ergo illud aliud qd̄ petit aliquis p̄o se ip̄o nō sit ei utile ad bñtudinē. nō meretur illud. s; qnq; hoc petēdo & desiderādo meritum amittit. puta si petat a deo cōplementum alicuius peccati. qd̄ est nō p̄e ozare. **Qnq;** nō ē necessariū ad salutē. nec maifeste salutē cōtrarium. q; tūc licet ozās possit ozādo mereri vitā eternā. nō tñ mereē illud obtinere qd̄ petitur. **Vñ** aug. dicit ī li. sn̄iaz p̄speri. **Fidelit̄** supplicans deo p̄ necessitatib; huius uite & misericordiē audiē. & misericordiē non auditur. **Quid** em̄ infirmo sit utile magis nouit medicus. q; egrotus. **Et** p̄pter hoc etiā paulus non est exauditus petēs remoueri stimulū carnis. q; nō expediebat. **Si** uero illud qd̄ petitur sit

vtile ad bñtudinē hoīs quasi p̄tinens ad e; salutē. mereret̄ illud nō solū ozādo. s; etiā alia bona opa faciēdo. **Et** iō indubitanē accipit qd̄ petit. s; qn̄ debet accipere. ignozat. **Quedā** em̄ n̄ negāt. s; ut cōgruo dētur tpe differuntur. **Vt** aug. dicit sup̄ Io. **Qd̄** tñ potest impediri si ip̄e tendo nō pseueret. & p̄pter hoc dicit basilius. **Ideo** qnq; petis & n̄ accipis. q; p̄peram postulasti. uel infidelit̄. uel leuit̄. uel nō conferētia tibi. uel destitisti. **Quia** uero hō nō p̄t alii mereri vitā eternā ex cōdigno. iō per cōsequens nec ea que ad uitā eternā p̄tinet. **Potest** tamē aliquis aliqñ ex cōgruo alteri mereri. et p̄pter hoc nō semp̄ ille audiē qui p̄o alio ozat. **Et** iō ponunt̄ quatuor cōditiones quib; cōcurrentibus semp̄ aliq; impetrat quod petit. ut sc; p̄ se petat necessaria ad salutē. p̄e & pseuerantē. **Ad** decimūtertium sc; utrū ozō peccatozis sit efficac̄ ad impetrandū quod petit. **Dicendū** q; ī pctōze duo sunt consideranda sc; natura quā diligit deus. & culpa quā odit. **Si** ergo peccatoz ozādo aliqd̄ petit m̄q̄rtū pctōz sc; h̄m desiderium peccati. hoc a deo nō audiē ex m̄ia. s; qnq; audiē ad vindictā. dum deus permittit pctōzem amplī; ruere ī pctō. **Deus** ei quedā negat p̄pitiū q̄ cōcedit iratus. **Vñ** aug. dicit. **Ozōem** pctōzis ex bono nature desiderio p̄cedentem deus audit. nō quasi ex iustitia. q; pctōz hoc nō mereē s; ex pura misericordia. obseruatis tñ quatuor p̄missis cōditionibus. ut sc; p̄ se petat. necessaria ad salutē. p̄e & pseueranter.

DE MOTIUIS

AD ORANDVM. DIS. XXXII.

Qirca decimūquartum sc; q̄ multū nos mouere debēt ad ozandū. & ozōis studiū diligendū. **Sciendū** q; ad hoc mouere d; ex p̄loz p̄claritas. Ozōnis necessitas. **Cultus** eius nobilitas. Ozādī facilitas. **Et** ozātis utilitas. **Primo** nēpe mouere deb; exemploz p̄claritas. **Et** p̄zimo mouere debēt exemplarū rēū insensibiliū. **Terra** em̄ nimis sicca q; si petēs a deo pluuiā hyat sup̄ius diuersis scissuris quasi innuēs rōnali creature ut os aperiat ad sup̄na fluentā obtinēda. dicēs p̄i pluuiarū. aīa mea quasi terra sine aqua tibi. &c. **Et** terre nascētia. ut herbe & arbozes & eaz; flozes formata quasi mltas sc; quot hñt folia tot liguas suo creatozi erigūt quasi augeri et perfici postulātes. & quasi clamant. **Impfectuz** n̄m uiderūt oculi tui dñe. **Item** creature irrōnāles ut iumēta & aues. **Bos** em̄ indigens pabulo aut potu caput sursum quasi ad deū eleuās & q̄si sibi quod necessariū est ab eo postulans mugit. **Asinus** rugit. equus hynnit. **Ioel. i.** In gemuit aīal. mugierūt greges ar̄mēti. q; non est pascua eis. **Et** post. **Bestia** agri quasi areaficiens ymbzē. suspexerūt mte. &c. **Job. xii.** In terroga iumēta & docebūt te. volucres celi. & indicabūt tibi. loquere terre &c. **Itē** quedā uolucres ut colūba. & turtur. quod desiderāt gemendo indicāt. **Itē** milu; futurā intēpiem eimens & frigus pedū sentiens & p̄redā quā

desiderat non hñs. clamans quasi ad deū affectus suos & defectus ei indicat. Itē pulli hyrūdinum & cozuoꝝ qñ esca eis deficit ad eū clamant. Qui dat iumētis escam ipoꝝ &c. *Ysa. xxxiii.* Sicut pullus hyrūdinis &c. Item aliqui pisces futurā tempestatē in fundo maris pñent. sup salūtē ut delphynes. Alii supius ascendūt. & os apiunt. **U**tē mouere debēt exēpla rōnabiliū creaturaz videlicet angeloz qui nō cessant ad deū clamare cōtinue & laudare. sic dicit. *Ysa. vi. apoc. iiii. & vii.* Itē i uēpa. legi q̄ cū beatus Antonius solus in cella sua rogaret dñm ut oñderet sibi qđ agēdo saluaret. Cū tīmeret. ne inutilit̄ in cella sederet. apparuit ei angel⁹ in similitudine eius ozōnī incūbēs diu & post surgēs funiculū faciebat. quo facto. ad ozōem ibat. & post inde surgēs funiculū detozquebat. & post ozabat. & post funiculū reficiebat. Et cū hoc pluries iterās feciss. dixit ei angl⁹. Antoni. hoc fac & saluaberis. Itē cū in quodā monasterio frēs in quadā nocte sollempni multū in dñis laudibus laborafent. cuidā eoz sancto viro apparuerūt angli euntes & redeūtes p choꝝ cū instrumētis musicis deū laudantes. & fribus deū laudātibus applaudētes. & ad laudes dñas hylarit̄ excitātes. Item ad hoc mouere debēt exēpla scōꝝ & pñcipalit̄ facti sanctoz. qui in scriptura sua doctrinam ozādī tradidit. & p ea docēda de celo descēdit. Quā sic perfecte. studiose & uigilanter tradidit. monēdo. suadēdo. inuitādo ac etiā excitādo uerbis piter & exemplis. q̄ nihil omisit de cōtingentib⁹ instrūēs qđ. qñ. vbi. q̄ liter. & ppter qđ. & s̄b qua forma uerboꝝ sic ozandū. Et hec omnia nō tam uerbis docuit q̄ exemplis. Licet em̄ tota die discurredo. pzedicando. disputādo. miracula faciēdo ppter salutem hoīm laborasset. nihilomin⁹ dimissis turbis solitaria loca uel deserta petebat. montem ascēdebat in quo solus in ozōne uigilās pnoctabat. sic dicit *Matth. xiiii. Marc. vi. Luc. vi.* Item ppter nullā desolatōnem. tristitiā ul mortis angustīā ozōnis studiū omittebat. sed factus in agonia plixius ozabat. & factus est sudoz eius &c. Deinde pēdens ī cruce cōtinuans ozōnem. ozādo clamans & lachrymās expirauit. Ad hoc etē mouere debēt exēpla scōꝝ tam no. q̄ ue. testi. **Ex**empla de *Moyse Aarō & aliis.* **Ex**emplū de iudith. viii. **De** Hēle. que semp in omni piculo ad ozōnis refugīū recurrebat. **Ex**emplū de tho. & sara. tho. iiii. **De** anna m̄re samuel. i. **Reg. i.** **De** Dauid. qui ita fuit ī ozōne assidu⁹ q̄ n̄ sufficiebat ei dies nisi & in ozōnibus pnoctaret. Sic patet q̄ licz uespe & mane & meridie ozaret. imo septies ī die laudes ei caneret. nihilomin⁹ etiā media nocte surgebat ad cōfitendū confessione laudis. **Ex**emplū etiā de *Ezechia. Iosia. Ysaia. Jeremia.* & sic de aliis. **Ad** exempla scōꝝ nou. t. trāscurrendo pfunctozie ueiamus. **Ex**emplū b̄e uirginis q̄ pauca legi fuisse locuta nisi ūba ozōnis. aut laudis. aut grāz actōnis. Item exem

plū aploꝝ & discipuloꝝ qui oēs erāt pfeuerātes in ozōne in cenaculo donec descēdit super eos spūssanctus in linguis igneis. act. i. Item de b̄to Petro legi. Et idē fere refert ipse de se ī itinerario clemētis. q̄ audito gallicantu recoz dans negatōnis sue erine ad ozōem surgebat. Itē de beato Bartholomeo legi q̄ cēties ī die & cēties in nocte genu flectebat añ dñm. **De** beato iacobo iusto legi q̄ ad modū cameli assiduitate ozādī in genib⁹ callos contraxerat. **H**ic cū ppter p̄dicationem & cōfessionē fidei de p̄naculo templi a iudeis esset p̄cipitat⁹. cōuersus sup genua p eis ozabat & ozādo lapidabat. & a quodā p̄rica fullonis p̄cussus exce rebzāt. Itē exemplū **Anne** p̄phisse que nō discedebat de tēplo. seruiēs deo in ieiuniis & obsecratōnibus die ac nocte. *Luc. ii.* Itē exemplū **beate Cecilie** de qua legi q̄ cū alii cantarēt in ozganis. ip̄a soli deo decantabat ozādo. q̄ nec dieb⁹ nec noctibus cessabat a colloquiis dei et ozōnibus. Itē beatus **Stephs** ab ozōne non potuit reuocari turbine lapidū. s̄ ozando emisit sp̄m. act. vii. Itē **beata Agnes** in me. f. ex. &c. Et beatus **Vincētius** erectis in celū luminibus dñm p̄cabatur. Et idē legi fere de oīb⁹ martyrib⁹ q̄ in ip̄is tormētis fortius dñm dep̄caban. Itē in hystozia ecclīastica. li. v. legi q̄ cū quidā uir pitus noīe alexand. arte medic⁹ in ciuitate lugd. assisteret p tribunali. & cōpass⁹ martyrib⁹. & signis quib⁹ poterat eos ad tolerantiā aiary. dep̄hendit. inquiri. se eē xp̄ianum cōfiteē. diuersis gnibus tormētōz affligi. & cū p diuersa tormēta laborarēt tormētē ut eius ozōnem interrūperent. nō potuerūt ab eo uerbū extorquere s̄ semp magis erat immobilis in ozōnibus & dei laudibus. Itē exempla sanctoz & cōfessoꝝ. **Martini. Nicolai. Aug. Hieronimi. Ambrosii. Bñdicti. Frāscisci. Dñici.** alioꝝq̄ monachozū. Et h̄mōi q̄s enarrare sufficiat cū pene tota uita eozū fuerit lectio & ozō. **S**ecūdo ad ozandū mouere nos d̄z ozādī necessitas. tot nāq̄ picula. desolatōes afflicōnes vndiq̄ nos circūstant q̄ necesse h̄m⁹ ad ozōnem recurrere. p̄s. circūderunt me mala quoz nō ē nūs. *Cō. &c.* Ideo cōsequēt ozat dicēs. *Cōplaceat tibi dñe. ut eruas me dñe &c.* **De** p̄nti piculo timēdo & sp̄ali & cozpali habetur satis in p̄ma pte. vbi habent̄ m̄lte auctoritates rōnes & exempla. p q̄ patz q̄ ī magno piculo existētes ī cozpe & aīa habem⁹ clamare ad dñm ut inuasit a latronibus. uel opp̄ssi a p̄donibus infernalib⁹. ut obsessi ab hostibus. ut successi vndiq̄ a desideris & temptatōibus carnalibus. ut suffocati quasi ī aq̄ uoluptatuz ut vidētes mortē sp̄alem fr̄m n̄roz. debem⁹ frāgere silentiū & clamare ad dñm. & dicere. **Deus** in adiutoziū meū intēde &c. **P**rop̄ ista em̄ ip̄i religiosi monachi cū iminet p̄ntē silentiū frangere & adiutoziū clamaē. **De** futuro iudicio satis habet̄ sc̄da pte. **Cōtra** qđ ozandū est. ut dicit dñs *Luc. xxi.* **Vigilate** itaq̄ omni tpe ut digni efficiamini effugere hec oīa. **U**

fuera sunt. & stare ante faciē filii hominis.
Tertio ad ozandū mouere nos debet cultus
 eius nobilitas. qz non est officiū rusticoꝝ. ut ē
 fodere. arare. putare &c. s. est officiū filii dei
 & mris eius. & officiū sc̄toꝝ & angeloꝝ. Fili
 us em̄ dei & m̄ eius hoc officiū habuerūt &
 exercuerūt. & sancti eius sp̄aliter ī terris & re
 tinēt in celis vt ozēt p̄ nobis ibi incessanter. i.
 Reg. xii. Dixit samuel ad populū. Absit a me
 ut cessem ozare p̄ vobis. Et de Jeremia dicit.
 ii. Mach. xv. Hic est qui multū ozat p̄ popu
 lo &c. Beatus etiā Petrus dicit. ii. pe. i. Dabo
 opam frequēter uos habere post obitū meum
 Officiū angeloꝝ est ozōnes n̄ras offerre deo
 sicut dicit angl's. tho. xii. Qñ ozabas tu & sa
 ra nurus tua ego obreuli ozōnes ur̄as ī cōspe
 ctu dei. Et officiū filii dei sp̄aliter ē ozōnes ve
 stras p̄ntare deo p̄ri. Vñ ī omni ozōne q̄ di
 rigē ad p̄rem. ponitur ista cauda. p̄ dñm no
 strū ih̄m xp̄m. Bern. Securū habes accessum
 ad deū o hō vbi habes filiū ante p̄rem. & ma
 rē aū filiū. M̄r nanqz ostendit filio pecc̄ &
 ubera. filius oñdit p̄ri latus et vulnera. Nec ul
 la poterit eē repulsa. vbi tot cōcurrūt caritatis
 insignia. i. lo. ii. Aduocatū habem⁹ apud pa
 trē ih̄m xp̄m &c. Item ē officiū sp̄s sancti qd̄
 facit in nobis Ro. viii. Ip̄e sp̄s postulat p̄ no
 bis gētibz inenarrabilib⁹. Qz sic officiū san
 ctōꝝ &c. apoc. viii. Ascēdit fumus incēsoꝝ de
 ozōnibus sanctōꝝ. Itē honorabile est officiū.
 qz qui ozat cū deo loquit. Magnus honoz ē lo
 qui frequēter cū aliquo magno p̄cipite. maioꝝ
 cū rege m̄to fortius cū rege regū. Vñ. Cum
 ozamus cū deo loquimur. cum autē legim⁹ ip̄e
 nobiscū loquit. Magna igit̄ est ozōis digni
 tas qz ip̄e deus & tota curia celestis attendit
 audire ozōnes n̄ras & laudes. et delectāt in
 eis. & ip̄i angeli ozōnes & laudes deo referūt
 & offerūt. ps. Altiterūt p̄cipites cōiuncti psal
 lentibus sc̄z hoīb⁹. us. ibi. ben. ado. &c. Itē. Incō
 spectu angeloꝝ psallā tibi. &c. id est cōspicien
 tibus angelis. uel cōspiciēdo angelos qui ozō
 nibz n̄ris attendunt. & eas deferūt. Cant. viii
 Que habitas ī ortis amici ascultāt. fac me au
 dire uocē tuam. i. coz. iiii. Spectaculū facti su
 mus angelis & hoībus. **Q**uarto mouere d̄z
 ad ozandū ozandi facilitas & īexcusabilitas
 qz hoc opus de facili p̄ fieri. & ita īexcusabi
 le est. s̄m qz ī ps. dicit. apud me ozō deo uite
 mee. dicit glo. Apud iustū semp ē qd̄ dare pōt
 sc̄z ozatio quā si nō p̄ dare uoce. p̄t eam semp
 dare mente. ut semp ozet bonū desiderādo &
 uolendo. De hoc thesauro bone uoluntatis &
 desiderii q̄ ui plus dat plus h̄z. Vñ miser ē qui
 de hoc dan do parcus ē. qñ minus dat. minus
 ei remanet. qui plus dat plus h̄z. Luc. xix. Ha
 bentī dabit &c. Non em̄ infirmitate aut pau
 ptate se p̄t excusare hō. Qui si diceret. ieiuna
 posset r̄ndere. nō possum. qz infirm⁹ sum. Si
 dicit ei fac eliam. p̄t r̄ndere. n̄ possum. qz pau
 per sum. Si dicit oza. nō potest hoc dicere. qz
 si nō potest ozare uoce. potest ozare corde ut

dicitū est. Ip̄a em̄ bona uolūtas & desiderium
 ozandi est ozō. **Q**uinto mouere d̄z ad ozan
 dū multiplex utilitas de cuius utilitate multi
 plici dicit inferius. **DE FACIENTI
 BVZ ORATIONEM DEO GRA
 TAM. DIS. XXXIII.**
Quarta decimūquintum sc̄z qualis debet
 at esse ozō ad hoc qz sit deo grata. Sci
 endū. qz quedā sunt ad ozōnem p̄p
 paratiua. quedā expediētia. & quedā integran
 tia. Pozzo ad ozōnem p̄paratiua seu dispositi
 ua sunt quatuor uidelicet. sacra lectio studio
 sa. meditatio seriosa. ieiuniū p̄citatatis. & offici
 um pietatis. **P**rimo quidē at ozōnem p̄p
 rat & disponit sacra lectio. qz lectō sacre scrip
 ture quā aliquis cōcipit studēdo. legēdo. p̄di
 cando uel etiā audiēdo. parit cognitiōem. cog
 gnitiō cōpunctōnem. cōpunctiō ozōnem. Si
 cūc exēplū hēmus. ii. pal. xxxiiii. vbi saphan
 scriba dixit Josie. tradidit mihi helchias sacer
 dos hūc librum. qz cum p̄sente rege recitasset.
 audissetqz ille uerba legis. sc̄dit uestimenta sua
 & p̄cepit helchie &c. dicens. ite & ozate do
 minū p̄ me. Itē Nee. viii. Cū aperuiss̄ es dras
 libzū coram om̄i pp̄lo. Sequit. Incuruati sunt
 & adozauerūt deū p̄zoni interrā. Rō habet. ii
 esdre. ix. Item Iere. xxxvi. legimus qz Jeremi
 as clausus in carcere. qz non poterat ad p̄dicā
 dum exire. p̄cepit baruch qz libzū quo scripse
 rat uerba dñi legerz om̄i pp̄lo. dicens ei. leges
 eis si forte cadat ozatio eozz ī cōspectu dñi.
 Item. i. thi. iiii. Sāctificat creatura. id ē homo
 p̄ uerbū dei & ozōnem. Per uerbū inqz inspira
 tum. lectū. auditū uel etiā p̄dicatum. Sic igit̄
 patet qz sacra lectio disponit ad ozōem. **S**e
 cundo ad ozōnem p̄parat & disponit medita
 tio seriosa. nō distrahēs. non retrahēs. non ab
 stinens. s̄ solū meditatio attrahēs & sursum
 eleuās. & dirigens mentē ī deū talis p̄parat
 ad ozōnem. p̄pter qd̄ dicit. eccl. xviii. an ozati
 onē p̄para aiām tuā. Debet em̄ homo omnes
 curas extrinsecas a se penitus amouere. distra
 ctiones abicere. sensus exteriōres claudere. &
 soz suū ī se recolligere. Sicut docet idē Sap.
 eccl. xxx. Cōtine & cōgrega coz tuū ī sancti
 tate eius. Aduerte qz reus aū sn̄iam iudicis di
 ligenē cogitat. quō possit iudicē ad m̄iam fle
 ctēre. paup̄ eliam petitur⁹ cogitat quō possit
 coz diuitis efficacius ad pietatē mouere. Aduo
 catus sollicite meditat̄ rōnes quibus causaz
 suā possit facere melioꝝ. & sp̄osa meditat̄ qz
 bus uerbis & mōis coz sponsi dulcius alliciat
 ad amozē. q̄ fronte. qua temeritate. qua p̄sum
 ptōne audebit hō sine meditatiōne p̄uā sacra
 uerba resonare. cozā summo iudice reus acce
 dere. cozā summa maiestate etiā summis sp̄i
 tibus tremēda non p̄meditatus assistere. Ideo
 dicebat. ps. Meditatus sum nocte cum corde
 meo. & sic exercitabar ī ozōne. & scopebam
 sp̄m meū. Meditatio nāqz docet qd̄ & qualitē
 sit ozandū. disponit & ordiat aīm. & regulat
 mentem. & eleuat coz ī deum. ps. Meditatio

cordis mei in cōspectu tuo semp. & in medita
tione mea exardescet ignis. Meditatio igit̄ est
quoddā p̄paratorium & directoriū orationis
Bern. Meditatio qd̄ desit docet. orō ne desit i
petrat. Aduerte nullus audet corā rege morta
li uerbū p̄ponere. maxie ubi posset eē damnū
uel cōmodum. honoz ul' obprobriū. nisi p̄medi
catus. Nullus auderet p̄plo p̄dicare. nec do
ctoꝝ in scolis legere. nisi p̄ meditatioe & deli
beratioe debita p̄cedente. Ex hiis cōcluditur
q̄ nō potest eē orō deuota. attēta. humilis. &
discreta. & sic de aliis cōditionibz que in orō
ne deo grata requirunt̄ sic infra patebit. nisi
p̄paratiua meditatio p̄mittat̄. Tertio ad ora
tionē disposit̄ sobrietatis ieiuniū. Thobie. xii.
Bona ē oratio cum ieiunio August. Sola illa
oratio pinguescit. quā macies pascit carnis. Is
isti ieiunando obtinuerūt qd̄ petierūt quia
orōni ieiuniū cōiunxerūt. Helyas. i. Reg. xix
Iudith. viii. Hese. iiii. & xiiii. Et filii captiui
tatis. Hese. viii. Ieiunauimus & rogauimz
& uenerūt nob̄ cūcta p̄spere. Nee. i. Ieiunabā
& orabam &c. Et Danielis. x. Posui faciem
meā ad dñm rogare & deprecari cū ieiunio &c.
Similiē niniuite Ion. iii. Et Anna p̄phetissa
Luc. ii. Itē andreas ieiunās & orās obtinet sa
lutē Nicolai de quo sup̄. Quarto ad orōnez
disponit pietatis exercitiū. Pius em̄ dñs pie
tatem exercentibus libent̄ suā pietatē impendit.
tho. xii. Bona est orō cū ieiunio & elemos
ina. Ibidē. Qñ orabas cū lachrymis & sepelie
bas mortuos ego obtuli orōez tuā deo. Et Act.
x. diē anglis cornelio. Orōes tue & elie tue as
cenderūt in cōspectu dei. Econtra dicit̄ puer.
xxi. Qui obturat aurē suā ad clamorē paup̄is
clamabit & ip̄e. & nō exaudiet̄. Et xxviii. Qui
declinat aures suas ne audiat legem scz carita
tis & pietatis. orō eius fiet execrabilis. Et qz nō
minoris est meriti pietas spūalis qz corpalis si
pietas uel mīa corpalis disponit & p̄parat vi
am ad orōnem. ut onsum est. mltomagis mi
sericordia spūalis disponit. cuiusmōi ē indulge
re peitenti. Math. v. Si offers munus tuū ad
altare. &c. Marc. xi. Cū stabitis ad orandum
dimittite si qd̄ hētis. & p̄ v̄ dimittet uob̄ pec
cata v̄ra. Math. vi. Dimitte nob̄ debi. no. &c.
Math. xvii. Serue neqz in me. &c. Eccl. xxviii
Remitte pxio tuo vocēti te. & tunc deprecanti
tibi p̄ctā soluent̄. Et post. Hō homini seruat
irā. & a deo q̄rit medelam. Beda. Due sūt ale
quibz orō ad deū uolat. dare & remittē. Op̄
etiā pietatis ē p̄ inimicis orare. Sic docet dñs.
Math. vi. Bñfacite hīs qui oderūt uos. orate
p̄ p̄sequētibus & calūpniantibus uos. sicut et
p̄ v̄ celestis. qui solem suū oziri facit sup̄ bo.
& malos. Talis fuit orō samuelis. i. Reg. xii.
Absit a me ut cessem orare p̄ uobis. Talis em̄
fuit orō xp̄i. Luc. xxiii. P̄ dimittite illis qz nesci
unt qd̄ faciūt. Et steph̄i act. vii. Dñe ne sta
tuas illis hoc p̄ctm̄. **DE FACIENTI
BUS ORATIONEM EXPEDITAM**
Vedā sūt orōem expediētia tāqz uolz

remouētia p̄hibens. Et ista sunt q̄tuor. puri
tas affectōnis. serenitas trāsqullatōnis. huili
tas subiectōnis. fidelitas intētionis. Primo
quidē puritas affectōnis requirit̄ ad orōnem
tanqz remouēs p̄hibēs. Oportet em̄ qz orans
sit sine consciētia p̄cti mortalis. id est qz nō ha
beat uolūtatem peccādi uel in peccato manēdi
Ysa. i. Cū multi caueritis orōem nō exaudiam
manz em̄ v̄re plene sunt sanguie. Idē lx. iniq
tates v̄re. &c. Et post. Et p̄ctā v̄ra absconde
faciē dñi a uobis ne ip̄e exaudiret. Et Io. ix.
P̄ctōres nō exaudit deus dicit cecus natz. Psal
mista. Iniquitatē si aspexi i cor meū nō ex. dñs
Immunda erat cogitatio anthiochi. de quo. ii
Mach. ix. Rogabat dñm scelestz a quo nō erat
miam cōsecuturus &c. Item debet eē mūda a
sordidīs cogitatōibus. ut si illuc uēiant. ibi nō
quiescāt. s; itatī expellāt. Eccl. xi. Musce mori
entes p̄dunt vnguētī suauitatez. Ad hoc facit
exemplū sup̄ positum de pane factō sordido.
In uit. pa. dixit quidā p̄. Dyabolus inimicus
tuus ē. & tu domus. nō cessat in te p̄icere qz
qd̄ sordidū inuenerit cū te inuenerit occupatū
in orōne. & tu illud ei reitice & p̄cede. Itē dixit
quidā p̄m. sicut in fōte turbato nō p̄ quis
videre faciē suam. ita mēs occupata cogitatōis
bus imundis nō p̄ orare deū in cōtemplatōe
Secūdo requirit̄ serenitas trāsqullatōis ut
fiat oratio trāsqulla mente. & sereno corde.
qz ut dicit̄. iii. Reg. xix. Nō i turbine. do. s; i
sibilo aure tenuis. ibi. dñs. Itē ut fiat i quieto
tpe. Treñ. iii. Cōsurge & lauda in p̄cipio ui
giliayz effūde &c. Media no. &c. Eccl. xxxix.
Iustus cor suū tradet &c. Sap. xvi. oportet so
lem puenire ad bñdictōnem &c. Itē in loco qe
to debet fieri. Vñ locus orōis erat spāliter i tē
plo qd̄ est in ierlm. que interpretat̄ pacifica. Sic
dñs. Marc. i. valde diluculo abiit in desertū lo
cū. ibiqz orabat. Bern. Qñ nocturnz sopoz p̄
fundum inducit silentiū. tūc purior & securis
oz ē orō nullo strepitu. nullo clamore turbata.
nulla aspicientiū laude temptata. Serenitatē
cordis impediūt aues id est cogitatōes uane
glie. Ideo Abzahā abigebat aues sup̄ ei? sacri
ficiū descēdentes. Gen. xii. Itē musce. id ē solli
citudines mūdiales que molestant mentē. pun
gunt & inficiūt. exo. viii. Vēit musca grauiss
sima in domos p̄honis. &c. Sequit̄. Corrupta
est terra ab huiuscemodi muscis. Et infra. ait
Moyses. Ozabo dñm & recedet musca. Itē se
renitatē cordis impediūt rane. id ē cogitatōes
& affectōnes carnales. Quia rane sūt uētro
se. signāt gulositatē. Itē sunt garrule. qz gule
uiciū sequit̄ loquacitas. sicut ait Greg. i. moza
Itē mozanē in lutosis locis. & signāt luxurie
uilitatē. De hmōi ranis dicit̄ exo. viii. Ascēde
runt rane & operuerūt terrā egypti. Sequit̄.
Ozate p̄ me dñm ut auferat a me ranas. Item
serenitatē cordis impediūt serpētes. id est tem
ptatōnes demonū uenenate. Nūi. xxi. Oza da
minū ut tollat a nobis serpētes. Dyabolz em̄
omne bonū nitit̄ impedire. maxime fructum

ozationis. Ipe siquidem est inimicus hō supse
minās zizaniā ut suffocet tritici fructū. **Matth**
xiii. Inimicus hō hoc fecit. qz in ozōne diūlas
cogitatōes imittit p quas hoies ab ozōe retra-
hit que sunt imissio nes per anglos malos. In
uita sēe **Iuliane** legiē. qz cū esset in carcerata p
pter fidē. apparuit ei dyabolus. i forma angeli
lucis dicēs qz ipe esset angls lucis ad eam con-
solandā missus. **Cū** autē ipa timeret & hesi-
taret. reuelatū est ei i secreto qz acciperet & liga-
ret eū. & uerberaret sua cathena usquequo in-
dicaret ei qz esset. **Qd** cum fecisset. ei indicauit
qz erat pnceps demonioꝝ mittēs alios demo-
nes ad hoies seducendum & temptandū. **De**
quo si nō facerēt ad uoluntatē suam. cū reuer-
tebat uerberabant ab eo. **Et** inter alia qz facie-
bāt p se & p alios laborabat quō ozātibz au-
ferret fructū ozōnis imittendo. & ymagiatio-
nes rerū seculariū. & qz obliuī fuissent uel face-
re uel ozdiare in domibus suis. uel piculose di-
missa fuissent ibi ut eos sic ab ozōibus reuoca-
ret. **Itē** in uita bēi **Bndicti** legiē & habet dya-
bō. qz cum inquodā monasterio qd ipe ostru-
xerat esset quidā monach⁹ qz nō poterat stare
iū aliis ad ozōnem. & mltotiens ess; cozrept⁹
ab abbate monasterii. nec cozrigeret se. sed exi-
ret semp quasi p aliqua re seculari faciendā.
Signatū est hoc bēo **Bndictō**. qui cū uenisset
& ozatū fuisset p biduū. & iste exiret semper.
ait beatus **Bndictus**. **Nūquid** uideris qd exē-
bat hūc monachū. dixit ergo **Pōtiano** abbati
illius monasterii & mauro i secreto ut ozarēt
ut deus hoc ei intimaret. & uidit p biduanas
ozōnes maurus abbas qz dictus monach⁹ ex-
traherat p uestimēti fimbriā a puulo nigro. et
educerat. **Cū** autē finita ozōne bndictus egre-
deret. & inuēisset dictū monachū extra. eum
uirga pcussit. tūc quasi si ad ictū eius fugisset
demon. in ozōne imobilis pstitit uel pmanit
Dyabolus facit de hoie sic fecit miles de equo
qz lucratus ē. **De** quo refert magister **Iac.** qz qd
dam eps hēbat optimū equū. qz cū nollet dare
cuidā frī suo militi. qz iuic dictus miles a quod-
dam socio epī qd dret sepius eps equitādo illū
equū. dixit ei. qz dūdo hozas. deus m adiutoziū
meū. &c. **Cū** autē accepisset eū mutuo & p
triduū eū equitās. & tota die deus m adiuto-
riū meū. &c. dicebat. equū pungēs calcaribus
infra triduū aptauit ita equū qz quicunqz de⁹
i adiutoziū &c. dicebat equo tot saltus dabat
qz nō poterat retineri. **Cū** autē reddidisset eum
epo cū hozas icipiebat ita saltabat qz fere epī
copū pcipitabat. **Qd** uidens miles dixit. **Dñe**
iste equus qz nō potestis retinere nō est uobis
utilis. qz pcipitabit uos. s; potius mihi. qz bene
cōtendam & domabo feritatez eius. **Et** iō eps
tanqz inquietū & mutilē dedit eum militi. **Si**
militis huic equo ē hō inquietus in ozōne qz ad
modicā pūcturam dyabolice temptatōnis uel
coꝝpalis afflictōnis. uel etiā pulicis. cū alii di-
uinū adiutoziū inuocant. ipi fugiūt dñm. &
sic dyabol⁹ lucrāt eos. **Itē** hoc est contra illos

qui linguā domare non pnt. **Iac. iiii.** Omnis na-
tura bestiaz domari pnt &c. **Itē** hoc ē extra illos
quos sermo dei domare non pnt. **Itē** facit dya-
bolus sic fecit euilmerodach. de quo dicit i ba-
bylonica hystozia. qz mortuo pte timens ne re-
surgeret. & regnū ei auferret. de silio aliquo
rū coz pñs i mltas pres diuisit et diuisis uultu-
rib⁹ edidit. **Dixerūtqz** qz pñ si resurgeret donec
dicti vultures in unū cōuenirent. **Ita** dyabol⁹
timēs ne hō resurgat. & regnū celoꝝ ozandō
acquirat. **Coꝝ** hūanū cū ozat hō diuidit. & p-
iicit quasi diuersis malis cogitatōibus & sol-
licitudinibus. **Itē** in collatōnibus pñm. v. li. le-
gē. qz cum quidā frī diu in heremo uite contē-
platie studuiss; & amici sui carnales hās plu-
ries misissēt ei de terra sua. accipiēs. eaz; fasci-
culū. piccit in ignē. dicens. **Itē** in ignē cogita-
tōnes pñe pariter cōcremande. ne me ad ea qz
deserui reuocetis. & me temptetis. **Legiē** qz qd
dam bonus hō ut possset liberius uacare ozōni
& pdicationi. oibus abrenūtiat. vno asino r-
tento p qz portaret p pꝝochias ad pdicandum
Cū autē esset in aliqua pꝝochia. aut meditans
aut ozans. aut pdicans. aut celebrās. cū deber;
cogitare. & attendere in hīs qz faciebat. occurre-
bat ei cogitatio de asino suo qz fozis relique-
rat. uel ne ei furaret. uel ne a lupo uozaret. &
hmōi. **Vidēs** hoc qz uix possset reuocare coz su-
um ad hoc. cozā oibus licētiat asinū suum.
dicēs qz magis uolebat amittere asinū suū qz
coꝝ suū sil & ozōem. ps. **Coꝝ** me. dere. me. &c.
Itē magister **Iac.** dicebat. qz quidā clericus cō-
querebat de hoc qz non possset diu coz suū reti-
nere in ozōne. **Cū** autē alius hoc audies iactar;
se qz bñ ibi coz suū tenebat. dixit ei alius qz da-
ret ei equū suū si ita cōtinue teneret ibi coz su-
um qz non cogitaret alibi usquequo dixisset
vnū pater nꝝ. & ecōtra si nō faceret dar; ei ipe
suum. **Cū** autē huic cōditiohi cōsensissent.
& alius iuraret se dictuzū ueritatē. requisitus
postea de ea dicēda p iuramentuz. recognouit
qz i fine pñ nꝝ incepit gaudere de hoc qz equuz
lucrabat. & cogitare vtrū sella eēt de pactōne
& ita p modico gaudio amisit sellā et equum
suū & alterius. **Itē** dicebat quidā qz coz huma-
nū erat qsi auis uenatica. que cū tenet in ma-
nu audito modico sonitu. nitit aduolare. s; ter-
nens eā quibusdā uiculis que tenet i manu eā
reuocat sup manū. **Et** cū trāsire p locum ubi ē
strepitus carnes rubeas tenet ei añ oculos ad ro-
strum ut attenda ibi nō attendat ad strepitū.
Sic coz in ozōe ut auis aduolare nitit ad stre-
pitū temptatōnū. **Deb;** autē hō illud reuocare
uiculis timoris et amozis dei. et carnes xpī cru-
entas añ oculos eius ponere. & in refectōne ca-
rū coz detinere & occupare. **Terō** in ozōne
requirit huilitas subiectōnis. ps. **Subdit⁹** esto
dño & oza cū. **Qui** em huiliē ozat. monet effi-
cati⁹. & impetrat facilius. **Vñ** **Luc. xiiii.** dicit
Duo hoies ascendebāt i templū ut ozarēt. vn⁹
phariseus & alē publicanus. **Publicani** ozō se-
ipm huiliter accusantis dicēdo. deus propicius

esto mihi peccatozi. fuit diuinitus acceptata. Phariſei vero ſeiſm p iactantiā collaudantis & alios p ſupbiam temere cōtempnentis. fuit ozō repzobata. ps. **R**espexit ī ozōem huimiliū ecclī. iiii. Ozatio huiliantis ce. pe. &c. **I**udit. ix. **H**uimiliū ſemp tibi placuit deprecato. **H**uimiliſ fuit ozō abzabe iō placuit deo et peritū obrinuit. **B**erū. xviii. **L**oquar ad dñm &c. **I**tem ozatō **H**eſe. eiufdem. xiiii. **S**iliter chanance. **M**ath. xv. **S**iliter filii pdigi dicētis. patē peccauī &c. **L**uc. xv. **D**icebat quidā q̄ veracitē docent ozare trutāni qui ſe q̄tum pnt in habitu & uoce huiliant incuruāt. & p̄ſternūt ſe vulnera & ulcera & paup̄taem nuditatem ifirmitates ſuas & defectus ſuos & infortunia ſua eis oſtēdunt a quib⁹ petūt. **S**iliter & fures damnati qui añ iudicē ſe huiliant. & p̄mittūt emendā lugentes docēt nos ozare. **Q**uarto in ozōne requirīt fidelitas intētioniſ ut ozet hō cū ſpe & fiducia impetrādi. **I**ac. i. **P**ostulet in fide nī hīl heſitās. **B**erū. **I**ndign⁹ celeſti bñdictione cōuincit. qui deū dubio querit affcū. **I**te berū de diligēdo dō. **A**d dei bñficia obtinēda et reti nēda & obſeruāda neceſſaria ſūt p̄ſidia ſedule & longanimis ozōnis. **I**n q̄ tanta fit fides ut ſperet oīa. tanta deuotō ut deū cogere videatur. tantus amor ut omīa que petit. in ozōne ſe ſentiat obrinere. tam benigna huilitas ut ī omībus nō ſuā ſ; dei p̄optet fieri uoluntatem habeat cordis puritatē. cordis mūditiā. &c. **I**ac. v. **O**zō fidei curabit infirmū. qz hanc diſcipuli non hūerunt lunaticū curare nō potuerūt ut dicit eis dñs. **M**ath. xvii. **N**ō potuiſtis eū curare p̄pter incredulitatez ur̄am. **N**ā & ſi q̄s ſuoꝝ cōſcius p̄tōꝝ & de p̄p̄iis meritis diffidens indignū ſe reputet exaudiri. tñ de imenſitate diuine miē debet oſidere ſic manalleſ de peccatis ſuis ſemetip̄m accuſans. & dicens. ii. **p**al. xxxiii. **P**eccaui ſup nūm harene maris. & multiplicatae ſunt iniquitates mee &c. **S**equitur. **P**eccaui dñe peccaui. & iniquitatez meā ego agnoſco. peto rogans te dñe remitte mihi. qz indignū ſaluabis me ſm magnā miām tuam **S**ed q̄tumcūqz de peccatis ſuis ſe grauit accuſar; & de ſeiſpō diffideret. qz tñ de dei miā cōfiſus eſt meruit exaudiri. **S**ic dicit. **p**al. xxxiii. **D**ep̄catus ē dñm & obſecrauit intēte. & exaudiuit ozōnem eius. reduxitqz eū in ierlm ī regnū ſuū. **V**n. **B**erū. ait. **I**nterdū impediri ſolet ozō ex puſillanimitate ſpūs & timoze imoderato. **H**oc aut tunc ſolet fieri cū ſic cogitat hō p̄p̄iā indignitatem ut nō cōuertat oculos ad dñam benignitatē. **E**t ſicut piculum ē ſi fuerit ozō nimis timida. ſic in cōtraria pte n̄ minus imo maius piculum ē ſi fuerit temeraria. nec hoc dico. ut p̄tōꝝibus auferā ozādi fiduciam. ſ; uolo eos ozare tanqz gentē que p̄ctū fecerit nō iuſtitiā. ozent p̄ indulgētia p̄tōꝝ ſuoꝝ in aīmo contrito & ſpū huilitatis. & cū diuine cōfidentia boītatē. **V**n. i. **I**o. v. **H**ec ē fiducia quā hēmus ad deū. qz quecunqz petierimus ſm uoluntate eius audiet nos. **D**ebem⁹

igie cōfidenter ab eo magna petere tāqz a domino magno ditiffimo. potētiſſimo. & largiſſimo ſi uolumus obrinere. qz ad hoc nos iuſtat. **I**o. xvi. **S**i qd petierit &c. **E**t poſt. **P**etite & accipietis ut gau. ue. ple. **N**on uult dare dimidiū regnū. ut **A**ſſuer⁹ **H**eſe. & **H**erodes filie ſaltāti. ſ; plenū & integrū. dat eū de⁹ mūnera ſm magnificētiā p̄cipalem. **C**ū autē ſit ſumm⁹. ſummū donum decet eū. **L**egit in geſtis alexādi. qz cū quidā hyſtrio luſiſſet coram rege **A**nthygono. & placuiſſe uideret ei ludus. petiuit ab eo dictus ioclatōꝝ vnū equū cū quo ſequeret eū. & ſeruir; ei. **Q**ui illuſit ei dicens qz ipſe nō erat dignus tāto munere. **C**ū aut ille repulſus peteret ſaltē vnū denariū. **R**ūdit anthygonus qz nō decebat honozē regiū dare tam puū munus. & ſic nihil dedit ei neqz magnū neqz puum munus. **C**ū autē idē ioclatōꝝ ueiret ad alexandrū. & luſiſſet corā eo. & ludus ei placeret. dixit ei qz peteret tanqz dignus aliqua remuneratōne. cū ille timeret cōfundi ſi magnū peteret. petiuit puulum munus. & cū ſup hoc eū alexand⁹ argueret. excuſauit ſe p̄ factū anthygoni. **T**ūc alexāder dicit ei vnā ciuitatē dicens. **E**t ſi tu nō es dign⁹ tñ munus accipe uel petere. ego aut ſum dignus dare. & hoc decet magnitudinē meā. **I**ta deus uult dare munus decens ſuā magnitudinem. **I**nuriā facit regi fili⁹ eius q̄ petit ab eo corā tota eius curia ſoculares & panē ad comedendū. & ueſtiū ſuaz reſartōnem cū poti⁹ p̄ uelit ei dare regnū in quo omīa neceſſaria habebit. **I**te nota paupes petūt hic & accipiēt in futuro regnū. **L**uc. xii. **P**rimū q̄ri. reg. dei &c. **N**olite timere puſillus grex. cōpla. pa. m. dare uo. reg. **E**cōtra diuites accipiūt hic. & petēt ī futuro. & nihil inueient. **V**t patz **L**uc. xvi. de diuite dñte. **P**r abzaham &c. ps. doz. ſup. ſu. **DE ORATIONEM INTEGRANTIBVS.**
Quedā ſunt ozōnem **TIBVS.** integrātia q̄ ſunt q̄tuoz. **A**ttētioniſ ſedulitas. **F**eruoꝝ deuotōnis. **D**iſcretōnis ſagacitas. & figoꝝ frequētatiōnis. **P**rimū qd ad ozōnem requirīt tanqz integrās ipam ē ſedulitas attētioniſ. **O**zō em̄ eſt q̄ſi quoddā familiar colloquiū cū deo. ſic ait yſid⁹. **Q**n̄ ozam⁹ cū deo loq̄mur. qn̄ legimus deus loquit nobiſcū **E**t ſctūs anſel. ait. **O**zōnis tpe xpianus homo cū deo loquit. **C**ōſideret fidelis aīa qz ruerenter huiliter & attēte d; loqui cū ſummo p̄cipē. qz timozate cū ſummo iudicē. qz familiariter cū amico. qz dulcit cū ſpōſo dulciſſimo. **T**ota igie attētione. toto affcū & mētis adniſu loquat hō cum deo ſine corruptōne. ſine mterruptōne. & ſine mentis euagatōne. **S**icut ait ap̄lus. i. coz. xiiii. **O**zabo ſpū. ozabo & mente. **p**ſallā ſpū. **p**ſallā & mēte. **N**ā ſicut dicit ſaluator. **I**o. iiii. **S**pūs ē deus & eos q̄ adozant ī ſpūritu & ueritate opozt; adozare. **N**on em̄ plus delectat deus ī ozōe uocali ſine attētione mētali. qz in garritu auīu uel in grūnitu porcoꝝ **O**zās ps. dicit dño. **I**ntēde uoci ozationis mee

rex meus & deus meus. Et alibi. Fiant aures tue intēdentes in vocē deprecationis mee. Si tu ipse nō attēdis tibi. quō speras deū intēdere tibi. si cū rege uel p̄cipe uel alio magno viro nō auderes tam irreuerentē loqui. quō estimas gratū eē deo q̄ sine deuotione. huilitate timore & reuerētia p̄sumis loqui cū eo. Nōne cōquerēdo & reprobādo loquit̄ dñs contra tales dicens. Math. xxiii. P̄p̄s hic labiis me honorat. cor autē eoz̄ longe ē a me. De hoc requirere sup̄ vbi dicit̄ q̄ in ozōne requirit̄ serenitas. Itē attētionem nō h̄nt in ozōne dormitantes. si cur fuit ozō ap̄loz̄ in dñi passione. cū iūmicus eos expetere nō cessaret. Ideo dñs frequenter excitat eos & incitat ad ozōnem Math. xxiiii. Vigilate & ozate. i. pe. iiii. Vigilate in ozōib⁹ Marc. xiiii. Vigilate et ozate qz & c. ps. nocte mādauit dñs canticū psalmodie. In quodam p̄ozatu monachoz̄ cū diu vigilassēt monachi maiores ī potationibus & confabulationibus pulsantes ad matutinas eas incipiebāt. & cito post dormiebāt ī psalmodia. & quosdā p̄ueros eā dicere angariabāt. Cū autē vnus eoz̄ videret q̄ omnes obdormissent. inuit sociis q̄ eacerēt. Cū autē aliq̄s diu siluissent et lusissent. vn⁹ eoz̄ icēpit clamare cū magno sonitu. bñdicamus dño. monachi autē illi exp̄gefacti & stupe facti inceperūt clamare cū aliis. deo gratias. et quilibet dormientiū credidit q̄ alii dixissent cū pueris. & credētes se dēas dixisse matutinas ad lectos suos venerūt. Sic dyabolus m̄ltis furat̄ p̄ summū fructū ozōis. ita ut nec deo gr̄as dicant. s̄ p̄ totā noctē silent in uitiis sompno & delitiis absoz̄pti. **S**ecundo in ozōe requirit̄ feruor deuotōis. Est em̄ ozatō sicut thymiana boni odoris. & sic virgula fumi ex aromatibus. Cant. iii. sicut cera & thus liquefēs in igne & sicut incensum odoriferum. ps. Dirigat̄ ozō mea sicut incensū ī cōspectu tuo. Attēde q̄ incensum nō redolet nec odoris. sui suauitate emittit. nisi suppositū carbonib⁹ incendat̄. Sic nec ozō redolet corā deo nisi a cor de p̄cesserit inflāmato. Vñ in signū acceptationis dñe descēdebat ignis de celo sup̄ sacrificia iustoz̄. sicut p̄z de sacrificio helye. iiii. Reg. xviii. Et de sacrificio Gedeonis Iudic. vi. Et de sacrificio manne. Iudic. xiiii. Et de sacrificio sacerdotum. ii. Mach. iii. Ozō igitur non tepida sed deuotione feruida placet deo. Vnde apoc. viii. dicit̄. q̄ alius angl̄s uēit. id ē hō ī ozōe deuotus. Ozādo em̄ assumit hō officū angeloz̄ iō dicit̄. Angl̄s. & stetit aū alēaē. id ē xpm̄ sup̄ quod sacrificia nostra offerēda sunt. habens turribulum aureum. Turribulum istud ē cor deuotum inferius clausum ad terrena superius aequaliter apertum ad celestia carbonibus ardentib⁹ plēnū. id ē feruidis affectōnibus inflāmatur. Sup̄ hos carbones ponendū est incensum. id est sup̄ affectōnes ardentes fūdanda est ozō. Hoc autē turribulū dicit̄ aureū. qz hec om̄ia debent ex caritate p̄cedere. q̄ p̄ auz̄ designat̄. Sequit̄. Et data sunt ei m̄cēla m̄lta

ut daret de ozōnibus sc̄toz̄ oīm sup̄ altare aureum. Nota feruentē ozātī addunt̄ ozōnes sanctoz̄ omnīū. quia omnes sancti ozāt p̄ eo & suas ozōnes adiungūt eius ozōni. ut potentōz̄ & feruentioz̄ fiat corā deo. Ait em̄ ps. P̄zo hac ozabit ad te oīs sc̄tus in tpe opportuno. Et qz talis ozō multū est grata deo. iō sequit̄. & ascendit fumus incensoz̄ de ozōnibus sc̄toz̄ de manu angeli corā deo. Fum⁹ iste extricat omne genus demonioz̄. tho. vi. Vñ p̄ ozōem abstulit moyses serpētes. nūi. xxi. Oza p̄ nob̄ ut tollat deus a nobis serpētes. Ozauitqz moyses p̄ p̄plo. Serpētes venenosi sūt demōēs. qui p̄ ozōnis efficacīā effugant̄. Vñ ozō p̄ dicit̄ carmen demonum fugatiuū. De feruore deuote ozōnis ait Bern. Periculū est si sit ozō tepida & nō ex uiua affectōne p̄cedens. Nā in ascensu suo languescit & deficit eo q̄ nō h̄at vigorem. Que uero fidelis feruēs & huilis fuerit. celū sine dubio penetrabit. Nō em̄ sufficit in ozōne uocali attēdere ad uerba que dicunt̄. nisi cū feruore sp̄s p̄ferant̄. Nec in ozōne mentali sufficit simplex speculatio seu transitoria meditatio. nisi fiat sp̄s excitatō & quedā impressio uirtualis. Vñ in ozōe uocali uerbis ad deuotionem p̄inentib⁹ & deuotionem excitantibus necnō & aliis signis mentē mouentib⁹ sicut sunt genuū flexiones. manū eleuatōes inclinationes corpis. pectoris cōsiones & h̄mōi utendū est ad mentē eleuandū in deū. & deuotionis sp̄m excitandū. Sicut autē dicit. Verbis & aliis signis ad augendū sc̄tm̄ desiderū nosipos excitam⁹. Ista tñ nō sufficiūt ad succendendū hūc feruorē. nisi sp̄s sancti flatus adueiat. Sicut ait Bern. Tepida est om̄is ozō nisi eā p̄cedat inspiratō. eccl. xxviii. Secundū ligna silue exardescit ignis. Ligna sunt diuise meditationes de deo ex quib⁹ surgūt diuise affectōes feruētes. Bern. Dēt p̄ficiēs in ozōne moueri. ut quāta puritate cordis p̄tē mēdere in eū cui offert ozōnis sacrificiū et in ozōne ei offerre seipm̄ intēdere debet q̄s offert. intelligere qd̄ offert. quātomagis uidet q̄ offert & cui offert. tātomagis ei⁹ affectus feruescit & in meditatione eius exardescit ignis. Aug. Tāto dignioz̄ in ozōne fit effectus. q̄to feruētioz̄ p̄cedit affect⁹. In uie. pa. dicit abbas ysaac cū fr̄es cōuenissent ad comedendū agapem. & loquerent̄ adinuicē increpauit eos dicens. Tacete fr̄es. ego em̄ scio hic vnū fr̄em comedētem nobiscū cuius ozō ascendit in cōspectu dei uelut ignis. Item in uie. pa. abbas macharius egyptius duos iuuenes uēientes in cella collocauit. Cū autē uisitarz̄ eos finxit se uelle dormire in cella eoz̄ illa nocte. Cū at̄ secessissent ad loca sua ad dormiendū eis assignata. rogauit macharius dñm ut oñderet ei quō p̄ficerent surgētes tūc uidit eos ad ozōnem & uidit lumen de celo sup̄ eos infundī qd̄ eū ipi nō uiderēt. & uidit demones ad modū muscāz̄ uolūtates. & sup̄ os & oculos m̄ioz̄is residere uolētes. s̄ angl̄s aderat cū rūphea ignea defendēs

eum. & de oze eius aduersus singulos facula egredi videbatur. Ad maiorē non poterant demones accedere. de cuius oze maximus ignis exire videbatur. & in celū tendere. Cū esset ppe diē accūbunt. Macharius autē cognouit p hec mīozem temptatum & maiorē pfectum. seqz ozōnibus eozz recōmendans discessit. p pau cos dies maiorē pace recipit. post tres dies minorē eū sequit. Et dixit quidā senex. sicut mus ce nō audent residere sup ollā feruidam et bul lientē. sic nec demones sup mentez ī ozatione feruentē donec tepescat. **T**ertio in ozōe req ritur discretōnis subtilitas. Debet autē hec dis cretio custodiri in petēdo ut videat ozans qd & qualiē sit petendū. Quid inqz. qz multi ml ta petūt in ozōne. s; nō obtinent. qz petūt sine discretōne. Sicut em̄ deus pie ꝛcedit qd pie & discrete petit. sic nō minus pie negat qd mōs fulte & nō utiliter postulat. Aliqui nanqz pe tunt qd est cōtra honozē diuinū. uel quod est pprie saluti ꝛtrarium. uel qd ē in alterius noz cumentū. deus tales nō exaudit. Sicut ait Ia cobus. iiii. Petitis & non accipitis. eo qz male petatis. imo talis ozō eis est in pctm̄. sicut in ps. dicit. Ozō eius fiat ī pctm̄. Aliqui uero pu tant sibi expedire q nō expediūt. Vñ ait apls Ro. viii. Quid ozemus sic oportet nescimus. Sicut ptz in ozōe filioz zebedei. Math. xx. & pauli de stimulo. ii. coz. xi. Ideo apli dixerunt Luc. xi. Dñe doce nos ozare. Sciendū autē est qz deus qnqz exaudit hoīem ad uotuz. qnqz nō ad uotum s; ad meritū. Quedā em̄ nō simpli citer denegant. s; ut cōgruo denē tpe differū tur. ait aug. quedā etiā denegāt. ut aliud uti lius cōferat. Aduertendū ergo qz illa qz maife ste sunt ad dei glham & honozē. & nobis ne cessaria ad salutē. secura mēte possumꝰ petere sic sunt om̄ia illa qz in ozōne dñica ꝛtinentur. Hec ei bzeuissime uoluit cōprehēdere. ut nul lus de ignozātia excuset. nullus de plixitate grauet. Vñ ait Math. vi. Cū ozatis dicite pat rī &c. Qui autē indifferētia uel nob̄ sunt du bia. debemus relinqre om̄ino dispositioni di uine. Itē videat ozās qualiē. qz scz bzeuiter sine verboz supfluoꝝ mltiplicatione. s; nō debz ef se bzeuis ozō in affectōne Math. vi. Cū ozatis nolite multū loqui. sic ethnici faciūt. putāt em̄ &c. Aug. Diu ozare nō est reprobabile nec in utile. Alius ē sermo mlcus. Alius diuturnꝰ af fectus. Absit in ozōne multa locutō. nō desit mlta ꝛcatio. semp feruēs ꝛseueret intentō. qz frequent om̄ia plus gestibus qz uerbis agit. Itē Math. vi. Sic ozabitis p rī &c. Vñ de sum mo bono. Fidei symbolū & dñica ozō p tota lege puulis ecclie sufficit ad regna capescenda. omnis latitudo scripturaz in ozōne dñica. & sub hac bzeuitate cōcludit. In uic. pa. interro gauerūt abbatē euagriū qūo esset ozandū. qui ait. In ozōne non ē multū loquendū s; exten dite manus suas frequēter ad deū. & dicite. Dñe sic tu vis & scis miserere mei. Si est pug na in aīa. dicere debes deꝰ adiuua me. Et ipse

sciēs qd expedit facit nobiscū mīam. Itē ī uic. pa. de thaide. q̄ edocta fuit ozare hec uersꝰ ozi entē. & dicit. Qui me plasmasti miserere mei. ut habet sup. Itē in uic. pa. de rustico qz docu erit p rēs tres pmos uersus psalterii dñtes eos posse sufficere ei ad salutem. Sup de mīa dei. **A**d hoc facit exemplū de muliere deuota qz in angulo maioris ecclie in ozōne ꝛstrata ꝛse uerabat in ozōe tota die p rī & aue maria & credo cū maxia deuotōne iterabat. liquescens tota lachrymis. Eps autē illius ecclie illuc respici ens uidebat colūbam descendentem de celo & eius lachrymas haurientē. qd cū pluries uis disset. accessit inquirēs ab ea qd ozaret. Quo audito. ait. O qz felix esses si scires psalteriū & sepe diceres. Qui fecit eam psalteriū addi scere qd dedit ei. Cū autem illud dicerz. epus nec lachrymas uidens nec colūbam sicut ꝛs. abstulit ei psalteriū ꝛcipiens qz rediret ad con fueras ozōes. Qd cū fecisset. redierūt & lachry me & denotio & colūba ut solebat uisa ē des cendere & lachrymas haurire. Itē debet ozatō esse discreta in fugiēdo hoīm frequētiā. sicut docet dñs uerbo. Math. vi. Cū ozatis nolite fi eri sicut ypocrite qz uolunt ī angulis platearū stātes ozare. Seqz Tu atē cū ozaueris &c. Et p euidentiā facti dans exemplū ozandi. dimissa turba ascēdebat in montē solus ozare. sicut di cit. Math. xiiii. Et qd plus est etiā a scōo dis cipuloꝝ collegio seqstrabat se. sicut dicit Luc. xxii. Ipse auulsus ē ab eis qzrum ē iactus lapidis. & ꝛoitis genibus ozabat. Vñ sc̄a Iudith ꝛudentē egit qz in supioꝝibus domus sue fecit sibi secretū cubiculū scz ad ozandū. De Sara etiā uxore Thobie iunioris dicit qz ꝛrexit in supius cubiculū domus sue in ozōne ꝛsistens. Nec sufficit ab extriseca inquietudie mentem abstrahere. nisi ab intrisecis fantasmatibꝰ. cur ris. sollicitudinibus. & ymaginationibꝰ abstra hat. Vñ signant dicit saluator. Math. vi. Cū ozaueris intra ī cubiculū tuū ab extrisecis ꝛ turbatōibus aīm elongādo. Et clauso ostio ēē ab intrisecis fantasmatibꝰ abstrahēdo. oza ꝛ trē tuū in abscondito. Quidā discpls b̄i Berni quesuit ab eo quare dicebat clauso ostio oza ꝛ rem. cū scriptū sit ibidē. Luceat opa ur̄a cozā hoībuz &c. Rndit sc̄us. Qui hꝰ puum lumē religionis. & ignē puū caritatis de nouo suc censum. ad modū cādele est occultandū a uē to. qz cito extinguit a uento modico si expona tur. qui autē hꝰ maxiam caritatis fornacē. diu & bñ succēsam. cū exponit uento. magis suc cendit nec extinguitur. uel austro ꝛsperitatis. uel adulatōnis uel temptatōe uane laudis uel aquilone aduersitatis. Item in uic. pa. legit. qz cū ozaret b̄us Arsennius adhuc in seculo ma nens. facta ē uox ad eū dicens. fuge. tace. qui esce. Qui quociēs ꝛueniebat cū fr̄ibus ad oza tionē. semp retro colūnam se occultabat. Item ozō debet esse discreta in cauendo demonum astutias. qz angls sathane erāffigurat se ī an gelū lucis mltiplicat seducēs hoīem. sic ptz sup

de tempestate. Item sup. q. ad ozōem requiri-
tur metis serenitas. **Q**uarto in ozōne requi-
ritur vigor cōtinuatōnis. **Eccī. xviii. Ne impedi-**
aris ozare semp. Ysa. lxii. Qui reminiscimini
dñi ne &c. Colo. iiii. Ozōni instātes &c. Item
exēplis. ut chananee. Math. xv. dicētis. Mife-
rere mei dñe fili dauid. filia mea male a dem.
vexat. Et post. Dñe adiuua me. Et Math. xx.
de cecis clamātib. Dñe. miserē nrī fili dauid.
Luc. ii. de Anna q. nō recedebat de templo die
ac nocte. Itē Luc. xi. exemplo illius q. dicebat.
Accomoda mihi tres panes &c. Et post. Amē
dico vo bis si pseuerauerit pulsans &c. Itē Luc.
xviii. ponit exemplū de vidua & iudice ini-
quitatis. Aug. Qñ dñs tardius dat dona. nō
negat. s; cōmendat. diu em desiderata dulcius
obtinēt. cito aut data vilescūt. ac. i. Apli per
seuerātes in ozōne spūsanctū receperūt. Idō
scētā desideria dilātōne crescunt. uirtutis pon-
dus ozō nō habet. quā pseuerātia nō tenet. In
uit. pa. de abbate Arsenio dicit q. in sabbato
post sextam ozabat. sole rēcto. nec cessabat us-
q. quo in dñica ante se illum haberet. Item in
uit. pa. dicit q. venerūt quidā frēs ad abbatē
Lutiū q. interrogauit eos qd eēt opus manuū
eorū. At illi dixerūt q. nullū aliud opus habe-
bāt nisi q. implēdo mandatū apli sine intermis-
sione ozabāt. Tūc cū interrogass; eos si come-
derent aut biberēt aut dormirēt. et hmoi opa-
gerēt. dixerūt q. ita. Cum aut ille quereret qd
tūc p. eis ozaret. Et quō mandatū implerēt. et
illi nescirēt rñdere. ego in qd. manibus meis la-
boro. & mente & oze ozō. & de precio laboris
ptem paupibus do. & ptē ad usus meos re-
tineo. & cū comedo & dormio illi qui recipi-
unt etiam. uel ipsa elia ozat p. me. & sic sine in-
termissione ozō. & mādatū impleo. eccī. xxix.
Cōclude etiam &c. Itē in uita sancti Leonar-
di scōi legiē. q. cū incūber; pstratus in ozōne
insistens. serpens maximus ex pre pedū i sinū
eius ascendit. ipse aut nec eius timore aut hor-
roze ab ozōne se mouit. Cū aut solitā ozōnem
cōpleisset totam. ad serpentē ait. Scio q. ab in-
tio creatōnis tue hōi aduersaris. & fructū ei
impedis. nūc autē age in me qd merui si tibi
datū est a deo. Hoc audito serpens de sinu suo
exiens ex pre capitis p. apturam caputū p. uo-
lucis an. eū expirauit. & ex tūc nullus serpent
in loco illo cōparuit.

**DE ORATIO-
NIS EFFECTIBVS. DIS. XXXIII.**

Orcia decimūsexu scz de multiplici oza-
tionis effectu. sciendum q. ozōnis est
multiplex utilitas & effectus. Ozō em
ē Remediū sanatiū. Loroziū mūdatiū. Ex-
enniū placatiū. Presidiū defensiuū. **P**ri-
o quidē ozō est remediū sanatiū. Sic dicit. **Iac.**
v. Ozō fidei sanabit infirmū. Et eccī. xxxviii.
Oza dñm & ipse curabit te. Quod verū est nō
solū de infirmitate corpali. s; etiā de spūali. De
corpali ptz quō Ezechias rex ozōne sanatus ē.
Ysa. xxxviii. Cum em egrotaret ezechias usqz
ad mortem. & dixisset ei ysayas. hoc dicit dñs

dispone domui tue. morieris em tu. & non vi-
ues. Fleuit ezechias fletu magno & ozauit.
Statimqz dixit ei ysayas. Hoc dicit dñs. Audi
ui ozōnem tuā. & vidi lachrymas tuas. Adūte
quāte uirtutis sit ozō que fecit dei sniaz reuo-
cari. De infirmitate spūali ait **Hiero. Ieiunio**
sanant pestes corpis. ozōne pestes metis. Ista
medicina ē lenissima. suauissima. & efficacis-
sima. Ieiunū est medicīa grauis delicatis. &
debilibus elia auaris. Ideo banc admueit sum-
mus medicus quā omnes pnt sumere. a q. hñs
lus p. se ueracit excusare. O qz multi ualde g-
ues medicīas sumūt & patient sustinēt. ppter
corpis sanitatē. Pauci vero sunt qui diligant
imo qui nō horreāt hāc suauē medicīnam per
quā sequeuntē aie sanitatē. Secūdo ozatō
est loroziū mūdatiū. Huius exemplum eū
dens hēmus. Luc. vii. de bēa Magdalena. de
qua dicit aug. q. ad fontes mie uenit imunda
ut rediret mūda. Psalmista. Laboraui in gemi-
tu meo. l. p. sin. noc. lec. me. &c. Lachrymis ei
deuote ozōnis delent macule pctōz. Ideo iu-
dith. viii. in supiozibus domus sue fecit secre-
tū cubiculū. Sequit. In ozōne psistens cum la-
chrymis. Et duodeci noctibus exhibat in uallē
berthulie & ibi baptizabat se in fonte aque & ut
ascēdebat ozabat dñm. Tercio ozō est exen-
niū uel sacrificiū placatiū. Ait em **Cris. Oza-**
tionē quasi spūale tributū aīma offert deo de
suis uisceribus. Nota q. ozātib; assistunt an-
geli beati cū gaudio. & ozōnes nrās reuerēter
offerūt in cōspectu dei. sicut testat **Raphael.**
Tho. xii. Qñ ozabas cū lachrymis ego obtuli
ozōem tuam dño. Q. aut hoc exenniū placeat
deo testat ipse. ysa. lvi. Leticabo eos in domo
ozōnis mee scz cōcedendo q. petierint. siue sit
ozō p. amorōne malo. siue p. impetratōne
bono. Sup illō. ps. iustus miseret & tribuet
dicit glo. Impossibile ē q. aliquis ozet. & aliqz
dulcediem nō reuertet. P. qd ait. ps. Ozō
mea in sinu meo ouertet. Bene ergo dicit leti-
ficabo eos in domo ozōnis mee. Sequit. Holo-
causta eoz & uictime placebūt mihi. Aduerte
q. ozō dicit holocaustū & uictia. Holocaustū
quidē. qz totū cor cū oibus cogitatōnibus. af-
fectōibus. & desiderijs d; deo offerri. Uictia
vero q. dicit a uictoria dicit ozō. qz in ea caro-
id ē carnis rebellio uincit & domat. Ozō etiā i-
ensum est. qd in dñe maiestatē oculis adole-
tur. ut dictū est sup. Q. aut istud sacrificiū dō
placeat. & irā eius placet. patz nūi. xvi. Aaron
stans inter mortuos & uiuētē p. p. deprec-
tus ē. et plaga cessauit. Iob. xlii. Iob seruus me-
us ozabit p. uobis. & facies eius suscipiam. Et
Gen. xx. Abraham qz p. p. est ozabit p. te. Et
Exo. xxxii. Cū peccasset p. p. uirtulū cōflatilēz
adozando. dicit ibi moyses ozabat deū suum
Et ii. Efdre. vi. Offerat oblationes deo celi &
ozent p. uita regis. Quarto ozō est presidi-
um defensiuū. Est em scutū defensionis. Sic
hēm. exemplū. Sap. xvi. P. operās homo &c.
Item ozō est scutū defensionis. Sicut hēmus

exemplū **Sap. xvi.** **P**roperat homo sine querela deſcari p̄ p̄lis p̄ferens ſeruitutis ſue ſcutum orōnem reſtitit ire. **N**ota hystoria. **C**ū eī dñs filios iſrl̄ p̄p̄t̄ p̄ctm̄ murmuris delēt incēdio. p̄perās aaron ozare p̄ ip̄is. & ſtans inter mortuos & viuētes uirtute orōnis ceſſare fecit incendiū. **F**uerūt tñ vaſtati incēdio q̄tuordecim milia ſeptigentī. **A**duerte etiā q̄ ſi ſcutum orōnis potuit alios p̄tegere. quantomagis hō ſeiſm̄ defendere p̄ ſi iaculis ire dei ſcutum orōis opponat. **I**tē ſi iacula ire dei p̄t̄ homo p̄ ſcutū iſtud auertere. q̄tomagis cōtra demones uel hoīes extra nos nequī inſurgētes ſcutum orōnis opponēs poterit ſe tueri. **I**gī hō prudēs extra omnes temptatōnes. tribulatōes afflictōes. deſolatōes. peſtes & miſerias a quocūq; cōtingat inferri ſc̄z hoīe. demone. uel etiā ipſo deo ſcutū iſtud opponat. q̄z orō eſt reſugiū ſingulare contra omnia mala q̄ poſſunt accidere. **O**ratō ſit ſcutum cōtra demones & temptatōes eoz̄ hñt̄ multa exēpla ſup̄ de temptatōne. **I**tē orō impedit ne poſſint malū peragere q̄p̄ itendūt. **C**ū monach⁹ quidā cartuſi. orōis in cella in extremis laboraret. & fr̄es cōueſſent & ozarēt. demones etiā mlti cōuenērūt & cū dicerēt vni q̄ intraret. r̄ndit q̄ non poterat. q̄z orōnes aliorū eū impediēbāt. & cū diu expectaſſent tedio affecti. vnus poſt aliū receſſerūt. **E**t hoc quidā reuelatū eſt q̄ aliis hoc dixit. **I**tē fere hoc idē dicit̄ accidit in quodā cōuentu fr̄m̄ p̄dicatoz̄. q̄ cū quidā bonus fr̄ & religioſus laboraret in extremis. quidā fr̄ vidit incircuitu domus in qua iacebat ille fr̄ter maxiam multitudinē demonū conueniſſe & dum diu fr̄ibus oratōibus expectaſſent. vn⁹ dixit alteri. qd̄ expectamus h̄ tam diu. **P**oſt q̄z ſatis expectauerimus paz̄ lucrabimur. ſed eamus & deferam⁹ cā ozem illius maioris eccleſie. & ſic receſſerūt. **D**ictus autē cātoz̄ cū intraret lectū ſuū in ſero ſanus & incolumis. i mane mortuus ē inuen⁹. **I**tē in uie. pa. cū Iulianus apoſtata deſcēderet in p̄ſidem miſit q̄z dam demonē adiuratū & p̄iuratū ad p̄es occidētales. ut q̄z uelocius mde appozaret r̄nſuz ei. **Q**ui cū diu tardaſſet reſtitus de tarditate. dixit q̄ quidā ſenex ſolitariuſ p̄ decē dies cōtinue die & nocte impediuerat trāſitum eius. **C**ū autē dictus Iulianus cōminaret̄ ei & aliis monachis. infra paucos dies occiſus ē a Mercurio. ut habet̄ i miraculis b̄e uirḡis. **Q**uidāz autē maximus inter p̄cip̄es Iuliani ueniens ad illū ſolitariū factus ē heremita. **N**ec ſolū ipe dicit demones. ſ; etiā eoz̄ temptōnes ad nihilat uincit & ſupat. **Y**ſid. **F**requens orō uictōz̄ impugnatōnem extinguit. **I**n uie. pa. dicit̄. q̄ q̄dam p̄hi inuidia p̄moti cōtra b̄m̄ Antoniuū i miſerūt mltos demones adiuratos ut eum expellerēt de cella ſua. cū irruerēt in eū diuſas & turpes ingerētes ymagiatōnes & malas cogitatōnes. om̄es eoz̄ uirtute crucis adnihilauit machinatōes. & nihil p̄ualentes cōfuſi ad dictos p̄hos reuertūtur. dicētes q̄ nihil potuerūt i

eo lucrari. q̄z eius orōnibus ſemp̄ expellebant. **Q**o audientes dicti p̄hi ad eū ueniētes & ueritatē p̄dentes cōuertunt̄. **I**tē quidā p̄m̄ dicit. ſicut qui trāſit añ tabernam. & ſentit odore alicuius aſſature. ſi nō uult intrare et comedere cito trāſit. & odore a ſe excutit. & odor cito recedit. **S**ic tu ſentiēs odore malaz̄ cogitationū ad orōem trāſit. dicens. dñe adiuua me & lucraberis eas fugiēdo. **A**d hoc ualeat exemplū de demone effugato a fortunato. de quo i. dyal. x. **I**tē ibidē dicit̄. q̄ cum quedā mulier uēſſet ad dedicatōnem eccl̄ie b̄i Fabiani martyris. & in illa nocte fuiſſet cū uirō ſuo in ope luxurie indebite delectata a dyabolo arripitur & uexat̄. **S**iliter & ſacerdos illius eccl̄ie qui eā pallio altaris ei ſuppoſito uoluit liberare. **C**ū autē diu vexata traderet̄ maleficis. dū carminibus ſuis ſupflua ip̄a ad iurandū vn⁹ eiicitur demon. legio demonū ſubintrauit q̄ cepit tot motibus & uocib⁹ agitari & ſtrepe. quot demones hēbat. **Q**uā pentes eius ad ſctm̄ fortunatū adduxerūt. culpā ſuam fatētes. q̄ p̄ plures dies cōtra tantā demonū aciem in orōe p̄ſeuerans eos omnes orōis uirtute fugauit. **I**n uie. pa. dicit̄ d̄ ſctā Sara q̄ cū eēt iunior. & dyabol⁹ imittebat ei malas cogitatōes. ip̄a uero n̄ relaxabat cor ſuuz a tiorē dei & ozabat. **C**ū autē ſemel a ſpū fornicatōnis inſeſtata lectum aſcendiſſet. apparuit ei ibidē ozanti ſpūs fornicatōnis corpaliter dicens. **T**u me uiciſti Sara. **Q**ue ait. nō ego uici te. ſ; dñs ihs x̄ps. **D**e hoc habet̄ ſup̄ de monacho flagicioſo. qui cum p̄ tridū temptatus & flagellatus p̄ſeuerat in orōe & fleu. clamauerūt demones. uiciſti monache uiciſti. &c. **I**tē ſup̄ de pena purgatoz̄. de milite temptato. qui orādo uicit demones. **I**tē i. dyal. xl. de Theodoro & dracone. **I**tem i miraculis b̄e uirginis habet̄ exemplū de theophilo q̄z dñā de manu demonū liberauit. **I**tē nō ſolum ſpūales hoſtes. id ē demones & corū temptatōnes uincit orō. ſ; etiā materiales. id ē hoīes uincit. effugat & confundit. **E**xemplū hēmus tho. iii. q̄z cū uxor̄ thobie cū eo mltis uerbis cōtenderet. thobias i gemitu et cepit ozare cū lachrymis. **I**bidē ſiliter de Sara. cui cū una ex ancillis p̄ris ſui impozaret ſibi mortē ſeptē uiroz̄ ſuoz̄ quos demon occiderat & uocaret eā interfecit̄ uiroz̄ ſuoz̄. illa prexit in ſupius cubiculū domus ſue in orōne p̄ſiſtens tribus dieb⁹ & tribus noctibus. **I**tē p̄s. **L**ocuti ſunt adūſum me lingua dolosa. & ſermonibus odii circū dederūt me. & expugnauerunt me gratis. p̄ eo ut me diligerēt detrahebāt mihi. ego autē ozabam. **D**e temptatōibus ſp̄aliter dicit ſaluatoz̄. **Matth. xxvi.** **V**igilate & ozate ne intrētis in temptatōnem. **Q**uis enī temptatōnem q̄z cūq; nō ozando deuicit. quis nō oratōis uirtute de hoſte triumphauit. **E**t hoc optie figuratū ē **Exo. xvii.** i pugna filioz̄ iſrl̄ extra amalech. cōtra q̄z moyses orōe pugnabat. **C**ūq; eleuaret moyses manus in oratione. vincebat iſrl̄. **S**i autem paululū remiſiſſ; uincebat

amalech. Iobes crisosto. Stabat Moyses in mō-
te. n̄ armis s; p̄cib⁹ pugnatur⁹. Sic moyses ozā
te. victozia cessante. mestitia pseuerante. p̄cepe
pseuerās uictozia robozāt. Quis em̄ iustoz n̄
ozādo pugnauit. Quis nō hostem ozando de
uicit. Quāto em̄ purioz frequētiozq; fuerit ce-
lebzata ozō. tanto celerioz erit de inimico v̄di-
cta. Itē ysa. xxxviii. habet exemplū quō ad p̄-
ces ysaye & ezechie liberaē ierlm̄ ab obsidione
fennacherib. angelo pcutiente **CLXXXV.**
milia in castris assyrioꝝ. Itē i eccliaistica hysto-
ria li. v. legiē. q; cū rex p̄saz Saboz obsedit fec-
ciuitatē migdomā. anthyochiā. nec p̄ualuiss; fecit
p̄fundiozes rippas fluuii migdomi cur-
rentes p̄ urbem ut uēientes aque cū ipetu mu-
ros p̄cipitarent. & sic xp̄iani romani qui in ea
erāt capent. Cūq; recēter fluuiū cū multa co-
pia dimississet ad murū fluere. resolutus mur⁹
cozruit. ip̄e autē expectauit usq; mane ut p̄ de
fluxū fluuii liberius trāsir; & urbē sine impe-
dimēto caper. Quidā autē ep̄s urbis vidēs mu-
ros cozruisse. uocauit pplm̄ urbis & clerum &
milites ad ozōnem. facto autē mane. inuene-
runt muros urbis cū oibus ppugnaculis repa-
tos post ozōnem. Qd̄ videns dictus Saboz ti-
muit q; vidit in mane sup̄ muros q;sdam im-
piali scemate oznatū. Quē cū crederet eē impa-
tozē romanū. moztē minabatur explozatozib⁹
suis qui ei dixerāt q; romanus impatoz in pri-
bus illis nō adēet. Quē cū cognoscer; non eē
hoīnem. aiebat deū agere bella xp̄ianoꝝ. Ad
q; cū p̄cepisset mltas dirigi sagittas. nec ip̄m
lederēt. Nec ip̄e Saboz cessaz ab obsidione. dēs
ep̄s adductus ē sup̄ turrim̄ eminētiozē ut Sa-
boz & exercitui eius maledicer; qui ozauit ut
dñs sup̄biam eoz muscis & cyniphib⁹ doma-
ret. & statim nebula exiuit de fluuiio. q; emisit
muscas & cyniphes. & culices. que intrātes p̄
mulcidas elephantoꝝ & aures & nares equo-
rū faciēbāt eos discurrere & fugere ab exerci-
tu infinitis sessorib⁹ qui i eis sedebant interfe-
ctis. Et ita dēs Saboz nō sine multa ofusione
recessit ab obsidione. Itē iudit uicit holofernes
ozādo. Eiusdē. xiii. Stetit iudit aū lectū cū la-
chrymis ozans & c. ii. Mach. x. Machabe⁹ au-
tē & qui cū eo erāt deprecabant dñm. caput ter-
ra aspgentes & c. cū celesti adiutorio p̄missa
ozōne & p̄nā uicunt & fugant hostes & occi-
dūt. Idē v̄ndecio. Facta ozōe cū fletu celesti eq̄
te apparente uicit Machabeus cū suis lysiam.
Itē decio quito. Poit̄ somniū machabei et quo-
mō apparuerūt ei Onyas & Ieremias ozātes.
Et p̄. Quō p̄ ozōez iude alii corde & oze ozā-
tes & manibus pugnātes. exercitū nichano-
ris vicerūt. fugauerūt. occiderūt. & ip̄m nicha-
nozē interfecerūt. & caput & dexterā. & ling-
uam eius amputauerūt. & linguam blasphemi-
iussit p̄culatim diuidi & auib⁹ dari. Itē in ec-
clesiastica hystozia. li. v. dicit q; tempibus An-
tonii imp̄tozis cū fr̄ eius Marcus aurelius pu-
gnaret cōtra germanos & alios barbaros. &
exercitus romanus ibi piclitareē. siti & siccita-

te. nec posset aliquod adhiberi remediū. Ozā-
tibus aliquib⁹ xp̄ianis qui ibi erāt. imisit de⁹
tot fulgura & pluuiā tantā cōtra aduersarios
ex insperato ut omnes hostes p̄sternerent &
fugarēt. & romani a piculo liberarent. v̄n̄ ex
tunc uocauerūt milites xp̄ianos fulmineos p̄
pter flumia & ignē q; de celo mittebant ad eo-
rum ordē. Itē q; ozō fidelium maxime vincit
hostes hereticos legiē i eccliaistica hystozia. xiiii
q; cū **Constantinus** impatoz fact⁹ **Arrian⁹** de-
fenderet **Arriū**. cōuocauit cōcilium apud con-
stantinopolim in quo secta arrii cōfirmareē.
Cum autē alexand⁹ p̄iarcha alexandzin⁹ p̄ om-
nib⁹ dicte secte se opponeret. cōminantē ei ex-
iliū **Arriani** nisi eis in mane consentiret. ip̄se
autē tota nocte p̄noctans in ozōne puolutus
sub altari cām suaz & ecclie dño cōmendauit.
Facto autē mane cū **Arrius** suis cōstipatus du-
ceret cū maxima glia ad cōcilium. necessitate cō-
pulsus declinauit ad publicū locū ubi cū sederet
omnia intestina sua & viscera emisit in seces-
su. Itē i fine eccliaistice hystozie legiē q; cū **Va-**
lentinianus impatoz **Arrianus** vitā finiss; la-
queo. substituit ei **Eugenio** filr̄ **Arriani**. **The-**
odosius autē vir catholicus cōtra eū arma mo-
uit. p̄muniens se ieiuniis & ozōnibus. vigilās
in cilicio & ozōne aū thecas martyru p̄strat⁹
Cui quidā sc̄tus heremita p̄misit victoziam.
Ecclia sacerdotes ydoloꝝ dicto **Eugenio** ex-
rñs victozia p̄miserunt. Deinde cū dēs **The-**
odosius trāsiret alpes cū suis. & viderent infi-
nitā multitudinē v̄ndiq; confluentem. & eos
ad pedē montis ad pugnā expectātes sui ter-
riti terga uerrebāt. & fugaz pabant. Descēdit
Theodosius & p̄iectis armis ad terrā se pro-
strauit in ozōne. qua cōpleta. dñs ita aīauit su-
os ut reuersi moze leonū irruere in hostes gē-
tiles & **Arrianos**. & subito insurgēs vent⁹ ve-
hemēs tela que hostes p̄iciebant retorquebat
in ip̄os dei virtute. Dictus autē **Eugenius** ad-
ducit aū pedes **Theodosii** ubi vitā finiuit pa-
riter & certamē. Pius autē p̄iceps magis gau-
sus ē de frustrata opinione gētilium & fallaci-
tate apta ydoloꝝ et cōfusione hereticoꝝ. q; d̄
nece tyrāni cui successit in impium. **Itē** ozō
est scutū defensionis in omni necessitate & pi-
culo. Liberat em̄ a piculo naufragii. **Mat. viii.**
Dñe salua nos. p̄imus. Et **Mat. xiiii.** clama-
uit **Petrus**. **Dñe** saluū me fac. Et **paulus** dicit
ii. coz. xii. Ter naufragiū feci. Itē liberat et de-
fendit ab incendio **Dan. iii.** Post ozōnem **Aza-**
rie. angelus dñi fecit medium fornacis. q. & c.
Silr̄ nec beate **Lucie** ozāti nocuit ignis succen-
sus pice & refina & oleo. **Silr̄** nec b̄am **Cecili-**
am lesit aqua bulliēs. in qua bullita fuit cōti-
nue p̄ diem integrū & noctē m̄stris ligna ig-
ni adm̄strantibus. **Silr̄** nec b̄a **Agnes** p̄iecta
in igne cū in medio flāmaz ozaret lesa fuit. s;
flāme hincinde disp̄se m̄stros & sediciozos p̄-
curatozes incēdii succēderunt ip̄a omnino ma-
nēte illesa. **Silr̄** beatū **Laurentiū** super cratem
ferreā. Et beatū **Tyburtiū** sup̄ p̄unas nudis

pedibus incedente custodiuit illesum. **I**te beatam xpinam i clibano. **B**eatam Katherinam i medio rotarum. quinque gita phos i medio igis. aias qdem ab igne recipies. s; uestes barbas et capillos illesa custodis. **I**te de bto Fracisco legi qd cu ppter infirmitate oculoꝝ suaderet ei medici coctura sibi fieri. & ad ferri cadetis aspectu uehementē horreret. alloqui cepit ignē in creatoris noie sibi picipiens ut suū ei contemparet ardoꝝ. quo suauit vrentes facilius sustineret. **P**otracta igit coctura ab aure vsq; ad supciliū dixit sc̄tus ad fr̄es. **L**audate fr̄es altissimū qz nec ignis ardoꝝ mihi molestiaz intulit. nec carnis me doloꝝ afflixit. **I**te in uie. pa. dicit. qd cu sanctus appelles de nocte fabricar; erat ei faber ferrarius. uenit ei dyabolus q̄si ad aliqd opis faciendū. qz cognoscens sc̄tus nuda manu ferrū calidū apphendens percussit eū i facie & fugauit. **E**x tūc cōsuetudiem hūit ferrū calidū nuda manu tenere. **I**te liberat et defendit a piculo mortis. ut **S**usanna liberat a morte. **D**an. xiii. **E**xaudiuit em̄ dñs uocē eius. **I**te in uie. bti Martini legi. qd cu fugatus ab hereticis uesset in q̄sdam insulaz uiuēs ibi de herbis & radicibus. herbam ellebozū uenenatam comedens senties se cruciari & picitari ad mortem. uirtute fidei & ozonis omne piculum exclusit. **I**tem **H**est. iiii. & xiiii. **L**iberant iudei a snia mortis p̄cibus **H**est. **I**te liberat a carcere & uinculis act. xii. **P**etrus ozone ec̄ie. **I**te liberat ab instati morte. ut **E**zechiam. ysa. xxxviii. **I**te niniuitas **I**on. iiii. **I**te liberat a morte mortuos reuocādo. ut patet. iii. **R**eg. xvii. **D**e filio uidue suscitato p̄cibus **H**elye. **S**ilr filiū **S**unamitis a morte reuocauit ozō **H**elysei. **S**imilitē **L**azarū dñs ozādo suscitauit. **P**etrus thabitaz uiduā act. ix. **S**ilr **P**aulus euticū. act. xx. ozādo ad uitā reuocauit. **S**up de **S**tepho aduocato de purgatorio. **I**te sup de p̄nia de suscitato p̄cibus & fletu seuerini. **I**tem p̄cibus **I**o. euangeliste suscitā drusiana. **P**recib; **P**auli patroclus. **E**t fere omnes qui i uie. sc̄toꝝ legunt a morte reuocati. p̄ces eoꝝ hec obtinuerunt. **I**te liberat a pctō. id ē a morte spūali. **I**ac. v. **O**zō fidei &c. **S**i in peccatis fuerit &c. remitte ei &c. **I**ob. xlii. dixit dñs ad **H**elyphath. **I**ratu ē furoꝝ meꝝ in te & in duos amicos tuos &c. **E**t post. **S**eruus meus **I**ob ozabit p uobis ut non iputeꝝ uobis stulticia uꝝa. facieꝝ eius suscipiā. **D**e hoc h̄ntur mltā exempla sup de reditu columbe de **T**hayde. de **E**miliano. et de **K**aralo cui dimissū ē pctm̄. **I**te liberat ab inferno. sup de **T**raiano. sup de reuocatis a morte.

DE UTILITATE ORATIONIS.

Orationis utilitas & effectus ē muleplex qz sc̄ ozō est aie cū deo colloquiū gratiosum. cōuiuuium amozosum. officii fructuosuz. cōfortium glōsum. **P**rimo quidem ozō est cū deo aie colloquiū grōsum. **A**it em̄ ysiō. **Q**ū ozamus cū deo loq̄mur. cū legimus deus nobiscū loquit. **E**t b̄tus **C**yprianus ozōnis tpe xpianus hō cū deo loquit. **M**ultū

gaudet paup homūtio qn p̄ loqui cū p̄cipe solus cū solo de magnis negociis s̄m desiderium cordis sui. **G**en. xviii. **L**oquar ad dominū meū cū sim puluis & cinis. **P**salmista. **A**puđ me ozō deo uite mee. q. d. **I**n corde meo ozatō qū pferam cozā deo p tanto negotio sicut est uita aie mee. **Q**uāreuerentē huiliter & deuote attēte debeat aia loqui deo. **R**eq. sup qd in ozō ne debeat eē sedulitas attētionis. **D**e beato **F**racisco legi. qd ne fozet absq; cōsolatione dilecti sine intermissione ozādo sp̄m deo contendebat exhibere p̄ntem. **N**am ambulās & sedens intus & foris. labozās & uacās adeo erat ozōni mtent; ut illic uideret quicqd erat i eo. nō solum cordis & cozpis. uerū etiā opis & temporis dedicaſſe. & ibi nūc r̄n̄debat iudici. nūc supplicabat p̄ri. nūc colludebat sponſo. nunc colloquebat amico. ibi debet aia totū coz suū expandere cozā deo. & ei necessitates suas exponē. **P**salmista. **R**euela dño uiam tuā. & spera in eo & ip̄e faciet. **S**equit. **S**ubdit; esto domino & oza eū. **I**n hoc colloquio deus uiceuerſa amicitia loquit aie. uel inuisibilitē inspirando ea que p̄tinent ad saluteꝝ & instructōnem ozantis. uel qnq; formata uoce loquēdo. **V**nō deus in ozōne uisum interioꝝem illuīat. sicut p̄phis ozantibus incerta & occulta sue sapientie reuelabat. **S**icut **D**an. ozanti somniū **N**abug. **I**ere. xxx. **C**lama ad me & exaudiam te. & mōstrabo tibi grādia & firma q̄ nescis. **P**etro & cornelio facta fuit reuelatō ip̄is ozantibus. **Act. iiii. vbi dicit. Ascendit **P**etr; in supi oza domus ozās &c. **E**t ibi dicit glo. aug. ozatōne melius soluūtur dubia qz inquisitione. **P**aulus prius excecatus a deo. postmodū illuīatus fuit ozādo. & audiuit archana ūba &c. **D**e bto **F**racisco legi. qd i ozōne incerta sibi et occulta dīne sapientie pandebāt. p̄phie eē sp̄s tāta pleitudine r̄t̄euit in eo ut se p̄ntem exhiberz absentib;. certamq; noticiā habuit longe distātiū ut secreta cognoscerz cozdiū. & futurorū p̄nūtiaret euentus. **I**n uita bti **C**lementis legi qd **S**ifinni; uir **T**heodoꝝe. pagan; intrauit ec̄iam ad explozandū quo vxoz sua **T**heodoꝝa xpiana tam sepe ueiret. & qd ibi fieret. qd cū ozante sc̄to **C**lemēte fuisse ibi cecus & surdus effectus. & ad hospitiū reductus. ozōib; beati **C**lemētis illuīatus & curatus credidit se magicis incantatōibus fuisse delusum. **V**n̄ p̄cepit seruis suis ut beatū **C**lementē ligaret & traheret. **I**lli aut ligauerunt colūnam & traherant. & uidebat eis qd sc̄tū **C**lementē ligaret & traheret. & hoc idem uidebat ip̄i **S**ifinnio. **C**ū aut beatus **C**lemēs monuisset **T**heodoꝝaz ut ozare nō cessaret p viro suo. & hoc ip̄a faceret. apparuit b̄tus **P**etrus apl̄s ip̄i flenti et ozanti dicens. qd sicut p̄dicauerat fr̄ suus **P**aul; sc̄ificat uir infidelis p mlierem fidelē. ita p ozationes eius uir suus saluaret. **I**p̄e aut **S**ifinnius interius & exteri; illuīatus uocauit **T**heodoꝝam. rogans ut ozaret p eo. & uocaret sanctū **C**lemēteꝝ. **C**uius moitis nolebat obedire. quo**

ueniente instructus in fide cum omni domo sua ab eo in pascha pximo cū .ccccxxxiii. de suis baptisatus ē. **Itē .ii. dyal. c. xxxv. legit.** q̄ cū b̄tus B̄ndictus nocturnas uigilias puenisset ad fenestrā quandā adhuc fr̄ibus quiescētibz ozōni insistens vidit fufam lucē desup. cūctas noctis tenebras effugasse. q̄ diem splēdoze v̄cebat. **In** qua sub uno solis radio totus mūd⁹ aū oculos eius collectus & adductus. in qua vidit aīam Germani ep̄i capuani in spera ignea ab angelis in celū ferri. **Q̄** autē illuīationē aīe interiorē ozō impetret. patet p̄ aūpositum exemplū de ioh̄e p̄ triennū ozante. cui infusa fuit sil & gr̄a & sciētia p̄dicandi. **Itē** per exemplū ap̄loz quib⁹ ozantibus datus ē illustratoz sp̄s. act. i. **De** mltis etiā sanctis legit q̄ ozando cecos illuīabant. **Itē** ozō est cōiuū gaudiosum. **Psalmista.** In noīe tuo le. ma. me. **Sequit.** Sic adipe & pin. &c. **Hic** exp̄itur aīma ī estimabiles delicias quas etiāz exp̄tus sentire potest. s̄ explicare n̄ possit. **Que** si otinuaentur. iam non aliud viderent q̄z delitie p̄adyfi. q̄z reuera iste sunt quedā p̄libationes & degustationes illius suauitatis eterne. **Hoc** autē pulcherrime oñdit dñs ip̄o facto in trāffiguratōne. sic dicit **Luc. xii.** Assumpsit petrū iacobuz & iohannē. & ascendit in montē ut ozaret. **Et** facta ē dū ozaret sp̄s vultus eius altera. & uertus eius albus refulgēs. **Nota** quō **Petr⁹** in illo cōiuū iebriatus loquebat extranea nesciens qd diceret. & tam ip̄e q̄z focii eius nō valentes tantā & tam iēptam dulcedinē sustinere. ceciderūt in facies suas. **Quā** miseri sunt ergo qui ozōnem refugiūt uel contemunt. aut qui ozātes quotidie nihil de tanta suauitate sentiūt. **Felix** autē anima cui donatū est aliquid uel modicū de tantis delitiis p̄gustare. **Huius** em̄ degustationis uirtute nouit terrēa despice. carnales delicias fastidire. mala tp̄alia sustinere. ad celestē p̄riam totis p̄cordiis hanelare. ibi deuota aīma sursum eleuat in deum. eleuata illustrat. illustrata in flāmat. inflāmata s̄briliat. magis ac magis purificat. & sic tota sp̄ualis efficiē. **Eleuat** quidē anima p̄ desiderium eternoz. & quāto plus eleuat. tanto amplius ab infirmis. id est terrenis & carnalibus desiderijs elongat. ut iam ista non solum nō appetat. uerū etiā parupēdat. abiiciat et oremnat. **Et** q̄ztum p̄ficiat aīma in sui eleuatōne & sursum actōne ad celestia. tm̄ p̄ficiat in cōtemp̄tu terrenoz. ac etiā carnaliū. **Nec** solū eleuatur anima ad mūdī prospera cōtemnendum. uerū etiā uigozat ad aduersa equanimiē tolerandū. **De** h̄mōi eleuatōne h̄emus exemplum de b̄a magdalēa. q̄ p̄ annos triginta latuit ut dicit. in quadā fouea. nunquā ī toto illo spacō ab hoīe uisitata. s̄ ab angelis sanctis septies ī die sursum eleuabat in area celesti splēdoze mirabiliter illustrata. ibiqz celesti dulcedie reficiebat rursusqz reducebat ad locū suū. **Itē** in legenda b̄e marie **Egyptiāce** dicit q̄ cum **Bozimas** mucisset eam vidit q̄ dū ozaret eleuabat

in area sup̄ terram. **Itē** de beato **Francisco** legitur q̄ septies ozans manib⁹ ac brachijs in modum crucis p̄tensis toto corpore subleuat⁹ a terra. & nubecula quadaꝫ fulgere circū datus. ut illustratōnis & eleuatōnis mirabilis intra mētem mira circa corpus cū eleuatōne p̄lustratō testis esset. **De** illustratōne q̄ fit in anima uirtute ozōnis dicitur est quō sc̄z anima colloquēdo cū deo & eque d̄nitus illustrat⁹ & docet ī scola sub magisterio sūmi doctozis. **Itē** aīma in ozōne illustrata & eleuata d̄nis splēdozibus in amozē dei amplius inflammatus sicut h̄emus exemplū. act. ii. q̄ sc̄z ozantibus aplis sp̄iritu sanct⁹ descendit in linguis igneis sup̄ eos **Itē .ii. Mach. i.** Ozantibus sacerdotibus ignis magnus successus est sup̄ sacrificiū. **Simile .iii. Reg. x.** de sacrificio **Helye.** **Tertio** ozatio est officiū fructuosum. **Magnū** est lucrū huius officiū. q̄z semp̄ omni hoza & omni loco p̄t̄ homo ozando lucrari. & rem maxiam sc̄z ueniā p̄ctōz. gr̄am meritoz. & ip̄m deū & eius gloriā. **Psalmista.** Gr̄am & gl̄iam dabit dñs. **Ozā** tibus aplis datus est sp̄s sanctus. **Luc. xi.** Dabit sp̄m bonū petentibus se. **Hoc** officiū sile est vsure. q̄z p̄ hoc officiū lucrāt hō die & nocte. sanus & eger. diues & paup̄. iuuenis & senex. sedens & ambulās. labozans & vacans. **Magnū** negociū h̄z homo tractare ī curia sūmi regis. **Anima** uero in corpis carcere detenta nō potest illuc ascendere. nec cozā eo sua negocia p̄curare. **Ideo** opus ē q̄ ad illam curiam nuntiū suum. id est ozōnem dirigat q̄ uicem eius gerat. & eius negocia p̄curet. **Vñ. ps.** In tret in cōspectu tuo ozatio mea. **Ibi glo. aug.** **Magna** uirtus pure ozōnis. q̄ quasi quidā nūtius intrat & ibi negocia pagit. quo caro puenire nequit. **Caue** ergo ne nūtius iste sit nimis pomposus. carne grauatus. & non possit ad alta uolare sicut struto. id ē ne sit de hijs q̄ ad carnē p̄tinet. **Ne** sit retroḡdus. ut cū debeat tendere sursum. tendat deorsum sc̄z petens terrā. **Ne** sit excōmunicatus & nō admittat ī curia. p̄. xxviii. qui decliat aures suas ne audiat legē. ozō eius fiet execrabilis. **Ne** sit nuntius inimici q̄z r̄pellere. **Psalmista.** **Ve** qd dñe repellis ozōnem meā &c. **Ne** in uia detineat a fantasmatibus & cogitatōibus voluptuosis. **De** quo cōquerit **Tren. iiii.** **Opposuit** tibi ne trāseat ozatio. **Ne** sit claudus sine ieiunio & elia. tho. xii. **Ne** sit mutus p̄ in deuotiozem. **Cōtra** qd dicit. ps. **Verba** mea aurib⁹ percipe dñe intellige clamozē. m. **Intēde** vo. o. m. &c. **Ne** sit nimis grossus & inflatus p̄ supbiā ut nō possit p̄ angustam portāz intrare. **Ec̄i. xxxv.** **Qzō** humiliantis se nubes peneb̄bit. **Nō** sagittare uolens caput & humeros demittit. **Si** igit ozādo senseris ozōni tue nubes oppōi humiliando te sagittā ozōnis emitte. q̄ nubes penetret. quia huili ozōni nihil obstat. **Iudic. viii.** **Humiliū** & mansuetoz semp̄ tibi placuit dep̄catio. **Psalmista.** **Respexit** ī ozōem huiliuz **Sequit.** **Et** donec p̄pinquet non consolabit.

Quasi diceret. Non solum penetrabit nubes creaturaz mundaliu uel fantasmatu retardantiu. s; etia cetera scilicet & choros oim angeloz transibit. & donec propinquet ad ipsius aspectu non consolabitur. & non discedet donec altissim9 aspiciat. sicut bonus nuntius & diligens procurator expectat & instat donec negociu suum uideat expeditu. Oratio est sicut sagitta Ionathe que nuq; rediit retrosum. sicut dicitur. ii. Reg. i. Iste nuntius est optimus procurator huius israel sum in curia. Luc. iiii. Ihu baptisato & orante apertis sunt celi. in signu qd orantib9 apertunt. Et cu puenerit ad pntiam summi regis impetrat quicquid uult & expedit. qz deus inuitat ad petendu et pmittit se daturu. Luc. xi. Petite. et dabit uob. Io. xvi. Si quid petieritis ptem &c. Math. xxi. Omnia quecuq; petieritis in oratione credentes accipietis. Quando impetrat ho egris curatione. Ysa. xxxviii. Petitionibus ouersiones. Sicut stephs conuersionem pauli. Andreas nicolai senis. Require sup. Mortuoz suscitacionem. Regre sup. Oratio salomon impetravit sapientia. iii. Reg. iii. Moyses uictoriaz. exo. xvii. Et Iudas Machabeus. ii. Mach. i. Regre sup. Oratio impetrat liberationem a malis & periculis. Require sup. Oratio chozuseat in miraculis. Omnes enim sancti miracula faciebant orando. Oratio impetrat precreationem plis. ut patz Gen. xxv. Deceptus est ysaac dnm p uxore sua. eo qd sterilis eet. dedit ei conceptum rebecca &c. i. Reg. i. Anna precibus obtinet Samuel. Zacharias Iohanne. Luc. i. De bno Remigio legit. qd cu quidam reclusus in fracia instanter rogaz dnm p piculo uandalice psecutionis qd fere totam franciam vastauit. uox ei de celo apparuit dicens. qd talis mlr qua ei noiauit peret filium noie Remigiu qui liberaret gentem suam ab incursu malozu. Cuq; hec dicte mulieri seni & sterili diceret. & illa non crederet. ait. qn illu lactabis. lacte mihi linies oculos & uisum recupabo. & ita factum est. Itē immutationem in cursu solis. ut patz de Ezechia orate ad dnm. ysa. xxxvii. Itē impetrat necessarioz prudentiam. Xps enim orando multiplicauit panes. Io. vi. Marc. viii. Helyal farina et oleu. iii. Reg. xvii. Item i uie. pa. legit qd cu monachi bti Apollonii in die pasche non hrent nisi paucos panes & siccos. dixit eis. Orate ut fides faciat uobis pitantia de hiis qd desideratis. Cum aut illi reuerent ex huiltate. orauit ipse. & statim homines ignoti ta multas copias asportauerunt panu delicatissimoz & calidoz. & fructuū mire qzritatis & saporis & alioz delectabiliu ut quotidie usq; ad penthecoste ppinare oibus sufficiente & abundante. Itē cu fames urgeret egyptiu. & ueissent ad eum sui. datis oib9 panibus solu tribus pibus vnus pais remanentibus. bndicens ait. Nunquid p hoc multiplicare manus dñi. dicit spū sanctus. non deficiet panis usq; ad nouas fruges. et ita factu est qd cotinuus quatuor mēlibus non deficeret erogantibus. Dicit Hiero. se uidisse ibi sportas ple-

nas deportari sup mēsas tuacas. et plenas iteru repositari. De hoc hntur multa exempla supra de elia. Legit i uie. sancti hugo. Qd cum quida locus datus eet puus quibusdam monachis cluniacensibus quos miserat ibi scilicet hugo qd mo dicit scilicet Martin9 o campis. & est prioratus ditissimus. Et cu eent ibi paucissimi monachi. nec inueirent ibi uniuuere possent. quidaz eoz redierunt apud cluniac. rogates ut ipsi & alii tanq; non ualentes inueire necessaria i dicto loco apud cluniac. reuocarent. Quibus scilicet uir rñdit qd ideo non inueiebant ibi necessaria. qz pauci erant. nec clamabant fortiter ad deū orando & laudando qui dat iumentis escā ipoz &c. Ipe scilicet iuxit eis plures. inuigens eis qd fortit clamaret ad dnm. & maxie de nocte laudando & orando. Qd cum aduenientes faceret. stiguit qd cu de nocte rex fracie per locu trāsiret & audiret eos fortit cantantes admirat9 loci nouitate. et lauduz dei altitudinem quesuit cuiusmōi eent hoies. et audiens eoz noua missionē. & factu sancti quo & qre miserat plures. motus ad pietatez assignauit eis multos redditus uniuuere. & deū semp laudarent cu pluribus aliis monachis. Itē in legenda noua legit de oratione beati Dñici pane misso. qd cu beatus Dñicus eet in couentu fratru nec hrent panem qz seruitozes frīb9 apponeret. dictus scilicet in dno cofisus sedit ad mēsam uacuam. & fecit frēs sedere. Cu aut uiderz mēsam a pane omīno uacua inclinauit caput ad orationem. quo orate. intrauerunt p refectoziu hoies speciosissimi appoztates cophinos plenos panu candidissimoz. quibus depoitis inclinantes recesserunt. Itē cum quedā paup mlrula incubuisset ad orationem fere usq; ad hozaz sextam nec haberet panē in domo sua. nec uniuuere possit emere. adhuc hns pdicere aliq; consueta. cogitauit qd potius ipse uolebat comestione carere qz non pdicere orationes assuetas. Cuq; ab oratione caput eleuaret. inueit ad caput suu panem albisimū. Quē cu non possit inueire qs eū ibi posuisset. accepit & comedit cu graz actione. Et impetrat aqua. sicut patet Gen. xxi. de puteo ostelo Agar clamati et flenti p puero. Itē nu. xx. Dñe deus aperi eis thesauru tuu fontē aq; uiue. Itē Exo. xvii. Petra orez dedit aqua. Itē Iudit. xv. de fonte exeunte de maxilla ad pces Samsonis. & quo bibens ex eo uires recepit. Itē in uita sancti Clemētis legit qd postq; i exiliu relegatus. inueit i insula ad qua missus e plusq; duo milia xpianoz in exilio relegatoru ibi ad secandu marmoza. qui mltam aque penuria patiebant. ut oporteret eos ire pro aq; p sex miliaria. Iussit omnes secū orare ut dñs eis fontē aque uiue apiret. Cu aut ipse oraret. apparuit illi soli agnus qui eleuato pede dextro quasi locu ostēdebat ubi foderet. Cum aut eos duxisset ad locu scilicet Clemēs. nec locum fodiedo tangeret ubi erat pes agni. ipse arrepto breui sarculo sub pede agni fodit. & statim fons uiuus & maximus erupit. & ad famam

huius miraculi et p̄dicationem tot uenientes
sunt cōuersi. q̄ infra annū edificate sunt ibi
octuagintaquiq̄ ecclesie. Itē impetrat pluuiā
Iac. v. Rursumq̄ **Helyas** orauit. & celū dedit
pluuiā. et terra dedit fructū suū. **iii. Reg. xviii**
Nubecula pua quasi uestigiu3 hoīs ascēdebat
de mari &c. **Itē. ii. dyal. xxxiii.** de sancta sco-
lastica sanctimoniali sorore sancti **Benedicti**
quā cū beūs **Bndictus** uisitasset. & totā diem
in dei laudibus & colloquiis sil expendissent
& ip̄a retinisset eū ad mēsam. uolebat eū reti-
nere ad p̄noctandū ut loqueret̄ ei de gaudiis
celestibus. Cū autē ip̄e nullo mō acquiesce-
ret ei. inclinauit caput. et orauit cū lachrymis. et
cū esset ante tēpus serenissimum. subito tanta
pluuiā facta ē q̄ nullus possit exire. Cum autē
eam sup̄ hoc argueret. ait. Rogauit te. & nō ex-
audisti me. rogauit dñm. & exaudiuit me. mō
tu egredere si uales. Itē uirtute ozonis aq̄ nūc
in sanguinem cōuertit̄. nūc in mari diuidit̄. &
quasi murus solidat̄. nūc amara dulcescit. nūc
de saxo p̄ducit̄. **Ignis** nunc in aqua ardescit.
nūc rubum non cōburit. nūc pueros nō ledit
nūc de celo ad cōsumendum impios emittitur
nunc de aqua p̄ducit̄. **Celū** nunc māna p̄tu-
lit. nūc annis tribus & dimidio pluuiā nō de-
dit. nunc pluuiā dedit abundantē. **Ozone** le-
ones māfuescunt. oīa mūdi elementa mutan-
tur. demones effugant̄. & breuē ozātibz om-
nis creatura obedit. assistunt angli. & de ip̄e
tam mirabilit̄ q̄ misericordiē descendit.
Quarto ozō meret̄ ozōtiū glosū. In p̄nti
quidē uita frequēter & deuote ozātes merent̄
habere cōsōrtium b̄toꝝ angloꝝ. sic p̄t̄ de b̄ta
Agnete. **Beata Katheria**. **Cecilia** & aliis mul-
tis. De b̄ta **Cecilia** sp̄aliter legit̄. q̄ cū ad p̄ces
eiꝝ uir suus **Valerianus** fuisset conuersus. &
baptizatus a beato **Urbano**. & rediret. & **Ce-**
ciliam deuote ozantē inuēiret. uidet ei assiste-
re angeluz dñi tenentē duas coronas ex rosis
& liliis cōsertas. alterā obtulit **Cecilie**. alteram
Valeriano. dicens. **Istas** duas coronas mūdo
corde & corpe custodite. q̄ eas de p̄dyso dei
uobis attuli. q̄ nec vnq̄ marcescunt. nec odo-
rem amittūt. Et hiis dictis disparuit. Ad hanc
odoꝝ **Tyburcius** fr̄ **Valeriani** affectus. ē ad
deū cōuersus. & glosus martyr cū fr̄e suo **Va-**
leriano est effūsus. **Maxie** autē i morte assistit
ozantibus ad cōsolandum. & in suū cōsōrtiū
p̄ducendū. sic patet de **Romula**. **Req̄re** sup̄a.
Legit̄ mter miracula v̄ndecimiliū uirginū. q̄
quidā cōuersus maxiam habebat deuotōnem
circa eas. cui infirmāti vna uirgo apparuit in
estimabili pulchritudine fulgens. Cum autē ip̄e
miraret̄ eius pulchritudinem. illa quesuit ab
eo si ip̄am cognosceret. ip̄o r̄ndente q̄ nō. ait.
vna sum de hiis uirginibꝝ circa quas semp̄ tā
tam deuotōnem habuisti. & ad hoc ueni ut in
de mercedem recipias. si amoꝝe & honoꝝe nr̄i
v̄ndecimilias dñicam ozōnem dixeris. i ho-
ra mortis tue nr̄am p̄ctōnem & solatiū ha-
bebis. **Qd̄** cum ille q̄c̄itius & deuotius oplet̄

set. uocauit abbatē & cōuentum se faciēs inun-
gi. **Qd̄** cum fieret. uidēs aduenientem choꝝe sa-
craꝝ uirginū incepit clamare. recedite. date lo-
cum sacris uirginibꝝ. **Qui** requisitꝝ abbatē re-
tulit p̄missionē sacraꝝ uirginū & eazꝝ appeti-
onem. Cū autē ad clamorē eius alii recessissent
inter choꝝos eazꝝ sp̄m exalauit. **Ad** idem fa-
cit qd̄ sup̄ habet̄ de uirgīe recepta in choꝝo uir-
ginū. **eccl. xxxv.** **Qui** adorat deū. in oblectati-
one suscipiet̄. **Luc. xxii.** de dño dicit̄. **Factus** i
agonia p̄lixius orabat. tūc apparuit ei angelꝝ
dñi de celo cōfortans eū. **Post** mortē uero re-
cipiunt̄ in cōsōrtium angeloz & sc̄toꝝ cū eis
p̄petuo p̄māfuri. sicut p̄t̄ de **Lazaro**. **Luc. xvi.**
de beato **Frāscisco**. & de b̄to **Marrīo**. **Ambzo.**
& aliis ml̄tis quoꝝ aīe uise sunt deduci ab an-
gelis. **In** uis. pa. legit̄ de **Paulo** p̄mo heremi-
ta de quo refert **Hiero.** q̄ cum b̄tus **Antonius**
diuina sibi reuelatōne facta uenisset ad eū. &
cōsolaret̄. & colloquerent̄ admuicē. inē alia
dixit ei **Paulus** ut corpusculū eius traderet se
pulture. & q̄ rediret ad locū suum. & reuer-
tens appoztaret palliū qd̄ **Anastasius** ei dederat
p̄iarcha tūc **Alexādzinus**. **Hoc** autē dice-
bat ut in maiori quiete solus & deuotōne ozō-
nis possit reddere sp̄m. Cū **antonius** obediret
& ad eū ut ei dixerat cū dicto pallio rediret.
uidet pauli aīam n̄ueo cādoꝝe fulgentem inē
angeloz cateruas. inter p̄phaz & ap̄loꝝ cho-
ros in sublime cōscendere. **Cum** autē uenisset
ad locū ubi **Paulus** h̄itabat intrās speluncam
uidet corpus **Pauli** cōp̄licatis genibus. erecta
ceruice. extensis in altū manibus stare. & cre-
dēs p̄tio eū uiuū eē p̄ter orabat cū eo. **S;** post
q̄ nec geitum aut planctū aut suspiriū ab eo
audiuit. accedens p̄pius. eum mortuū inuēit.
& sepeliuit cum adiutorio duoz leonum. qui
ei cū unguibꝝ foueā fecerūt. **Vñ** dicit **Hiero.**
q̄ cadauer deū cui om̄ia obediūt & uiuūt of-
ficio gestus p̄c̄aretur. **Itē** beatus **Greg. i** ome-
de rege q̄ fecit nuptias filio suo refert de tri-
bus materteris suis ex parte patris sorozibus
q̄ eodez die religionis habitū susceperūt. **Vna**
eazꝝ uocabat̄ **Tarsilla**. alia **Emiliana**. alia **Soz-**
diana. **Due** p̄ime semp̄ in amoꝝe dei p̄oficie-
bant. **Sozdiana** semp̄ tepescebat. **Tarsilla** p̄e
assiduitate ozādi cum lauaret̄ mortua inuēta
est in geibus h̄re callos ad modum camelozū
Huic apparuit. **Felix** papa attauit b̄ti **Greg.**
oñdens ei mātionem eternā in celo dicens in
hac te suscipio. statim febre arripit̄. **Alterā** die
cum uēissent ad eā uisitandā multi. & mater
Greg. clamauit. recedite. recedite. x̄ps uēit. **Et**
hoc dicēdo carne soluta est. **Et** hoc factū est in
uigilia natalis dñi. **Cū** autē lauaret̄. mirabilis o-
dor corpe eiꝝ odor exibat. **P̄** paucos dies apparu-
it ista emiliane dicēs. sine te feci natiuitatē do-
mini. tecum faciā epyphaniam. **Veni** ergo so-
roz. **Que** ait. Cui dimitemus ergo sorozē no-
stram **Sozdianaz**. **R̄ndit.** **Sine** eā. quia inter
laicas deputata est. **Qua** autē epyphaniam dñi
defūcta. soroz eazꝝ **Sozdiana** duxit uirū cum

multorum scandalo custodē agros suos.

DE TRIBVS ORATIONIS SPECIEBVS. DIS. XXXV.

AD decimūseptimū scz de spibus cū diuersis diuisionibus ozonis. Sciendū est qd est quedā ozō uocis. alia cordis. alia opis. Ver. Dant p̄cis officium. uox. coz. opusqz piū. Actibus & uoce. corde rogare doce. Cozde rogabat moyses et oze tacebat. Exo. xiiii. Dixit dñs ad moysen qd clamas ad me cozde & nō uoce. Itē Anna. i. Reg. i. Anna loquebat in corde suo. & uox p̄itus non audiebat. Alia est uocis. ps. Uoce mea ad dñm clamaui. Susana exclamauit uoce mag. Domine deus &c. Itē ozatio boni opis. Aug. Nō cessat ozare qui nō cessat bñ agere. Ozō autē cordis mltiplex est scz cōtritionis. cōpassionis. afflictōnis. cozdis deuotōnis. feruētis dilectōnis. cōplexus siue colluctatōnis. Prima igitē spēs ozōnis mentalis est cōtritionis. q̄ est cum hō rugit. gemit. plangit. & dolet ī cōsideratōne p̄tōz & defectuū. suozū. & ex dolore flet p̄ eis ps. Rugiebā agemitu cozdis &c. Itē. Auribus p̄cipe lachrymas meas. Ipe lachryme p̄ dera uocis hñt. Ysa. xv. In uia Ozonaym clamozē cōtritionis leuabūt. Ozonaym interpretatur iracūdia iniquitatis eoz. Qd est qñ homo irascit̄ contra p̄tā suā. dolz & gemit ea. Hoc agens ozat & clamat ad aures dei fortē ut deus clamozē sine uoce exaudiat et parcat. Iob. xli. Nō parcam ei uerbis potētibus. & ad dep̄candū cōpositis. Greg. Veracit̄ ozare est ī cōpunctōne amarus geitus non uerba cōposita resonare. Aug. li. i. de spū & aīa. Ozatō ē mentis conuersio ī deū per piū & huilem affectū qd est qñ homo defectus suos recognoscēs se. ipm plangit & huiliat. & ad deū piū affm̄ eleuat. ut ea que sibi defūt benigne suppleat. De hac materia habentur supra multe auctozitates & exēpla de cōtritione. Secūda spēs ozōnis mentalis ē pius affectus cozdis cōpatientis. directus ī deum ex sp̄ssione alienoz maloz. siue sint culpe siue pene. sic clamabat moyses p̄ afflictione ppli. Exo. xiiii. Cū uideret eos affligi p̄ īsecutōne egyptioz. Itē Samuel cum ppl̄s petiūisset regē & ipse oñdisset eis q̄ mala ex hoc eis eueirent. et quāgrauiter peccassent dixerūt. oza p̄ nobis ad deū. ut nō moziāmur &c. Intulit. absit hoc peccatū a me ut cessem ozare p̄ uobis. nec tñ ozabat tūc uoce. Treñ. ii. Leua manus. t. ad deū p̄o anima bus puulozū &c. Sic faciebat Moyses ozans cozde p̄ pugnāte pplō. exo. xvii. Tertia species ozōis mētalīs est geitus afflictōnis p̄sentis. qñ uidet homo mala pene quibus hō p̄mitur. gemit sub eoz pondere. erigens affectus cozdis ad deū qui ē adiutor ī tribulatōibus q̄ inuenerūt nos nimis. Sic clamabāt filii isrl̄ gemendo. exo. ii. & iii. Eccl̄. xxxv. Nō despiciet dñs p̄ces pupilli. nec uidue cū effunder loq̄lam geitus. ps. Afflictus sum & humili. &c. Quarta spēs ozōnis ē deuotō cozdis. qñ ex

beneficioz dei recozdatōe anima pio affectu tendit ī deū. & qñ p̄cussa subita inundatōne p̄eratis sicut adipe & pmguedie repleta spiritali pinguedie saginat. & cū magis replet magis circa deum afficit. & magis ī piās & dulces lachrymas resoluit. Talis erat ozō Dauid dicētis. factū est coz meū anqz. &c. Cant. v. Anima mea liquefacta est. Cozda deuota sunt phiale plene odozamētoz q̄ sunt ozōnes sanctoz &c. apoc. v. Quinta est ī siti & desiderio feruētis dilectōnis dei. ps. In meditatiōne mea exar. ig. Itē. ps. Quēadmodū desi. ad fon. &c. Dam. Ozō est ascensus intellectus ad deū. Glo. sup illud thess. vl̄. Sine ītermis̄sione ozare. &c. Ip̄m desiderium boi ozatō est Si cōtinuū est desiderium cōtinua est ozatio. Sexta est colluctatōnis siue cōplexus. quādo ex uehemētia desiderii. & effusione lachrymaz cogit & quasi cōstringit dñm ut concedat qd petit. Sic iacob. luctans cū anglo ait Gen. xxxi. Nō dimittā te nisi pus. &c. Et ps. Si sic fortis cōtra deū fuisti. q̄zomāgis ora hoies p̄ualebis. Quibus brachiis uicit eū dicit Osee. xii. Conualuit iacob ad anglm̄ fleuit & rogauit eū. Eccl̄. li. Aīa mea luctata est cū sapientia. Itē cōstringit tenendo eū ozōnibus feruidis ne puniat quos iustitia puniēdos requirit. Sic faciebat Moyses quādo tenebat dñm ne pplm̄ qui peccauerat occiderz. exo. xxii. Dimitte me ut irascar &c. Itē cōstringit cōplexādo ne recedat. Cant. iii. Tenebo eū nec dimittam &c. Aug. Sentio quēdam oplexum cum sentio deū. m. Itē ozōis spēs notant. i. Thi. iii. Obsecro primū oīm fieri obsecratōnes. ozōnes postulatōnes. grāz actōes. Quāz nūs & sufficientia sic assignat. Quia ad ozōem tria req̄runē. quoz primū est qd ozās accedat ad deū qz ozat. qd assignat noīe ozōnis. qz ozatio ascensus intellectus ī deū. Secūdo requirit qd petitio q̄ significat noīe postulatōnis. siue petitiōnis p̄ponat̄ determinate. que quidē noiant qzdam p̄prie postulatōnem. siue indeterminatē. ut cū qz petit iuari a deo qd noiant sup̄plicatōnem. siue solū factū narretur. sm̄ illō Io. xi. Ecce qz amas infirmat. qd uocant infirmitatē. Tertio requirit rō impetrādi qd petit. & hoc uel ex pte dei. uel ex pte petentis Rō quidē petendi ex pte dei est eius sanctitas p̄pter quā petimus exaudiri. sm̄ illud dan. ix. Propter temetipm̄ inclia deus meus aurē tuā Et ad hoc p̄tinet obsecratio q̄ est sacra cōtestatio. sicut cū dicimus. p̄ natiuitatē tuam libera nos dñe. Ratō uero impetrādi ex pte petentis est grāz actio. qz de acceptis bñficiis gratias agentes meremur accipe potōza. ut ī collecta dicit. Et iō dicit glo. i. Thy. ii. q̄ ī missa obsecratōnes sunt q̄ p̄cedunt obsecratōnem. ī quibus quedā sacra cōmemozant. Ozōnes sunt ī ip̄a cōsecratione ī qua mēs maxime debz eleuari ī deū. Postulatōnes autē sunt ī sequētibz petitiōnibus. Grāz actiōnes ī fine. In pluribus eccl̄ie collectis hec quatuoz possūt

attendī sicut in collecta trinitatis. qđ dicit om-
nipotēs sempiternē deus. p̄inet ad orōis accē-
sum in deū. qđ dicit. qui dedisti famulis tuis
&c. p̄inet ad gr̄az actiōem. quod dicit. p̄e-
sta quesum⁹ &c. p̄inet ad postulatiōem. qđ
in fine ponit. p̄ dñm n̄m &c. p̄inet ad obse-
cratiōem. In collatiōibus aut̄ p̄m dicit qđ ob-
secratio est ip̄ozatio p̄ peccatis. Oratio cū ali-
quid deo vouemus. postulatio cū p̄ aliis peti-
mus. Sed p̄m̄ melius est.

**DE DECEM ORATIONIS SPE-
CIEBUS DIS. XXXVI.**

O Emde sciendū est qđ aliter diuidūt ali-
qui orōnem dicētes orōis esse decem
spēs. Dep̄catio. Rogatio. Obsecratio.
Petitio. Postulatio. Supplicatio. Suffragiū.
Dei laudatō. Gr̄az actio. & Iubilatio.

Prima igit̄ spēs orōnis est dep̄catio. que est
quādo deum rogamus p̄ malis culpe a nobis
amouendis. s̄m illud **Mat̄. vi.** Dimitte nob̄
debita n̄ra. **Psalmista.** Appropiquet dep̄catio
mea ī cōspectu tuo dñe. **Idem.** Dep̄catus sum
faciē tuam in toto corde meo. **Idē.** Exaudiuit
dñs dep̄cationem meā. **Et Job. ix.** Meū iudicē
dep̄caboz. **Ecc̄i. xxxix.** Iustus cor suum tradet
ad vigilandū diluculo ad do. qui se. il. ap̄. of-
suū in orōne. & p̄zo de. s. dep̄cabit. **Et. xxviii.**
Relinque p̄ximo uocenti te. & tunc dep̄canti
tibi peccata soluent̄.

Secunda spēs orōnis est rogatio. q̄ est p̄o
flagelli diuini ammonitiōe. uel p̄ tribu-
lationis instātis remotiōe. uel p̄ hostium op-
p̄essione. q̄ solet fieri cū ppli cōuocatiōe. iei-
iunio. orōne. exhortatiōe. p̄dicatiōe. & cum
letaniis. Sic fecit **Iosaphath** vidēs se opp̄imi
a multitudie hostiū cōuocauit pplm. orauit. p̄-
dicauit. ieiunauit. & orōem indixit. **ii. pal. xx.**
Iosaphath p̄teritus totū se cōtulit ad rogan-
dñm &c. **Cōfortat⁹** ad ppliam **Hyahely** ex-
iuit cū suis. & omnē multitudinē quā inuen-
rūt vicerūt & eaz spolia obrinuerūt. Sic fece-
rūt filii isrl̄ cōtra holofernē. **Judith. iiii. & viii.**
Clamauit om̄s ppl̄s ad dñm &c. **It̄ Hesi. iiii.**
Dixit Hesi **Mardocheo.** Cōgrega om̄es iude-
os &c. **Item. vii.** Dona mihi aiām meā p̄ qua
rogo & pplm meū. **Silr. ysa. xxxviii.** **Ezechias**
cōtra **Bennacherib.** **Silr. Ione. iiii.** **Rex** niniue
surgēs de solio suo &c. **Et post.** **Clamēt** ad do-
minū in fortitudie &c. **Propter** hāc cām in-
stituti sunt dies rogationū. sc̄z p̄pter flagelli
diuini amorōnem. **Vt** fit in festo sancti **Mar-**
ci vbi fit ḡnialis p̄cessio. et letania maior sic di-
cta. uel ad dñam illius que fit in rogatiōibus
uel qz a maiore sc̄z beato **Greg.** instituta ē. **Le-**
gitur em̄ inronicis & gestis romanoz pon-
tificū. qđ cū romani ebrietatib⁹. comessatiōis
bus & luxuriis vacarēt post pascha nō deferē-
tes sacramēto qđ receperant. imisit eis deus pe-
stem inguinariā. **Per** hūc modū **Tyberis** flu-
uius ita excreuit & ita terras occupauit qđ sup̄
muros vrbis excrecēs draconē maximum &
serpētes multos p̄focatos ad ripas adduxit.

De quozū fetore subsecuta est dicta plaga sic
dicta. qz hoīes subito inflabant̄ in inguine et
subito moriebant̄. **Qua** peste papa **Pelagius**
mortuus ē. **Et Greg.** ei inuitus substituit̄. qui
ad illā plagam remouendā romanū pplm cō-
uocauit ad orandū. **Cum** aut̄ deberz benedici
bñ. lxxx. hoīes expirauerūt ab illa plaga. **Cū**
aut̄ facta esset p̄cessio cū letaniis & orōnibus
& ip̄e sermonē ad pplm fecissz. cessauit plaga
illa. **Ideo** statuit̄ ille annuatī p̄cessiōne illam
& uocāt̄ cruces nigre. qz solebat fieri cū ueste
lugubri. uel qz p̄pter mortē hoīm euitandam
cōstituta est. **Moriebant̄** hoīes hac peste sub-
ito. et q̄si sine sensu dolois in viis. et ludis. &
comedendo & bibendo & alia quecūqz facien-
do. **Cū** autem cōuenisset ppl̄s ad sc̄m **Petrū**
p̄cepit eos p̄sternere ad orōnem ante gradus
ecclie. **A** qua cū ip̄e surgeret vidit sup̄ castrum
Crescēti anglm detergentē cru entē gladium
& in vaginā reponentē. per quod intellexit qđ
plaga illa cessaret. **Cū** cōsurgerent ab orōne in-
uenti sunt bñ. lxxx. mortui. **Dictū** aut̄ castrū
vocatū est postea castrū angeli. **Itē** nota qđ p̄-
pter cōsimilē cām dies rogationū instituti sūt
cū anno dñi. cccclv. apud viennā & in circui-
tu frequēter & p̄ annū integrū maximus ter-
remotus accidisset. p̄ quod mlte ville. ecclesie.
& domus fuerāt subuerse. & mlci p̄strati. **Et**
cū ibidem regis palatiū celeste incendiū cōcre-
marz. **Et** cū diuerse fere & maxie lupi p̄ ciuita-
tem discurrentes q̄ passim pueros & senes vi-
ros & mlteres deuozarent. **Cunqz** illi dolozi
casus quotidie accrescerēt. sc̄tus **Mamert⁹** vr-
bis archieps illos tres dies qui sunt añ ascen-
siōne dñi instituit. **Et** cōuocatis clero & pplō
p̄ tres dies p̄dictos p̄cessiones & orōnes cū le-
taniis sollempniter fieri indixit. **Ad** cuius exē-
plum p̄ totā eccliam gallicanā ep̄i cum clero &
pplō sic fieri decreuerūt ad sedandas pestes &
aeris intempiem. ad pacificādas guerras. ad ī-
firmitates & mortes repellendū. ad cōseruan-
dū & multiplicandū fructus terre qui maxio
illo tpe p̄ire uel deficere cōsueuerunt.

Tertia spēs orōnis est obsecratio. q̄ fit quā-
do p̄ maioribus et difficiliorib⁹ factis de-
um adiuramus. ut p̄ impioz cōuersione & p̄
obtentione eoz q̄ sunt sup̄ naturā uel aliquo-
rū q̄ deus videt̄ non defacili facere nisi mul-
tū adiuratus. **Fit** aut̄ hec adiuratio p̄ maxima
eius bñficia ut p̄ bñficia creationis. recreatiōis
siue incarnatiōis. iustificatiōis. p̄ opa assum-
pte miseratiōis. **Itē** fit cum adiuratur deus p̄
hiis quos maxie dilexit in hoc mūdo. ut xp̄us
& m̄ ei⁹ & sancti. **Sic** orabat **Moyfes** qui q̄-
si captū deum tenebat et vincebat. **Exo. xxxii.**
Recondare **Abrahā** **Ysaac.** &c. **Et post.** **Placa-**
tus est dñs ne faceret malū. **Sic** faciūt paupes
ioculatozes reducunt ad memoriā filiis a quib⁹
petūt p̄bitates p̄m eoz. p̄. xviii. **Cū** ob-
secratiōibus loquet̄ pauper &c. **phyl. iiii.** **Cum**
om̄i orōne & obsecratiōe pe. &c. **Obsecratiōes**
unt in fine collectaz ecclie. cum dicit̄ p̄ dñm.

Et in collectis de sanctis. cum de⁹ p eos adiu-
ratur. Itē pueri hebreoz & q̄ p̄bant & seque-
bantur dñm qui dicebāt osanna filio dauid.
Math. xxi. qd̄ est s̄m Hiero. idem qd̄ obsecro
salua. qui est filius dauid sc̄z tam pii p̄ris

OVaria sp̄s ozōnis est petitio q̄ est p̄ sup-
plendis defc̄ibus nr̄is t̄palibus sc̄z & sp̄a
libus. sicut sunt necessitates rerū tempalium
ad vitam uel corpum sanitatē & pacem t̄pales
Math. vii. Petite & accipietis &c. Postea. Pat̄
nr̄ celestis dabit bona petētib⁹ se. Idē Luc. xi.
Vbi ponit̄ exemplū de amico petente tres pa-
nes. id est tres refectōnes. Prima est in neces-
sitate corpalis p̄uisione. Math. vi. Scit̄ pater
vr̄ celestis qz̄ hiis om̄ibus indigetis. Secūda ē
refectio cordis in cōpunctione. & lachrymarū
effusione. ps̄. Auert̄ mihi lachryme mee pa-
die ac nocte &c. Tercia est i sp̄s cōsolatione.
& donoꝝ gr̄e imissione. Luc. xi. P̄r vester ce-
lestis dabit sp̄m bonū petentibus se.

OVinta sp̄s ozōnis est postulatio siue alle-
gatō. s̄m qd̄ dicit Calliodoz⁹. Ozō est ozis
rōcinatio q̄ fit cū allegatōe. qñ sc̄z petiē quod
maximū est sc̄z bonū eternum quasi ex debito
cū allegatōe. qz̄ debet ex p̄missio. qz̄ p̄misit illud
dare petentib⁹. Math. vi. Primū querite reg-
num dei. &c. qñ petiē ex debito meriti. ut cū
allegatōe q̄ quibus dedit. p̄merentē gr̄am de-
bet dare gl̄iam tanqz̄ eius p̄miū. ps̄. Gr̄am &
gl̄iam dabit dñs. Sic filii isrl̄ petiuerūt a rege
ut eos hitare faceret in optio loco terre gessen
q̄ erat optima & fertilissima q̄ interpretat̄ oplu-
ta terra. Josue petiit in p̄m̄ium sui laboris sibi
dari inē filios isrl̄ ciuitatē Thānathfare sitam
in mōte effraym ad habitandū. que de p̄cepto
dñi data ē ei. Hec ciuitas celestis q̄ sita ē i emi-
nētia fertilitatis & abundantie. totū ut dicit.
Bern̄. cōtinens qd̄ delectat. Qd̄ notat̄ in hoc
qz̄ sita erat in mōte effraym q̄ est mons fertili-
tatis. Effraym ei frugifer interpretat̄. Thānath-
fare interpretatur nūs opimenti noui. qz̄ ibi sūt
nūati a deo facti lumie amicti. ps̄. Amicti lu-
mine sic uestimēto. Itē Neemias uero petiuit
ut mitteret eū rex in ierlm̄ ad ciuitatē p̄m̄ su-
ozū qd̄ obtinuit. Illam eternā gl̄iam facit nos
postulare sp̄s geitibus inenarrabilib⁹. ut dicit̄

Extra sp̄s ozōnis ē tur. Ro. viii.
supplicatō que est cū huiliter amicos dei.
& maxie iam b̄tos rogamus p̄ eoz̄ p̄cōnio.
suffragio. uel adiutorio. apud deū obtinendo
Iob. v. voca si qz̄ habes & ad aliqz̄ sc̄tōz̄ con-
uertere. Sic Math. xv. Dimitte eā qz̄ clamat
post nos. S̄l̄r supplicatōne videbant̄ uti gen-
tiles rogātes Philippū. ut introduceret eos ad

Prima sp̄s ozōnis est ih̄m. Iob. xii.
suffragiū qd̄ est qñ eccl̄ia ul' amici dei ozāt
deū p̄ aīabus. uel ut a piculis sp̄ualibus ul' coz-
palibus liberent̄. ut in act. xii. Ozō fiebat sine
intermissione ab eccl̄ia ad deū p̄ petri liberati-
one. S̄l̄r dñs iminēte passione pzo discipulis.
Luc. xxii. Symon ecce sathanas expetiuit nos
&c. Ego autē ozauī p̄ te ut &c. Ad hoc potest

adduci exemplū Onye & Jeremie q̄ apparue-
rūt Iude machabeo ozās p̄ pp̄lo iudeoz̄ ut ob-
tinens victoriā ab hostib⁹ liberaret̄. ii. Mach.
xv. S̄l̄r suffragiū est cū fit ozō p̄ mortuoz̄ li-
beratōne a pena uel cōsolatione i ea. ii. Mach.
xii. Sancta & salubris ē &c. Ad hoc facit qd̄
dicit Iohes elarius. dicens qz̄ collecte & aīuū
saria que fiūt p̄ defunctis multū valēt eis ad
quietē & liberatōem. & ponit hoc exemplum
Quidā captus a persis reclusus fuit in carcerē
qui appellabat̄ lethe. id ē obliuio. de quo qui-
dam fugiētes dixerūt in cypzo pentibus illius
qz̄ eū sepelierāt manibus suis. s̄ ille nō erat ei
siliis & diē eius obitus dixerūt. Parētes autē ei⁹
usqz̄ ad tres annos ter in anno faciebāt fieri
collectas p̄ eo. Cū autē dictus hō post tres an-
nos euasit̄ lapsus a persis ad suos fugit. qui
dixerūt ei quō ter in anno p̄ eo q̄si p̄ mortuo
collectas fieri fecissent. Cum autē interrogaret
quo tpe hoc facerent. dixerunt ei qz̄ in festis
Neophaniis & dñica & festo p̄thecoste. tunc
ille dixit qz̄ illis dieb⁹ ueiebat ad eum quidam
lucidus ut sol. & dissoluebat eū inuisibiliter a
viculis ferreis. & a custodia. & ibat tota die li-
ber & nō eū recognoscebat. In crastino autē i-
ueiebat se in eiusdē vinculis ferreis in quibus
erat añ. Itē suffragiū est qñ amici dei ozant p̄
malis p̄ iracūdie diuine cessatōe. Sic faciebat
Moyse. Exo. xxxii. cū dicerz̄ dñs. dimitte me
ut irascat̄ furoz meus cōtra pplm̄ istū & dele-
bo eos &c. Et post. Moyse autē ozabat dicēs.
&c. S̄l̄e habet̄ de Aaron qui offerēs thymia-
ma stecit̄ inter uiuos & mortuos. iram dei pla-
cando. nūi. xvi. Idē sap. xviii. Doperās hō si-
ne querela dep̄cari p̄ plo &c. Itē suffragiū est
cū amici dei ozant p̄ mutua cōseruatione i bo-
num Iac. v. Ozate p̄ inuicē ut saluemini. Mu-
tua suffragia & maxie illoꝝ q̄ boni credunt̄
debent peti. exēplo pauli Ro. xv. Obsecro vos
p̄ dñm ih̄m xpm̄ & p̄ caritatem sp̄s sancti ut
adiuuetis me ozōnibus ur̄is ut deus liberz̄ me
ab infidelibus q̄ sunt in iudea. phyl. i. Scio qz̄
hec mihi p̄ueient ad salutē per nr̄am ozōnem
Item suffragium est ozatō fasta pzo peccatoꝝ
cōuersione que multū ualet ad eoz̄ conuersi-
onem. Talis fuit ozō xpi in cruce. Luc. xxiii.
Pater ignosce illis &c. Qui forsitan p̄merit
cōuersionem multoz̄ circūstantium. ut cētū-
turionis &c. qui pcutientes pectora sua in sig-
nū p̄nie reuertebant̄. S̄l̄s fuit ozō stephani
act. vii. Dñe ne sta. il. h. pec. &c. De quo legit̄
in uita marie de ogiñ. qz̄ cum ip̄a p̄ triduum
añ mortē a dño uisitata cātasset p̄ tres dies cō-
tinue richmice mira de deo & de sanctis et de
padyso & multis aliis. Inter alios de b̄to ste-
phano qz̄ uocabat rosariū padysi cantādo dix-
it. qz̄ ad meritū ozōnis eius & passionis dedit
dñs beato stepho pauli cōuersionem ut eo dis-
scēte cū affectu p̄dicationis multo. s̄ nō cum
effectu mlto succederet ei vicarius. qui pzo eo
cū multiplici p̄dicationis effectu p̄rāsiret. Itē
suffragiis conuertit̄ theodora siliinnū Cecilia

Valerium sponsum. Andreas distrabentē se pplm. Item in uif. pa. legi q̄ cum abbas Serapyon trāsiret p̄ q̄dam uicum egypti. et uide ret vnā meretricē aū ostium domus sue ad capiendas aīas p̄paratam. dixit ei senex expecta me sero. uolo ad te de nocte uenire. Q̄nē cū expectasset credēs q̄ aliqd̄ fecū senex depoztarz & necessaria ad esum ueniens clausit ostiū cū illa. Cui dixit senex. Sustine paz̄ vsquequo legerim q̄ habeo. incipiēs aūt senioz psalteriū. finitīs psalmis singulis rogabat deū ut illam cōuerteret ad p̄niam. Q̄o cum uideret mulier deū p̄ ea senem ozantē incepit tremere & ozare iuxta senē. finito psalterio senex incepit legere aplm ozādo silr. Meretrix aūt intelligēs q̄ nō p̄pter p̄ctm̄ ad eam uenerat. s̄ p̄pter eū ouersatōnem cōpuncta est. rogans prostrata. ut duceret eā ad locū ubi faciendo cōdignam penitentiā saluaret aīam suam. tūc senioz duxit eam ad monasteriū uirginū tradens eā matri uirginū. dicēs q̄ nō imponeret ei ut aliis. sed q̄ ip̄a peterz idulgeret. & ei pmitteret ire quo uellet. Cū quibus cū fuisset p̄ paucos dies uident ouersatōnem & uitā aspam. aliaz. ait dīcē m̄ri. ego peccatrix sum uolo uespe comedere. Post magis agnoscēs se. ait q̄ uolebat p̄ q̄tuoz dies ieiunare. P̄ modicū dixit dēe matri q̄ eā in modicā cellam includeret ubi p̄ modicam fenestrā admistraret opus sibi condignū quod agerz p̄pter maxia peccata sua. Q̄o illa fecit. Dicta autē mulier reliquū tempus in magna sanctitate uixit.

QUARE DEVS SIT LAUDANDVS. DIS. XXXVII.

Est insuper vna alia species ozatōnis & octaua in ordine. que uocatur deī laudatio. de qua. ps. Rectos decz colat laudatio. Idē. B̄ndicaz do. &c. Circa deī laudem uidentū est p̄mo quare laudandus sit deus. Secūdo qualē sit laudandus. Circa p̄mū sciendū q̄ laudandus est deus qz nihil ē iustū. Scōo qz nihil nobili⁹. Tertō qz nihil iocūdius. Quarto qz nihil utilius. P̄mo quōd laudari d̄z deus qz nihil ē iustius. Iustū em̄ & rōnabile ē laudare deū p̄pter essentiā boitatis qz ip̄e essentialit̄ bonus ē. & omēs rōnes bonitatis ḡnāliter sunt in eo. Quicqd̄ em̄ laudabile inueitur in aliquo. in sūmo inueitur i. eo sc̄z summa pulchritudo. dulcedo. fortitudo. mansuetudo. & largitas. Cū quedā d̄na pulchritudine spēosa a mltis impetita. mltos amoze p̄niciofo adamasset. & multi eam. quidā ioculatoz p̄ hanc uia eam ad amoze deī cōuertit. sollicitabat em̄ illam ut amozez suū poneret in q̄dam magnū maxime pulchritudis. p̄bitatis. largitatis. & curialitatis &c. Cū aūt illa diceret q̄ illa huisset tot amatozes tam magnos & diuites & p̄bos. ip̄e intulit q̄ ille p̄ quo rogabat omēs gr̄as alioz excedebat. Illa tandē cōsentiente q̄ si talē eum p̄baret q̄ amoze suoz ei daret. R̄ndit ille. Nullus nobilioz. potētioz ditioz. curialioz uirginis filio. in quo sunt om

nes gr̄e sine defectu. Cū ergo ei oñdisset eoz quos ip̄a dilexerat defectū. et xp̄i cōplementū gr̄az oīm. monit eā ad cōtemp̄tū uanitatis & amoze ueritatis. eccl̄. xlii. Terribilis domin⁹ & magnus uehementē & mirabilis potētia illi us gl̄ozificātes eū q̄ztumcūqz potueritis super ualebit. Et post. B̄ndicētes d̄m exaltate eum q̄ztum potestis. Maior est em̄ omni laude. Itē si p̄re stupore nō erat ultra sp̄s regine sabba inuisione & audicione eoz q̄ uiderat. & inuenit bonozū circa salomonē. ut legiē. ii. pal. ix. Qualiē ergo potest deficere aīa i cōtemplatōne & laude bonoz̄ eterni salomois. Similis est alaude que a laudādo sic dicit̄. q̄ uidens eē pozis serenitatē & pulchritudinem solarē ascendit subito fatigata ab illa altitudine ad suam puitatē resilit. & ad terrā cadit. & obmutescit ad tempus. Similiē & phylomena uidens pulchritudine solis & sentiēs dulcedinem tempis laudādo sic reficiē. & sic attendit laudē q̄ laudādo defectū patit̄. & cantādo frequēter morit̄. Silr aīa affecta amoze deī laudādo defc̄m patit̄. cū non possit ad plenum i hac uita laudare deum s̄m q̄ ip̄e laude dignus est. Psalmista. Deficit in salu. t. a. m. &c. Bern. In terris ubi semiuiuus sum. semi laudare possum. qn̄ totus uixero. totus i laude ibo. Itē laudandus ē p̄pter uestigū bonitatis. q̄ est in ei⁹ oībus creaturis. Gen. i. Vidit deus cūcta q̄ fecerat. & erāt ualde bona. Eccl̄. ix. In manu artificum opa laudabunt̄. ysa. xxv. Cōfitebor nomini tuo qm̄ fecisti mirabilia. Psalmista. Mirabilia opa tua. &c. Quidam cōuersus erat pastor ouiu. & cū relictis ouibus sup baculū suum se appodiās. & in uisione cuiusdaz buffonis inhereret stupēs et adiurās deī creaturam flebat quasi totus absorptus in admiratione. Cū aūt quidā theologus trāsiret quereret uiam & ille nō r̄nderet. accessit ad eum & inuenit eū flentē & stupentē aspectu dicti alis. Cū qz quereret cām huius. ait q̄ stupebat deī sapientiā & misericentiā & potētiā. Circa creatōem illius buffonis deī clemētiā. Circa se suā inertā & negligētiā. erubescibat & flebat qz deus ita b̄n fecerat illū buffonē in ḡne suo qz totus mūdus vnū talē facere non possz. Itē deī clemētiā. qz q̄ fecerat eū creaturā dignissimā & rōnalem. potuissz eū fecisse buffonem talē. Suā negligētiā. qz illud al suo mō creatozī suo clamabat p̄ naturalē uocē sibi datam. ip̄e mutus a laude deī flebat. Omnia nāqz creatozis opa suo mō laudāt & oñdunt laudabile creatozez. Aug. Respexi celū & terrā. & oīa q̄ in eis sūt. Et omnia mihi clamāt ut diligā. Itē in li. de li. ar. Nutus tui sūt d̄ne oīm creaturā cuius opa laudabilia laudabilē m̄fiant op̄ificē. Eccl̄. ix. Artificū opa laudabunt̄ &c. Aug in li. ofes. Si placent tibi artificis opa ex his lauda & in artificē retozq̄ actionē ne in his q̄ tibi placent tu displiceas. Oīs natura suis actibus & q̄litaribus & dispositōibus et ututibus suū laudat creatozem. laudāt astra radiis pro

linguis. **Iob. xxxviii.** Laudat astra matutina
 laudant herbe. flores & arbores foliis suis quasi
 linguis. Laudant etiam aues puule. **Aug.** Quis
 sensus hominis non erubescat sine laudum celebra-
 te die claudere. cum minutissime aues summa cum
 delectatione & dulci carmine ortu diei psequeretur
 & noctis. Qui hoc attenderet quomodo omnis crea-
 tura suis actibus et proprietatibus suum laudat cre-
 atorem. diceret. Delcisti me domine in factura tua.
 &c. Sic faciebat ille quo dicit magister **Iac.** Quod
 cum comes pictauensis intravit ordinem cisterciensis
 factus conuersus & memorum actu suorum roga-
 uit causa humilitatis quod poneretur ad custodiam gal-
 linarum. satisfactum est instantie sue ut haberet ibi oc-
 cupationem. Qui cepit attendere et admirari quasi
 sollicite oua foueret & pullos. & quomodo pulli sta-
 tim sequerentur matrem. & pascerentur ab eis. & di-
 cebat quod nunquam sic in mundo fuerat delcatus sicut
 hoc admirando. Postea obtinuit ut fieret pas-
 stor ouium et mirabiliter delcatus in innocentia ag-
 ni. & quomodo agnus quicquid natus erat agnoscebat
 balatum matris. & currebat post eam. Post obtinens
 ut fieret custos porcorum mirabatur quomodo porcellis
 nisi statim nati currebant ad vbera matris. Ita quod primus
 ad primum. & alii secundum ordinem quo nati erant.
 quomodo currebant & ludebant cum matre. & reuersus ad
 claustrum non cessabat admirari & laudare in crea-
 turis creatorum. Item nihil est iniustum propter influ-
 entiam & diffusionem sue bonitatis. quia bonitatem
 suam diffundit in nos beneficia largiendo. quae sunt in
 malo liberatone de quibus satis habet. **eccl. i.**
Confitebor tibi domine rex & col. &c. Item in bono-
 rum largitione quae multa sunt. de quibus. **ysa. lxxiii.**
 Miserationum domini recordabor. **S**ecundo lau-
 dandus est deus. quia nihil nobilius. quia hoc est pro-
 prie officium angelorum & sanctorum post resurre-
 ctionem. **ysa. xxvi.** Vos qui in puluere estis ex-
 pugnificimini & laudate &c. **Aug.** In ciuitate su-
 perna erit totum negocium tuum ut laudes quae dili-
 gis. & saties te cum amatozibus eius. Idem in fi-
 ne de ciui. dei. **V**acabimur & videbimus. vide-
 bimus & amabimur. amabimus & laudabimur
 Ecce quod erit in fine sine fine. **I**deo bernardus. **S**uper-
 ne ciuitatis operatio est assidua dei laudatio. **P**salmista.
 Laudatorem domini loquitur. &c. **I**dem. **B**eati qui
 habitant in domo. t. domine in secula. l. laudabunt
 te. **E**t in hoc consistit summa perfectio nobilita-
 tis huius officii. quia videlicet est eternum. alia enim
 cessabit. istud enim perpetuum erit. **A**ngeli autem suo
 officio & exemplo ad deum laudandum nos prouo-
 cant. **L**egitur in triptita hystoria. quod beatus **I**gnatius
 martyr & episcopus **A**nthiochie. primus tamen post bea-
 tum **P**etrum apostolum. cum esset in oratione raptus in extra-
 ni. vidit & audiuit in superna curia angelos deo
 psallentes. & laudum canticum in psalmi principio
 cum dulci modulo inchoabant. & laudem inchoata
 finito psalmo consummabant. **V**nde in ecclesia sua
 statuit antiphonas inchoari ante psalmos. &
 in fine consummari. quae consuetudo generaliter est per
 alias ecclesias introducta. **I**tem **B**eda in gestis an-
 gelorum li. iiii. ca. xvi. dicit quod beatus **F**orscius qui

multorum extitit fundatorum monasteriorum cum deti-
 neretur graui languore ad consolationem suam
 bis est eductus de corpore. & postea ad illud re-
 uocatus. & in primo exitu suo vidit & audiuit
 multitudinem angelorum deum laudantium. hec in
 alia replicantes. **I**bi sancti de uirtute in uirtu-
 te. videbit deus deorum in syon. **T**ertio lauda-
 dus est deus. quia nihil iocundius. **P**salmista. **I**ocun-
 dum sit ei elo. m. **I**tem laud. do. q. bo. &c. **Ysa.**
xxxv. **E**t nunc qui redempti sunt a domino. ueni-
 unt in syon cum laude & leticia &c. **B**ernardus. **S**uper
 cant. **N**ihil adeo ita repugnat in terris celestis ha-
 bitationis statum. sicut alacritas laudandi deum. **I**tem
Aug. de doc. xpiana. **C**um de deo nihil digne dici
 possit. admisit tamen humane uocis obsequium &
 uerbis nostris in laude sua nos gaudere uoluit.
Quarto laudandus est deus. quia nihil utilius.
Per hoc enim deus honoratur. **P**salmista. **S**acrifi-
 cium laudis hono. m. &c. **T**ho. xii. **O**pera dei re-
 uelare & confiteri honorificum est. **I**tem per hoc officium
 omnis hostis effugatur. uel superatur. de spiritu
 li. ait. ps. **L**audas inuocabo dominum &c. **D**e mate-
 rialium uero partium elegans exemplum. **i. pal. xviii.** per
 exemplum. **I**osaphat. qui post laudes dei inuenit
 hostes prostratos. **Iudic. vii.** **G**edeon cum clangore
 tubarum uicit **M**adianitas. **I**n uita beati **G**er-
 mani **A**nthiochensis episcopi legitur. quod episcopus **G**allicani au-
 dientes in britaniae partibus hereses pululare contra
 hereticos. qui illuc conuenerant concilium conuo-
 cantes. & illuc euntes cum beato **G**ermano. **C**on-
 futationis ibi hereticis miraculis & doctrina. cum redi-
 re uellent. picti & saxones extra britones conuen-
 runt in tempore quadragesime qui uidentes se habere
 paucos milites rogauerunt sanctos episcopos ut
 morarentur cum eis prestantes eis auxilium. **E**t cum facti
 fide eis predicarent. certatim omnes ad baptis-
 mum conuolauerunt. **P**eracto itaque pasche die pro-
 iectis armis armati fide proponunt inermes in pre-
 lio campestri occurrere hostibus ad pugnam. **Q**ui
 audientes aduersarii gauisi sunt quasi de uictoria
 presumptores de ieremi & puuo exercitu ad con-
 pationem eorum contra eos properant. **T**unc sanctus
 germanus collectis expeditis. posuit hostibus insidi-
 as. instruens eos quomodo uocis sue omnes unanimiter &
 conformiter runderent. **C**um ergo hostes quasi securi con-
 tra eos irruerent. cum ter incepissent beatus **G**ermanus
 alta uoce. alla. & sacerdotes & alii ei runderent
 alta uoce. statim aduersarii prostrati. non solum super se-
 motes & rupes fuisse. sed etiam celum & terram cre-
 dentes. armis proiectis fugerunt quocumque potuerunt
 oibus suis dimissis. **M**ulti autem eorum in flumine se pro-
 cieteres submersi sunt. **E**t sic christiani & capum &
 eorum omnia spolia obtinuerunt. & sani ad propria re-
 dierunt. **I**tem per hec aia a mortis periculo conseruatur
 spiritualiter a morte spirituali. quia dum occupatur in spua-
 libus. non libet sibi circa uicia occupari. **I**dem dicitur
ysa. xlviii. **L**audate me a frenabo te ne intereas
Cum quidam reglares essent in quadam ecclesia. et in die
 pasche officium missae inciperet. **R**esurrexi &c.
 fco terremoto magno absorpti sunt a terra cum
 monasterio in quo erant. **C**um autem anno reuoluto ibi
 conuissent amici eorum ad eorum memoriam faciedas

Exemplum

subito cū ecclia redierunt. & q̄si a modico somno excitati reinceperūt idē officiū. **C**irca h̄m sc̄z qualiter deus sit laudandus. habet ex uerbis b̄ti Bern̄. sup cātica. dicentis. moneo vos km̄i sequi. Semp ac strenue d̄nis intereē laudibus. & ut reuerēter & alacriē d̄no assistatis. n̄ pigri. n̄ somnolēti. n̄ oscitātes. n̄ p̄cētes uocib⁹. n̄ p̄sc̄idētes uerba dimidia. n̄ integra trāsilientes. n̄ fractis & remissis uocib⁹ muliebre quiddā balbe de nare sonātes. s̄ virili affcū & sonitu uoces sanctis p̄s dep̄omētes. Idē ibidez dicit q̄ sex sūt laudī d̄ne necesaria ut debite fiat. imolantes hostiaz laudis. & reddētes uota n̄ra de die in diē curemus cū om̄i uigilātia oīūgere sensum vsui & intellectu & affectū sensui. exultatōem affcui. grauitatē exultatōni. huilitatem ḡuitati. libertatem huilitati. quo interdū liberis purgate mentis passibus. p̄cedamus & excedamus p̄ iustitiam quasdam affectōes & sp̄uales letitias ī iubilis amenitatibus. & in luce dei. in suauitate. ī sp̄i ritu sancto.

DE GRATIARVM ACTIONE. DIS. XXXVIII.

Deinde ē una sp̄s orōnis & nona ī orōdine q̄ vocat̄ gr̄az actio. **D**e q̄ uide dum ē p̄mo quare debeamus deo gr̄tias agere. **S**ecūdo de quib⁹. **N**otandū autē q̄ deo debemus gr̄as agere. q̄z debitū. q̄z nobile q̄z placitū. q̄z utile. **P**rimo quidē q̄z debitūz p̄pter multitudine gr̄az q̄s nobis exhibuit in tpe gr̄e. **B**ern̄. Ardozē desiderii. p̄m. suspiratiū aduentū xp̄i ī memetip̄o cogitāf ofundoz & cōpungoz torporēq̄z miserabiliū hoīz tēporē. **V**ix em̄ est aliq̄s gr̄atus de tāti b̄ficii susceptōe. q̄zrum grati erāt p̄ sola b̄ficii p̄missione. **S**ecundo dēmus deo gr̄as agere. q̄z nobile. **H**ec est em̄ actio b̄ta & beatoz quā agūt ī p̄adyso. **V**ta. li. Inueiēt in ea gr̄az actio & uox laudis. sic p̄z apoc. iiii. de q̄tuoz aīalibus deo gl̄iam & honozē & b̄ndictionē dantib⁹ & de uiginti q̄tuoz seniozibus p̄cidentibus aī thro nū coronas suas miterētib⁹. **I**tē quinto eiusdē idem dicebat. q̄tuoz aīalia & milia milū ange loz. **I**dē. vii. Turba quā dinūare n̄o poterat & om̄es angli cla. &c. **T**ertio debemus deo gr̄as agere. q̄z placitū. **H**oc ē opus m̄lem placet deo. **E**st em̄ adeps ī holocausto d̄ni. q̄d uoluit d̄ns sibi reseruari. **L**euit. iii. Om̄is adeps d̄ni est iure p̄petuo. p̄s. **S**ic adipe & pinguedine &c. hoc est unguentū quo maria unxit caput d̄ni q̄d ē p̄cōsissimuz. **P**recōsum quidē ē ut dicit. **B**ern̄. sup cātica unguentū oritōis q̄d fit ex p̄ctōz cōsideratione. p̄ciosius cōpassionis q̄d fit ex miseroz pietate & cōpassione. p̄ciosissimū deuotionis q̄d fit ex b̄ficiōz dei recordatione & gr̄az actione hec īpinguatur aīa. **Q**uarto debemus deo gr̄as agere. quia uile. **A**ug. Quid melius. & aīmo geram⁹. & oze p̄mamus & calamo exp̄mamus. q̄z deo gr̄tias. h̄c nec dici breuius. nec audiri leri⁹. nec intelligi gr̄adius. nec agi fructuosius p̄t. **L**iberalitas em̄ dei magis gr̄as agētibus ampli⁹

elargit. **P**rou. xi. Aīa que b̄ndicit īpinguabit. **E**ccl. xliiii. Exaltātes eū. replemini uirtute illius. **B**ern̄. **N**ō est dign⁹ dādis qui n̄ agit gr̄as de datis. **E**ccl. i. **A**d locum unde exeūt fluia reuertuntē ut itez fluāt. **B**ern̄. **F**elix qui ad singla dona gr̄e redit ad eum in quo ē plenitudo oīm gr̄az. **C**ū em̄ post acceptū donū n̄ ingratos nos exhibemus. locū facimus in nobis gr̄e. ut inde maiora accipe mereamur. **I**dē flumis aqua si stare cepit & ip̄a putrescet & inundatōne facta. supueiens repelletur. sic plane gr̄az cessat decursus. ubi recursus n̄ fu erit. nec mō nihil augeēt ingrato. s̄ & q̄d acceperat ei uertit in p̄niciem. **F**idelis autē imodico censeēt dignus munere amplioz. **R**equire supra de ingratitude.

Circa h̄m sc̄z de quibus debemus gr̄as agere. sciendū q̄ de maloꝝ liberatōne de quibus liberauit nos d̄ns. **D**e quibus satis habet. eccl. li. **C**onfitebor tibi d̄ne rex &c. p̄ totū. **S**ic faciebant tres pueri liberati a fornacis ardoze **D**an. iiii. **T**ūc h̄i tres q̄si ex vno oze gl̄ozificabant. & laudabant. bened. &c. **S**imilit̄ iudei. ii. **M**ach. i. de magnis piculis libēati a deo magnifice gratias agimus &c. **Q**ui autē sunt ingrati liberatozi a tot malis liberati. crudeliores sūt leonibus. & de hoc ī iudicō a d̄no cōuinci poterūt. **D**e graditudie em̄ m̄ta legimus exempla. **I**n uita beati **H**iero. legiēt. q̄ cum de scripturis sacris quadam die cū discipulis disputaret. intrauit leo claudicans. aliis p̄e timore fugiētibus. **H**iero. occurrit hospiti. **Q**ui cum pedē vulneratū a sentibus ei ostenderet. fratres uocauit. pedē eius lauit. spinam remouit. curā eius haberi p̄cepit. **L**eo cito curatus. a fratribus memoꝝ beneficii non recessit. **E**t leoni postmodum curam asini in pascuis commēdauit. qui ligna deportabat ad opus f̄m. qui eū ducebat & reducebat & diligēter seruabat. **C**um autē semel dormiret trāseuntes mercatoz cū onustis camelis uidētes asinum sine custo de secū duxerunt. **C**um autē leo excitatus asinū rugiēdo p̄ siluam diu quesisset. tūc dē solus & uerecūdus redit ad domuz. **C**ui cū imponerēt fr̄es ligna deportanda p̄ asino. credentes q̄ p̄ fame asinū comedisset libentē obediuit. **C**ū autem esset in silua eadē. & uidentis dictos reuenire mercatoz asinuz cū camelis ducentes. q̄z cū cognosceret. & cū rugitu magno il luc curreret. mercatoz fugiētes. omnia dimiserūt. **I**p̄e autē cum cauda asinū. camelos & onera adduxit ad fratres. stupentes & mirantes q̄d hoc esset. p̄cepit **H**iero. camelos reperi. refici & seruari vsquequo ad rei notitiaz deuenissent. **M**ercatoz autem parū post uenientes. & ueritatem fatentes. renitēte beato **H**iero. meditatē omniū que ferebant fratribus erogantes dimiserunt. **S**ecūdo gratias referre debemus pro mimicoꝝ nostroz depl̄sione. & attritōne ut demonum & uicioꝝ. **Q**uod factum est maxime in incarnatōne. & passione xp̄i. in quibus & uirtus dyaboli est

attrita. Et vitia sunt in vere penitentibus per Christi misericordiam ad nihilum redacta in sacramentorum operatione & institutione. **Ysa. xxxv.** Durabit Moab sub eo &c. **Hiero.** Gratias tibi referimus saluator seculorum quia tam potentem aduersarium nostrum deieccisti. quia cum occideris occidisti. **Hic** aduersarius est dyabolus aut peccatum. **Maxime** peccatum nos excecauerat. & ipse per doctrinam nos illuminauit. **Nos** illaqueauerat. et ipse per misericordiam a vinculis nos liberauit. **Nos** in toxicauerat. & ipse per sacramenta nos creauit. **Nos** reos morte fecerat. & ipse pro nobis mortem se exposuit. **Pro** hiis ei gratias esse debemus ad exemplum leonum. **De** primo leguntur duo exempla lib. xi. ecclesiastice hystorie. quod scilicet gratias esse debemus pro nostra illuminatione. **Legitur** ibi quod quidam cecus uenit ad cellam beati Macharii. & cum inuisset eum de luto pietatis iuxta quod iacere consueuerat. & de aqua putei de qua bibere consueuit faciem admixtionem. liniensque ex ea sibi oculos clare uidit. **Ipsa** autem non ingratus. ut nouerit leprosi de quibus legitur **Luc. xvi.** rediit post ad eum cum omni domo sua magnificans eum. **Ibidem** etiam legitur quod quedam Leena habens speluncam iuxta cellam dicti uiri. cum inuisset catulos suos cecos dolens. eos ei deportauit. et ante pedes eius eos deposuit. **Cum**que intelligeret per illuminationem catulorum beluam supplicare. eo orante illuminantur. & matrem sequentes ad speluncam non ingrati. quia pelles ouium cum pilis quas ipsi capiebant in uenatione cum matre sepius & plurimas quasi pro mercede ante ostium cellule deportabant. **Item** gratias esse debemus pro absolutioe a vinculis peccatorum. de quibus psalmus. **Funes** peccatorum circumplexi sunt me &c. **Item.** **Dicunt** quod cum quidam leo captus esset in funibus venatorum. & quidam pastor ei compatiens eum a vinculis absoluisset. **Iterum** dictus leo captus est a venatoribus imperatoris. & cum aliis beluis in caueam includitur. **Cum** autem dictus pastor quoddam factum fecisset. propter quod adiudicatus esset dictis beluis tradendus ad deuorandum. recognoscens eum leo non solum ei non nocuit. sed ab aliis bestiis eum conseruauit. **Item** de hoc quod a veneno & serpente infernali nos liberauit per gratiam. **De** quo ecclesiasticus. **Quia** facta. cor. fu. peccidit. **Quia** cum quidam miles vadens per siluam inueniret leonem pugnantem cum maximo serpente. qui iam leonem per collum circumligauerat. et eum veneno suo occidere laborabat. miles cogitans de nobilitate leonina & malitia serpentina extracta ense caput serpentis amputauit. **Leo** autem uidens militem securus est eum quasi domesticum animal. & pro eo liberando multa prelia gessit contra eius hostes. **Per** hoc autem quod se deus morti exposuit ut nos a morte liberaret. multum debemus ei esse gratias. & quantum possumus nos extendere ad gratiarum actiones ecclesiasticas. **xix.** Gratiam fideiussoris ne obli. &c. **Tertio** gratias esse debemus & gratias agere pro promissione &

administratione rerum ad victum necessaria rum. **Multi** autem porci sub ylice non leuant oculos ad eum qui sibi glandes excutit. nec eum agnoscunt. nec ei gratias reddunt. ideo impinguati & ingrati ut porci subito comedendo sepe percipiuntur & occiduntur. **Aliquando** illi qui plus impinguntur magis ingrati inueniuntur. sicut patet de asino leprosi qui magis impinguitur magis est ei rebellis & citius eum in lutum proiecit. **Similiter** accipiter nimis impinguitur a domino suo. contemnit venire ad manum eius. **Similiter** gallina in Augusto minus uoluit venire ad domini sui domum quam in hyeme in qua parum foris inueniunt. **Contra** istam ingratitudinem sunt exempla terre. plantarum. & arborum. que quanto magis excoluntur. & impinguntur. tanto maiorem fructum domino suo reddunt naturaliter. **Contra** illi quibus magis prouidet res temporales quo abundantius habent ipsas res. magis sunt ingrati. et magis insurgunt in premissas familias. qui ipsas res dat. **Ysa. i.** Filios enutriuisti & exaltauisti. &c. **Item** contra hanc ingratitudinem ponitur exemplum ferarum que recognoscunt benefactores suos & grate sunt eis. **Vnde** in uitis patrum legitur. quod circa horam nonam consueuerat lupa venire ad cellam cuiusdam fratris. cui dabat ille de reliquiis mensae suae. illa pro gratiarum actione consueuerat ei manus lambere. & osculari & recedere. **Cum** autem semel dicta hora illuc uenisset. nec fratrem inuenisset. postquam diu expectasset. intrauit & accepit panem unum in sporta. & recessit nec sequenti die rediit. **Cum** autem de hoc molestaretur solitarius quod non redibat. rogauit propter hoc dominum. **Dicta** autem lupa uerecunda quasi facti sui conscia. rediit prosternens se ad pedes eius quasi veniam petens. **Ipsa** autem manu blandiens eam uocauit. & ei beneficium duplicauit. **Item** contra ingratos de beneficio isto ponitur exemplum illius pauperis de quo legitur in uic. pa. **Vbi** dicitur quod cum pauper conuenissent ad agapem que fiebat in quadam ciuitate. & quidam parum illuc uenisset. cum de nocte surrexisset ad orandum audiuit quendam pauperem iacentem sub napa quam sola habebat in hyeme. gratias multas deo agentem pro illa. & dicentem quod sub illa poterat se extendere sicut unus imperator. & de hoc quod multi magni erant in carceribus multis qui nec talem poterant habere. **Quarto** debemus gratias agere propter uite temporalis & ipsius temporis continuam administrationem. **Act. xvii.** **Dato** omnibus uitam & inspirationem & omnia. **Quinto** debemus gratias agere deo pro corpore nobis prestito. & bonis eius. **Luc. x.** Eum timete qui postquam occiderit hunc preteritum corpus & animam mittere in gehennam. **Sexto** de bonis naturalibus & spiritualibus. ut est meriti. & intellectus uoluntatis &c. **Et** de ipsa anima rationali quam dedit nobis ne fiat hominis sic equus & mulus &c. **Septimo** propter largitionem bonorum spiritualium gratuito. **De** hiis habetur super.

Octavo propter largitionem bonorum generalium. specialium particularium siue singularium. De primo Berni. Agamus fratres gratias factori nostro benefactori nostro. redemptori. remuneratori nostro. In primo dedit nobis quod sumus. In secundo quod subsistimus. In tertio factus est ipse quod sumus. In quarto facit secum esse id quod sumus. Item de beneficio specialium gratias agere debemus. Quod precipue est in tribus. in expectatione longa iustificatione. conseruatione. Item de beneficio particulari debemus gratias agere. considerando de quot & quantis peccatis & malis nos deus liberauit. & a quot & quantis periculis nos conseruauit. ne incideremus in ea. & quot & quanta bona nobis fecit particularia. & facit quotidie. Dicitur quod quidam bonus homo fuit in fraucia quae cum in mane de peccatis cogitaret. non cessabat usque ad sextam peccatis tueri. & dicere. Miserere mei deus. Post sextam recolens dei beneficia similiter dicebat continue usque ad noctem. Deo gratias. **N**ono de malorum pene immisione. quia ista mala presentia mittit deus ad bonorum nostrum ad liberationem a malis culpe et pene future. Item ad gratie & gloriae accumulationem debemus esse similes. Iob. i. & ii. dicenti omnibus. Sit nomen domini benedictum. Et illi abbas qui dicebat cum dicitur fuisset ei in conualescentia cuiusdam infirmitatis quod irrecupabiliter oculos amisisset. dixit deo gratias qui destruxerat duos de suis pessimis inimicis. Similiter ad exemplum Thobie benedicens deum de sua excecatione. Eiusdem. **D**ecimo debemus gratias agere de malis quae pro nobis dei filius sustinuit. Item de tot custodibus quos nobis ad nostram & bonorum nostrorum custodiam dedit. rationis. uirtutum. platonum. preceptorum angelorum. & suorum. **V**ndecimo de succursu tot refugiorum & remediorum. ut sunt uulnera crucifixi. sanctorum uerba. merita. preces. exempla. sacra loca. sacramenta. &c. **DE IUBILATIONE. DIS. XXXIX.**

Omnium est una species orationis & ultima in ordine quae uocatur Iubilatio. De qua in psalmo. Beatus populus qui scit iubilationem. Item ascendit deus in iubilo. Glo. Iubilus est exultatio mentis habita de eternis in uoce prumpens seque uel que rulse conquestionis uel admirationis. uel gratiarum actionis. uel collaudationis. & homini quae nec corde potest retineri. nec ore exprimi. Iob. viii. Impleat os tuum risu. & labia tua iubilo. Greg. Mens iustorum eterne securitatis gaudio impletur. et labia iubilo. quod cum tanta letitia cordis concipitur quam sermo non explicet & si tamen os sonet. Sequitur. Qui oderunt te induentur confusione. &c. Iob. xxxviii. Cum me laudarent astra matutina et iubilarent filii dei. Ibi glo. Grego. Iubilatio dicitur cum cordis letitia. oris efficacia. non impletur. Item laudant angeli qui iam tante claritatis latitudine in sublimibus uident. iubilant homines qui adhuc inferioribus oris sui angustias sustinent. **F**it autem iubilatio ex quatuor causis. **P**rima est ex operum & beneficiorum

dei consideratione. admiratione. deuotione. & exultatione. & inexpressibili illius exultationis & obligationis ad laudandum deum gratiarum actione. ps. Iubilare deo omnis terra. fuit domino in letitia. Ibi glo. Sicut messorum & uindeiatorum de considerata copia fructuum iocundantur. & de fecunditate terre cantant. et interferunt uoces quasdam sine uerbis in eleuatione animi exultantis. et hec est iubilatio improbanda. Sic iusti gaudent uidentes mundo corde quod deus & quanta & quo ordine & quomodo mirifice fecerit. **V**nde sancti exultantes cantant. Et hec est iubilatio coronanda. Sic faciebat ps. attendens & recolens dei beneficia & opera. dicens. Benedic anima domini. &c. **S**ecunda causa est ex sponsi uisitatione. & subita gratie eius. et consolationis inuadatione. Berni. super cant. Osculetur me. &c. Hoc osculum non est ex tactu & strepitu labiorum. sed est reuelatio secretorum & supernorum gaudiorum. Sic iubilabat qui dicebat Sap. x. Quis bonus & quatuor suauis est in nobis spiritus tuus domine. Berni. Procedamus et excedamus per inuicatas quasdam affectiones & spirituales letitias in iubileis amecantibus in lumine dei. in suauitate. in spiritu sancto. ut alaude quae gradatim ascendit laudando & iubilando et conceptum gaudium non interrumpendo. et continuando laudem cadendo et descendo. Item Berni. Tu mihi es o bone ihu iubilus in corde. mel in ore. melos in aure. **T**ertia causa est ex celestium gaudiorum conceptione affectione exultatione. reuelatione. et meditatione. Glo. super Iubilare deo omnis terra cantate et exultate et psallite. Iubilus est gaudium quod cor non potest retinere. nec os exprimere. nec loquutio diffinire. **I**sa. lxxiii. Oculus non uidit deus absque te qui prepassi. etc. Et Paulus similiter cui reuelata sunt secreta celestia. ii. Cor. ii. nec oculus uidit. nec in cor hominis etc. Apo. xix. Audiuimus quasi uoces aquarum dicentium alleluia. regnabit deus omnipotens. Gaudeamus et exultemus. et demus gloriam deo. quia uenerunt nuptiae agni. **Q**uarta causa est ex inebriatione. contemplationis et degustatione. Can. i. Introduxit me in cellaria sua exultationis & letitiae. &c. ps. Inebriabo ab uerberibus. &c. Sicut enim pice & merule inebriate garrunt. et uoces quasdam ex ebrietate promunt. sic anime contemplatiue per ebrietatem & suauitatis & dulcedinis diuine degustatione tripudiantes interius garrunt sibi in seipsis quasdam indicibiles gratiarum actiones & laudes quae non omnino possunt interius retineri. sed per amoris diuini uehementiam ut olla ad ignem magnam prestrepunt & saliant. & extra gaudium quod sentiunt ebulliunt. ps. Memoriam abundantie etc. Item ubi dicitur in ps. Scopabam spiritum meum. alia translatio habet. garrubam spiritum meo. Sic apostoli spiritu sancto repleti loquuntur variis linguis magnalia dei. & reputati sunt musto repleti materiali a quo erant ieiuni. ut probat Petrus. Act. ii. Pleni autem erant musto spiritu sancti. quo mouente & uigete non poterant non loqui ea quae audierant et uiderant.

Actu. iiii. Bern. Nos autē q̄ndo p̄ dulcedinē
contēplationis sup̄ nosip̄os rapimur. q̄si sumē
tes quoddā vinū leticie & mire suauitatis de
celesti cellarario inebriamur ab ubertate domus
& humanū quodāmō sensū excedimus. & in
diuinū quodāmō affectuz mutati a nob̄ met
ip̄is alienamur. **Idem.** Quē talis gustus iebria
uerit. ad opus om̄e & om̄em labozē hylarescit
laborat & non lacescit. festinat nec deficit. do
let nec sentit. laceratur & nescit. irridetur et n̄
aduertit. **Ex p̄dictis causis & aliis Maria**
de Ogiñ. vt in uita eius dicitur añ mortem su
am fuit in multiplici iubilatione. **Primo** enim
ex amoris uehementi inflammatione. et men
tis illuinatione. & secretoꝝ apertione. **Nā** q̄daz
de seraphim apparuit ei. expandens alas suas
supra pectus suū. q̄ infuso sibi lumine cogni
tionis & feruore affectionis incepit ista uoce
cātare. alleluia. & iubilare. laudare. et gratias
agere. et mira dicere de deo et de sanctis et se
cretis et futuris et eternis in romano richmice
p̄ tres dies cōtinue ac si ea ante se scripta uide
ret ea cantando et cōtinuando. **Et** a summo
dono beate trinitatis incipiens mira et inau
dita de ea cantabat. Quoz̄ pauca prior̄ dom̄
de Ogiñes capere potuit. Dicebat enī inē alia.
a lumine beate trinitatis in sanctis angelis re
sultare intelligentiā. et lumine hūanitatē xp̄i
in sanctis aiabus fructū gloriofissimū resulta
re beatā uirginē iam glorioficatā in corpe glo
riofissime et constantissime asserebat. **Nec** il
los qui cum dño surrexerūt postea fuisse inci
neratos. sed cum dño ascēdisse. **Item** beatum
Stephanū quē rosariū paradyli dicebat. assere
bat p̄cibus obtinuisse cōuersionē beati Pauli.
et q̄ p̄ eo succederet ei p̄dicatoꝝ. **Item** sup̄ mo
dum exultans iubilabat. p̄pter h̄ et dicebat q̄
cū beatus Paulus sp̄m redderet. beatus Step
hanus affuit. dicens. Dñe hoc singulare munus
dedisti mihi quod ego cum multiplici fructu
reddo tibi. **Et** hoc dicens exhibuit ei sp̄m beati
Pauli. **Item** inter alia iubilabat cū mira ex
ultatione p̄ hoc q̄ dñs munduz in pximo de
bebat p̄ p̄dicatoꝝ suos uisitare. et p̄ magna
parte illuare. **Et** hoc fuit parū āte tempus il
lud quo dñs misit ordines fratrum p̄dicatoꝝ et
minoꝝ. **Item** p̄ illud triduū multa de veteri te
stamento et nouo cecinit. et ad vltimū p̄ am
icis suis dñm rogauit. et ip̄os ei cōmendauit.
Item cū episcopus Tholosanus Fulco eam visi
tasset et in ecclesia celebraret et altare uirginis
consecraret. in p̄ceptione eukaristie uidit colū
bam de celo descendētē. et ī os eius eukaristi
am ponentē. et eū claritate mirabiliter trās fū
dentē. et eius aiām illustrantē. **Item** cum non
posset aliquid comedere. nec odozem panis su
stingere cū reciperet eukaristiam. nec posset ma
sticare q̄si dulce māna liquecebat in ore ip̄ius
et bis accidit dū illud reciperet ut eius facies qui
busdā radiis splenderet. **Cū** autē aliquñ tempe
retur uerū non consecratā hostiā posset recipe
rati odoꝝ panis abhorruit expuit et respuit.

et cum tetigisset dentes eius grauiter afflige
baē. et hanelabat et singultizabat. **Ita** afflictā
q̄ vix potuit tota nocte esse in pace. os frequ
ter abluens et expuens. **Obit** autē Anno dñi
millesimo ducentesimo decimo tertio. dñica die
in uigilia beati Iohannis bapiste hora nona
migrās ad celestem sponsū. **¶** **Hmōi** cordis le
ticia in uiris p̄fectis inchoatur in uia. et nō ni
si in patria ubi incessanter et sine fine iubilāt
om̄es filii dei id est om̄es sancti et angeli. cō
sumatur. **Ad** quā incomprehensibilem. ineffa
bilem et eternam iubilationis leticiam nos per
ducat qui sine fine uiuit et regnat in seculozū
secula benedictus deus.

SPECVLVM. MORALE. FINIT.

